గ్రంథస్థ విషయాః.

విషయాః,	పుటే.
గణపతిపూజా	1
వరుణాది గంగపూజా	5
పుణ్యాహవాచనమ్	8
కర్మణః పుణ్యాహమ్	12
నాందీ ప్రయోగః	13
సందిన్యాది దేవతాహ్వానమ్	14
కుడ్యే (గోడపై) ముహూర్త లిఖితక్రమవిధిః	15
వివాహే శచీపూజా	,,
నాందీ సమారాధనమ్	,,
నాందీవిధిః	16
చతుష్పాత్రప్రయోగః	18
షట్పాత్రప్రయోగః	19
స్విష్టకృద్ధోమః	21
గర్భాధానమ్	22
పుంసవనమ్	24
షష్ఠీపూజా	25
ఇంద్రాక్షీస్తోత్రప్రారంభః	26
దత్తపుత్రవిధిః	28
పుత్రదాన ప్రయోగః	29
దత్తహోమః	30
గంగాప్రార్థనమ్	31
స్నానప్రయోగః	,,
సింధుస్నానవిధిః	32

విషయాః,	పుటే.
ఆచమనవిధిః	34
తర్పణవిధిః	35
అంగతిలతర్పణవిధిః	37
నిత్యదేవర్షి పితృతర్పణమ్	45
ప్రాచీనవారః	46
నిత్యపితృతర్పణమ్	,,
యమతర్పణమ్	47
భీష్మతర్పణం	48
విభూతిధారణమ్	49
శమీపూజా	49
నిశ్చయతాంబూల ప్రకరణమ్	49
జ్యేష్ఠకనిష్ఠవివాహలక్షణమ్	51
వివాహాధికారాః	52
గండనక్షత్ర జననవిషయమ్	53
కన్యావిక్రయం	,,
సప్తపదీవిషయః	,,
వాగ్దానమ్ (నిశ్చితార్థమ్)	54
అత్రవరలక్షణం	,,
దక్షిణదేశే కన్యా నిశ్చితార్థమ్	55
యోగ్యకన్యాలక్షణమ్	56
అయోగ్యకన్యాలక్షణమ్	57
నక్షత్రాహ్వానమ్	,,
నాశ్లేష జననశాంతిః	60

విషయాః.	పుటే.
సీమంతప్రయోగః	61
సీమంత ప్రక్రియతంత్రం	62
జాతకర్మ ప్రయోగః	62
ముఖావలోకనమ్	65
శాంతిసంకల్పః	66
ప్రతిమానియమతంత్రమ్	67
నవగ్రహారాధనమ్	68
సూర్యగ్రహారాధనమ్	68
చంద్రగ్రహారాధనమ్	69
అంగారకగ్రహారాధనమ్	70
బుధగ్రహారాధనమ్	71
బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్	72
శుక్రగ్రహారాధనం	,,
శనైశ్చర గ్రహారాధనం	73
రాహుగ్రహారాధనం	74
కేతుగ్రహారాధనం	75
ఉపగ్రహారాధనం	76
అష్టదిక్పాలకారాధనం	,,
కేచిత్ప్రాతఃనవగ్రహానమస్కారః	79
సూర్యస్తోత్రకవచమ్	,,
చంద్రస్తోత్ర కవచమ్	80
అంగారకస్తోత్రకవచమ్	81
బుధస్తోత్రకవచమ్	,,
బృహస్పతి కవచస్తోత్రమ్	82
శుక్రకవచస్తోత్రం	33
శనైశ్చరకవచస్తోత్రమ్	,,
రాహుకవచస్తోత్రమ్	84

విషయాః.	పుటే.
కేతుకవచస్తోత్రమ్	85
నవగ్రహజపాదికమ్	,,
నవగ్రహ జపసంఖ్యానియమః	86
నవగ్రహహోమతర్పణాదిః	,,
నవగ్రహదానవిధిః	87
నామకరణమ్	88
నిష్క్రమణమ్	90
ఉపవేశనమ్	91
అన్నప్రాశనమ్	92
అబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగః	93
చూడాకర్మప్రయోగః	95
అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)	96
ఛురికాబంధనమ్	97
ముద్రికారంభః	98
లగ్నపత్రికాక్రమః	,,
అంకురారోపణమ్.	99
వివాహపీఠలక్షణమ్	102
వివాహస్తంభప్రతిష్ఠాపనం	,,
మహాసంకల్పః	,,
చూర్ణికా	107
మంగళాష్టకాని	,,
లగ్నాష్టకాని	108
మతిపకవిధం (లగ్నాష్టకాని)	109
వివాహాదౌ పాదశుద్ధిః (కాళ్లగోళ్లుతీయుట)	110
వివాహప్రయోగః	111

విషయాః.	పుటే.
తండులహోమః	118
వివాహేగౌరీపూజా	,,
బ్రాహ్మణసభాపూజా సదస్యం	120
అలకనామకోత్సవః	121
కంకణ విసర్జనం	,,
బంధుకట్నములు (చదివింపు)	124
తాంబూలదానమ్	125
అప్పగింతలు	,,
ఆశీర్వచనమ్	,,
ఘనవసనలు	126
మహాదాశీర్వాదః	131
వధూగృహప్రవేశః	136
నూతనగృహప్రవేశః	,,
ఆబ్దికప్రయోగః (ఆమం)	137
హిరణ్యశ్రాద్ధమ్	149

విషయాః.	పుటే.
మహాలయ ప్రకరణమ్	152
కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రప్రకరనమ్	154
శ్రీరామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్	155
శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్	156
మహాలక్ష్మ్యష్టక స్తోత్రమ్	157
విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శత నామ స్తోత్రమ్	158
సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శత నామస్తోత్రమ్	159
శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవ ప్రకరణమ్	160

విషయములు సమాప్తమ్.

ఓం పరబ్రహ్మణే నమః.

శూద్రకమలాకరస్మృత్యుక్త పూర్వకర్మప్రయోగము.

అథ గణపతిపూజా.

శ్లో॥ కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రదాయినే।
శ్రీమద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్॥

శ్లో॥ యశ్శివోనామరూపాభ్యాం యాదేవీసర్వమంగళా।
తయోస్సంస్మరణాత్పుంసాం సర్వతోజయమంగళమ్॥

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శశివర్ణంచతుర్భుజమ్।
ప్రసన్నవదనంధ్యాయేత్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే॥

శ్లో॥ తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ తారాబలం చంద్రబలంతదేవ। విద్యాబలందైవబలంతదేవలక్ష్మీపతేతేంఘ్రియుగంస్మరామి॥ యత్ర యోగేశ్వరఃకృష్ణో యత్రపార్థోధనుర్ధరః॥ తత్ర శ్రీర్విజయోభూతిర్ధ్రువానీతిర్మతిర్మమ। స్మృతేసకలకల్యాణ భాజనంయత్రజాయతే। పురుషంతమజంనిత్యం వ్రజామిశరణంహరిం॥ సర్వదాసర్వకార్యేషు నాస్తి తేషామమంగళం। యేషాంహృదిస్థో భగవాన్మంగళాయతనంహరిః॥ లాభస్తేషాంజయస్తేషాంకుతస్తేషాం పరాభవః। యేషామిందీవరశ్యామో హృదయస్థోజనార్దనః। ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం। లోకాభిరామంశ్రీరామం భూయోభూయో నమామ్యహం॥ సర్వమంగళమాంగల్యే శివేసర్వార్థసాధికే। శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవి నారాయణినమోస్తుతే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాంనమః। ఉమామహేశ్వరాభ్యాంనమః। వాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాంనమః।శచీపురందరాభ్యాంనమః। అరుంధతీవసిష్ఠాభ్యాంనమః। సీతారామాభ్యాంనమః। సర్వేభ్యోమహాజనేభ్యోనమః। ఆచమ్య, కేశవాయనమః। నారాయణాయనమః॥

మాధవాయనమః। గోవిందాయనమః। విష్ణవేనమః। మధుసూదనాయ
నమః। త్రివిక్రమాయనమః। వామనాయనమః శ్రీధరాయనమః। హృషీ
కేశాయనమః। పద్మనాభాయనమః । దామోదరాయనమః । సంక
ర్షణాయనమః । వాసుదేవాయనమః । ప్రద్యుమ్నాయనమః । అని
రుద్ధాయనమః । పురుషోత్తమాయనమః । అధోక్షజాయనమః । నార
సింహాయనమః । అచ్యుతాయనమః । జనార్దనాయనమః । ఉపేంద్రా
యనమః । హరయేనమః । శ్రీకృష్ణాయనమః। ప్రాణానాయమ్య।

శ్లో॥ భూతప్రేతపిశాచాది విఘ్నకర్తృనివారణం। సకృన్మంత్రం సముచ్చార్య ఆసనంపరికల్పయేత్ । భూమ్యాదేరూర్ధ్వలోకస్య ఉపరిష్టాదివాకరః। దశప్రణవసంయుక్తం త్రిరావృత్యాపునఃపునః॥అంగుళ్యాగ్రైర్నాసికాగ్రం సంపీడ్యపాపనాశనం। ప్రాణాయామమిదంప్రోక్తం ఋషిభిః పరికల్పితం । శుభే శోభనే ముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా- ప్రవర్తమానస్య- అద్యబ్రహ్మణః, ద్వితీయపరార్థే- శ్వేతవరాహకల్పే- వైవస్వతమన్వంతరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే - జంబూద్వీపే- భరతవర్షే- భరతఖండే- మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే- శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణాగోదావర్యోర్మధ్యదేశే... గృహే- సమస్త దేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ । అస్మిన్వర్తమానవ్యావహారిక చాంద్రమానేన...సంవత్సరే...అయనే... ఋతౌ... మాసే ... పక్షే... తిథౌ...వాసరే । శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణ ఏవంగుణ విశేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ । శ్రీమాన్గోత్రః నామధేయః శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య మమోపాత్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థమభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి నమః । తదంగకలశారాధనం కరిష్యామినమః । శ్లో॥ కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః । మూలేతత్రస్థితోబ్రహ్మా మధ్యేమాతృగణాస్స్మృతాః॥ కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపావసుంధరా। ఋగ్వే

దోథయజుర్వేద స్సామవేదో హ్యథర్వణః । అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే
కలశాంబుసమాశ్రితాః ॥ గంగేచ యమునే చైవ కృష్ణే గోదావరిసరస్వతి।
నర్మదే సింధుకావేర్యా జలేస్మింత్సన్నిధింకురు ॥ ఆయాంతు శ్రీమహా
గణాధిపతిపూజార్థం మమదురితక్షయకారకాః కలశోదకేన పూజా
ద్రవ్యాణిసంప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ హేహేరంబత్వమేహ్యేహి అంబికాత్ర్యం
బకాత్మజ । సిద్ధిబుద్ధిర్యుతత్ర్యక్ష సర్వలోకపితః పితః॥ నాగాస్యనాగహా
రత్వం గణనాథచతుర్భుజ। భూషితస్స్వాయుధైర్దివ్యైః పాశాంకుశపర
శ్వధైః । ఆవాహయామి పూజార్థం రక్షార్థంచ గణాధిప। శ్రీమహా
గణాధిపతి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ శ్లో॥ శిరః
శ్రోత్రంతథానాసానేత్రంజిహ్వాంత్వగ్వచః కంఠంకుక్షించహృదయం
కటిబాహూతథాంగుళీః । ఊరూజానూచపాదాంతం తత్తన్న్యాసం
వినిర్దిశేత్ ॥ స్థిరోభవ । వరదోభవ । సుముఖోభవ । సుప్రసన్నో
భవ । స్థిరాసనంకురు॥ శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః ధ్యాయామి।ఆవా
హయామి । సువర్ణరత్నఖచిత సింహాసనంసమర్పయామి। పాదయోః
పాద్యంసమర్పయామి । హస్తయోరర్ఘ్యం సమర్పయామి । శుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాదిసర్వతీర్థేషు ఆహృతైరమలై
ర్జలైః । స్నానంకురుష్వభగవన్ గణనాథనమోస్తుతే॥శ్రీమహాగణా
ధిపతయేనమః॥ శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి॥స్నానానంతరంశుద్ధా
చమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ రక్తవస్త్రద్వయంచారు దేవయో
గ్యంచమంగళం। శుభప్రద గృహాణత్వం లంబోదరహరాత్మజ॥ శ్రీమ
హా...నమః । వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి ॥ వస్త్రయుగ్మానంతరం
శుద్ధాచమనీయంసమర్పయామి॥శ్లో॥ రాజతంబ్రహ్మసూత్రంచకాంచ
నంచోత్తరీయకం గృహాణసర్వధర్మజ్ఞ భక్తానామిష్టదాయక॥ శ్రీమహా
...నమః । యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి॥ యజ్ఞోపవీతానంతరంశుద్ధా
చమనీయంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ శ్రీగంధంచందనోన్మిశ్రం కర్పూరేణ
సుసంయుతం । విలేపనంసురశ్రేష్ఠ ప్రీత్యర్థంప్రతిగృహ్యతాం ॥ శ్రీమ
హా...నమః । శ్రీగంధం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ అక్షతాన్ ధవళాన్
దివ్యాన్ శాలీయాంతండులాన్ శుభాన్ । గృహాణపరమానంద ఈశ

పుత్రినమో స్తుతే । శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః । అలంకరణార్థం
అక్షతాన్ సమర్పయామి । పుష్పైః పూజయామి। సుముఖాయనమః।
ఏకదంతాయనమః । కపిలాయనమః । గజకర్ణకాయనమః । లంబో
దరాయనమః । వికటాయనమః । విఘ్నరాజాయనమః । గణాధిపాయ
నమః। ధూమకేతవేనమః । గణాధ్యక్షాయనమః । ఫాలచంద్రాయ
నమః। గజాననాయనమః। వక్రతుండాయనమః। శూర్పకర్ణాయనమః।
హేరంబాయనమః । స్కందపూర్వజాయనమః । సర్వసిద్ధిప్రదాయ
కాయనమః । శ్రీమహా...నమః। షోడశనామపూజాం సమర్పయామి।
శ్లో॥ వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతమ్। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయంప్రతిగృహ్యతామ్।శ్రీమహాగణాధిపతయే
నమః। ధూపమాఘ్రాపయామి।శ్లో॥ సాజ్యంత్రివర్తిసంయుక్తంవహ్ని
నాయోజితంప్రియం । గృహాణమంగళందీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహ।
భక్త్యాదీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే। త్రాహిమాంనరకా
ద్ఘోరా ద్దివ్యజ్యోతిర్నమో స్తుతే। శ్రీమహా...నమః।దీపందర్శయామి।
ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి । నైవేద్యం।
శ్లో॥ పుండరీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన। మయార్పితమిదంద్రవ్యం
పవిత్రంకురుసర్వదా । ప్రోక్ష్య, పరిషిచ్య, నమోనమశ్శ్రీపుండరీకాక్ష
పుండరీకాక్షాయనమః । నైవేద్యంషడ్రసోపేతం ఫలలడ్డుకసంయుతం।
భక్ష్యభోజ్యసమాయుక్తం ప్రీత్యైతత్ప్రతిగృహ్యతామ్। శ్రీమహా...
నమః । మహానైవేద్యం సమర్పయామి । ప్రాణాత్మనేనమః। అపానా
త్మనేనమః । వ్యానాత్మనేనమః । ఉదానాత్మనేనమః । సమానాత్మ
నేనమః । మధ్యేమధ్యేపానీయం సమర్పయామి । హస్తౌప్రక్షాళయా
మి।పాదౌప్రక్షాళయామి। శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥శ్లో॥పూగీ
ఫలైస్సకర్పూరైర్నాగవల్లీదళైర్యుతం। ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
తాంబూలంప్రతిగృహ్యతాం। శ్రీమహా...నమః। తాంబూలంసమర్ప
యామి॥శ్లో॥ ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా । నీరాజనం
మయాదత్తం గృహాణవరదోభవ । శ్రీమహా...నమః । నీరాజనం
సమర్పయామి॥శ్లో॥సుముఖశ్చైకదంతశ్చకపిలోగజకర్ణకః।లంబోదరశ్చ

వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః । ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః॥ వక్రతుండశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కందపూర్వజః । షోడశైతానినామానియః పఠేచ్ఛృణుయాదపి విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశే నిర్గమేతథా। సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య నజాయతే। శ్రీమహా...నమః॥ సువర్ణమంత్రపుష్పం సమర్పయామి। శ్లో॥ యానికానిచ పాపాని జన్మాంతరకృతానిచ। తానితాని వినశ్యంతి ప్రదక్షిణపదేపదే। పాపోహం పాపకర్మాహం పాపాత్మా పాపసంభవః । త్రాహిమాం కృపయాదేవ శరణాగతవత్సల। అన్యథాశరణంనాస్తి త్వమేవశరణంమమ। తస్మాత్కారుణ్యభావేన రక్షరక్షగణాధిప । శ్రీమహా...నమః॥ ఆత్మప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి। శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరాయ వరదాయ గణేశ్వరాయ సర్వేశ్వరాయ శుభదాయ సురేశ్వరాయ । విద్యాధరాయ వికటాయచ వామనాయ భక్తప్రసన్నవరదాయనమో నమోస్తు । యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపఃపూజాక్రియాదిషు । న్యూనంసంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందే గణాధిప, యత్పూజితంమయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే। అనయాధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజయా భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీమహాగణాధిపతి సుప్రీతో వరదో భూత్వా । ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు । ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు। శ్రీ మహాగణాధిపతిప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి। శ్లో॥ వక్రతుండమహాకాయ కోటిసూర్యసమప్రభ । నిర్విఘ్నం కురుమే దేవ సర్వకార్యేషుసర్వదా। శ్రీమహాగణాధిపతింయథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి। శ్లో॥ ఆవాహనంనజానామి, నజానామి విసర్జనమ్। పూజాంచైవనజానామి క్షమ్యతాంచగణాధిప। శ్రీ గణాధిపతిం యథాస్థానం ప్రతిష్ఠాపయామి ।

విఘ్నేశ్వరపూజా సమాప్తా.

వరుణాదిగంగపూజా.

ఆచమ్య కర్తా స్నానానంతరం శుభవస్త్రాణిధారయేత్ । తతః భూమిం గోమయేనవిలిప్య । రంగవల్ల్యాద్యలంకృత్య। పాత్రే తండులాం

నిధాయ। అష్టదళపద్మంవిలిఖ్య తత్రీణికలశాని ప్రతిష్ఠాప్య త్రిషు కలశేషు గంగాజలంపూరయిత్వా। తన్మధ్య కలశే నారికేళం పుష్పం తాంబూలం ఫలంనిధాయ। ఆదౌ గణపతిపూజాంసమాచరేత్।పునః ఆచమ్య ఏవం...శుభతిథౌ మమ యజమానీసహిత యజమానస్య ...గోత్రోద్భవస్య నామధేయస్య మమ గృహభూభాండ ఆత్మద్రవ్య దేహస్థలశరీరశుద్ధ్యర్థం ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం స్వస్తి పుణ్యాహవాచన సమయే వరుణపూజాంకరిష్యే నమః। తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే నమః। శ్లో॥ కలశస్యముఖేవిష్ణుః...శ్రితాః। గంగేచయమునేకృష్ణే గోదావరిసరస్వతి। నర్మదేసింధుకావేర్యౌ జలేస్మిన్ సన్నిధింకురు॥ ఆయాంతు శ్రీవరుణపూజార్థం మమ దురితక్షయకారకాః-కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణిసంప్రోక్ష్య। దేవమాత్మానంచసంప్రోక్ష్య॥ శ్లో॥ పాశహస్తంచవరుణ మంభసాంపతిమీశ్వరం। ఆవాహయామి దేవేశం పూతేయంప్రతిగృహ్యతాం। కలశమధ్యే శ్రీవరుణమావాహ్య॥ శిరః శ్రోత్రం...వినిర్దిశేత్। శ్లో॥ధ్యాయామి దేవదేవేశంశరణాగతవత్సలం। సర్వకామప్రదం దేవం సర్వసంపత్ప్రదంముదా॥ శ్రీవరుణదేవతాభ్యో నమః। ధ్యానంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆవాహయామివిశ్వేశం జగత్సాక్షిణమవ్యయం। సర్వపాపహరందేవం కరుణాపూర్ణమానసం। శ్రీవరుణ...నమః॥ ఆవాహనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ ఆసనంవరమందివ్యం నవరత్నసమన్వితం। సౌవర్ణ ప్రభయాయుక్తంముక్తాప్రాలంబశోభితం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ ఆసనంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ గంగాది సర్వతీర్థేభ్య ఆనీతైర్నిర్మలైర్జలైః। పాద్యంగృహాణదేవేశ సర్వాభీష్టఫలప్రదః॥శ్రీవరుణ...నమః। పాద్యంసమర్పయామి। శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం దివ్యగంధైస్సువాసితం। అర్ఘ్యంగృహాణభగవన్ సర్వపాపంవ్యపోహతు॥ శ్రీవరుణ...నమః। అర్ఘ్యంసమర్పయామి ॥శ్లో॥ ఆచమ్యతాం మయాదత్తం కృష్ణాగోదావరీజలం। గృహీత్వాచమనందేవ సర్వపాప నికృంతన॥ శ్రీవరుణ...నమః। ఆచమనీయంసమర్పయామి॥ శ్లో॥శర్కరాదధిసంయుక్తం మధుపర్కమిదంప్రభో। అహందాస్యామి దేవేశ గృహాణసురసత్తమ॥ శ్రీవరుణ...నమః। మధుపర్కం సమర్పయామి॥

శ్లో॥ స్నానంపంచామృతైర్దివ్యైః గంధాఢ్యైస్సలిలోదకైః॥ నారికేళో
దకైరిక్షురసైః కురుదయానిధే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥ పంచామృతస్నా
నంసమర్పయామి॥శ్లో॥ గంగాగోదావరీకృష్ణా యమునానర్మదాజలైః॥
కావేరీసింధుజైశ్చైవ స్నానంకురు మహామతే॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
శుద్ధోదకస్నానంసమర్పయామి॥ స్నానానంతరం శుద్ధాచమనం సమర్ప
యామి॥ శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మం సదాశుభ్రం మనోహరమిదం శుభం॥
దదామి దేవదేవేశ త్వం ప్రతిగృహ్యతాం॥శ్రీవరుణ...నమః॥వస్త్ర
యుగ్మంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ స్వర్ణయజ్ఞోపవీతాని నానారత్నమయా
నిచ॥ ఉపవీతానిదాస్యామి గృహ్యతాం త్రిదివేశ్వర॥శ్రీవరుణ...నమః॥
ఉపవీతంసమర్పయామి శ్లో॥ గంధంకర్పూరసంయుక్తం కుంకుమాగరు
సంయుతం। విలేపనంమయాదత్తం ప్రీత్యర్థంప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరు
ణా...నమః॥ శ్రీగంధంసమర్పయామి॥శ్లో॥ అక్షతోఽసిస్వభావేనభక్తా
నామక్షతంపదం॥ దదాసినాథమద్దత్తైరక్షతైః ప్రతిగృహ్యతామ్॥శ్రీవ
రుణ...నమః। అక్షతాన్సమర్పయామి॥శ్లో॥ మల్లికామాలతీపుష్పైః
చంపకైర్వకుళైశ్శుభైః॥ సర్వపాపక్షయార్థాయయుష్మత్పూజాంకరో
మ్యహం॥శ్రీవరుణ...నమః। పుష్పాణిపూజయామి॥ కేశవాయనమః
...శ్రీకృష్ణాయనమః... అష్టోత్తరశతనామపూజాం సమర్పయామి॥
శ్లో॥ వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతం। ఆఘ్రేయ
స్సర్వదేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్యతాం॥ శ్రీవరుణ...నమః॥
ధూపమాఘ్రాపయామి॥శ్లో॥సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినాయో
జితంప్రియం। గృహాణమంగళ దీపం త్రైలోక్యతిమిరాపహా॥ భక్త్యా
దీపంప్రయచ్ఛామి దేవాయపరమాత్మనే త్రాహిమాం నరకాద్ఘోరా
ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే। శ్రీవరు... ...॥ దీపందర్శయామి॥ధూప
దీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి॥ శ్లో॥ నైవేద్యంషడ్ర
సోపేతం మాషాపూప సమన్వితం। కదళీనారికేళైశ్చ ఫలైరిక్షుసము
ద్భవైః॥ పుండరీకాక్ష...దా॥ ప్రోక్షప్రపరిషిచ్య-నమోనమశ్శ్రీపుండరీ
కాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥మహానైవేద్యంసమర్పయామి॥ ప్రాణాత్మ
నే...నమః॥మధ్యేమధ్యేపానీయంసమర్పయామి॥హస్తౌప్రక్షాళయామి

...యామి। శ్లో। తాంబూలంచూర్ణ సంయుక్తం పూగీఫలసమన్వితం। దాస్యామి దేవప్రీత్యర్థం సర్వకామార్థసిద్ధయే । శ్రీవరుణ...నమః । తాంబూలంసమర్పయామి।శ్లో। ఘృతవర్తిసహస్రైశ్చ కర్పూరశకలైస్తథా। నీరాజనంమయాదత్తం గృహాణవరదోభవ।శ్రీవరుణ ...నమః నీరాజనం సమర్పయామి। శ్లో। చంపకైర్జాజిపున్నాగైః కేతకీకరవీరకైః కమలైః కుముదైః పుష్పైస్సదాత్వాం పూజయామ్యహమ్। శ్రీవరుణ...నమః । మంత్రపుష్పం సమర్పయామి। యానికానిచ... కదేవదే।శ్రీవరుణ...నమః। ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ సమర్పయామి। శ్లో। నృత్యైశ్చగీతవాద్యైశ్చ పురాణశ్రవణాదిభిః । రాజోపచారైర్బహుభిస్సంతుష్టా ఇహపార్థివాః।శ్లో। యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యాతపఃపూజాక్రియాదిషు। న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందేతమచ్యుతం । మంత్రహీనంక్రియాహీనం భక్తిహీనందయానిధే। అనయాధ్యానావాహనాదిషోడశోపచారపూజయాభగవాన్సర్వాత్మకః। ఏతత్ఫలం శ్రీవరుణదేవతార్పణమస్తు।

శ్లో। ఆవాహనంనజానామి నజానామివిసర్జనమ్ ।
పూజాంచైవనజానామి క్షమ్యతాంచమహేశ్వర।

ఇతి వరుణాది గంగపూజా సమాప్తా.

పుణ్యాహవాచనమ్.

పుణ్యాహవాచనము సమస్తకర్మలకు ప్రాముఖ్య మగుటచే పుణ్యాహవాచనము ముందు చెప్పబడును.

వ్యాఖ్య। శ్లో। సంపూజ్య గంధమాల్యాద్యైః బ్రాహ్మణాన్స్వస్తి వాచయేత్ । కామ్యకర్మణిమాంగల్యే సంగ్రామేఽద్భుతదర్శనే।

తా। కామ్యవ్రతాదులయందును, శుభకర్మలయందును, యుద్ధారంభమందును, ఉత్పాతములు చూచునప్పుడును గంధమాల్యాదులచేబ్రాహ్మణులబూజించిస్వస్తిపుణ్యాహవాచనము జేయింపవలెను.

యథా।శ్లో। ఓంకారంబ్రాహ్మణేకుర్యాన్నిరోంకారం మహీపతౌ। త్రిపాంశుచలతథావైశ్యే స్వస్తిశూద్రేప్రకీర్తయేత్।

తా॥ ఓంకారయుక్తముగ బ్రాహ్మణునకును, ఓంకారహీనముగా క్షత్రియునకును, ఉపాంశువుగ మనస్సునందు సూక్ష్మోచ్చారణతో వైశ్యునకును, ప్రణవము లేకనే శూద్రునకును, స్వస్తి పుణ్యాహవాచనము చేయవలెనని కమలాకరస్మృతి.

దంపతీస్నాత్వాచమ్య, దీపారాధనంకృత్వా॥ పుణ్యాహందీర్ఘమాయురస్తు, శిరస్యభిమంత్ర్య॥ శివాఆపస్సంతు, కలశేష్వభిమృశ్య. సౌమనస్యమస్తు. హృదయేఽభిమృశ్య॥ అక్షతం చారిష్టంచాస్తు, గంధాఃపాంతు, సౌమంగల్యమస్తు, అక్షతాఃపాంతు, ఆయుష్యమస్తు. పుష్పాణిపాంతు, సుమంగల్యంచాస్తు, తాంబూలానిపాంతు, ఐశ్వర్యమస్తు, దక్షిణాఃపాంతు, బహుదేయంచాఽస్తు, యంకృత్వా సర్వక్రియాకరణకర్మారంభా శ్శుభాశ్శోభనాఃప్రవర్తంతే, తమహంస్వస్తి భవద్భిరనుజ్ఞాతః, పుణ్యం పుణ్యాహం వాచయిష్యే॥ వాచ్యతామ్॥

శ్లో॥ మావిఘ్నంమాచమేపాపం మాసంతుపరిపంథినః । సౌమ్యాభవంతుసుఖిన స్సర్వేలోకాస్సుఖావహాః । ఇతికర్త్రావదేత్ తథాస్త్వితి విప్రాః॥ శ్లో॥ కరోతుస్వస్తితేబ్రహ్మ స్వస్తిచాపిద్విజాతయః॥ సరీసృపాశ్చయేశ్రేష్ఠా స్తేభ్యస్తేస్వస్తిసర్వదా॥ యయాతిర్నహుషశ్చైవ దుందుమారోభగీరథః॥ తుభ్యంరాజర్షయస్సర్వే స్వస్తికుర్వంతునిత్యశః॥ స్వస్తితేఽస్తుద్విపాదేభ్య శ్చతుష్పాదేభ్యఏవచ । స్వస్త్యస్త్వపాదకేభ్యశ్చ సర్వేభ్యస్స్వస్తిసర్వదా। స్వాహాస్వధాశచీచైవ స్వస్తికుర్వంతు తేసదా । లక్ష్మీరరుంధతీచైవ కురుతాంస్వస్తితేఽనఘ। అసితోదేవలశ్చైవ విశ్వామిత్రస్తథాఽంగిరాః॥ స్వస్తితేద్యప్రయచ్ఛంతు కార్తికేయశ్చషణ్ముఖః । వివస్వాన్ భగవాన్స్వస్తి కరోతుతవసర్వశః । దిగ్గజాశ్చైవచత్వారః క్షితిశ్చగగనంగ్రహాః॥ అధస్తాద్ధరణింయోసౌ నాగోధారయతేసదా। శేషశ్చపన్నగశ్రేష్ఠ స్స్వస్తితుభ్యంప్రయచ్ఛతు। ఇతివిప్రాః॥తతఃకర్తామనస్సమాధీయతాం॥సమాహితమనసస్స్మః, ప్రసీదంతుభవంతః॥ ప్రసన్నాఽస్మః-దక్షిణంకలశమాదాయ ప్రాక్కలశే కించిత్కించి దుదకంనినయతి । శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు,తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్తు, ఆయుష్యమస్తు,

శాన్తిరస్తు, కర్మసమృద్ధిరస్తు, పుత్రసమృద్ధిరస్తు, ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు ఇష్టసంపదస్తు, ఈశాన్యాం బహిర్దేశే ఉదకం సించేత్, అరిష్టనిరసనమస్తు, యత్పాపం తత్ప్రతిహతమస్తు, యచ్ఛ్రేయస్తదస్తు, ఉత్తరే శుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు. ఉత్తరోత్తరం మహాఽభివృద్ధిరస్తు, ఉత్తరోత్తరాశ్శుభాః క్రియాస్సంపద్యన్తామ్ । తిథికరణముహూర్త నక్షత్రాస్సంపద్యన్తామ్ । తిథికరణముహూర్త జన్మనక్షత్రగ్రహలగ్నాది దేవతాః ప్రీయంతామ్, దుర్గాపాంచాల్యౌ ప్రీయేతామ్, అగ్నిపురోగా విశ్వేదేవాః ప్రీయంతామ్, ఇంద్రపురోగాః మరుద్గణాః ప్రీయంతాం, బ్రహ్మపురోగాస్సర్వే దేవాః ప్రీయంతాం, వసిష్ఠపురోగాః ఋషిగణాః ప్రీయంతాం, అరుంధతీపురోగా ఏకపత్న్యః ప్రీయంతాం । బ్రహ్మబ్రాహ్మణౌ ప్రీయంతాం, శ్రీసరస్వత్యౌ ప్రీయేతాం। శ్రద్ధామేధే ప్రీయేతాం భగవతీకాత్యాయనీ ప్రీయతాం, భగవతీమాహేశ్వరీ ప్రీయతాం, భగవతీపుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీతుష్టికరీ ప్రీయతాం, భగవతీ వృద్ధికరీ ప్రీయతాం, భగవతీబుద్ధికరీ ప్రీయతాం. భగవాన్ విఘ్నేశ్వరః ప్రీయతాం, భగవాన్ స్వామి మహాసేన స్సపత్నీకస్ససుతస్సర్వ స్థానగతః ప్రీయతాం, హరిహర హిరణ్యగర్భాః ప్రీయతాం, సర్వాగ్రామదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాః కులదేవతాః ప్రీయంతాం, సర్వాః ఇష్టదేవతాః ప్రీయంతాం, హతాబ్రహ్మద్విషః హతాః పరిపంథినః, హతా అస్యకర్మణో విఘ్నకర్తారః, శత్రవః పరాభవంయాంతు, నైరృత్యాం దిశి, శామ్యంతుఘోరాణి, శామ్యంతుపాపాని, శామ్యంతుఈతయః, పశ్చిమకలశే కించిత్కించిదుదకం నినయతి, శుభానివర్ధంతాం, శివా ఆపస్సంతు, శివా ఋతవస్సంతు, శివా అగ్నయస్సంతు, శివా ఓషధయస్సంతు, శివా వనస్పతయస్సంతు, శివా అతిథయస్సంతు, అహోరాత్రే శివేస్యాతాం, శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతిశనైశ్చరరాహుకేతు సోమసహితా ఆదిత్యపురోగా స్సర్వేగ్రహాః ప్రీయంతాం, భగవాన్నారాయణః ప్రీయతాం. భగవాన్ పర్జన్యః ప్రీయతాం, భగవాన్ స్వామీ మహాసేనః ప్రీయతాం । ఇతివిప్రః ॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మ్యంపుణ్యమహర్యచ్చ సృష్ట్యుత్పాదనకారకమ్ । వేదవృక్షోద్భవంనిత్యం తత్పు

ణ్యాహం బ్రువంతునః॥ దిఃఖుం తేయత దానాని పూజ్యంతే చ ద్విజాతయః॥
దృశ్యంతే యత్ర మాంగల్యం తత్పుణ్యాహం సదాఽస్తు మే॥ ... గృహే
స్వస్తి పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు । పుణ్యాహమస్తు॥ శ్లో॥ స్వస్తి
వాక్సావినాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియా నిత్యం
త్వాం స్వస్తిం భో బ్రువంతు నః । మమ గృహే స్వస్తి భవంతో బ్రువంతు।
ఆయుష్మతే స్వస్తి॥ శ్లో॥ సాగరస్య తు యా ఋద్ధిర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిః కృ
తా। సంపూర్ణా పూర్ణచంద్రే యతాం ఋద్ధిం భో బ్రువంతు నః॥ యజమాన
స్య గృహే ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు । ఋధ్యతాం॥ శ్లో॥ పృథివ్యాముద్ధృ
తాయాం తు యత్కల్యాణం పురాకృతం। ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వైస్తత్క
ల్యాణం బ్రువంతు నః॥ ... ... గృహే కల్యాణం భవంతో బ్రువంతు॥
కల్యాణమస్తు॥ శ్లో॥ క్షీరోదధిసముద్భూతా మథ్యమానే మహోదధౌ।
విష్ణోశ్చైవ ప్రియా నిత్యం తాం శ్రియం భో బ్రువంతు నః॥ ...గృహే శ్రీర
స్త్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ అస్తు శ్రీః । వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణో
త్తరకలశౌ యుగపద్గృహీత్వా। ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। ఋద్ధ్యతా
మృద్ధిసమృద్ధిః। ముఖసమముద్ధృత్య। స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు। వర్ష
శతసంపూర్ణమస్తు। శివమస్తు। వంశాభివృద్ధిరస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।
పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిరస్తు। ప్రజాపతిః ప్రీయతాం ॥ సర్వం శుభమస్తు।
సర్వసంపదస్తు। ఏవం విప్రాః॥ అథ త్రిషు కలశేషు పంచరత్నాని నిధాయ॥
శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవో
జగన్నాథస్తథా సంకర్షణో విభుః । ప్రద్యుమ్నశ్చనిరుద్ధశ్చ భవంతు
విజయాయ తే। అఖండలోఽగ్నిర్భగవాన్ యమో వై నిరృతిస్తథా। వరుణః
పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షస్తథా శివః। బ్రహ్మణా సహితాస్సర్వే దిక్పాలాః
కీర్తిదా స్తథా । పుష్టిశ్రద్ధా క్రియాచైవ రతిర్మేధా ధృతిస్తథా । బుద్ధి
ర్లజ్జావపుశ్శాంతిః కాంతిస్తుష్టిశ్చ మాతరః । ఏతాస్త్వా మభిషించంతు
దేవపత్న్యస్సమాగతాః । ఆదిత్యచంద్రమా భౌమా బుధజీవసితార్క
జాః । గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుః కేతుశ్చ తర్పితాః । దేవదానవ
గంధర్వ యక్షరాక్షసపన్నగాః । ఋషయో మునయో గావో దేవ
మాతర ఏవచ । దేవపత్న్యో ద్రుమా నాగా దైత్యాశ్చాఽప్సరసాం

గణాః । అస్త్రాణిసర్వశస్త్రాణి రాజానోవాహనానిచ । ఔషధానిచ రత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే । సరితస్సాగరాశ్శైలా స్తీర్థానిజల దానదాః । ఏతేత్వామభిషించంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ అథమార్జ నం । శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవత్కేదారరామేశ్వరా । శ్రీశైలాదిసమస్తపుణ్యసరసీ ద్వారావతీకాంచికాం । శ్రీమద్వేం కటకుంభకోణమధురాం శ్రీరంగసింహాచలా । శ్రీకూర్మంపురుషోత్త మంప్రతినిధిం సంక్షేత్రయోగ్యంఫలమ్ । ఇమేశ్రియేపద్మహస్తేన గంధైర్వత్సస్థలైః పుణ్యజాయమానైః ప్రమోదమానై రభిమన్య మానైః పుత్రైః పౌత్రైః స్నిగ్ధకాం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి మార్జనం కృత్వా । ప్రాచ్యాం దిశిమార్జనంనమః । దక్షిణాయాందిశి మార్జనం నమః । ప్రతీచ్యాందిశిమార్జనంనమః । ఉదీచ్యాందిశి మార్జనంనమః । ఊర్ధ్వాయాందిశి మార్జనంనమః [ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నానా గోత్రేభ్యో నానానామధ్యేభ్యో లక్ష్మీనారాయణో మాహేశ్వరాది త్యాదిపరగ్రహస్వరూపేభ్యః స్వస్తిపుణ్యాహవాచన మంత్రజపదక్షి ణాం మనసోత్సాహపరిమితహిరణ్యాం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ । శ్లో। మత్రౌపుణ్యాహకాలేచ లక్ష్మ్యాఃపుణ్యాస్యవర్ధనం । పరితస్స్వస్తిభి స్తోత్రైం శుభైః కర్మణివర్ధతామ్ । అగ్నిరివనుచిర్భ ... దీర్ఘమాయుః । శుభంశుభం శోభనం । తతఃసీరాజనమ్ ఇతి స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం,

అథ కర్మణః పుణ్యాహవాచనమ్.

ఆచమ్యపేవంగుణ... ప్రీత్యర్థంతదంగకర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామినమః । పూర్వోక్త ప్రకారేణ గణపతి పూజాం సమాచరేత్ । అథ సోదకం కలశం తండుల తాంబూలంనిధాయ యావ దీషుప్రతిష్ఠాక్య బ్రాహ్మణాన్ప్రార్థయేత్ । కర్మణఃపుణ్యాహంభవంతో బ్రువంతు । పుణ్యాఽహఃకర్మణోఽస్తు । ఏవంత్రిః ॥ శ్లో। స్వస్తివాక్పావ నాశాఖ్యా పుణ్యకల్యాణవృద్ధిదా । వినాయకప్రియానిత్యం త్వాంస్వ స్తిభ్యోబ్రువంతునః ॥ కర్మణస్స్వస్తిభవంతో బ్రువంతు । స్వస్తికర్మణోస్తు । ఏవంత్రిః ॥ శ్లో॥ సాగరస్యతుయాశుద్ధి ర్మహాలక్ష్మ్యాదిభిఃకృతా ।

సంపూర్ణ పూర్ణ చంద్రియా తామృద్ధింభో బ్రువంతునః । కర్మణఃఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। కర్మఋధ్యతామ్। ఏవంత్రిః ।శ్లో। పృథివ్యాముద్ధృ తాయాంతు యత్కల్యాణంపురాకృతం । ఋషిభిస్సిద్ధగంధర్వై స్తత్క ల్యాణం బ్రువంతునః । యజమానగృహే కల్యాణంభవంతో బ్రువం తు। కల్యాణమస్తు। శ్లో। క్షీరోదధిసముద్భూతా మధ్యమానే మహో దధౌ । విష్ణోశ్చైవ ప్రియానిత్యం శాంతిప్రీతః భో బ్రువంతునః । యజ మానగృహే శ్రీర స్త్వితిభవంతో బ్రువంతు। అస్తుశ్రీః। ఋధ్యతామృ ద్ధిస్సమృద్ధిః । ముఖసమంకలశముద్ధరేత్ । కర్మణఃపుణ్యాహ సమృద్ధి రస్తు । వర్ష శతసంపూర్ణమస్తు । గోత్రాభివృద్ధిరస్తు । శివమస్తు । వంశాభివృద్ధిరస్తు । ప్రజాపతిఃప్రియతాం । శ్లో॥ సురాస్త్వామభిషించం తు...సర్వకామార్థసిద్ధయే। అథమార్జనం ॥ శ్రీకాశ్యాంచగయా ప్రయాగహిమవ త్కేదారరామేశ్వరాః। శ్రీశైలాది సమస్తపుష్కర నదీశ్చాహోబిలం కాంచికాం । శ్రీమద్వేంకటకుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగసింహాచలా । శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమం ప్రతినిధిం స్వక్షేత్ర యోగ్యంభ...। ఇమేశివే...శ్రీవర్ధతాం దీర్ఘమాయుః। ప్రాచ్యాం మార్జనంనమః......సంప్రదదేవమపు । అగ్నిరివతుచిర్భ...దీర్ఘ మాయుః । ఆశీర్వాదః ।

ఇతి కర్మణః పుణ్యాహవాచనం సమాప్తమ్.

అథ నాందీ ప్రయోగః,

పశ్చాద్బహిస్నాత్వా ఆచమ్య । ఏవంగుణే త్యాదిశుభతిథౌ అస్మాకంవృద్ధ్యర్థం...ధర్మార్థ...సిద్ధ్యర్థం సమస్తమంగళా వా ప్త్యర్థంమమ ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం...శుభకర్మాంగభూతం నాందీ శోభన దేవతాముద్దిశ్య నాందీశోభనదేవతాప్రీత్యర్థం నాందీఆర్యో నాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః । గణేశపూర్వక గౌర్యాది షోడశ బ్రా హ్మ్యాది సప్తచనాఘభిః మాతౄరావాహ్య। అత్రాదౌమాతృకా పూజావిధిః। శ్లో। గౌరీపద్మాశచీమేధా సావిత్రీ విజయాజయా । దేవ సేనాస్వధాస్వాహా మాతరోలోకమాతరః । ధృతిః పుష్టిస్తథాతుష్టి

కాత్మనః కులదేవతాః। గణేశేనాధికా హ్యేతా వృద్ధా పూజ్యాస్తు షోడశ। బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీచైవ కౌమారీవైష్ణవీతథా। వారాహీచతథేంద్రాణీ చాముండాసప్తమాతరః। పాత్రేతండులాన్నిధాయః తత్రషోడశదేవతావాహనంకుర్యాత్। గౌరీమావాహయామి।పద్మామావాహయామి। శచీమావాహయామి। మేధామావాహయామి। సావిత్రీమావాహయామి। విజయామావాహయామి। జయామావాహయామి। దేవసేనామావాహయామి। స్వధామావాహయామి। స్వాహామావాహయామి। మాతృదేవతామావాహయామి। లోకమాతృదేవతామా...మి। ధృతీమా...మి। పుష్టీమా...మి। తుష్టీయా...మి। తులదేవతామా...మి। గణేశమా...మి। బ్రాహ్మీమా...మి। మాహేశ్వరీమా...మి। కౌమారీమా...మి। వైష్ణవీమా...మి। వారాహీమా...మి। ఇంద్రాణీమా...మి। అథ షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య।

యజమానస్యకుడ్యే పంచసప్తవాఘృతేన ధారాఃకృత్వాఃవసోర్ధారాదేవతాభ్యోనమః। ఇతి షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥

(గోడలపై ఘృతముచే నైదుగాని ఏడుగాని ధారలుగానుంచి వసోర్ధారా దేవతాభ్యోనమః అని ఆహ్వానముచేసి షోడశోపచారములచే పూజచేయవలెననుట,) ఇది ప్రాచీనశిష్టాచారము,

అథ నందిన్యాది దేవతావాహ్వానమ్,

నందిని అనగా స్వర్గధేనువులలో నొకటియని చెప్పఁబడుచున్నది, ఆచమ్య...ఏవ-గు...తిథౌ...ప్రీత్యర్థం ... అస్యాఃకుమార్యాఃఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నందిన్యాది పంచదేవతావాహ్వనం కరిష్యామినమః॥ వంశపాత్రే తండులాన్నిధాయ। అత్రపంచరేఖాఃలిఖిత్వా। నందినిమావాహయామి। నలినిమావాహయామి। మైత్రీమావాహయామి॥ ఉమామావాహయామి। పశువర్ధినీ మావాహయామి।

ఇతి పంచశోభనదేవతాః సంస్థాప్య। శస్త్రీ-అనగా ఆయుధమందు భగవతీమావాహయామి। ఏతాశ్శోభనదేవతాః మమగృహే వసంతు। మాంరక్షంతు। యజమానగంరక్షంతు। షోడశోపచారై

ఇతి నంద్యాదిదేవతావాహ్వనం సమాప్తమ్,

ఇతి కుడ్యే ముహూర్తలిఖితక్రమవిధిః.

యథా శ్రీగణేశాయనమః । ఇష్టదేవతాభ్యోనమః॥ స్వస్తిశ్రీ ముహూర్తకాల వర్ష మాస పక్ష తిథి వార నక్షత్ర లగ్న ఘటికాదులను గోడపై లిఖింపవలెను. పిమ్మట వధూవరులయొక్క నామములను లిఖించి తదుపరి కులదేవతలను పూజింపదగును.

వివాహే శచీపూజా.

ఆచమ్య...ర్థం శచీపూజాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ పతివ్రతే మహాభాగే దేవేంద్రప్రియభామినీ వివాహే భాగ్యమారోగ్యం శ్రియం పుత్రాంశ్చ దేహిమే। ఇతిశచీప్రార్థనం అథ షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥

ఈ శచీపూజా వివాహమున చేయవలెను అంకురారోపణము మొదలగు విషయములన్నియును ముందు వ్రాయుచున్నాడను.)

అథ నాందీసమారాధమ్.

అథ నాందీ వృద్ధప్రపితామహీ వృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ । నాందీ వృద్ధప్రపితామహ వృద్ధపితామహవృద్ధపితరః...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ॥ నాందీమాతామహ మాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహాః పత్నీసమేతాః ...గోత్రాః నాందీముఖాః నాందీ॥ నాందీ ఉభాభ్యాం ముఖాభ్యాం సత్యవసుసంజ్ఞకవిశ్వేదేవాంశ్చఆమద్రవ్యేణ హిరణ్యద్రవ్యేణవాఅద్యతోషయిష్యే॥ బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తి హిరణ్యందద్యాత్ అత్రి దేవతానుమోదనార్థ మిడావాచనం కరిష్యామినమః॥

శ్లో॥ ఇడాదేవీసరస్వతీ శోభనే శుభవాయినీ । బ్రాహ్మ్యాది మాతృకానాంచ మోదయేత్సర్వదేవతాః । ఏతా శ్శోభనదేవతాః మమగృహేవసంతుమాంరక్షంతు॥ వసంతి॥ శోభనం శోభనం శోభనం॥ అనయాపూజయా నాందీశోభనదేవతా స్సుప్రీతా స్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు॥ శ్లో॥ పృథివ్యాం సర్వభూతాని సాగరాస్సర్వదేవతాః॥ నాందీద్రవ్యం గృహీష్యామో కరిష్యే కర్మసిద్ధయే । ఇతి నాందీ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

——o——

అథ నాందీవిధిః.

శ్లో॥ మాతాపితామహీచైవ తథైవ ప్రపితామహీ । పితాపితామహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః॥ మాతామహస్సపత్నీకో విశ్వేదేవాస్తనంతరం । ఏతేరహంతునః పిత్రాః ప్రియచ్ఛంత్విహ మంగళమ్ ॥ శంఖః॥ దక్షస్యదుహితాసాధ్వీ విశ్వానామప్రకీర్తితా । తస్యాః పుత్రామహావీర్యా విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ । ఇష్టిశ్రాద్ధేక్రతూ సంకీర్త్యావైశ్వదేవకా। నాందీముఖేసత్యవసూ సాపిండ్యేకాలకామకౌ। పురూరవార్ద్రవౌచైత పార్వణేసముదాహృతౌ। హేమశ్రాద్ధేధురుచీ తీర్థే ధురిలోచనా । ఏకోద్దిష్టేరుద్రసంజ్ఞో విశ్వేదేవాస్త్రయోదశ॥ మాతార్థసంగహకారః ॥ వివాహేకన్యకాయాశ్చ వరస్యైవగృహేపిచ । నాందీశ్రాద్ధంహిపూర్వేద్యుః కర్తవ్యస్స్మృతిశాసనాత్ । మాతుఃశ్రాద్ధంతుపూర్వంస్యాత్ పితౄణాంతదనంతరం । తతోమాతామహాదీనాం వృద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృతం॥అత్రకాలనియమః॥గర్గః మాతుఃశ్రాద్ధంతుపూర్వేద్యుఃకర్మాహనితుపైతృకం।మాతామహ్యాంచోత్తరేద్యుర్వృద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృతం॥ ఏతచ్చసతిసామర్థ్యేవేదితవ్యం॥ అసామర్థ్యేత్వేకస్మిన్నేవదివసే వృద్ధౌకాలత్రయే శ్రాద్ధత్రయమభిహితమ్॥ కాలచంద్రికాయాంశాతాతపః॥ పూర్వాహ్ణేమాతృకంశ్రాద్ధంమధ్యాహ్నేపైతృకంతథా । తతోమాతామహానాంచ వృద్ధౌశ్రాద్ధత్రయంస్మృతమితి। తత్రాప్యసామర్థ్యేసపవాహః॥ శ్లో॥ పృథగ్దినేష్వశక్తశ్చే దేకస్మిన్నేవవాసరే । శ్రాద్ధత్రయంప్రకుర్వీత వైశ్వదేవంతు తాంత్రికమితి॥ వామనః॥ శ్లో॥ ఇలాభేభిన్నకాలానాం నాందీశ్రాద్ధత్రయంబుధః। పూర్వేద్యుర్వైప్రకుర్వీత పూర్వాహ్ణే మాతృపూర్వకమితి మాత్రార్థసంగ్రహకారః॥ నాందీముఖేవివాహేచ ప్రపితామహపూర్వకం । అపిజీవత్పితానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాచ్ఛుభాగమే॥ పితుశ్చప్రపితామహ్యా దుద్దేశ్యతేయథావిధి । ఏభ్యఏవపితాదద్యా త్తేభ్యోదద్యాత్స్వయంసుతః ॥ జీవమానేపితరి నాందీశ్రాద్ధంప్రసజ్యతే। నాందీముఖేకర్మణి సంప్రాప్తేపితర్యతోభవతియస్యపుంసః। యేభ్యశ్చదద్యాత్ స్వపితాస్వయంచ తేభ్యశ్చదద్యా దితిశాస్త్రసిద్ధమ్। నాందీశ్రాద్ధం స్వయం

కుర్యాదిత్యన్నే ద్వితీయవివాహాదిషుపుత్రః స్వయమేవ నాందీశ్రాద్ధం కుర్యాదిత్యుక్తం భవతి । ఉక్తంచ నాందిక్రియాయాం । శ్లో॥ నాందీ శ్రాద్ధంపితాకుర్యాత్ప్రతీపుత్రవివాహయోః । ఉత్తరేషువివాహేషు స్వయంకుర్యాత్తునాందికమితి ॥ తత్కథంకుర్యాదిత్యపేక్షాయాంగంగా భట్టీయేశాతాతపః । శ్లో । నాందీశ్రాద్ధంపితాకుర్యా దాద్యేపాణి గ్రహేబుధః । అతఊర్ధ్వంసుతఃకుర్యా దిత్యేవ వేత్యసావితి ॥ సూత్రార్థసంగ్రహకారః । సత్యాంమాతరిజీవంత్యాం శేషవర్గానమర్చయేత్ । (మాతా)మాతామహాసంతౌ జీవంతౌపితరంయజేత్ ॥ ప్రయోగ పారిజాతే ॥ జీవమానేమాతృవర్గే మాతామహ్యాదివర్జయేత్ । షట్పిండవిధినాకుర్యా త్త్రిగశ్రాద్ధేమహాలయే ॥ పిత్రాదిజీవనేవిష్ణుః । పితరిజీవతి యశ్శ్రాద్ధంకుర్యాత్ । యేషాంపితాతేషాం కుర్యాత్ । పితరిపితామహేచజీవతి యేషాంపితామహస్తేషాం కుర్యాత్ ॥ పితరి పితామహే ప్రపితామహేచ జీవతి నైవకుర్యాత్ । ఏకద్విత్రిజీవనే పూర్వవదేవేత్యర్థః త్రిషుజీవత్సు నైవకుర్యాదితిపరిశిష్టే॥ సూత్రార్థ సంగ్రహకారః॥ శ్లో॥ అసగోత్రస్సగోత్రోవా యఆచార్యఉపాయనే । సతూపనేయపిత్రాదీ నుద్దిశ్యాఽభ్యుదయంచరేత్ ॥ కన్యాకాయామయంమార్గో మునిభిఃపరికీర్తితః । ఇత్యుక్తం యాజ్ఞికైర్వృద్ధై విద్భిర్వృద్ధైః పురాతనైః ॥ తస్మాద్ధిపుత్రీకృత పుత్రికాత్మజామాతామహ

స్యాఖిలరిక్థహారిణః । తథాఽనురోద్ధ్యాహిత కన్యకాత్మజాసచ్ఛ్రాద్ధ కృత్యే హ్యధికారిణస్త్రయః॥ వృద్ధాగయాయాంచ మహాలయే కురుక్షేత్ర ప్రయాగాద్యఖిలేషుకర్మసు । మాతామహశ్రాద్ధ ఇమేఽధికారిణో భవంత్యమాది వ్యాపినేతరేసదేశి॥ కించ॥ స్మృత్యర్థసారే॥ స్వపితృభ్యః పితాదద్యా త్సుతసంస్కారకర్మసు । యావద్వివాహంపుత్రస్య తావదేవహితత్పితా। నాందీశ్రాద్ధేపితాకుర్యా దాద్యేపాణిగ్రహేబుధః అథఊర్ధ్వంసుతః కుర్యాత్పితౄణాం తద్ధ్వై పితుః॥ నాందీముఖేకర్మణి సంప్రవృత్తేపితర్యతోజీవతి యస్యపుంసః । యేషాంచకుర్యా దితిశాస్త్రసిద్ధమ్ । యథాజీవత్పితానాందీ శ్రాద్ధంకుర్యాద్విధానతః॥ పితౄర్మాతామహాదీనా మేషధర్మస్సనాతనః । హేమాద్రౌ॥ శ్లో॥ నాందీ

ముఖేవివాహేచ ప్రపితామహపూర్వకమ్। నామసంకీర్తనే ద్విర్వార
అన్యత్రపితృపూర్వకమ్ । కోకిలమతానుసారిణాంతు మాతృమాతా
మహః ప్రమాతామహః ఇతి మాతామహేన మాతృశ్రాద్ధం తదాపా
ర్వణద్వయమేవ । తత్ప్రమాణం నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయమ్ ।

ఇతి నాందీవిధి స్సమాప్తః,

—o—

అథ చతుష్పాత్ర ప్రయోగః,

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం... హోమంకరిష్యామినమః
హోమార్థం ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్ । తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్ర
యోగం ఆచార్యః కుర్యాత్ । యథా। ఆదౌ భూమిం సమ్మృజ్య ।

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ ।
అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ । ఇతి స్థండిలే దర్భా
భ్యాముల్లిఖ్య॥ తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః ।

శ్లో॥ మహాతేజం స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశనమ్ ।
ద్విశక్తిమహితం దేవం మండలేశానసంస్థితమ్। ఇత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య।
తదగ్నిం ప్రజ్వాల్య శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితః।
జ్వలితం సప్తజిహ్వానాం త్వాంచో వర్ణం హుతాశనమ్ । తతః ధ్యానమ్ ।
శ్లో॥ సప్తజిహ్వో ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్సద్విపచ । శక్తిద్వయసమే
తశ్చ విశ్వమూర్తి హుతాశనః॥ క్రీం క్రీం క్రీం ఇతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖేతృప్తి
మాగతాః॥ ప్రాణః నామనసా వందే త్రివం మే సంప్రసాదయ॥ ప్రాఙ్ము
ఖాగ్నే మమాభిముఖోభవ - సుముఖోభవ - సుప్రసన్నోభవ -
వరదోభవ - అథ జలేనసంప్రోక్ష్య - అగ్నింపరిసమూహ్య, అలం
కృత్య, అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వీతిహోత్రాయనమః, ధనం
జయాయనమః, జాతవేదసేనమః, తనూనపాదేనమః, దేవప్రియాయ
నమః, శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, తతః పరిస్తరణాదికం కుర్యాత్॥
పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర
...నమః, అగ్నిముత్తరదేశే ఉపరిపరిస్తరణంనమః చత్వారిపాత్రాణి
ప్రయునక్తి యథావర్చమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీం స్రువమితి । దాందర్భా

పవిత్రీకృత్య। హస్తేనజలముపస్పృశ్య। సపవిత్రేణాద్భిరనుమృజ్య। ప్రోక్షణపాత్రమాదాయ,ప్రోక్ష్య. గత్రేఅక్షతాన్నిక్షిప్య, జలేనాపూర్య-పాత్రేఉత్పవనంకృత్వా।ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేనఇతరపాత్రాణి సంప్రోక్ష్య, పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా త్రిఃప్రోక్ష్య ఆజ్యపాత్రమాదాయ-ఆజ్యంనిధాయ-స్థండిలస్యఉత్తరభాగస్థితఅంగారాన్నిరూహ్య-అగ్నింప్రజ్వాల్య - ద్వౌదర్భాగ్రౌప్రచ్ఛిద్య - ప్రక్షాళ్య - ఆజ్యేప్రత్యస్య - త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా - ఘృతపాత్రంనీత్వా - అంగారాన్నిరోహ్య, ఆజ్యపాత్రేఉత్పవనంకృత్వా। పవిత్రగ్రంథింవిస్రస్య-ప్రక్షాళ్య- అగ్నౌప్రహరతి- హోమపాత్రంప్రక్షాళ్య-అగ్నౌప్రతితప్య- పునఃప్రతితప్య-ప్రోక్ష్య- నిధాయ-ద్వౌదర్భౌఅగ్నౌప్రహరతి। పూర్వేపరిషేచనంనమః। దక్షిణ...నమః, పశ్చిమ...నమః, ఉత్తర...నమః। అథప్రతత్కర్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్।తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః। షోడశోప...మి।అథప్రదక్షిణం। శ్లో॥ నమస్తేయజ్ఞ...నమోస్తుతే। శ్లో॥ భూతింభూతకరీ పవిత్రజననీ పాపంచవిధ్వంసినీ। చిత్తానందకరీ యశస్సుఖకరీ సర్వార్థసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారక్తైక సంత్రాసినీ। తేజోరాజ్యవిశేష పుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్। ఇతిహోమభస్మధారణమ్।

ఇతి చతుష్పాత్రప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ షట్పాత్రప్రయోగః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం...హోమంకరిష్యామినమః॥ హోమార్థం ఋత్విగ్వరణఃదద్యాత్। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనాది ప్రయోగం ఆచార్యఃకుర్యాత్॥ యథా। ఆదౌభూమిసంమృజ్య॥

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్। అథోదీచీఃపురస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్। ఇతిస్థండిలేదర్భాభ్యాముల్లిఖ్య। తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః॥

శ్లో॥ మహాతేజంస్వర్ణవర్ణం తేజోవంతంహుతాశనమ్।ద్విశి మహితం దేవం మండలేశానసంస్థితమ్ । ఇత్యగ్నింప్రతిష్ఠాప్య॥ తదగ్నిం ప్రజ్వాల్య॥శ్లో॥ వహ్న్యగ్నేఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితాః।జ్వాలితంసప్తజిహ్వానాం త్వచోవర్ణంహుతాశనమ్॥ తతః ధ్యానమ్॥

శ్లో॥ సప్తజిహ్వాఃద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢ స్తథైవచ।శక్తిద్వయ సమేతశ్చ విశ్వమూర్తిర్హుతాశనః॥ త్రియస్త్రింశతి దేవాశ్చత్వన్ముఖె తృప్తిమానసాః । ప్రార్థనాంమనసావందే శ్రీవహ్నింమే సంప్రసాదయ॥ ప్రాఙ్ముఖా ఉగ్నే మమాఉభిముఖోభవ,సుముఖోభవ,సుప్రసన్నోభవ, వరదోభవ, అథ జలేనసంప్రోక్ష్య, అగ్నింపరిసమూహ్య॥ అలంకృత్య, అగ్నయేనమః, వహ్నయేనమః, వీతిహోత్రాయనమః, ధనంజయాయనమః, జాతవేదసేనమః, తనూనపదేనమః, దేవప్రియాయనమః, శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః, పూర్వపరిస్తరణంనమః, దక్షిణపరిస్తరణంనమః, పశ్చిమపరిస్తరణంనమః, ఉత్తరపరిస్తరణంనమః, అగ్నిముత్తరదేశే ఉపరివరిస్తరణంనమః, తత్రదర్వీం । అజ్యపాత్రం । ప్రోక్షణపాత్రం । ప్రణీతాపాత్రం । ఇధ్మం। ఇతరదర్వీంఇతివట్పాత్రాణినిధాయ, ద్వాదర్భాపవిత్రేకృత్వా॥ హస్తేనజలముపస్పృశ్య॥పవిత్రంఅద్భిరనుమృజ్య॥ ప్రోక్షణపాత్రిమాదాయ॥ ప్రోక్ష్య॥ తత్పాత్రేఅక్షతాన్నిక్షిప్య॥ జలేనాపూర్య॥ పాత్రేఉత్పవనంకృత్వా॥ ప్రోక్షణపాత్రస్థితజలేన ఇతరపాత్రాణి స ప్రోక్ష్య । పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా ॥ ఇధ్మంచ విస్రస్య॥ ప్రోక్షణపాత్రం దక్షిణభాగేన స్థాప్య ॥ పూర్ణపాత్రమాదాయ, తత్పాత్రే,అక్షతాన్నిక్షిప్య । జలేనాపూర్య॥ ఉత్పవనంకృత్వా॥ ప్రాగ్భాగే ఇంధులోపరినిధాయ॥గంధాక్షతైస్సహాపురోహితంసంపూజ్య ఆజ్యపాత్రమాదాయ॥ ఆజ్యంనిధాయ॥ స్థండిలస్యఉత్తరభాగసితఅంగారాన్నిరూహ్య॥అగ్నింప్రజ్వాల్య, ద్వాదర్భాగాప్రచ్ఛిద్య, ప్రక్షాళ్య, ఆక్ష్యప్రత్యస్య॥ త్రిఃపర్యగ్నికరణంకృత్వా॥ఘృతపాత్రంనీత్వా॥ అంగారాన్విసృస్య॥ఆజ్యపాత్రేఉత్పవనంకృత్వా॥పవిత్రగ్రంథింవిస్రస్య॥ ప్రక్షాళ్య అగ్నౌప్రహరతి, ద్వాపాత్రేఅగ్నౌప్రతితప్య॥ ప్రక్షాళ్యపునః ప్రతిప్య॥ప్రోక్ష్యనిధాయ॥తౌదర్భౌఅగ్నౌప్రహరతి॥తతఃఇధ్మమాదా

య, త్రిఃపరిధింప్రత్యేకంపశ్చిమదక్షిణోత్తరేషునిధాయ॥ శ్లో॥ భూతప్రేత పిశాచాద్యా రాక్షసావిఘ్నకారిణః। రక్షణార్థంక్రియామత్ర సమిధం దిక్షునిక్షిపేత్। అగ్నిసంరక్షణార్థం ప్రాగ్దేశే ద్వేసమిధౌనిధాయ॥ పూర్వపరిషేచనంనమః, దక్షిణ...పశ్చిమ...ఉత్తర...నమః। తతః ఇధ్మపూజాంకరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ మత్కర్మసఫలంకుర్యాత్ పావకో దేవహవ్యవాట్। సర్వదాశుచిరవ్యగ్రో మేపారాయాథ స్తుపావకః॥ ఆజ్యం సమిద్భిస్సహఅగ్నౌనిధాయ, అస్మిన్...ముహూర్తోస్తు॥ వాయవ్యాది ఆగ్నేయ పర్యంతం నైఋత్యాది ఈశాన్య పర్యంతం ఆజ్యధారాం హుత్వా, ప్రథమముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ వనస్పతేమహీజాత సర్వాభీష్ట ఫలప్రద। జుహోమ్యద్యైవతే ప్రీత్యై ఆజ్యాదిభిరతంద్రితః॥ వనస్పతయేనమః॥ ద్వితీయముఖాహుతిః॥ శ్లో॥ సర్వప్రాణిహితాకార వారిణా తండులేనహి। గృహిష్యామిమయాదత్తం సంగ్రాహకహుతాశన॥ అగ్నయేనమః॥ అథ ఏతత్కర్మానుసారేణ హోమంసమాపయేత్। తతః ప్రాగాది పరిషేచనాంతం కృత్వా॥

అథ స్విష్టకృద్ధోమః,

శ్లో॥ మంత్రమధ్యే క్రియామధ్యే వీతిహోత్ర హుతాశన। క్షమస్వవరదోదేవ శేషేణాహుతికంవహ। అగ్నయేనమః॥ శ్లో॥ సర్వకామసమృద్ధ్యర్థం సర్వాభీష్టప్రదాయక। క్రియామంత్ర సమృద్ధ్యర్థం శేషేణాహుతికంవహ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేనమః। అథ ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భిస్సంగ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరణ॥ శ్లో॥ పృథివ్యాదిషుభూతాని తుష్ట్యర్థంపావకోనలః। వేదిపూర్ణేన హోమేనదత్తమాజ్యంసమర్పయ। రుద్రాయనమః॥ జలముపస్పృశ్య, కర్మసమృద్ధ్యర్థం కేశవాదిహోమం కరిష్యామినమః॥ కేశవాయనమః॥ నారాయణాయనమః। మాధవాయ నమః॥ గోవిందాయనమః॥ విష్ణవేనమః॥ మధుసూదనాయనమః॥ త్రివిక్రమాయనమః॥ వామనాయనమః॥ శ్రీధరాయనమః। హృషీకేశాయ నమః॥ పద్మనాభాయనమః॥ దామోదరాయనమః॥ సంకర్షణాయనమః॥ వాసుదేవాయనమః। ప్రద్యుమ్నాయనమః। అనిరుద్ధాయనమః॥ పురుషోత్తమాయనమః। అధోక్షజాయనమః। నారసింహాయనమః॥ అచ్యు

కాయనమః। జనార్దనాయనమః। ఉపేంద్రాయనమః । హరయేనమ శ్రీకృష్ణాయనమః। అగ్నయేనమః। వాయవేనమః । సూర్యాయనమ ప్రాగ్దేశస్థితద్వాసమిధాఅగ్నౌప్రహరతి, తదితరాణివిసృజేత్ । అస్మిం కర్మణిమంత్రవివర్యాస। తంత్రవివర్యాస।కాలవివర్యాస।కర్మవివర్యాస నమస్తద్దోషనిర్హరణార్థం విశేషాజ్యాహుతిం కరిష్యామినమః అగ్నయే నమః । అగ్నీవరుణాభ్యాంనమః । ఇంద్రాయనమః । శ్రీవిష్ణవేనమః త్ర్యంబకాయనమః। ఇంద్రాదిదేవతాభ్యోనమః। వస్వగ్నిభ్యాంనమః ప్రజాపతయేనమః। ప్రాగాదిపరిషేచనంకృత్వా । పూర్ణపాత్రమాదాయ।శ్లో॥ మరాస్వామభిషించంతు...సర్వకామార్థసిద్ధయే।అతతాచ్ఛిరసిధారయేత్ । తతఃబ్రహ్మాణంపూజయామి।యథాశక్తిదక్షిణాంఆచార్యాయదద్యాత్ । ఏతత్ఫలంపరమేశ్వరార్పణమస్తు।యస్యస్మృత్యాచ ...పరిపూర్ణంతదస్తుతే । తతః ఉదీచ్యాంగపూజాం కరిష్యామినమః॥ షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। అథ ప్రదక్షిణం। శ్లో॥ నమస్తే యజ్ఞభోక్త్రేచ నమస్తేహవ్యవాహన । నమస్తేవీతిహోత్రాయ నమస్తే జిహ్వాయతేనమః॥ గోవిందపుండరీకాక్షయజ్ఞేశాచ్యుతమాధవ। రామ కృష్ణహృషీకేశ నారాయణనమోస్తుతే॥ స్థాణుశ్శంభుశ్శివశ్శూలీ సర్వ ఈశానశంకరః । పినాకీచంద్రచూడశ్చ సదాశివనమోస్తుతే॥ ప్రమాదాత్కుర్వతాంకర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేయది । స్మరణాదేవతద్విష్ణోః సంపూర్ణంస్యాదితిశ్రుతిః । విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః॥

ఇతి మట్పాత్నిప్రయోగ స్సమాప్తః

అథ గర్భాధానమ్.

శ్లో॥ షోడశర్తుర్నిశాస్త్రీణాం తస్మిన్యుగ్మాసుసంవిశేత్। శుభేష్వానిచకల్యాణే నక్షత్రేప్రాణసంయమః॥ శ్లో॥ ఋతుస్స్వాభావికఃస్త్రీణాం రాత్రయష్షోడశస్మృతాః। చతుర్భిరితరైస్సార్థం మహోభిస్సర్వసమ్మతైః తాసామాద్యాశ్చతస్రస్తు నింద్యాఏకాదశీచయా। త్రయోదశీచశేషాస్తు ప్రశస్తాదశరాత్రయః । ఇతిమనువచనాత్ । ఋతుస్నా

తాయాం భార్యాయాం శుభేహనిరాత్రౌ శుభలగ్నే గర్భాదాన మితి కర్తవ్యం ॥

బ్రాహ్మణాన్ ప్రార్థయేత్ । పత్న్యాసహ ఆచమ్య...ఏవంగుణ ...శుభతిథౌ మమ భార్యాయాః ప్రథమగర్భాది సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహ కర్మణఃపుణ్యాహవాచనఃకరిష్యామినమః॥ ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః । గణాధిపతి పూజాంకృత్వా । తతః కర్మణః పుణ్యాహం కుర్యాత్ । కర్మణః పుణ్యాహం భవంతోబ్రువంత్విత్యాది పత్నీమార్జనాంతం కుర్యాత్ । తతః వధూవరయోః నూతన వస్త్రాలంకారాది ధారయేత్ । పునః ఆచమ్య ఏవంగుణ...శుభతిథౌ దంపత్యోఃఆయుర్బలాభివృద్ధ్యర్థం అస్యాంభార్యాయాంప్రథమగర్భాది సర్వగర్భశుద్ధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమఃఅథశ్రీలక్ష్మీనారాయణపూజాంచకృత్వా । ఉత్తరోవరః । అథ నారికేళఫలపుష్ప తాంబూల దక్షిణాదికంగృహీత్వా। ఆరుహ్యోరుమథాపిబాహుయుగళం సమ్యక్ పరిష్వజ్యచ।ప్రాప్యైనాం నిజకల్పితస్తదుపరి క్రీడాంచకృత్వాంశుభాం। రేతస్సించనిజంతదాభవతు తద్గర్భం ప్రియాయాశ్చతే। విష్ణుస్త్రిభువనేశ్వరోవిదధతాం గర్భశచీనాయకః ॥ సౌభాగ్యంధనధాన్యవృద్ధిమతులాం త్వష్టాశతంచాయుషః । సౌందర్యంచ సుమంగలీత్వమచలాం గౌరీపతిస్సర్వదా। సర్వేదేవగణాదికంతుశతతం మాంగల్యవృద్ధిం పరాం । పూర్ణేమాస దశేప్రసూత్యతిశుభం పుత్రం గుణాలంకృతం ॥ విష్ణుస్త్వంజగదీశ్వరోవిదధతాం సంజాతపూర్ణాయుషం । పుత్రాన్ భద్రగుణాన్ దదాతుపునరప్యన్యోన్యమద్వేషిణః । సంవత్సార్థసమూహశోభితమహా గేహంత్సుపుత్రైర్యుతాన్। పౌత్రైశ్చాపితథా ప్రపౌత్రనిపహైర్యుక్తాన్సమాప్త్యైస్తథా ॥ రాజ్యంగైర్గజయూథవాజిసుభటైస్సంపూర్ణదుర్గాన్ బహూన్ । ధర్మజ్ఞాన్ బహుశాస్త్రవృత్తకలితాన్ శ్రీవిష్ణుభక్తానపి । రాజ్యంయచ్ఛతు వృత్రహాథవిజయం సీతామనోనాయకః । సౌభాగ్యం జగదీశ్వరో గుణనిధి శ్రీచంద్రమాడస్సదా॥ ధాన్యంచాపివసూనసనంతధనదో యక్షేశ్వరో యచ్ఛతు। శ్రీమాన్ సర్వ

జనపి్రయోవిదధతాం దీర్ఘాయువంచాఙ్గజ॥ పత్నీ మభిమంత్య్రి॥ యథా స్థానముపవిశ్య॥ గర్భాధానముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥ మార్యా దీనాం...రస్తు॥ ఏవంగుణ...ర్థం ఫలప్రదానానికరిష్యామినమః ॥శ్లో॥ ఫలామనోరథఫలం ఫలదాదిసదానృణాం। పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థ మత శ్శాంతింప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం ఇదంఫలం సతాం బూలం సదక్షిణాకం శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీతయే తుభ్యమహంసంప్ర దదేనమమ॥ ఏవంఫలదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥ ఇదంఫలదానే ...రస్తు॥ తతఃఆశీర్వాదః॥అథ అశ్వగంధ్యారసం దూర్వారసంభార్యా దక్షిణనాసాయామభి షేకయేత్ । అశ్వగంధమనగా— పిల్లి పేంద్రరస మును దూర్వాలరసమును భార్యయొక్క ముక్కు కుడిచరమలోకొం చెముపిడువవలెనని కమలాకరస్మృతియందున్నది॥ నీరాజితాన్సూర్యం నమస్కుర్యాత్। తతోరాత్రౌశయ్యాయాంవిష్ణవేనమః॥ ఏవంత్వష్ట్రే నమః॥ ప్రజాపతయేనమః। ధాత్రేనమః, సినీవాల్యైనమః। సరస్వత్యై నమః॥అశ్విభ్యాంనమః॥ప్రజన్యాయనమః ఇతిస్త్రీ యోనిమభిమృశ్యతయా సహసంభోగంకుర్యాత్। గర్భందేహిఇతిథ ర్త్రి ర్వాక్యం॥ఋతౌస్నానం కుర్యాత్ । స్త్రీయాస్సస్నానం। అఋతౌమూత్రవచ్ఛౌచాచమనమితి॥

గర్భాధాన ప్రయోగ స్సమాప్తః,

అథ పుంసవనమ్,

వ్యక్తేగర్భే తృతీయేమాసి శుభతిథౌ పుష్యనక్షత్రే పునర్వ సేను వత్న్యాః పుంసవనం కర్మకరిష్యామి ఇతిసంకల్ప్య పూర్వేద్యు రాభ్యుదయికంకృత్వాపరేద్యుర్దంపతీ మంగళస్నాతౌభార్యా ఆచమ్య ఏవం...తిథౌఅస్యాంమమభార్యాయాంజనిష్యమాణగర్భస్య పుంరూప తాప్రాప్త్యర్థం బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణార్థం పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం గర్భస్యపిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాద్యాభ్యుదయ్ర్థం...సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః। గణాధి పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా, ఏవంగుణేత్యాది శుభతిథౌ మమ పత్న్యాః ప్రథమగర్భ సంస్కారద్వారా సర్వ గర్భ సంస్కారం

పుంసవనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః । ఇతిసంకల్ప్య - వధూం దక్షి ణతః ఉపవేశ్య స్వయముత్తరతః - ఉపవిశ్య॥ పునః ఆచమ్య...ధర్మ పత్నీ సమేతస్య మమపుంసవనాంగత్వేనోభయోః రక్షాగ్రంథరక్షాబంధ నం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ బధ్నామివామహస్తేచ పంచసూత్రించ కంకణం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం స్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనం॥ బధ్నామి దక్షిణేహస్తే నవసూత్రంచకంకణం । పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం పురు షస్య సుఖప్రదం॥ రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు॥ అత్రహోమవిషయో వైకల్పికః । తత్కారణే - ఏవంగుణేత్యాది శుభ తిథౌ అస్యాః మమభార్యాయాః - గర్భస్థ పిండశుద్ధ్యర్థం పుంసవన హోమం కరిష్యామినమః । బ్రాహ్మణస్సహస్థండిలో ల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ - వట్వాత్రప్రయోగః॥ శ్లో॥ ఫలద్వయేన సంయుతం వటాంకురంద్భృతత్సుతౌ । సుపాయనాయవత్రికం త్రిపే త్సహైవపుంసవే॥ తతః అగ్నిం ప్రజ్వాల్య । గోధూమ తండులాజ్యేన గుడపయసాసహ మిశ్రయిత్వా॥ అథ సూర్యాది నవగ్రహహోమం కుర్యాత్ । అథ కేశవాదిహోమం సమావహేత్ - అథఉదీచ్యాంగ పూజాం కరిష్యామినమః॥ షోడశోప...మి। (గోవుయొక్క పెరుగు భార్య కుడిహస్తమందుంచి దాని మధ్యయందు తూర్పున యువ బీజ ము ను దానికి నిరుప్రక్కలను రెండు మినపగింజలనుంచి) (కింపిబసి) యని యమ్మారు ముట్టి పుంసవనమని 3 ముమ్మారు పలికి ఇది పత్నీ భక్షింపవలెను. ప్రాచీన కమలాకరస్మృతియందు చెప్పఁబడినది, హో మశేషం పత్నీభక్షయేత్ । తతః బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్ । ఆశీర్వాదః । చంద్ర చూడియే । శ్లో॥ ద్వితీయేచతృతీయేవా మాసిపుంసవనంభవేత్ । వ్యక్తేగర్భేభవేత్కార్యం సీమంతేన సహాఽథవా॥

ఇతి పుంసవన ప్రయోగ స్సమాప్తః,

—o—

అ థ ష ష్ఠీ పూ జా,

మితాక్షరాయాం మార్కండేయః॥ శ్లో॥ రక్షణీయా తథా

షష్ఠీ నిశాతత్రవికేవతః । రాత్రౌ జాగరణం కార్యం జన్మదానాం తథా బలిం।పురుషాశ్శస్త్రహస్తాశ్చ నృత్యగీతైశ్చయోషితః। రాత్రౌ జాగరణం కుర్యుర్దశమ్యాం చైవసూతకే। వ్యాసః। శ్లో। సూతికావాసనిలయా జన్మదానామ దేవతాః । తాసాంతుబలిదానేన కుర్గిగధ్వజన్నికేతికా। ప్రథమేదివసేషష్ఠే దశమేచైవసర్వదా। త్రిష్వేతేషునకుర్వీత సూతకం పుత్రజన్మని। అపరార్కే బ్రాహ్మే।శ్లో। కన్యాశతప్రారాకాద్యా వాతఘ్నీచైవపంచమీ । క్రీడనారాచబాలానాం షష్ఠీచ శిశురక్షణీ। ఖడ్గేతుపూజనీయావై వైశ్యావ్రాత్యైర్ద్విజాతిభిః ॥ రాకానుమతీః సినీవాలీకుహూరితచతస్రః । కన్యాఇత్యర్థః ॥ పితాదేశకాలౌ స్మృత్వా అస్యశిశోస్సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం గణేశజన్మదాజీవంతికా రాకాదీనాం పూజనం కరిష్యామినమః ॥ ఇతి సంకల్ప్య। తతఃకలశం సంస్థాప్య తత్రపూర్ణపాత్రే వస్త్రేపరిగణేశం జన్మదాం జీవంతికాం స్కందం రాకానుమతిం సినీవాలీం కుహూం వాతఘ్నీంచ ప్రతిమామావాహ్య॥ ఖడ్గేశిశురక్షిణీం కుడ్యేలిఖితాం - షష్ఠీంచావాహ్య- అథ షోడశోపచారై స్సంపూజ్య । అథ మాషభక్తాదిబలిం దత్వా ॥ అథ ప్రార్థయేత్ ॥శ్లో॥ గౌరీపుత్రోయథాస్కంద శ్శిశుత్వే రక్షితఃపురా తథామమాప్యయంబాల షష్ఠికేరక్ష్యతాంనమః॥ కేచిత్ శిశుసంరక్షణార్థం ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం ఇంద్రాక్షీజపం కుర్వంతి॥

ఇతి షష్ఠీపూజావిధి స్సమాప్తః.

ఇంద్రాక్షీస్తోత్ర ప్రారంభః.

బ్రాహ్మణద్వారా కార్యం॥ అస్యశ్రీ ఇంద్రాక్షీస్తోత్రస్య శచీపురందరఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః। ఇంద్రాక్షీదుర్గాదేవతా మహాలక్ష్మీర్బీజం భువనేశ్వరీతిశక్తిః। భవానీతికీలకం।మమఇంద్రాక్షీ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థేజపే వినియోగః । ఇంద్రాక్షీం=అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । మహాలక్ష్మ్యై=తర్జనీభ్యాంనమః । మాహేశ్వరీం=మధ్యమాభ్యాంనమః । అంబుజాక్షీం=అనామికాభ్యాంనమః। కాత్యాయినీం=కనిష్ఠికాభ్యాంనమః। కౌమారీం=

కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః। ఇంద్రాక్షీం - హృదయాయనమః। మహా
లక్ష్మీం - శిరసేస్వాహా। మాహేశ్వరీం - శిఖాయైవషట్।అంబుజాక్షీం-
కవచాయహుం। కాత్యాయినీం- నేత్రత్రయాయవౌషట్। కౌమారీం-
అస్త్రాయఫట్। ఇంద్రాక్షీమితి దిగ్బంధః। ధ్యానమ్॥ శ్లో॥ నేత్రాణాం
దశభిశ్శతైఃపరివృతామత్యుగ్రచర్మాంబరాం। హేమాంభాంమహతీం
విలంబిత శిఖామాముక్తకేశాన్వితామ్। ఘంటామండిత పాదపద్మ
యుగళాం నాగేంద్రకుంభస్తనీం॥ ఇంద్రాక్షీం పరిచింతయామి మనసా
కల్పోక్తసిద్ధిప్రదామ్॥ ఇంద్రాక్షీంద్విభుజాం దేవీం పీతవస్త్రద్వయాన్వి
తామ్।వామహస్తేవజ్రధరాం దక్షిణేనవరప్రదామ్। ఇంద్రాక్షీం సహ
యువతీం నానాలంకార భూషితామ్। ప్రసన్నవదనాంభోజా మప్స
రోగణసేవితామ్।ఇంద్రఉవాచ। శ్లో॥ ఇంద్రాక్షీనామసాదేవీ దైవతై
స్సముదాహృతా। గౌరీశాకంభరిదేవీదుర్గానామ్నీతివిశ్రుతా।నిత్యా
నందీ నిరాహారీ నిష్కళాయైనమోస్తుతే। కాత్యాయినీ మహాదేవీ
చన్ద్రఘంటా మహాతపాః। సావిత్రీసాచగాయత్రీ బ్రహ్మాణీ బ్రహ్మ
వాదినీ। నారాయణీభద్రకాళీ రుద్రాణీకృష్ణపింగలా। అగ్నిజ్వాలా
రౌద్రిముఖీ కాళరాత్రీతపస్వినీ। మేఘస్వనా సహస్రాక్షీ వికటాంగీ
జడోదరీ। మహోదరీముక్తకేశీ ఘోరరూపామహాబలా॥ అజితాభద్ర
దానంతా రోగహర్త్రీశివప్రియా। శివదూతీకరాళీచ ప్రత్యక్షపర
మేశ్వరీ। ఇంద్రాణీచేంద్రరూపాచ ఇంద్రశక్తిపరాయణీ। సదాసం
మోహినీదేవి సుందరీభువనేశ్వరీ। ఏకాక్షరీ పరబ్రహ్మ స్థూలసూక్ష్మ
ప్రవర్ధనీ। మహిషాసురహంత్రీచ చాముండాసప్తమాతృకాః। వారా
హీనారసింహీచ భీమాభైరవవాదినీ। శ్రుతిస్స్మృతిర్ధృతిర్మేధా విద్యా
లక్ష్మీస్సరస్వతీ।అనంతావిజయాఽపర్ణామానస్తోకాపరాజితా। భవానీ
పార్వతీదుర్గా హైమవత్యంబికాశివా। శివాభవానీరుద్రాణీ శంకరార్ధ
శరీరిణీ। ఐరావతగజారూఢా వజ్రహస్తావరప్రదా। త్రిపద్భస్మప్రహ
రణా త్రిశిరారక్తలోచనా। (మం) భస్మాయుధాయవిద్మహే రక్త
నేత్రాయధీమహి। తన్నోజ్వరహరః ప్రచోదయాత్। ఏతైర్నామ
పదైర్దివ్యైస్స్తుతాశక్రేణధీమతా। జ్వరంమృత్యుం భయంఘోరం

జ్వరంతీవ్రజ్వరనాశినీ । చయోఽపస్మారకుష్ఠాది తాపజ్వర నివారణమ్ చోరవ్యాఘ్రభయం తత్ర శీతజ్వరనివారణమ్ । శతమావర్తయేద్యస్తు ముచ్యతేవ్యాధిబంధనాత్ । ఆవర్తయంత్సహస్రంతు లభతేవాంఛితం ఫలమ్। ఏతత్ స్తోత్రమిదంపుణ్యం జపేదాయుర్వివర్ధనం । వినాశాయచ రోగాణా మపమృత్యుహరాయచ।సర్వమంగళమాంగల్యే శివేసర్వార్థ సాధికే । శరణ్యే త్ర్యంబకేదేవి నారాయణి నమోఽస్తుతే ।

(బిడ్డను అపమృత్యుదోషముపోవును బిడ్డపుట్టిన(౬)ఆఱవరోజున బ్రాహ్మణులచేత జపంచేయించి జపభస్మము పురిటిగదిలోనుంచవలెను,

ఇతి ఇంద్రాక్షీస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ దత్తపుత్రవిధిః,

వ్యాహృత్యాదిహోమస్య పుత్ర ప్రతిగ్రహాంగత్వాచ్చ స్త్రీ శూద్రయో రనధికారా త్తయోర్దత్తకః పుత్రో నభవత్యేవేతి రుద్ర ధరాదయః। విప్రద్వారాహోమాది కారయేదితివక్ష్యమాణ హరినాథా దయోగాడాః। సంబంధతత్త్వేప్యేవం। ప్రయోగ పారిజాతేశౌనకః॥ శ్లో॥అపుత్రోమృతపుత్రోవా పుత్రార్థంసముపోష్యచ। వాససీకుండలే దత్వా ఉష్ణీషంచాంగులీయకం। బంధూనన్నేనసంభోజ్య బ్రాహ్మణాం శ్చవిశేషతః । అన్వాధానాదితంత్రం కృత్వాజ్యోత్పవనాంతకం। దాతుస్సమక్షం గత్వాతు పుత్రందేహీతియాచయేత్ । మితాక్షరాదా వపిస్మృతౌతు వ్యాహృతిభిరాజ్యేనహోమ ఉక్తః । సచవిప్రద్వారా కరణీయః॥ విశేషస్తునిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః॥ సచదత్తకః పంచమవర్ష మధ్యే గ్రాహ్యోనోర్ధ్వం॥ ఊర్ధ్వంతు ఖంచనాద్యేర్వా నదత్త్వాద్యాస్సతో ప్యపీతి కాళికాపురాణాత్ । సర్వస్వంతు న్యదానేచ్ఛే దేవదానం । హేమాద్రౌవ్యాసః ॥శ్లో॥ విక్రయంచైవదానంచ ననేయాస్స్యురని చ్ఛవః॥ దారాః పుత్రాశ్చసర్వస్వమాత్మ న్యేవతుయోజయేత్ । తథః యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ స్వకుటుంబావిరోధేన దేయందారసుతాదృతే । ఇతి తత్స్వదానానిచ్ఛుః పుత్రవరమిత్యన్యత్రవిస్తరః ।

ఇతి దత్తపుత్రవిధి స్సమాప్తః,

అథ పుత్రదాన ప్రయోగః.

శ్లో॥ యశ్శివోనామరూపాభ్యాం...సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం...స్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి నమః॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి నమః॥ గణపతిమభ్యర్చ్య పుణ్యాహం వాచయిత్వా॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ...తిథౌ మమ పితౄణాం శాశ్వత పుణ్యలోకఫలావాప్తి ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః॥ అథ దంపతీపూజా శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనం నమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వరూపాభ్యా ముభాభ్యా మిదంపాద్యం నమః॥ శ్లో॥ నమో స్త్వనంతాయ...యుగధారిణే నమః॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య అమీగంధాః- అలంకారార్థా ఇమే అక్షతాస్సంత్వక్షతా స్సకలారాధనై శ్శోభనమస్తు। నూతనవస్త్రాభరణై స్సహ ప్రపూజయేత్। ఏవం...శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పుత్రదానసమయే (అంతఃపటలంకృత్వా - తెరపట్టవలెను) మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కుర్యాత్। ప్రతిగృహీతృవచనమ్। శ్లో॥ తవబీజసముత్పన్నం సర్వాలంకారసంయుతం। ఐహికాముష్మికార్థాయ పుత్రం దేహి వరం మమ॥ ఇతి యాచయేత్ అథదాతా॥ శ్లో॥ మమబీజసముత్పన్నః సర్వాలంకారసంయుతః। ఐహికాముష్మికార్థాయ తుభ్యందత్తో మయాసుతః। ఇంద్రాగ్నియమనైరృతి వరుణానిలయక్షపాః। ఈశానో బ్రహ్మవిష్ణ్వాద్యా సాక్షిణో భాస్కరాదయః। విశ్వంభరాస్సర్వభూతా స్సాక్షిణ్యస్సర్వదేవతాః॥ మమపుత్రం...కుమారం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం కామయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదే దదామీతి కేచిత్పారః॥

శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణామ్యర్ఘ్యమతుష్టయే। బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మ ప్రసూతయే॥ తతో దానసాద్గుణ్యార్థం సువర్ణపూర్వకం దక్షిణాందద్యాత్॥ శ్లో॥ సాక్షిణస్సమరుద్రాద్యా

భాస్కరశ్చన చంద్రమాః । ఇమం కుమారమద్దత్తం పరలోక సుఖేచ్ఛయా । అథాఽశీర్వాదః ।

ఇతి పుత్రదాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ దత్తహోమః.

ఆచమ్య ఏవం...ర్థం అపుత్రస్య మే స్వీకృతస్య పుత్రస్య పుత్రత్వసిద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం దత్తహోమాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం...స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంకృత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా॥ శ్లో॥ జాతంకుమారంత్వత్తో౽హం గృహ్ణామి సుభగే ప్రియే । ఆయుష్మంతంయశస్వంతం కులవృద్ధికరంశుభం॥ శ్లో॥ జాతం కుమారం...శుభం॥ ఇతి ఆశీర్వాదఃకర్తవ్యః॥ ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమ స్వీకృతకుమారస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కరిష్యామినమః॥ విధిప్రకారేణ నవగ్రహారాధనంకుర్యాత్ । తతః అగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామినమః॥ అథవట్వాదిప్రయోగంకుర్యాత్ । పూర్వోక్తమేవ నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైః కార్యమ్ । అథ కేశవాది హోమంకుర్యాత్ । అథ బ్రహ్మత్యే పూజాం కరిష్యామి - వస్త్రాదికం దద్యాత్ । దేశాచారేణ పూర్వోక్తమేవ నామకరణం కుర్యాత్ । అంగాదంగాదితి మూర్ధన్యవఘ్రాణం॥ శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చసంభూతో హృదయాదజనిష్టవై । ఆత్మాత్వంపుత్రనామాసి త్వంజీవశరదాంశతం॥ మమపుత్రస్య శ్రీనివాసనామ । తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవఘ్రాణం॥ అంగాదంగాచ్చ...శరదాంశతం । అభ్యుదయికంకర్మణః పుణ్యాహవాచనంకుర్యాత్ । తతః ఆశీర్వచనం కుర్యాత్ ।

ఇతి దత్తహోమప్రయోగ స్సమాప్తః.

గంగాప్రార్థనమ్. (స్నానకాలే)

శ్లో॥ గంగాగంగేతియోబ్రూయాద్యోజనానాంశతైరపి।ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకం సగచ్ఛతి । అంబత్వద్దర్శనాన్ముక్తిర్నజానే స్నానజంఫలం । స్వర్గారోహణసోపానే మహాపుణ్యతరంగిణీ।విశ్వేశం మాధవం-ఢుండిం దండపాణించభైరవం । వందేకాశీంగుహాంగంగాం భవానీంమణికర్ణికాం। అతితీక్ష్ణమహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ।భైరవాయనమస్తుభ్యం అనుజ్ఞాందాతుమర్హసి। త్వంరాజా సర్వతీర్థానాం త్వమేవజగతఃపితా । యాచితోదేహిమేతీర్థం సర్వపాపాపనుత్తయే॥ యోఽసౌసర్వగతోవిష్ణు శ్చిత్స్వరూపీ నిరంజనః। సఏవద్రవరూపేణ గంగాంభోనాత్రసంశయః॥ నందినీనలినీసీతామాలినీచమహాపగా। విష్ణుపాదాబ్జసంభూతా గంగాత్రిపథగామిని । భాగీరథీభోగవతీ జాహ్నవీ త్రిదశేశ్వరీ । ద్వాదశైతానినామాని యత్రయత్రజలాశయే । స్నానకాలేపఠేన్నిత్యం మహాపాతకనాశనమ్।

ఇతి గంగాప్రార్థనం సమాప్తమ్.

అథ స్నాన ప్రయోగః.

తత్ర గంగా ధ్యాన పురస్సరం గంగాం ప్రవిశ్య నాభిమాత్రజలేస్థిత్వా శిఖాంబధ్వా । నిరుద్ధ కర్ణనాస స్థిరావృత్య ఆచమ్య ఏవంగుణ......తిథౌ మమ సర్వపాపక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్స్నానమహం కరిష్యామినమః । వరుణాయనమః । ఇతి జలం స్పృష్ట్వా । అథ స్నానంకుర్యాత్ । తతోమార్జయేత్ ॥శ్లో॥ అపవిత్రఃపవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా । యస్స్మరేత్పుండరీకాక్షం సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః॥ శ్రీకాశ్యాంచగయాప్రయాగహిమవత్కేదార రామేశ్వరాన్। శ్రీశైలాది సమస్త పుష్కరనదీశ్చాహోబిలంకాంచికాం । శ్రీమద్వేంకట కుంభకోణ మధురాం శ్రీరంగ సింహాచలా।శ్రీకూర్మంపురుషోత్తమంప్రతినిధింస్వక్షేత్రయోగ్యంఫలం॥ పునర్నిమజ్య॥ నమోనమః ॥ ఆచమ్యఏవంప్రీత్యర్థం స్నానాంగత్వేన దేవాది తర్పణం కరిష్యామినమః ॥ బ్రహ్మాదిదేవతాస్తృప్యంతాం

నమః॥ ఇతివా దేవతీర్థేన ఏకైకమేకం సవ్యేన దేవాన్నివీతీ॥ కృష్ణద్వైపాయ
నాది ఋషయస్తృప్యంతామితి ద్వౌ ద్వౌ॥ విసృజేదపసవ్యేన॥ సోమః
పితృమదాదిపితర స్తృప్యంతామిత్యంజలిత్రయం దత్వా॥ స్నాత్వా॥
ప్రాచీనావీతీ॥ స్నానకాలే పితృపితామహప్రపితామహానాం...గోత్రా
ణాం...ప్రద్యుమ్నసంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం మాతృపితామహీ
ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం......ణాం మాతామహ మాతుః
పితామహమాతుః ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం।
మాతామహీమాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం...గోత్రా
ణాం...నామధేయానాం...ణాం॥ సర్వేషాంపితౄణా మక్షయపుణ్య
లోకఫలావాప్త్యర్థం... స్నానమహంకరిష్యేనమః॥ స్నాత్వాచమ్య॥
సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ఉదయంబ్రహ్మస్వరూ
పం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః। అస్తమానేస్వయం విష్ణుః త్రయీ
మూర్తిర్దివాకరః॥ మిత్ర రవి సూర్యభానుఖగపూష హిరణ్యగర్భ
మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః। ఇదమర్ఘ్యం సమర్ప
యామి॥ స్నాత్వా॥ ఆచమ్య॥ శ్లో॥ యన్మయాదూషితంతోయం శారీర
మలసంయుతం। తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణంతర్పయామ్యహం॥
అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్జలాసాః పితరోమమ। తేషామాప్యాయనా
ర్థాయ దీయతేసలిలంమయా॥ ఇతితటేహస్తాభ్యాముదకం నిక్షిప్య॥
వస్త్రం చతుర్గుణీకృత్య॥ శ్లో॥ యేకేచాస్మత్కులేజాతా అపుత్రా
గోత్రిణోమృతాః తేగృహ్ణంతుమయాదత్తం వస్త్రనిష్పీడనోదకం॥
ఇతిప్రాచీనావీతినా వస్త్రం నిష్పీడ్య॥ శ్రీరామ రామ రామ॥
ఇతి స్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

సింధుస్నానవిధిః.

శ్లో॥ అశ్వత్థసాగరౌసేవ్యౌ నస్ప్రష్టవ్యౌకదాచన।అశ్వత్థంమంద
వారేతు సాగరంపర్వణిస్పృశేత్॥ అత్ర సముద్రోదకేన ఆచమనం
నకార్యం। కింతూదకాంతరేణైవకార్యం॥ ఆచమనయోగ్యస్థలాని।

శ్లో॥ గోకర్ణేచ ప్రభాసేచ గంగాసాగరసంగమే। జగన్నాథే రామసేతౌ ప్రథానాచమనంచరేత్। అత్రియం ప్రయోగః॥ సింధుతీరంగత్వా॥ ధనుర్బాణాలిఖిత్వా॥ శ్లో॥ రఘువీరపదాంభోజ పవిత్రీకృతపాంశవే। దశకంఠశిరచ్ఛేద హేతవే సేతవేనమః॥ తత్రఫలపుష్పహిరణ్యంనిధాయ॥ శ్లో॥ యానికానిచపాపా...రతుఃరతుఃసరిత్పతే। ఇతి ప్రదక్షిణత్రయం కృత్వా॥ అత్రఫలపుష్పహిరణ్యం గృహీత్వా॥ సింధౌ ప్రక్షిప్య॥ శ్లో॥ పిప్పలాదాత్సముత్పన్నే కృత్తేలోకభయంకరి। పాషాణంతేమయా దత్తం మహాహారార్థం ప్రకల్ప్యతామ్। ఇతి పాషాణంప్రక్షిప్య॥ అథప్రార్థయేత్॥ శ్లో॥ విశ్వాచీచఘృతాచీచ విశ్వయోనేవిశాంపతే।సాన్నిధ్యం కురుమేదేవ సాగరే లవణాంభసి॥ త్రితత్త్వాత్మకమీశానంనవోవిష్ణుముమాపతిం। సాన్నిధ్యంకురుమేదేవసాగరేలవణాంభసి॥ నమస్తేవిశ్వగుప్తాయ నమస్తేస్త్వంభసాంపతే। నమోజలధిరూపాయ నదీనాంపతయేనమః॥ ఇతిప్రార్థయేత్॥ నమస్తేజగదాధార శంఖచక్రగదాధర। దేవదేహిమమనుజ్ఞాం తవతీర్థనిషేవణే॥ ఇత్యనుజ్ఞాంస్వీకృత్య॥ నమోనారాయణాయేతి మంత్రంపఠేత్। నమోనారాయణాయనమః తత స్నాత్వా। ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం మమసమస్త పాపక్షయార్థం స్నానమహాసంకల్పంకరిష్యే॥ స్నాత్వా॥ తతోమార్జయేత్॥ అపవిత్రఃపవిత్రోవా...శ్శుచిః శ్రీకాశ్యాంచ...యోగ్యంఫలం॥పునర్నిమజ్య॥ ఆచమ్య...ఏవం॥.........ర్థం। ప్రా...తీ॥ పితుః పిత్రాణామక్షయపుణ్యలోక ఫలవాప్త్యర్థం అశామావై ప్రయుక్త మహాపర్వణి పుణ్యకాలే పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ...రూపాణాం।మాతృపితామహిప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...దాయినాం॥మాతామహమాతుః పితామహ మాతుః ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం...రూపాణాం సపత్నీకానాం సర్వేషాంపిత్రాణామక్షయపుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థంసింధుస్నానమహంకరిష్యామినమః స్నాత్వా॥ తతః...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ మర్ఘ్యప్రదానం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ సర్వరత్నైర్వృపత్నీమార్గ సర్వరత్నకరోఖతః। సర్వరత్నప్రదాతస్త్వం గృహాణార్ఘ్యం మహోదధే॥ ఇత్యర్ఘ్యందత్వా॥

ఉపకాండరేణాచమ్య ఏవం...ప్రీత్యర్థం సింధుస్నానాంగ పిప్పలాది తర్పణంకరిష్యామి ॥ శ్లో॥ పిప్పలాదం కలింకణ్వం కృతాంతంజీవనేశ్వరం। వసిష్ఠంవామదేవంచ పరాశరముమాంపతిం। వాల్మీకింనారదంచైవ వాలఖిల్యాం స్తథైవచ। నలంనీలంగవాక్షంచ గవయంగంధమాదనం। జాంబవంతం హనూమంతం సుగ్రీవం చాంగదంతథా। మైందంచద్వివిదంచైవ వృషభంశరభంతథా। రామంచలక్ష్మణంచైవ సీతాంచైవ యశస్వినీం। ఏతాంస్తుతర్పయేద్విద్వాన్ జలమధ్యేవిశేషతః। ఆబ్రహ్మస్తంబపర్యంతం యత్కించిత్సచరాచరం। మయాదత్తేనతోయేన తృప్తిమేవాభిగచ్ఛతు। సూర్యాయార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యామినమః। మిత్రరవి సూర్యభాను ఖగపూషహిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రార్కభాస్కరేభ్యోనమః॥ ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి। శ్లో॥ ఉదయంబ్రహ్మస్వరూపం మధ్యాహ్నేతు మహేశ్వరః। అస్తమానే స్వయంవిష్ణుః త్రయీమూర్తిర్దివాకరః॥ ఆచమ్య। శ్లో॥ యన్మయాదూషితం తోయం శారీరమలసంయుతం। తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం॥ అసంస్కారాశ్చయేకేచి జ్జలాశాఃపితరోమమ। తేషామాప్యాయనార్థాయ దీయతేసలిలంమయా। ఇతితటేహస్తాభ్యాం ఉదకంనిక్షిప్య॥ యేకేచాఽస్మత్కు...నోదకం। వస్త్రంనిష్పీడ్య। బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిహిరణ్యాది దానానికుర్యాత్ ।

ఇతి సింధుస్నాన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

ఆచమనవిధిః

శుచౌదేశే ప్రాఙ్ముఖ ఉదఙ్ముఖోవా ఉపవిశ్యాంతర్జాను కరంగోకర్ణాకృతిం కృత్వా తాలుగాభిః శుద్ధాభిరద్భిః సకృదాచామేత్ త్రిర్వేతి స్మృతికౌముద్యాం। అంగుష్ఠమాత్రం స్వప్రకాశదీక్షిభట్టాః॥ తతోంగుష్ఠమూలేనోష్ఠౌ ద్విరున్మృజ్యాంగుష్ఠతర్జనీభ్యాం నాసికేంగుష్ఠ మధ్యమాభ్యాం చక్షుషీ అంగుష్ఠానామికాభ్యాం శ్రోత్రేంగుష్ఠకనిష్ఠికాభ్యాం నాభింపాణితలేన హృదయం సర్వైశ్శిరశ్చస్పృశేత్ ।

కా॥ శుద్ధమైన ప్రదేశమందుఁదూర్పు మొగముగనైన నుత్తరాభిముఖ ముగనైనను గూర్చుండి మణుకులమధ్య గోవు చెవివలె సంగుష్ఠ తర్జ నులుమాత్రము ముడిచిన హస్తముచే జలము గ్రహించి దవడలకు మాత్రమంటెడు జలమునొకమారు ఆచమనంచేయవలెను. మూడు మారులైన గావచ్చునని స్మృతికౌముదియందున్నది, అంగుష్ఠము మాత్రమే స్పృశింపవలెనని భట్టమతము, ఆపైనంగుష్ఠమూలముచే రెండుమారులు పెదవులొత్తి యంగుష్ఠతర్జనులుగలపి ముక్కుచెర మలు స్పృశించి యంగుష్ఠమధ్యములు గలిపి నేత్రములముట్టి యంగు ష్ఠానామికలచే శ్రోత్రములు ముట్టి యంగుష్ఠకనిష్ఠకలచే నాభిని నర చేతిచేహృదయమును నన్నివేళ్ళచేశిరమ్మునుభుజములను నంటవలెను.

శ్లో॥ విప్రాణాంక్షత్రియాణాంచ ప్రణవాదినమోంతకం। నువా సినీనాంవైశ్యానాం కేశవాదినమోంతకం। శూద్రాణాంవిధవానాంచ నామమాత్రం విధీయతే । శ్లో॥ హస్తాదాబ్రహ్మతీర్థంచ హస్తాగ్రే దేవతీర్థకం। హస్తపార్శ్వే ఋషీతీర్థం తత్పార్శ్వేపితృతీర్థకం। తన్మ ధ్యేచాగ్నితీర్థంచ పంచతీర్థం ప్రశస్యతే। బ్రహ్మతీర్థేన ఆచమనం కుర్యాత్.।

కించ। శ్లో॥ తర్జనీమధ్యమామధ్యే యోవిప్రోదీయతేజలం ।' తేన తృప్యంతుతేసర్వే యేచరారవవాసినః। కేచిజ్జీవాః కామ్యమానాః కేచిత్కర్మవశానుగాః॥ భుంజంతుచమమోచ్ఛిష్టం పాత్రశేషంమయా ర్పితం॥ ధర్మశాస్త్రే ఇతిచోక్తమ్। ఆచమనవిధి స్సమాప్తః,

—o—

అథ తర్పణ విధిః,

వ్యాసః॥ శ్లో॥ ఏకైకమంజలిందేవా ద్వాద్వౌతుసనకాదయః। అర్హంతిపితరస్త్రీం స్త్రీః స్త్రియస్త్వేకైకమంజలిం । పితృవర్గంఅంజలి త్రయమేకైకస్య॥ విష్ణుపురాణేతు॥ త్రిరథః ప్రీణనార్థాయ దేవానా మపినిర్వపేత్॥ ఇతి దేవేభ్యః త్రయఉక్తాః॥ పాద్మే॥ దేవాన్ బ్రహ్మ ర్షిముఖ్యాంశ్చ తర్పయేతాక్షతోదకైః॥ తర్పయేత్తుపితౄన్ భక్త్యాస తిలోదకచందనైః॥ శంఖః । పావర్ణేనరాజతే నౌదుంబరేణ శృంగ

పాత్రేణ కుశేనవా పృథకం పితృతీర్థం స్పృశన్ దద్యాత్ । యోగయా
జ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ తిలానామప్యలాభేతు సువర్ణరజతాన్వితం । తదభావే
నిషించేత్తు దర్భైర్మంత్రేణవాప్యథ। తృప్యత్వితిసముచ్చార్య తృప్యతా
మిత్యథాపివా । విధిజ్ఞోనిక్షిపేత్తోయం దేవాదీనామశేషతః । సవ్యం
జానుమధఃకృత్వా సలిలందక్షిణాముఖః॥ యమః॥ శ్లో॥ దాహస్తా యు
గ్మతఃకృత్వా పూరయేదుదకాంజలిం। గోశృంగమాత్ర ముద్ధృత్య జల
మధ్యేజలంక్షిపేత్ । దక్షః॥ శ్లో॥ అగ్రైస్తుతర్పయేద్దేవాన్ మనుష్యాన్
కుశమధ్యతః । పితౄంస్తుకుశమూలాగ్రైర్విధిః కౌశో యథాక్రమమ్ ।
మదనపారిజాతే యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ బ్రహ్మాణం తర్పయేత్పూర్వం
విష్ణుంరుద్రంప్రజాపతిం । దేవాన్ ఛందాంసి వేదాంశ్చ ఋషీంశ్చైవ
సనాతనాన్ । ఆచార్యాంశ్చైవగంధర్వా నాచార్యంతనయాం స్తథా ।
సంవత్సరంసావయవం(దేవీశ్చాప్సరస స్తథా)తథా దేవానుగాన్నాగాన్
సాగరాన్ పర్వతానపి। సరితోథమనుష్యాంశ్చ యక్షాన్ రక్షాంసిచై
వహి । పిశాచాంశ్చ సుపర్ణాంశ్చ భూతాన్యథ పశూం స్తథా । వనస్పతీ
నోషధీశ్చభూతగ్రామం చతుర్విధం। విష్ణుః॥ తతఃకృత్వా నివీతంతు
యజ్ఞసూత్రమతంద్రితః । ప్రాజాపత్యేన తీర్థేన మనుష్యాం స్తర్పయే
త్పృథక్ । తథా । కార్ష్ణాజినిః శ్లో॥ సనకస్సనందనశ్చైవ తృతీయశ్చ
సనాతనః॥ కపిలశ్చాసురిశ్చైవ వోఢుః పంచశిఖా స్తథా ॥ పాద్మే॥
ఆస్యావఃతరం॥ మరీచిమత్ర్యంగిరసా పౌలస్త్యం పులహంక్రతుం । ప్రా
చేతసంవసిష్ఠంచ భృగుంనారదమేవచ। యోగయాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥
అపసవ్యంతతఃకృత్వా భూత్వాచపితృదిఙ్ముఖః।పితౄన్ దివ్యానదివ్యాం
శ్చ పితృతీర్థేనతర్పయేత్ ॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరధరోధుర్వ ఇత్యాదయో
వసవః॥ అజైకపాదాదయో రుద్రాః ఇంద్రధాత్రాదయ ఆదిత్యాశ్చ
ద్విత్వేకం సముదితావా॥ నవవ। శ్లో॥ కవ్యవాహాంనలంసోమం యమ
మర్యమణంతథా । అగ్నిష్వాత్తా స్సోమపాశ్చ తథాబర్హిషదోపిచ।
యదిస్యాజ్జీవపితృకా ఏతాన్విద్యాత్పితౄం స్తథా। స్మృతికాముద్యాం
తర్పణేయద్యనేక విరోధా ఉక్తాః॥ తథాపి కాత్యాయన సూత్రసంవా
దాత్ । అథవాజసనేయినః ఇతి గాడోక్తదక్షసంవాదా త్సన్నాదా

దర్శనాచ్చ ప్రయోగ యాజ్ఞవల్క్యోక్త స్నానాంగ యం ప్రకారః. కర్మణా మితి తత్త్వం ఏవం వైశ్వదేవాద్యపి తాతీయమేవ.

ఇతి తర్పణవిధి స్సమాప్తః.

అంగ తిలతర్పణవిధిః.

అంగతిలతర్పణవిధిరుచ్యతే - తత్ర పితృతర్పణం ద్వివిధం నిత్యం నైమిత్తికంచేతి తత్ర వర్గద్వయోద్దేశేన (వసురుద్రాదిత్య) ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితయా జలమాత్రేణ కర్తవ్యతయా యద్విహితం తన్నిత్యంతథా. శ్లో. పార్వణేనయు తే శ్రాద్ధే రూపముద్దిశ్య తర్పణేత్. అన్యథా తర్పయేద్విద్వాన్ నామగోత్రాది సంయుత మితి. తన్నిత్యతర్పణం తదాహ యాజ్ఞవల్క్యః. శ్లో. సవర్ణేభ్యో జలం దేయం నాసవర్ణేభ్య ఏవచ. నామగోత్రస్వధాకారైః ప్రత్యహం తర్పయే త్సుధీరితి. సంహితాయామపి. శ్లో. తర్పయేత్ త్రీన్ పితౄనాదౌ తత శ్చైవ తు మాతరం. సపత్నీమాతరం పశ్చా త్పితామహ్యాదికాః క్రమాత్. ఆదిశబ్దాన్మాతామహాదీనామపి సంగ్రహః - తథాచాన్యత్రాపి. శ్లో. ఆదౌ పితా తథా మాతా సాపత్నీ జననీ తథా. మాతామహా స్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీ స్త్వనంతరం. సుతభ్రాతృపితృవ్యాంశ్చ మాతులాన్సహ భార్యకాః. దుహితా భగినీ చైవ దౌహిత్రో భాగినేయకః. పితృష్వసా మాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా. శ్వశురాచార్యగురవః స్వామిసఖ్యాదయ స్తథా. ఇత్యేతే పితర స్తైస్తు స్తర్పణీయా యథావిధి. అన్యత్రాపి పితృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా. శ్వశురశ్యాలక శ్చైవ స్వామినో గురురక్షిన ఇతి కేచిత్ నియమః. ఏకైకమంజలిం దేవాః ద్వౌద్వౌతు సనకాదయః. అర్హంతిపితర స్త్రీం స్త్రీం స్త్రియ శ్చైకైకమంజలిం. అత్ర విశేషమాహ. మాతృముఖ్యా స్త్రియ స్తిస్ర స్తాసామేవాంజలి త్రయం దద్యాదేకైకమన్యాసాం స్త్రీణాంచైవాంజలింబుధ ఇతి. నారాయణీ యేపి. ఏకైకంయోషితాం దద్యాత్ త్రీం స్త్రీన్పుంసాంహిచాంజలీన్.

ర్వ్యాద్యా సాపత్నమాతుస్తు తృతీయాస్త్రీన్నామ్నస్త్రీగణస్యచ॥ పితౄణాం చైవదేవానాం జలేకద్వాదశాంజలీన్ । అసంస్కృతప్రమీతానాం స్థలేకద్వాదశాంజలీన్।భూమౌయత్తర్పణంకుర్యాత్ తామ్రేకాంస్యేచ మృణ్మయేత్ । త్యజ్యాంగుష్ఠయోగేచ సపుత్రః పితృఘాతకః ॥ స్థలే వాపిశుద్ధాదేశే కుశాస్తీర్ణేచభాజనే। తామ్రాదిపాత్రేష్వర్ణేవాతర్ప యేత్సలిలైశ్శుభైః॥ వసిష్ఠోవసనంశుష్కం స్థలేవిస్తీర్ణబర్హిషి।విధిజ్ఞ స్తర్పణంకుర్యాత్సర్వాన్పిత్రగణాంస్తథా॥ పాణినైకగుణంప్రోక్తం తామ్రైశ్శతగుణం తతః ॥ అక్షయ్యం ఖడ్గపాత్రేణ పితౄణాం తర్పణం చరేత్। తృప్యంతేహేనతీర్థేన గృహ్ణీయాత్తేనవైజలం। అన్యథాకురుతే యస్తు నరకం ప్రతిపద్యతే ఇతి ॥ నైమిత్తికంస్తు ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధేషు యావంతఉద్దిష్టాస్తావన్మాత్రోద్దేశేన హిరణ్యాన్నసంకల్పే వామదేవ స్వర్గాయానిత్యతయా తిలమిశ్రోదకైః । కాలవిశేషస్తు కర్తవ్యతయా విహితం । తథాచసంగ్రహే॥ శ్లో॥ దర్శేతిలోదకంపూర్వం పశ్చా చ్ఛ్రాద్ధాన్నపాలయేత్। ఆబ్దికేనాపరంపూర్వంపరేహ్నితిలోదకమ్॥ప్రత్యా బ్దింతుపరేహ్ని నచేదంవచనం నిత్యతర్పణస్యైవ తత్కాలవిశేష సం బంధబోధకం నతర్పణాంతరబోధకమితివాచ్యం।తథాసతి ప్రత్యాబ్దికా దావపి సర్వేషాం తర్పణంప్రసక్తం। కింతువచనాంతరైః తత్తత్కాల విశేషసంబంధితయా విహితస్య తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణస్యైవేదం వచనంసంగ్రాహకం । తథాహి। శ్లో॥ దర్శేపాతేచసంక్రాంతౌ యుగ మన్వంతరాదిషు తర్పయిత్వాపితౄన్పశ్చాచ్ఛ్రాద్ధంకుర్యాత్ప్రయ త్నతః। ఇతివచనేనదర్శాదిశ్రాద్ధేషు పూర్వకాలసంబంధితయా అంగ తిలతర్పణంవిహితం॥ తథా॥ శ్లో॥ మహాశ్రాద్ధేహిరణ్యేచ పశ్చాద్దద్యా త్తిలోదకం। తథాచైవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేచైవానుమాసికే॥ ఇతి వచనే మహాశ్రాద్ధాదిషు శ్రాద్ధానంతరకాలసంబంధిత్వేనాంగతిలతర్ప ణం విహితమితి॥ శ్లో॥ సపిండీకరణేశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే సంవ త్సరవిమోకేచనకుర్యాత్తిలతర్పణమిత్యనుమాసికేతిలతర్పణస్య నిషిద్ధ త్వాత్కథం॥ శ్రాద్ధానంతరకాల కర్తవ్యతోక్తిరితిచేత్ ॥ఇదంవచనం పరేహ్ని తిలతర్పణంనిషేధమితి । తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ వృద్ధిశ్రాద్ధే

సపిండేచ పిత్రశ్రాద్ధాన్యమాసికే। పరేహని విమోకేచ సకుర్యాత్తిల
తర్పణం॥ స్మృత్యంతరేపి శేషమాహ। కృత్వానుమాసికం శ్రాద్ధం
సపిండీకరణాత్పరం। నైత్యదేవం తతః కుర్యాత్ తర్పణం తిలసంయుతమితి॥
శ్రాద్ధానంతరకాలఏవ తిలతర్పణం విహితం। తథాప్రత్యాబ్దికాదౌతు।
శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్దికేపిచ। పరేహని ద్విజః
కుర్యాత్ తర్పణం తిలసంయుతమితి। యత్తుశ్రాద్ధంతు నిర్వర్త్య తర్పణం
తదనంతరం। సకృన్మహాలయే శ్రాద్ధే పరేహని తిలోదకమిత్యాదినా
ప్రత్యాబ్దికాది శ్రాద్ధేషు పరేద్యుః ప్రాతః కాలవిశేషతయా శ్రాద్ధాంగ
తర్పణం విహితమస్తి। ఏవం తత్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యతయా విహి
త। తత్తచ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం నిత్యతర్పణభిన్నమేవేతి తర్పణద్వై
విధ్యముక్తం। ఏవం ద్వివిధమపి తర్పణం ప్రత్యాబ్దికాది శ్రాద్ధదివసేషు
సముచ్చిత్యకర్తవ్యం। తథాహి। నిత్యతర్పణస్య సూర్యోదయమారభ్య
ఆసాయంకాలో భవతి। తథాపి పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే నిత్యతర్పణం
శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। తథాచ హారీతః॥ పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికే
ప్రాప్తే తర్పణంతు కథం భవేత్। జలేనైవ ప్రకుర్వీత నివృత్తే పితృ
కర్మణీతి॥ పితృవ్యాది కారుణ్యశ్రాద్ధేతు ఆబ్దికశ్రాద్ధే తదేవ నిత్య
తర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవ కర్తవ్యం। నిత్యతర్పణస్య పితృపూర్వ
కత్వాత్। తథాచ కారికా॥ శ్లో॥ నిత్యకర్మాబ్దికశ్రాద్ధే కారుణ్యానాం
కథం భవేత్। అబ్దికాత్ తర్పణం పూర్వం కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధమనంతరమితి॥
శౌనకోపి॥ శ్లో॥ పితృవర్గం మాతృవర్గం వర్గం మాతామహస్యచ తర్పయి
త్వాథ కారుణ్యాన్ తర్పయేదితి శౌనక ఇతి। దర్శాదిశ్రాద్ధేషు సర్వేష్వపి
నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం। తథాచ పైఠీనసిః॥ శ్రాద్ధం
కృత్వాతువిధివద్వైశ్వదేవమతః పరం। బ్రహ్మయజ్ఞం తతః కుర్యా
త్తర్పణంతు తిలైర్వినేతి। శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణమపి శ్రాద్ధాదిషు తత్త
త్కాలవిశేషేషు కర్తవ్యం। తథాహి। పిత్రోః ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే
తదంగతిలతర్పణం। పరేద్యుః ప్రాతస్తరామేవ కర్తవ్యం। తథాచ
హారీతః॥ శ్లో॥ తతః పరేహ్ని కుర్వీత తర్పణం పుమాన్సుధీః తచ్ఛేషైస్తిల
దర్భైశ్చ ప్రాతస్స్నాత్వా సమాహితః॥ ఇతిపరేద్యుః ప్రాతస్తరాం

తర్పణే కృతే తజ్జలం అమృతం భవతీతి జ్ఞాపనార్థం అమృతేజ్ఞాతే ఇత్యుక్తం। తథాచ వసిష్ఠః॥ శ్లో॥ తర్పణంత్వమృతం ప్రోక్తః దీప్తేయే ప్రవరేవయః। త్వకృతే జలమిత్యాహు శ్చ్యుతు శ్చేరుధిరం భవేత్ ॥ తస్మాచ్ఛ్రాద్ధం తు పూర్వేద్యుః కృత్వా స్నాత్వా పరేహని। ప్రాతః పితౄంశ్చ సంతర్ప్య పశ్చాత్సంధ్యాదికం చరేత్ ॥ అన్యత్రాపి॥ తిలదర్భయుతం తోయం స్వధయా యత్ర దీయతే। తత్తోయమమృతం భూత్వా పితౄణాం తృప్తిదం భవేదితి। ప్రయోగపారిజాతేపి॥ శ్లో॥ పరేహన్యుషసి స్నాత్వా కృత్వా శ్రాద్ధాంగతర్పణం। పునస్స్నాత్వైవ కుర్వీత ప్రాతస్సంధ్యాం సమాహితః। ఉదితే తు పునః స్నాత్వా సంధ్యాం కృత్వైవ తర్పయేదితి॥ యస్తు తర్పయతి ప్రాతః కృత్వా శ్రాద్ధం పరేహని। పితరస్తృప్తిమాయాంతి న చేత్ప్రయాంతి వై ధ్రువం। పరేద్యుశ్శ్రాద్ధకృన్మర్త్యో యోన తర్పయతే పితౄన్। అతృప్తాః పితరస్తస్య శాపం దత్వా వ్రజంతి త ఇతి॥

ఏవం ప్రత్యాబ్దికవత్ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే చాంగతిలతర్పణం పరేహన్యేవ కర్తవ్యం। తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్దికేపి చ। పరేహని ద్విజః కుర్యాత్ తర్పణం తిలసంయుతమితి॥ సకృన్మహాలయేపి పరేహన్యేవ కర్తవ్యం। తథాచ దక్షః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంతే ప్రత్యహం కుర్యాత్పక్షశ్రాద్ధాంగతర్పణం। సకృన్మహాలయే శ్రాద్ధే పరేహని తిలోదకమితి॥ దర్శపాతే సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధాత్పూర్వమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం తథాహ మాత్స్యే। శ్లో॥ పితృయజ్ఞం తు నిర్వర్త్య తర్పణాఖ్యం ద్విజోత్తమః॥ పిండాన్వాహార్యకం శ్రాద్ధం కుర్యాదిందుక్షయేపి చ। పిండాన్వాహార్యకం శ్రాద్ధం స్మృత్యంతరేపి॥ దర్శే స్నాత్వాపి తేంభస్తు దద్యాత్ప్రత్యన్న తిలోదకం। అన్నం చ విధివద్దద్యాత్ తర్పణ స్తన్న వర్తతే। దర్శపాతే చ సంక్రాంతౌ యుగమన్వంతరాదిషు। తర్పయిత్వా పితౄన్ పశ్చాచ్ఛ్రాద్ధం కుర్యాత్ప్రయత్నత ఇతి॥ పక్షశ్రాద్ధ హిరణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధానుమాసిక శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం తథాచ స్మృతిః॥ శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధే హిరణ్యే చ పశ్చాద్దద్యాత్తిలోదకం। తథా దేవాష్టకశ్రాద్ధే శ్రాద్ధే చైవానుమాసిక ఇతి। పక్షశ్రాద్ధాదిష్వంగ

తిలతర్పణానంతరం నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం॥ పైఠీనసవచనం పూర్వమేవోదాహృతం । పితృవ్యాదికారుణ్య ప్రత్యాబ్దికే శ్రాద్ధే చాంగ తిలతర్పణం పక్షశ్రాద్ధాచ్చ శ్రాద్ధానంతరమేవ కుర్యాన్న పరేద్యుః । తథాచస్మృతిః॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యా త్సతిలంత్వపరేహని। పిత్రోర్ద్విషయమేవస్యా న్నచాన్యవిషయేభవేదితి । ననువైకశ్రాద్ధద్వయంకుర్యా త్సమానేహనికుత్రచిత్ । నయజ్ఞం నబలించైవ నదేవఋషితర్పణమితి దైవేనిత్యతర్పణస్య ప్రత్యాబ్దికాదిషు నిషిద్ధత్వాత్కథం కర్తవ్యతా ప్రతిపాదనమితిచేత్సత్యం తస్యనిషేధస్య శ్రాద్ధాదన్యాంగ్విషయత్వాత్ । అతఏవపైఠీనసః । శ్రాద్ధంనిర్వర్త్య విధివద్వైశ్వదేవ మతఃపరం । బ్రహ్మయజ్ఞంతతఃకుర్యా త్తర్పణంతు తిలైర్వినేతి । నన్వేవం॥ పితుః క్షయాహేసంప్రాప్తే సర్వేషాం తర్పణంనహి। మాతుః క్షయాహే సంప్రాప్తేతద్వర్గేతర్పణం నహీతివచనేన పితృమాతృవిభాగేన తర్పణనిషేధః కథమితిచేన్నైవం । ఇదంవచన జీవపితృకస్య ప్రమీత మాతృకస్య మాతృశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణనిషేధపరం । ననిత్యతర్పణనిషేధపరం తథాచాయం వచనస్యార్థః । పితుః క్షయాహే సంప్రాప్తే సతి శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం పితృపితామహప్రపితామహానామేవ కర్తవ్యం । సర్వేషాం మాతాదీనా మపిశ్రాద్ధే యావంతఉద్దిష్టాః ప్రాతస్తానేవతర్పయేదితి విశేషితత్వాత్ । తత్తత్కాలవిశేషేణ తర్పణంకార్యం జీవత్పితృకస్య ప్రమీతమాతృకస్య శ్రాద్ధాంగతర్పణం నకర్తవ్యం । మాతుఃక్షయాహేసంప్రాప్తే సతీజీవత్పితృకేణ మాతవర్గోద్దేశేన మాతుశ్శ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం నకర్తవ్యం తదాహ। జీవమానఃపితాయస్య మాతాయదివిపద్యతే॥ మాతుః శ్రాద్ధంసుతః కుర్యాన్నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి । విశేషనిషిద్ధత్వాత్ । తథాపినిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాహేతునానుష్ఠేయం । స్మృత్యంతరేవిశేషమాహ। సజీవపితృకఃకుర్యా చ్ఛ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం । శ్రాద్ధమాత్రం ప్రకుర్వీత తర్పణంతు పితాచరేదితి । అథశ్రాద్ధద్వయసంసర్గవిషయమాహ। మన్వాదిశ్రాద్ధేనప్రసంగా ద్దార్శిక శ్రాద్ధసిద్ధివత్ ।శ్రాద్ధాంగతర్పణేన ప్రసంగాన్నిత్యతర్పణసిద్ధిర్భవేదితిచేత్ । నవైషమ్యాద్దార్శిక

మన్వాద్యుక్త స్సంపాతే దేవతానామభేదాదేకానుష్ఠానే ఇతరస్యాపి సిద్ధిర్భవిష్యతి। ప్రకృతేతు దేవతాభేదసత్వాత్తు నైవంసిద్ధ్యతితథాహి। ప్రత్యాబ్దికే తావత్పితృపితామహ ప్రపితామహానాం త్రయాణామేవ దేవతాత్వమిత్యేతత్తదంగ తిలతర్పణేతి తేషామేవ దేవతాత్వం నేతరేషాం పిత్రర్ధాంగ తిలాంబుస్యాన్నిషిద్ధేపి త్వహేని। శ్రాద్ధేయావంత ఉద్దిష్టాః పితరస్తానేవ తర్పయేదితి స్మరణాత్। తథాచ-ప్రత్యాబ్దికే నిత్య శ్రాద్ధవన్నిత్యతర్పణమపి కర్తవ్యం దేవతాభేదాత్ । తథాచ దర్శాదావపి। పితరోయత్రపూజ్యంతే తత్రమాతామహాఅపి। అవిశేషేణకర్తవ్యం విశేషాన్నరకం వ్రజేదితిస్మరణాత్। వర్గద్వయస్యైవ దేవతాత్వమితి తదంగతిలర్పణేపి తస్యైవ దేవతాత్వం నాన్యేషామితి దేవతాభేదోస్తి। అతోదర్శాదావపి దర్శశ్రాద్ధానంతరం తర్పణం కుర్యాత్ । తథామహాలయేపి।వర్గద్వయంసముద్దిశ్య శ్రాద్ధంచాపరపక్షక మితివచనేన వర్గద్వయ మాత్రోద్దేశేనైవ అపరపక్షశ్రాద్ధస్య విహితత్వాత్। తదంగ తిలతర్పణేపి వర్గద్వయ మాత్రస్యైవదేవతాత్వమితి దేవతాభేదోస్తి తస్మాచ్ఛ్రాద్ధే ష్వప్యేషూభయవిధతర్పణమప్యనుష్ఠేయ మేవమితియుక్తం। నను పితృతర్పణద్వైవిధ్యమేవేతి నయుక్తం బ్రహ్మయజ్ఞాంగ దేవఋషి పితృతర్పణస్యాతిరిక్త నిత్యపితృతర్పణస్యాపి నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వాత్ తథాచప్రత్యహంక్రియమాణ నిత్య పితృతర్పణస్యాన్యాంగ పితృతర్పణత్వమేవేతి చేన్నైవం నిత్యపితృతర్పణస్య నిత్యశ్రాద్ధాంగత్వానుపపత్తేః రూపరహితత్వాద్భిన్న దేవతాకత్వాచ్చ యన్నిత్యతర్పణంకుర్యాద్రూపహీనందినేదినే। శ్రాద్ధాంగతర్పణంకుర్యాద్రూపయుక్తం తిలాంబుభిరితివచనాన్నిత్య తర్పణం ప్రద్యుమ్నసంకర్షణ వాసుదేవ రూపరహితం। నిత్యశ్రాద్ధంచ రూపయుక్త మితితయోర్నాంగాంగీభావః। నిత్యశ్రాద్ధంచ షడ్దైవత్యం।

నిత్యతర్పణంచ పితృకాయస్థాది దైవతమితితయోర్భిన్న దేవతాత్వం। కించ। కుర్యాదహరహశ్రాద్ధమన్నాద్యేనోదకేన వేతినిత్యశ్రాద్ధ ప్రతివిధిత్వేన స్మరణాదపి నిత్యపితృతర్పణస్య నతదంగత్వం తథాచమనుః।

అధ్యాపనం బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్తు తర్పణం హోమో దేవ బలి
ర్జాతో నృయజ్ఞోతిథిపూజనమితి ఉక్త్వాత్పృథక్త్వ స్స్వధాకారోత్పత్త్యవస్త
త్పితృయజ్ఞ స్సంతిష్ఠత ఇతిశ్రుతేశ్చ। తస్మాన్నిత్యతర్పణం స్వతంత్రం
నాంగమితి ప్రత్యాబ్దికాదౌ పృథఙ్మోన్సంపాతే దేవతాభేదాచ్ఛ్రాద్ధ
ద్వయ వదుభయ విధతర్పణ వచన మప్యనుష్ఠేయమేవేత్యలం ప్రపం
చేన ఉభయమప్యత్ర తర్పణానుష్ఠానోత్కర్ష। పిత్రోః ప్రత్యాబ్దిక
శ్రాద్ధే పితృతర్పణం శ్రాద్ధాన స్తరమేవ కర్తవ్యం। అంగతిలతర్పణం
పరేద్యుః ప్రాత స్తత్కాంత్రీ నుద్దిశ్యకర్తవ్యః జీవపితృకేనమాతుప్రత్యా
బ్దికేతదనంతరంవా పరేద్యుర్వా అంగతిలదర్పణంవా నిత్యతర్పణమపి
కర్తవ్యం। క్షయమభ్రాతృవ్యాది కారుణ్య శ్రాద్ధే ప్రత్యాబ్దికశ్రాద్ధే
తు నిత్యతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధానంతర
మేవ కర్తవ్యం నవరేద్యుః॥ శ్లో॥ దర్శేపాతేచసంక్రాంతౌ యుగమన్వం
తరాదిషు। అంగతిలతర్పణం శ్రాద్ధాత్పూర్వం। నిత్యతర్పణం తచ్ఛ్రా
ద్ధానంతరమేవ। పక్షశ్రాద్ధ కారుణ్యశ్రాద్ధ అష్టకశ్రాద్ధానుమాసిక
శ్రాద్ధేషు శ్రాద్ధానంతరమేవాంగ తిలతర్పణం కర్తవ్యం। నవరేద్యుః॥
సకృన్మహాలయేతు పరేద్యురేవాంగ తిలతర్పణం నిత్యతర్పణంతుశ్రా
ద్ధానంతరమేవేతి। మహాలయశబ్దో ద్వివిధః॥ ముఖ్యోగౌణశ్చేతి తత్ర
పక్షశ్రాద్ధం ముఖ్యం। సకృన్మహాలయో గౌణః॥ తత్రముఖ్యపక్షమహా
లయ శ్రాద్ధాంగతిలతర్పణం। తదనంతరమేవకార్యం। గౌణసకృన్మహా
లయాఖ్యశ్రాద్ధే త్వంగ తిలతర్పణం పరేద్యుః ప్రాతరేవేతిస్థితః॥ అత
ఏవపక్ష శ్రాద్ధదర్శాది శ్రాద్ధాహేషు శ్రాద్ధానంతరమేవ కర్తవ్యం।
కర్తుస్తాంబూల చర్వణేపినానుపపత్తిః సాంగపితృకర్మణోనివృత్తత్వా
త్। తథాచప్రయోగ పారిజాతే। శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధేతథాదర్శే యుగ
మన్వంతరాదిషు। శ్రాద్ధంనిర్వర్త్యభుక్త్వాతు తాంబూలం ఖాదయే
ద్ద్విజః। మోహాదకృత్వాశ్రాద్ధం తాంబూలం యదిఖాదయేత్।
శ్రాద్ధహంతాభవేత్కర్తా రౌరవంనరకంవ్రజేదితి॥ పిత్రోః ప్రత్యా
బ్దికేశ్రాద్ధే దివారాత్రౌ తాంబూలచర్వణం నిషిద్ధం। అంగ తిలదర్ప
ణస్య పరేద్యుః ప్రాతర్విహితత్వేనసాంగ పితృకర్మానివృత్తేః। తథాచ

తత్రైవశ్లో॥ మృతాశౌచే తథాశ్రాద్ధేమాతాపిత్రోర్మృతేహని।
ఉపవాసేచ తాంబూలం దివారాత్రౌ విసర్జయేదితి।

ఏవం తిలతర్పణవిధి స్సమాప్తః.

బ్రహ్మాది ప్రార్థన ప్రయోగః.

వేదాఽథర్వపురాణానిసేతిహాసానిశక్తితః। జపయజ్ఞ ప్రసిద్ధ్యర్థం విద్యాంచాధ్యాత్మికీంజపేత్ ॥ ఇతియాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ పురాణ భారతాది పాఠవిధానేపితర్మస్య పాఠాప్రాప్తే॥ శ్రవణస్యైవ కర్మాంగత్వా త్పురాణశ్రవణమేవబ్రహ్మాదిప్రార్థనమితి కేచిత్ ।తన్నమస్కారేణ మంత్రేణ పంచయజ్ఞాన్సమాపయేదితి యాజ్ఞవల్క్యోక్తేః॥ తత్ప్రయోగమనసాస్వధ్వరః ఇతి శ్రుతేర్న శ్లోష్వైవనమ ఇతిహిబ్రాహ్మణం భవతీతివచనాచ్చ నమోనమః ఇతిత్రిర్జపేదితి స్మృతికౌముద్యా ముక్తం॥ తత్రాంతువేదా దీనామర్థభాగే స్వరూపస్యైవ గ్రహణాత్ ।నమస్కృతేః కృతకంతత్వేనా వ్యవపత్తే ర్నమోంతః శబ్దోఽకార్యమితి । తద్యథా దర్భాసనే ఉపవిశ్య ।

తతోఽయం ప్రయోగః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వరముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం బ్రహ్మాదిప్రార్థనం కరిష్యామినమః॥ ఇతిసంకల్ప్యోపస్థితింకృత్వా దర్భగర్భం బ్రహ్మాంజలింకృత్వా। నమోనమోనమః॥ఇతిజపేత్ ।యథా॥ ఋగ్వేదాయనమః - యజుర్వేదాయనమః - సామవేదాయనమః - అథర్వణవేదాయనమః-శిక్షాయైనమః-కల్పాయనమః - వ్యాకరణాయ నమః- నిరుక్తాయనమః - జ్యోతిషాయనమః - ఛందోవిచిత్యైనమః - అధ్యాత్మవిద్యాయైనమః - ఇతిహాసపురాణేభ్యోనమః-తర్కవిద్యాయై నమః - పూర్వమీమాంసాయైనమః - ఉత్తరమీమాంసాయైనమః - ఇతిజపిత్వా।శ్లో॥ దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్యఏవచ। నమస్స్వధాయై స్వాహాయైనిత్యమేవ నమోనమః॥ ఇతి త్రిర్జపిత్వా।విద్యాధ్వర తపోయోని రయోనిర్విష్ణు రీడితః॥ వాగ్యజ్ఞేనార్చితో దేవః ప్రీయ

కాంమేజనార్దనః॥ ఏవముక్త్వా॥ ఉదకంస్పృశేత్ ॥తతః సూర్యప్రార్థనం కృత్వానంతరం మాతాపితరౌ నమస్కృత్వా । ప్రార్థయేత్ । నమో నమః॥ త్రిఃప్రదక్షిణీకృత్య॥ మహాఫలమితి॥

ఇతి బ్రహ్మాదిప్రార్థన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

దే వా ది త ర్ప ణ మ్.

ఏవం...ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పిత్రూనుద్దిశ్య దేవర్షి పితృప్రీత్యర్థం దేవర్షిపితృతర్పణం కరిష్యామినమః । తచ్చ మదనపారిజాతే యోగ యాజ్ఞవల్క్యాః కాతీయసూత్రానుసారేణోచ్యతే । ఆసనం దక్షిణం జాన్వాచ్యకృత్వా సమదర్భాక్షతైర్ప్రా స్త్వ్యయేన దేవతీర్థేనతర్పయేత్ । యథా॥ బ్రహ్మతృప్యతాం- విష్ణుస్తృప్యతాం- రుద్రః - ప్రజాపతిః- దేవాః- ఛందాంసి- వేదాః- ఋషయః- పురాణాచార్యాః - గంధర్వాః - ఇతరాచార్యాః- సంవత్సరస్సావయవః- దేవ్యః- అప్సరసః- దేవానుగాః- నాగాః- సాగరాః - పర్వతాః - సరితః - మనుష్యాః- యక్షాః- రక్షాంసి- పిశాచాః- సుపర్ణా-భూతాని - పశవః - వనస్పతయః- ఓషధయః- భూతగ్రామశ్చతుర్విధా స్తృప్యంతాం॥ ఆచార్య చూడామణౌతు- ప్రజాపతి స్తృప్యంతాం॥ అథ॥ దేవాయక్షా స్తథా నాగా గంధర్వాప్సరసోసురాః॥ క్రూరాస్సర్పాసుపర్ణాశ్చ తరవోజాం బుకాఃఖగాః॥ విద్యాధరాజలాధారా స్తథై వాకాశగామినః॥ నిరాహారాశ్చయేజీవాః పాపేధర్మేరతాశ్చయే । తేషామాప్యాయనాయై తదీయ తేసలిలంమయా । ఇతిమాత్రోప్యుక్తే స్తర్పణముక్తం । అథ ఋషయః॥ నివీతీ॥ సనక స్తృప్యతాం-సనందనః- సనాతనః కపిలః- ఆసురిః- వోఢః- పంచశిఖః- అథ పితృతర్పణం । దక్షిణాభిముఖః సవ్యంజానుమావర్జ్య॥ ప్రాచీనావీతీ॥ పితృతీర్థేన ద్విగుణదర్భై స్తిలమిశ్రాం స్త్రీనంజలీ౯దద్యాత్ । వసవ స్తృప్యంతాం-రుద్రాః-ఆదిత్యాః- మరుతః- అశ్వినౌతృప్యేతాం- కవ్యవాహన స్తృప్యతాం। సోమపాః-బర్హిషదః- ధర్మరాజ స్తృప్యతాం- మృత్యుః- అంతకః - వైవస్వతః - కాలః- సర్వభూత క్షయః - ఔదుంబరః - దధ్నః - నీలః - పరమేష్ఠిః-

వృకోదరః - చిత్రః- చిత్రగుప్తః। ఇతి దేవర్షిపితృతర్పణేనచ భగ వాన్ సర్వాత్మక శ్రీపరమేశ్వ...మస్తు।

ప్రాచీన పాఠః.

కేశవ- నారాయణ- మాధవ-......ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితృతర్పణం కరిష్యామినమః॥ఇతిసంకల్ప్య। దేవాన్ తర్పయామి నమః॥ దేవగణాన్ తర్పయామినమః॥ దేవపత్నీస్తర్పయామినమః॥ దేవ పుత్రాన్ తర్పయామినమః। దేవపౌత్రాన్ తర్పయామినమః॥ నివీతీ। ఋషీన్ తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। ఋషిగణాన్ తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమః॥ ఋషిపత్నీస్తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమః। ఋషిపుత్రాన్ తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। ఋషి పౌత్రాన్ తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। అపసవ్యం। పితౄన్। తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః। పితృగణాన్ తర్ప...నమః॥ పితృపత్నీస్తర్పయామి...నమః॥పితృపుత్రాన్ తర్ప... నమః॥ పితృపౌత్రాన్ తర్ప...నమః॥ అనేన దేవర్షిపితృతర్పణేన భగ వాన్ సర్వాత్మకః ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు।

నిత్య పితృతర్పణమ్.

మదనపారిజాతే హారీతః॥శ్లో॥ వసిత్వావసనంశుక్లం స్థలేవిస్తీర్ణ బర్హిషి। విధిజ్ఞస్తర్పణంకుర్యాన్నతుపాత్రేకదాచన। తదుద్ధృత్యోదక స్థలతర్పణపరం। ఉద్ధృతేసఏవ। పాత్రాద్వాజలమాదాయ శుభ్యయం పాత్రాంతరేక్షిపేత్। జలపూర్ణేథవాగర్తే నస్థలేసతుబర్హిషి। యోగ యాజ్ఞవల్క్యః॥ ఉద్ధృతేనసించేత తిలాన్ సంమిశ్రయేజ్జలే। అతో న్యథాతుసవ్యేన తిలాగ్రాహ్యావిచక్షణైః॥ ఏతచ్చగృహే పుత్రవతా నకార్యం। శ్లో॥ సప్తమ్యాంరవివారేచ గృహేజన్మదినేతథా। భృత్య పుత్రకళత్రార్థీ నకుర్యాత్తిలతర్పణమితి మరీచిస్మృతేః॥కించ। వ్యాసః॥ శ్లో॥ శూద్రోవర్ణశ్చతుర్థోపి వర్ణత్వాద్ధర్మమర్హతి। వేదమంత్రస్వధా స్వాహా వషట్కారాదిభిర్వినా।

తా॥ శూద్రకమలాకరోక్తప్రయోగము ననుష్ఠించు వారందఱు ధర్మ

మాచరించుట కర్హ్యాలుగాని వేదమంత్రములు, స్వధాశబ్దము, వషట్ అనుశబ్దము ప్రయోగములయందుచ్చరింపక తత్రినమశబ్దము పఠింపఁ దగునని వ్యాసవచనము.

తర్పణప్రయోగః। ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం అస్మత్పిత్రాన్నుద్దిశ్య ఉస్మత్పితృప్రీత్యర్థ మస్మత్పితృతర్పణం కరిష్యామి నమః। దక్షిణాభిముఖః-ప్రాచీనావీతీ। పితరంగోత్రం... తర్పయామి నమః॥ తృప్యతామితి కేచిత్ ఏవం త్రిః పితామహం...గోత్రం...మి నమః॥ 3॥ ప్రపితామహం...గోత్రం...మి నమః॥ 3॥ మాతరం... గోత్రాం...నమః॥ పితామహీం...గోత్రాం...తర్పయామినమః॥ 3॥ ప్రపితామహీం...గోత్రాం...మినమః...మాతామహం... గోత్రం తర్పయామినమః॥ 3॥ మాతుః పితామహం ... గోత్రం తర్పయామి నమః॥ 3॥ మాతుఃప్రపితామహం...గోత్రం...మినమః॥ 3॥ మాతామహీం...గోత్రాం......తర్పయామినమః॥3॥ మాతుః పితామహీం ...గోత్రాం...యామినమః॥3॥ మాతుఃప్రపితామహీం...గోత్రాం తర్పయామినమః॥ 3॥ అథ కారుణ్యతర్పణం కుర్యాత్ యథా॥ శ్లో॥ ఆదౌపితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా। మాతామహాస్సపత్నీకా ఆత్మపత్న్యస్త్వనంతరం। సుతభ్రాతృ పితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహ భార్యకాః॥ దుహితాభగినీచైవ దౌహిత్రోభాగినేయకః॥ పితృష్వసా మాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యాలక శ్చైవ స్వామినోగురవ స్తథా॥(అథ) ఆబ్రహ్మ స్తంబపర్యంతం దేవర్షి పితృమానవాః। తృప్యంతుపితరస్సర్వే మాతృమాతామహాదయః। అతీతకుల కోటీనాం స ప్తద్వీపనివాసినాం ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాదిదమస్తు తిలోదకం॥ ఏవంతర్పణంకుర్యాత్। యేకేచాఽస్మత్కులేజాతా అపుత్రాగోత్రిణోమృతాః। తేగృహ్ణంతు మయాదత్తం ... (వస్త్ర) నిష్పీడనోదకం॥ (నిత్యములో యీపము లేదు) ఇతినిత్యపితృతర్పణంసమాప్తం.

అథ యమతర్పణమ్.

యమతర్పణప్రమాణంతు।వృద్ధమనుః॥ శ్లో॥ దీపోత్సవచతుర్దశ్యాం కార్యంచయమతర్పణం।కృష్ణాంగారకచతుర్దశ్యామపికార్యంతథైవచ॥

నియమస్తు । దక్షిణాభిముఖోభూత్వా తిలైస్సవ్యంసమాహితః । దేవ తీర్థేన దేవత్వా త్తిలైః ప్రేతాధిపత్యతః॥ ఏవంకుర్వతఃఫలమాహమనుః॥ యత్రిక్వచనద్యాంహి స్నాత్వాకృష్ణచతుర్దశీం। సంతర్ప్య ధర్మరాజా నంయుచ్యతేకిల్బిషైరితి॥ ఆచమ్య...ఏవం...ప్రీత్యర్థం దీపోత్సవచతుర్ద శ్యాం యమతర్పణం కరిష్యామినమః । దక్షిణాభిముఖస్తీర్థె బధ్వా షి దేవతీర్థేన జలమిశ్రితం జలందద్యాత్ । యమం తర్పయామినమః॥ ధర్మరాజం తర్పయామినమః । మృత్యుంతర్పయామినమః । అంతకం తర్పయామినమః । వైవస్వతం తర్పయామినమః । కాలంతర్పయామి నమః । సర్వభూతక్షయం తర్పయామినమః॥ ఔదుంబరం తర్పయామి నమః । దధ్నంతర్పయామినమః । నీలంతర్పయామినమః॥ పరమేష్ఠినం తర్పయామినమః॥ వృకోదరం తర్పయామినమః । చిత్రం తర్పయామి నమః । చిత్రగుప్తం తర్పయామినమః । ఏవం దీపోత్సవ యమతర్ప ణంకార్యం మహాఫలమితి వ్యాసః॥ శ్లో॥ యమాయ ధర్మరాజాయ మృత్యవేచాంతకాయచ । వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూతక్షయా యచ । ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినె । వృకోదరాయ చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయతేనమః । కృష్ణాంగారక చతుర్దశ్యామితి తత్తిథిసంకల్పవిశేషః॥ ఇతి యమతర్పణం సమాప్తమ్.

భీష్మతర్పణమ్.

వ్యాసః॥ శ్లో॥శుక్లాష్టమ్యాంతుమాఘస్య దద్యాద్భీష్మాయయో జలం। సంవత్సరకృతంపాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి॥ ఆచమ్యఏవం...ప్రీత్య ర్థం మాఘశుక్లాష్టమ్యాం భీష్మతర్పణం కరిష్యామినమః॥ వైయాఘ్ర పాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం గంగాపుత్రవర్మాణం తర్పయామినమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరం భీష్మవర్మాణం తర్పయామి నమః॥ వైయాఘ్రపాదగోత్రం సాంకృతిప్రవరంఅపుత్రవర్మాణంతర్ప యామినమః॥ ఇతి తర్పయేత్ । అస్యైవావ్యక్షకల్పః॥ శ్లో॥ వైయా ఘ్రపాదగోత్రాయ సాంకృతిప్రవరాయచ। గంగాపుత్రాయ భీష్మాయ ప్రదాస్యేஉహం తిలోదకమ్॥ అపుత్రాయదదామ్యేత జ్జలంభీష్మాయ వర్మణఇతి॥ ఇతి భీష్మతర్పణం సమాప్తమ్.

విభూతిధారణమ్.

శ్లో॥ భూతిర్భూతికరీ పవిత్రజననీ పాపస్యవిధ్వంసినీ। చిత్తానందకరీ యశశ్శుభకరీ సర్వాగ్ర్యసంపత్కరీ। రక్షోభూతపిశాచ రాక్షసమహారక్షైకసంత్రాసినీ తేజోరాజ్య విశేషపుణ్యజననీ భూతిస్సదాధార్యతామ్॥ శ్లో॥ శ్రీకరంచ పవిత్రంచ శోకరోగనివారణమ్। లోకేవశీకరం పుంసాంభస్మ త్రైలోక్యపావనమ్॥ తతఃసూర్యప్రార్థనం కృత్వాచమ్య॥

శమీపూజ.

దశమ్యాం సాయాహ్నే శమీపూజాం కృత్వా॥ తదనంతరం శమీంధ్యాయేత్॥ధ్యానమంత్రః॥ శ్లో॥ శమీశమయతేపాపంశమీశత్రువినాశనీ। అర్జునస్యధనుర్ధారీ రామస్యప్రియదర్శినీ॥ ౧॥ శమీంకమలపత్రాక్షీం శమీంకంటకధారిణీ। ఆరోహతు శమీంలక్ష్మీర్నృణామాయుష్యవర్థినీ॥ ౨॥నమోవిశ్వాసవృక్షాయ పార్థశస్త్రాస్త్రధారిణే। త్వత్తఃపత్రంప్రతీచ్ఛామి సదావిజయదోభవ॥3॥ ధర్మాత్మాసత్యసంధశ్చ రామోదాశరథిర్యది। పౌరుషేచాప్రతిద్వంద్వో మచ్ఛరైర్జహిరావణం॥౪॥ అమంగళాదిశమనీం దుష్కృతస్యచనాశినీం। దుస్స్వప్నహారిణీం ధన్యాం ప్రపద్యేహాం శమీంశుభాం। ఇతినమస్కారః॥

నిశ్చయ తాంబూల ప్రకరణమ్.

ఇందు ముందుగా వివాహభేదములను గురించి కొంచము వ్రాయుచున్నాడను, ఎట్లనిన బ్రాహ్మము, దైవము, ఆర్షము, ప్రాజాపత్యము, ఆసురము, గాంధర్వము, రాక్షసము, పైశాచము, అను యెనిమిది విధములు వివాహములు.

బ్రాహ్మవివాహము:—అందుయోగ్యుడైన వరుని బిలచి యలంకరించి విధిప్రకారము కన్యాదానముచేయుట బ్రాహ్మవివాహము.

దైవవివాహము:—యజ్ఞమందు ఋత్విజుడై కర్మచేయుచున్నవానికి తనకన్య నిచ్చుట దైవవివాహము.

ఆర్షవివాహము:—వరుని వలన రెండు గోవులను బుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చిన నార్ష వివాహము యిచ్చుట గోమిథునముగ్రహించుట

నింద్యముగాదు ఏమనిన నది కుమారీపూజనముకొఱకు గావున కన్యా విక్రయ మనఁబడదు.

ప్రాజాపత్యము:—మీరిద్దఱుంగూడి ధర్మమాచరింపుఁడనిబలికి కన్యక నిచ్చిన ప్రాజాపత్యవివాహము.

అసురవివాహము:— ధనము బుచ్చుకొని కన్యక నిచ్చెనేని యాసుర వివాహము.

గాంధర్వము:—దంపతు లిద్దఱు పరస్పర మొకరి నొకరు ప్రేమించి విడువ కుండగ శపథమున స్వయముగ వివాహముచేసికొనుట గాంధర్వవివాహము.

రాక్షసము:—యుద్ధాదులచేఁ గన్యను బలాత్కారముగ గ్రహించుట రాక్షసవివాహము.

పైశాచము:—దొంగతనముచేఁ గన్యను హరించుట పైశాచము.

తత్ప్రమాణమ్— యాజ్ఞవల్క్యః॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మోవివాహ ఆహూయదీయతే శక్త్యలంకృతాం। యజ్ఞస్థఋత్విజేదైవ ఆదాయార్ష స్తుగోద్వయమ్। ఇత్యుక్త్వాచరతాంధర్మం సహాయాదీయతేర్థినే। సకా యః పావయేత్తజ్జ షడ్వంశ్యాన్సహాత్మనా। ఆసురోద్రవిణాదానా ద్గాంధర్వ స్సమయాన్మిథః। రాక్షసోయుద్ధహరణా త్పైశాచః కన్య కాఛలాత్ ।

మఱియొక విశేషము.—సకరు వివాహములలో విప్రునికి బ్రాహ్మ దైవ వివాహములు ప్రశస్తములు. క్షత్రియునికి గాంధర్వరాక్షసములు ప్రశస్తములు,వైశ్యునికాసురాసుర వివాహములు ప్రశస్తములు,ఆర్ష ప్రాజాపత్య పైశాచములందఱకు సంకటనుఁడు గ్రహింపవచ్చును, అందు రాక్షసము తప్ప తక్కిన యేదును విప్రునికి బ్రాహ్మదైవములు తప్ప దక్కిన యాఱును క్షత్రియునికి వైశ్యశూద్రులకు బ్రాహ్మదైవ రాక్షసములు తప్ప దక్కినయైదును గ్రహింపఁదగినది.

బ్రాహ్మవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీయందు బుట్టినపుత్త్రుఁడు పదిమంది పూర్వులను పదిమంది పరులను వంశస్థులను దరింపఁజేయును దైవవివాహముచే పెండ్లాడిన స్త్రీపుత్త్రుఁడు పూర్వధర్మములయందు

ఏడుగు రేడుగురు వంశస్థులను ధరింపఁజేయును. ప్రాజాపత్యవివాహితు రాలి పుత్రుఁడార్గురార్గురు నుద్ధరింపఁజేయును, ఆర్ష వివాహిత పుత్రుఁడు ముగ్గురు ముగ్గురు వంశస్థులను దరింపఁజేయును; ఆశ్వలాయన సూత్ర మందు బ్రాహ్మము మొదలు నాల్గువివాహములందుఁబుట్టిన పుత్రులు క్రమముగ ౧౨ రేసియు ౧౦ పదుగురేసియు ౮ మంద్రేసియు, ౭ డుగురేసియు ఋషులను పూర్వులను పరులనుగూడ దరింపఁజేయుదు రనియున్నది, తక్కిన దుర్వివాహములందు బ్రహ్మధర్మద్వేషులైన పుత్రులు గలుగుదురు, వాగ్దానమైన పైని వరుఁడు దేశాంతరమునకు వెళ్లినయెడల నాఱుమాసముల పర్యంతము ప్రతీక్షించి మఱియొకని కీయవలెను, కన్యకు శుల్కమనఁగ నలంకారమిచ్చి దూరదేశము పోయినచో నొకసంవత్సరము ప్రతీక్షింపఁదగియున్నది, ఇఁక బలాత్కా రముగ వివాహమాడినను సగోత్రత్వము నపుంసకత్వము మొదలగు మహాదోషములున్నను సప్తపదీవిధికిపైనగూడ మఱియొక వరుని కివ్వ వచ్చునని చెప్పుదురు.

జ్యేష్ఠ కనిష్ఠ వివాహలక్షణము.

శ్లో॥ దారాగ్నిహోత్రసంయోగం కురుతేయోఽగ్రజేస్థితే।
సకనిష్ఠఃపరీవేత్తా జ్యేష్ఠస్తుపరివిత్తికః।

తా॥ జ్యేష్ఠునికంటే ముందు కనిష్ఠుఁడు వివాహముగాని యాధా నముగాని జేసికొనిన పరివేత్తియనఁబడును, జ్యేష్ఠుఁడు పరివిత్తియనఁ బడును, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్యకంటే కనిష్ఠకన్యకు ముందు వివాహముచేసిన కన్యయగ్రేదిధిషువనఁబడును, జ్యేష్ఠకన్యదిధిషు వనఁబడును, అట్టిదోష ములకు ప్రాయశ్చిత్తమును జరుపుకొనవలెనని ధర్మశాస్త్రములు చెప్పు చున్నవి, పరివిత్తి పరివేత్తలగు సోదరులిద్దఱు రెండేసి కృచ్ఛ్ర ప్రాయ శ్చిత్తములు జేయవలయును, ఎట్లనిన కన్యయొక్క కృచ్ఛ్రముదాతయతి కృచ్ఛ్రము, పురోహితుఁడు చాంద్రాయణమును జేయవలెను పిత్రాదు లకు సమాధానము లేకున్నచో వివాహము బొత్తిగా చేయఁదగదు, పిత్రాదులు తప్పక జేయవలెనని సంకల్పించి చేసినచో మూఁడుమాస ములు కృచ్ఛ్రము, ఈదోషమున కపవాదము జ్యేష్ఠుఁడు సవతితల్లి

కొడుకైనను దత్తుడైనను గనిష్ఠుడు వివాహము తప్పక చేసికొనవచ్చును, దోషములేదు, జ్యేష్ఠునికి వివాహనిమిత్తము పితాదులు కొంతద్రవ్యమిచ్చి వివాహమునకు ఆజ్ఞ యిచ్చి కనిష్ఠుడైన సోదరునికిగాని కనిష్ఠురాలైన సహోదరికిగాని వివాహము చేయవచ్చునని కొందరు జ్యేష్ఠునియొక్క ఆజ్ఞనుతీసికొని చేయుటమంచిదని మఱియునపుంసకుడైనను,మూగవాడైనను, చెవిటివాడైనను, సొట్టవాడైనను,మరుగుజ్జవాడైనను, దేశాంతర సంచారియైనను. వేశ్యాసక్తుడైనను, జాతిభ్రష్ఠుడైనను, దీర్ఘరోగియైనను. అతివృద్ధుడైనను, చౌర్యపరుడైనను వెర్రివాడైనను, వివాహమందు కోరికలేనివాడైనను, జ్యేష్ఠుడున్నచో గనిష్ఠుడు వివాహము చేసికొనవచ్చునుగదా అప్పుడు దోషములేదని చెప్పవలెను, ఇట్లు జ్యేష్ఠకన్య భిన్నోదరాలైనను గనిష్ఠకన్య వివాహముగావచ్చును

పెద్దలయొక్క ఆజ్ఞానుసారముగ వివాహము చేయునప్పుడు పురోహితునకు దోషమెంతమాత్రము లేదు.

వివాహకర్తలు

తండ్రియు, తాతయు, సోదరుడు, పినతండ్రి, మొదలగు పితృవంశస్థులు, మాతృవంశస్థులగు మాతామహుడు మేనమామ, మొదలగువారును నెవ్వరులేనిచో తల్లియును సోదరు లుపనయనమైనవారే యధికారులు, అనుపనీతుడైన సోదరునికంటె తల్లి యధికారము, ఇట్లధికారు లెవ్వరు లేనిచో గన్యచే గన్య స్వయముగానే వరించవచ్చును. అట్టి స్వయంవరమందును, తల్లి కన్యాదానము చేయునప్పుడును నాందీశ్రాద్ధము వారేచేయవలెను. అప్పుడు తల్లిగాని కన్యయేగాని తాను ప్రధానసంకల్పమునుమాత్రముచేసి తక్కినది బ్రాహ్మణునిచే చేయించవలెను. ఉపవీతుడైన భ్రాత మొదలగు వారుండునప్పుడు తల్లిగారు చేయగూడదు.

కొందరికి పుత్త్రికాసంతానము లేకయుండును, అప్పుడు పరకీయకన్యను సువర్ణముచేకొని దానము చేయవచ్చును. తత్ప్రమాణము "ఆత్మీకృత్య సువర్ణేన పరకీయాంతు కన్యకాం। ధర్మేణవిధినా

దాన మనగోత్రేపియుజ్యతే" అనియుండెను. కనుక యీ కన్యా
దానమువలన దాతకు బహువిశేషము గలదు. ఇట్టికన్యాదానము చేయు
నప్పు డేవిధమైన దోషములును లేవు.

అథ గండనక్షత్ర జననవిషయము.

మూలానక్షత్రము మొదటి మూడు పాదములందుఁ బుట్టిన
వధూవరులు మామగారికి హానికరులు, ఆశ్రేష ద్వితీయ పాదము
మొదలు మూడుపాదములందుఁ బుట్టినచో నత్తగారికి గండము జ్యే
ష్ఠాంత్యపాదమందుఁ బుట్టినచో నన్యోన్యజ్యేష్ఠభ్రాతలకును, స్యాలకుని
భావుకునకును గండము. విశాఖాంత్యపాదమందుఁబుట్టినచో నన్యోన్య
కనిష్ఠభ్రాతలకు గండము మఘా ప్రథమపాదమైనచో మూలానక్ష
త్రమువలె ఫలమని కొందఱు చెప్పుదురు. ఈ నక్షత్రగండములను
గుఱించి కొంతవిషయము ప్రసూతిచంద్రికయను జ్యోతిషగ్రంథమందు
విపులముగా చేర్చిముద్రించియున్నాను. అచ్చట చూడగలరు.

కన్యా విక్రయము.

కాశ్యపః॥ శ్లో॥ శుల్కేన యేప్రయచ్ఛంతి స్వసుతాంలోభమోహితాః॥
ఆత్మవిక్రయిణః పాపాః మహాకిల్బిషకారిణః ।
పతంతినరకేఘోరే ఘ్నంతిచాస ప్తమంకులమ్ ॥

తా॥ ధనలోభముచే మోహితులై శుల్కముగా ధనము గ్ర
హించి కన్యకనిచ్చువారు తన శరీరమాంస మమ్మినవారనఁబడుదురు.
అట్టి మహాపాపులు ఘోరనరకమందు బడుదురు సరియేకదా సప్తమ
పురుషునివర్యంతము కులమును జెరుపుదురని తాత్పర్యము,

సప్తపదీ విషయము.

వసిష్ఠః॥ శ్లో॥ నోదకేననవాచావా కన్యాయాఃపతిరుచ్యతే ।
పాణిగ్రహణసంస్కారా త్పతిత్వంస ప్తమేపదే ।

తా॥ ఉదకదానముచేతను, వాగ్దానముచేతను బతిత్వము సిద్ధిం
పదు మఱియేమనిన, పాణిగ్రహణమైనపైని సప్తపదముల దొక్కి
నచో బతియనఁబడును,

కించ॥ మనుస్మృతిః॥ శ్లో॥ పాణిగ్రహణికా మంత్రా నియతం

దారలక్షణం। తేషాంనిష్ఠాతువిజ్ఞేయా విద్వద్భిస్తత్రమేవదే।

కించ। స్మృతికౌముద్యాం। శ్లో॥ యుక్తంతుపాణిగ్రహణంసర్వవర్ణేషుసర్వశః॥ జలపూర్వంతువిప్రాణా మన్యేషామపికామ్యయా। అని చెప్పఁబడినది. తక్కినవిషయములు నిర్ణయసింధువునందు జూడవలెను,

---

అథవాగ్దానమ్ లేక నిశ్చితార్థమని కొందఱు.

అథాతో షోడశ మహాదానాంతర్గత కన్యామహాదానాంగ వాగ్దానంవ్యాఖ్యాస్యామః॥ ఉదగయన ఆపూర్యమాణపక్షే। మలమాస గురు శుక్ర మూఢా శూన్యమాసాన్ వర్జయిత్వా। శుద్ధ మాసాన్ మాఘ ఫాల్గుణ చైత్ర వైశాఖ జ్యేష్ఠ కార్తీక మార్గశీర్ష మాసేషుశుక్ల పక్షేషు పూర్ణతిథిషు పుణ్యనక్షత్రేషు అథవా వివాహనక్షత్రేషుయజమానఃపత్న్యాసహ బ్రాహ్మణైర్బంధుభిస్సహ వరస్యగృహంగత్వా। ఉపవిశ్య కుల శీలాది విచార్య।.

అత్ర వరలక్షణము.

శ్లో॥ కులంచశీలంచవయశ్చరూపం విద్యాంచవిత్తంచసనాథతాంచ।
ఏతాన్గుణాన్సప్తపరీక్ష్యదేయాకన్యాబుధైశ్శేషమచింత్య
నీయమ్॥ అదౌ గణపతిప్రార్థనంకృత్వా। బంధుమహాజనేభ్యో
నమః ఇతి నత్వా ।

ప్రాఙ్ముఖః	ప్రత్యఙ్ముఖః
కన్యాదాత	ప్రతిగ్రహీత
నిశ్చయతాంబూలంవరస్య పిత్రే దద్యాత్ ।	నిశ్చయతాంబూలంవధూ పిత్రే దద్యాత్ ।

తత్ర కన్యాదాతృప్రమాణమ్। శ్లో॥ వాచాదత్తామయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ। ఇతి నత్వాతాంబూలందద్యాత్। అత్రవరస్యపితాప్రమాణమ్॥ శ్లో॥ వాచాదత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ॥ ఇతినత్వా। తాంబూలం దద్యాత్ ।

ఒకరికి నొకరు చందనము, పుష్పహారము, కస్తూరి మొదలగు సుగంధద్రవ్యములచేతను, నూతన వస్త్రాభరణములచేతను పూజించుకొనదగును. తదుపరి చూర్ణికాదిమంత్రాః వాచయేదితికేచిత్। తతః బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్।

అథ దక్షిణదేశే కన్యానిశ్చితార్థ ప్రకరణమ్.

పంచాంగశుద్ధిగల శుభదినంబున వరునియొక్క బంధువులందరు మంగళద్రవ్యములగు పసుపు, కుంకుమ, తాంబూల ఫలపుష్పములు ఆభరణములు మొదలగునవి తీసికొని మంగళవాయుద్య ధ్వనులతో బయలుదేరి వధూగృహమునకుఁ బ్రవేశించి పిమ్మట ప్రాఙ్ముఖముగా కర్తను కూర్చుండబెట్టి పెళ్ళికుమార్తెయొక్క తండ్రిగారిచే ముందుగా పిళ్లారిపూజ చేయించవలయును, అప్పుడు "మమపుత్రీంనిశ్చితార్థ సుముహూర్తమాచరిష్యే" అని సంకల్పమును, పిమ్మట గౌరీ, లక్ష్మీ శచీదేవీపూజలు చేయించి పిమ్మట మహాలక్ష్మీపూజనుకూడ నొనర్చి పిమ్మట యీప్రకారముగా నుచ్చరింపవలెను. ఎట్లనిన,

(వధూ) శ్లో॥ వాచదత్తామయాకన్యా వరార్థం స్వీకృతాత్వయా। కన్యావలోకనవిధౌ నిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ। స్వస్తిశ్రీ మహాభాగ్యాభ్యుదయలక్ష్మీవిలాస నిర్మలాఖండిత విద్వజ్జన భూసురాశీర్వాద ప్రవర్థమాన ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధిసమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య... నామధేయస్యనప్త్రీం...పౌత్రీం...పుత్రీం...నామ్నీంకన్యాం।

(వరస్య) శ్లో॥ వాచాదత్తాత్వయాకన్యా వరార్థంస్వీకృతామయా। వరావలోకనవిధౌనిశ్చితస్త్వంసుఖీభవ।స్వస్తిశ్రీమహాభాగ్య... సమృద్ధస్య...గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య నప్త్రే... పౌత్రాయ ... పుత్రాయ...వరాయ। నిశ్చితార్థతాంబూలం వరస్యపిత్రేదద్యాత్। ఆతాంబూలమును వరునికిచ్చుటకొఱకు వరునితండ్రిగారియొక్కహస్తమందుంచి పిమ్మట వస్త్రముపైని మూటకట్టించవలెను. అట్లే ప్రత్యఙ్ముఖముగా గూర్చుండిన వధూతండ్రిగారికా వరునియొక్కతండ్రిగారిచేత తాంబూలమిప్పించి ఆతాంబూలమును వధూకొఱకువస్త్రముపై

ముడివెయ్యవలెను. అత్రహరిహరాదులుసాక్షిగా,ఆకాశవాణిసాక్షిగా భూదేవిసాక్షిగా, త్రికరణశుద్ధిగా, బంధుజనసాక్షిగా, సూర్యచంద్రాదులుసాక్షిగా, త్రిపురోద్దేశ్యముగా,పురోహితులగు...... య్యగారు సాక్షిగా...గోత్రమందుపుట్టియున్న...ఫలానివారికిప్రపౌత్రుడును... ఫలానివారికి పౌత్రుడును...ఫలానివారికి పుత్రుడునునగు రామయ్యయను నామధేయవరునకు కన్యనుయివ్వనిశ్చయించి శాస్త్రోక్తముగా నిశ్చితార్థము చేయఁబడినది అని చెప్పి మంగలిచే డోలుమీఁద దెబ్బ వేయించవలెను. అట్లే ఫలానివారియొక్క గోత్రమం దుద్భవించిన ఫలానివారి ప్రపౌత్రికయును...ఫలానివారి పౌత్రికయును ...ఫలానివారి పుత్రికయును. లక్ష్మీసౌభాగ్యవతియగు చిరంజీవి సీతమ్మను ఫలానివరునికొఱకు నిశ్చితార్థముచేసికొంటిని అని చెప్పి ధ్వనిచేయవలెను. తెచ్చిన ఆభరణములు బంధువులందఱిచే ముట్టించి ఆశీర్వచనముపూర్వకముగా వరునియొక్కమంగళద్రవ్యములను ఆకన్యకొఱకు పంపించవలయును. పిమ్మట బ్రాహ్మణులను బంధువులను బూజింపవలెను. నిశ్చితార్థ ప్రకరణం సమాప్తమ్.

యోగ్య కన్యా లక్షణమ్.

శ్లో॥ అవ్యంగాంగీం సౌమ్యనామ్నీం హంసవారణగామినీం।
మృదులోమకేశదశనాం మృద్వంగీముద్వహేత్స్త్రియమ్॥

టీ॥ వక్రములుగాని అవయవములు గలిగినట్టియు, మనోహరమయిన నామము గలదియు, హంసవలెను గజమువలెను నడక గలిగినదియు, మృదు రోమములు కలిగినదియు, సూక్ష్మ కేశములు కలదియు, సూక్ష్మదంతములు కలదియు, మృదువైన యంగములుగల స్త్రీని వివాహము చేసికొనుటకుఁ దగినది. లోకములోనుండు జనులకందఱికి తల్లి క్షేత్రమనియు, తండ్రి బీజమనియు ప్రసిద్ధము క్షేత్రబీజములు రెండును కలసి యంకురమును పుట్టించుచున్నవి. కావున క్షేత్రరూపమయిన కన్యక సులక్షణముగలదిగా నుండవలెను.

అయోగ్య కన్యాలక్షణమ్.

శ్లో॥ నోద్వహేత్కపిలాంకన్యాం నాధికాంగీంసరోగిణీం ।
నాలోమికాం నాతిలోమాం నవాచాలాం నపింగళామ్॥

తా॥ కపిలవర్ణము గలిగిన చిన్నదానిని తనకంటె పొడుగుగ నుండుదానిని, రోగముగలదానిని, రోమములు లేనిదానిని, మిక్కిలి రోమములుగలదానిని, ఎక్కువ మాటలాడుదానిని, పింగళవర్ణముకల దానిని, వివాహము చేసికొనరాదు. యిదియునుగాక దుష్టస్వభావము కలదానిని, దుష్టవాక్యమును పలుకుచుండుదానిని తల్లిదండ్రులపోలిక లేనిదానిని, ముఖమందు రోమములు కలదానిని, పురుషాకారముగల దానిని, పెండ్లాడకూడదని శాస్త్రప్రమాణము కన్యవయస్సుకంటెవరు డధికవయస్సుకలవాడుగా నుండుటయుత్తము సమానవయస్సుకూడదు

నక్షత్రాధ్యాయము.

కృత్తికా॥శ్లో॥ కృత్తికాఃపాతునక్షత్రం అగ్నిరస్యాధిదేవతా। ఆదిమ సకలర్క్షాణాంక్షేయంతద్గిసదాబుధైః । భాసోయస్యప్రదీప్యంతి భువనేచరాచరే తద్ధృక్షేణసమాయుక్తః దద్యాత్శ్రోగ్నివానిన॥

రోహిణి॥శ్లో॥ రోహిణీపాతునక్షత్రం బ్రహ్మాయస్యాదిదేవతా । బృహజ్జోతిర్గగద్యేద్యో వర్థయేదాయురుచ్ఛితం । ప్రదీప్యంతిసదా యావై సకలామరసేవితా । ఆమోదం నందికం తస్మాత్ రోహిణీ పాపతాత్సదా ।

మృగశీర్ష ॥శ్లో॥ మృగశీర్షంతునక్షత్రం సోమోయస్యాధిదేవతా। యస్యధామప్రియంలోకేవర్థతేఽనేకధాన్యణాం। సోమస్యరాజ్ఞస్తత్ప్రియః ఓషధీశస్య సంతతం। తంనఃప్రియకరం భూయా దారోగ్యాది ప్రవర్థనాత్ ।

ఆర్ద్రా॥ శ్లో॥ ఆర్ద్రానక్షత్రమవ్యాన్నః రుద్రోయస్యాధిదేవతా । పూజ్యోఽమరణాంసర్వేషాం సవైశంసంతనోతునః । అస్మాకందురితాన్యద్య మోచయత్వఘనాశనం । తన్నస్సర్వాణి భద్రాణి సంతతం పరివర్థయేత్ ।

పునర్వసు॥శ్లో॥ పునర్వస్వాఖ్యనక్షత్రం అదితిర్యస్య దేవతా। పునః

పునశ్శుభంకుర్యా త్పునరసుచవర్ధయేత్। అదితిర్జీవపుత్రాసా లోకా
నాం శర్మవర్ధినీ। జగత్ప్రతిష్ఠానంధాత్రీ జీవపుత్ర్యైః పునాతునః॥

పుష్య॥ శ్లో॥ తిష్యనక్షత్రమవ్యాన్నః జీవోయస్యాధిదేవతా। ఆరా
ధ్యోమరుతాంసాక్షా త్సోఽంజసాపరిరక్షితాత్। యేనాభయంప్రప
ద్యంతే లోకెమర్త్యాచరాచరే। సవాఅంగీరసోదేవః పునానోమాం
సదావతాత్॥

ఆశ్రేష॥ శ్లో॥ వ్యాళనక్షత్రమవ్యాన్నః సర్పాయస్యాధిదేవతా॥
యేరోచమానాస్సర్వత్ర దయమానో అనాగసే। యేసర్పాఅభితో
కూర్రాః వింధతేచావ్యనుద్ధతిం। తేభ్యఏవనమస్కుర్యః ఆరోగ్యాభి
ప్రవృద్ధయే॥

మఘ॥ శ్లో॥ మఘానక్షత్రమవ్యాన్నః పితరోయస్యదేవతా। యేవై
యజ్ఞైఃప్రసిద్ధాస్స్యుః సర్వదావందితాజనైః। సర్వకర్మసువిఖ్యాతాః
పావయంతిచరాచరం। తేషాంప్రియతమంనిత్యం దిశతు శ్రేయఉత్తమం॥

పూ-ఫ॥ శ్లో॥ పుబ్బానక్షత్రమవ్యాన్నః అర్యమాయస్యదేవతా।
భాగ్యప్రదాయినీతస్మాత్ సౌభాగ్యాదింప్రదాతిచ। పూర్వాతుఫల్గు
నీసావై నద్భిస్సం పరికీర్తితా। సకలాగమ శాస్త్రేషు తారా
సంపరిచోదితా॥

ఉ-ఫ॥ ఉత్తరాఫల్గునీ నామ నక్షత్రం యస్యదేవతా। ఋషిభి
స్సంపరిఖ్యాతం భగోయస్యాధిదేవతా। ఉత్తమం సర్వతారాణాం
ఉత్తమోత్తమభూతిదం। ఉత్తమంశుభమాదద్యాదు త్తరోత్తరవృద్ధయే॥

హస్త॥ శ్లో॥ హస్తానక్షత్రమవ్యాన్నః రవిర్యస్యాధిదేవతా। యోమ్మ
తంసందిశంత్వద్య సనఃపుష్ణాతుసంపదః। యంకర్మసాక్షిణంసాక్షాత్పర
మాహుర్మనీషిణః। తంవందేశిరసాదేవం జగచ్చక్షుమమీశ్వరమ్॥

చిత్ర॥ శ్లో॥ చిత్రానక్షత్రమవ్యాన్నః త్వష్టాయస్యాధిదేవతా। చిత్రం
సముదగీతంత చ్చిరసౌఖ్యంప్రయచ్ఛతి। త్వష్టాహివిశ్వకర్మాసావిశ్వ
స్మిన్పరిగీయతే। దేవానాంసపురోధాహి రోచమానోజయత్వరమ్॥

స్వాతీ॥ శ్లో॥ స్వాతీనక్షత్రమవ్యాన్నః వాయుర్యస్యాధిదేవతా। సఏవ
బలమైశ్వర్యం విష్ణోశ్చజగదామపి। తన్నఃపాతుసమీరోసౌ సమీరయతి

విష్టపం । యస్సర్వతాప్రభిగమ్యాత్మా జగత్ప్రాణోభిగీయతే॥

విశాఖ॥ శ్లో॥ విశాఖభం శుభందద్యా దింద్రాగ్నీ యస్యదేవతే। ఆరాధ్యమానేవిశ్వస్మిన్ జగద్భారవహౌప్రభూ। యజ్ఞేయజ్ఞే సమిద్ధాంశౌ భాగ్యస్వీకరణాయవై। తావేతౌరక్షతాంసమ్యక్సర్వధర్మాభివృద్ధయే॥

అనూరాధ॥ శ్లో॥ అనూరాధర్క్షమవ్యాన్మిత్రోయస్యాధిదేవతా। అపతాన్మిత్రవన్నిత్యం అమిత్రపరివర్జనం। ఆపదాంపరిహర్తాసా సంపదామభివర్ధనః। తస్మాదాపదమాహృత్య సంపదంపరివర్ధయేత్॥

జ్యేష్ఠా॥ శ్లో॥ జ్యేష్ఠానక్షత్రమవ్యాన్నః ఇంద్రోయస్యాధిదేవతా। యస్మిన్ వృత్రంజఘానాసౌ విశ్వస్యాపన్నివారకః॥ సవాఇద్ధానుభావోగ్రేదేవానాంచసమాహితః॥ విరరాజసదావిద్వాన్ విహరన్నభితోదివి॥

మూలా॥ శ్లో॥ మూలానక్షత్రమవ్యాన్నః దనుజాయస్యదేవతాః। యోజనంసమనుప్రాప్తాః ఏధంతేకామగానిశి। మూలంప్రజానాంసమభూత్ తస్మాన్మూలాభిధానకం। సంపదామపి మూలంస్యా దిత్యాత్మనిభజేమహి॥

పూర్వాషాఢ॥ శ్లో॥ పూర్వాషాఢాఖ్యనక్షత్రం ఆపో యస్యాధిదేవతాః॥ యాఃకూల్యాశ్చనదీస్సింధూః అభియాతిపునఃపునః॥ తాఏవపావనీఃపుంసాం బాహ్యాంతర్మలమోచనీః। ఆపోయాచామవృద్ధ్యర్థం నిత్యంసజ్జీవనప్రదః॥

ఉత్తరాషాఢ॥ శ్లో॥ ఉత్తరాషాఢనక్షత్రం విశ్వేయస్యాధిదేవతాః॥ యత్ప్రసాదాత్ప్రవర్త్యన్తేపశుధాన్యాదిసంపదః॥ కన్యాశ్చచారుసర్వాంగీపుత్రాంశ్చసువర్చసః॥ వాహనాంబరభూషాదితన్నస్సమభిరక్షతాత్॥

అభిజతు॥ శ్లో॥ అభిజిన్నామనక్షత్రం బ్రహ్మాయస్యాధి దేవతా। అభితస్సర్వతశ్శత్రుఘ్నం శుభంవస్సంప్రయచ్ఛతు॥

శ్రవణం॥ శ్లో॥ శ్రవణర్క్షం నమవ్యాన్నః విష్ణుర్యస్యాధిదేవతా। యస్మిన్ దేవాస్తుశృణ్వంతిపుణ్యాపుణ్యఫలంహరేః॥ ఆనందవర్ధనంనిత్యం అనంతంసచ్చిదాత్మకం। అభిరక్షంతుసర్వత్ర విఘ్ననాశంప్రచోదితః॥

ధనిష్ఠా॥ శ్లో॥ శ్రవిష్ఠానక్షత్రమవ్యాద్వా సవోయస్యదేవతాః॥ వసూనామభివృద్ధ్యర్థం వసుకామిభిరీడ్యతే। యదత్రముత్రభద్రాణి ధార

యత్యనిశంనృణాం। దద్యాత్సర్వాణివస్తూని దిశతుశ్శ్రేయసాధ్రువం।

శతతారా। శ్లో। శతతారాఖ్యనక్షత్రం వరుణోయస్యదేవతా। అవతాచ్ఛతభిషఙ్నామ నక్షత్రాణాం మహోత్తమమ్॥

పూర్వాభాద్ర॥ శ్లో। పూర్వాభాద్రాఖ్యనక్షత్రం యదజైకాంఘ్రిదైవతం। వితనోత్సర్వభూతాని విశ్వవ్యాపిమహోదధి। సోవ్యాదజైకపాద్దేవః శుభదస్సర్వదేహినాం। విశ్వాత్మా విశ్వమవ్యగ్రం విశ్వగోవిశ్వభావనః॥

ఉత్తరాభాద్ర॥ శ్లో। ఉత్తరాభాద్రనక్షత్రం యదహిర్బుధ్నిదైవతం। అధికైశ్వర్యసంధాన మవతాన్నఃపదేపదే। యేనాత్తకామోహిర్బుధ్న్యః శాశ్వతీంకీర్తిమశ్నుతే। తస్మాఅస్మైనమస్కుర్మః అహయేబుధ్నియాయచ।

రేవతీ॥ శ్లో। రేవతీనక్షత్రమవ్యాత్పూషాయస్యాధిదేవతా। యః పుష్టాతితరాంశ్రేయః సకసద్గోచరప్రభుః। విశ్వవిద్యాప్రసన్నాత్మా లోకలోచనఈశ్వరః। బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మాసౌ సర్వదేవమయోవిభుః॥

అశ్వినీ॥ శ్లో॥ అశ్వినీనక్షత్రమవ్యాద్దశ్వినౌయస్యదేవతే। మరుతాంభిషజావేతౌ మహితావఖిలోన్నతౌ। ఆరోగ్యాదిప్రదానిత్య మభితోత్కీర్తితవైభవా। అనంతభోగదాస్యాతాం అప్సరోగీతవైభవా॥

భరణీ॥ శ్లో॥ భరణీనక్షత్రమవ్యాద్యమోయస్యాధిదేవతా। కాలస్వరూపీపాపఘ్నః ధర్మాధర్మఫలప్రదః।యమాయరాజ్ఞేజగతాంక్షేమైశ్వర్యప్రదాయచ। పితౄణామధినాథాయ శాశ్వతాయనమోనమః॥

నాళవేష్ట జననశాంతిః

శ్లో। అతఃపరంప్రవక్ష్యామి నాళవేష్టనజంఫలం। శిరఃకంఠేచనాభౌచ వేష్టతే చేద్భవేన్మృతిః। తత్పితుర్దక్షిణేబాహౌ పితృవ్యస్యోత్తరేభుజే। మాతృష్వసుర్భవేన్మృత్యుః యదరేమాతులస్యచ। పార్శ్వయోస్సహజానాం పార్శ్వత్సర్వనాశోభవేద్ధ్రువం। నాభ్యాదిమాలాకారేణ సర్వమృత్యుప్రదం భవేత్। తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః।

సీమంత ప్రయోగః

సీమంతోన్నయనం ప్రథమే గర్భ చతుర్థేమాసి షష్టేష్టమేవా శుభేహని దంపతీ మంగళస్నాతౌ భూత్వా - వధూం దక్షిణతఉపవేశ్య స్వయముత్తరతఆసీనః॥ ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం జనిష్యమాణ సర్వగర్భాణాం బీజగర్భసముద్భవైనో నిబర్హణద్వారా ప్రతిగర్భసంస్కారాఽతిశయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యమాణ స్తదాదౌశుద్ధ్యర్థం ...సహాస్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కర్మకరిష్యామి-ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా-ఆచమ్య-ఏవంగుణ...తిథౌ అస్యాం మమభార్యాయాం ...ర్థం సీమంతోన్నయనం కర్మకరిష్యామి॥ పునఃఆచమ్య - ఏవంగుణ ...పత్నీసమేతోఽహం సీమంతోన్నయనాంగత్వేనోభయోఃరక్షార్థం రక్షాబంధనంకరిష్యామి అథషోడశోపచారై రభ్యర్చ్య॥ శ్లో॥ బధ్నామి వామహ స్త్రేషుస్త్రీణాంసౌభాగ్యవర్ధనంబధ్నామిదక్షిణేహ స్తేపురుషస్య సుఖప్రదం॥హ స్తేనారికేళతండులఫలపుష్పాదివధ్వావామక రేనిధాయ॥ రక్షాబంధనముహూ ... అస్తు॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యాం...ర్థం సీమంతోన్నయనాంగత్వేన అభ్యుదయికంకర్మ కరిష్యామి - తదంగ బ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యామి॥ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయబ్రాహ్మణాయా ఽభ్యుదయిక ప్రిత్యామ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహంసంప్రదదేనమమ॥ తదంగకర్మణఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే॥కర్మణఃపుణ్యాహం భవంతో బ్రువంత్వితిత్యాది పత్నీమార్జనాంత కుర్యాత్॥ అత్ర సీమంతహోమవిషయేవై కల్పికః॥ తత్కారణే ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ మమభార్యాయాః...ర్థం సీమంతహోమంకరిష్యామినమః॥ బ్రాహ్మణైస్సహ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనాంతంకుర్యాత్ ।

(షట్పాత్రప్రయోగః) ఈ సీమంతకర్మయందలి పాత్రాసాదనము చేయునప్పుడు యవాంకురములను, ఏదుపంది ముల్లును, మేడికొమ్మను, కట్టె త్రాడునుగూడ నాసాదించవలయును.

తతఃఅగ్నింప్రజ్వాల్య॥శ్లో॥ ఆత్మానమాత్మసంభూతో రూపేవా

గూఢసంభవః। తస్మాల్లేదేవవరంపుత్రం దాతుంమేసర్వదేవతాః॥ధాత్రి ఇదంనమమ ఇత్యష్టావాహుతీః॥హుత్వా॥తతఃనవగ్రిహహోమంకుర్యాత్॥ తతఃకేశవాదిహోమంసమాపయేత్। ఉత్తరాపూపేచనాన్తే। బహ్మాత్య పూజాంకుర్యాత్। అక్షతాంచ్ఛిరసిధారయేత్। తతఃదంపత్యోఃనూతన వస్త్రాణిధారయేత్ ।

సీమంతప్రక్రియ తంత్రము.

శుభముహూర్తమునందు పత్నిని అగ్నికి పడమరవైపు ప్రాఙ్ముఖముగా గూర్చుండబెట్టి తాను పశ్చిమముఖుడైయుండి నవగ్రహాత్మకమంత్రములను జెప్పుచు ఏదుపంది ముల్లును, మూడు దర్భకట్టలను మేడకొమ్మతోచేర్చి పక్కమూరు గ్రిహించి నాభిప్రదేశము మొదలు పాపిటవరకు నూర్ధ్వముగాతుడిచి పడమరవైపు పారవేసి ఉదకమును స్పృశించవలయును. అప్పుడు వీణాగానము చేయించవలయును. యవాంకురములను పత్నీ శిరస్సుయందు కట్టవలెను. సాయింత్రము వరకునుంచి నక్షత్రోదయ మయినతరువాత విడువవలెను.

తతోనీరాజనం తదుత్సంగే ఫలలడ్డుకాదిదత్వా। బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్। తతఃఅగ్నిప్రదక్షిణం॥ ఆశీర్వాదః॥ సీమంతోన్నయనే పాత్రేపశ్చాత్పూర్వంసమాపయేత్।యస్మిన్కాలేసీమంతోక్తచతుర్ధ మాసాదికాలే సీమంతంపుంసవనంచకరోతి। తదాన్యకాలబలవత్తరేణ సీమంతంకృత్వా పశ్చాత్పుంసవనం కుర్యాత్। నత్వేకదినే తత్రా ప్యేకస్మిన్నహన్యేవకుర్యాచ్చేత్తదావాచం శుభకాలే ఇతివచనబలా త్పూర్వం పుంసవనం పశ్చాత్సీమంతం కుర్యాత్॥శ్లో॥సీమంతోన్నయ నంకర్మ యస్మిన్నేకదినేభవేత్। తత్రిపుంసవనంచేత్తు పూర్వాపుంస వనక్రియా। ఏకస్మిన్దివసేచేత్తు యుగపద్గర్భకర్మణి। తత్రిపుంసవనం పూర్వం పశ్చాత్సీమంతిమాచరేత్। సత్యవ్రతః। స్త్రీయదాకృతసీమం తా ప్రసూయేత కథంచన। గృహీతపుత్రా విధివ త్పునస్సంస్కార మర్హతి॥ ఆదౌపుంసవనం పూర్వముక్తం॥ ఇతిసీమంతం సమాప్తం.

అథ జాతకర్మప్రయోగః

శ్లో॥ పుత్రేజాతేపితుస్స్నానం సచేలంతువిధీయతే। యావన్న

చ్ఛిద్యతేనాళం తావన్నాప్నోతిసూతకం। ఛిన్నే నాళేతతఃపశ్చాత్సూత
కంతుఃప్రవర్తతే। తస్మిన్ జన్మముహూర్తేపి సూతకాంతేథవాశ్లో॥
జాతకర్మచ కర్తవ్యం పితృపూజనతత్పరైః॥ పృథ్వీచంద్రోదయేకార్ష్ణా
జినిః। శ్లో॥ ప్రాదుర్భావే పుత్రపుత్ర్యో శ్చంద్రసూర్యగ్రహేతథా।
స్నాత్వానంతరమాత్మీయాన్ పితౄన్ శ్రాద్ధేనతర్పయేత్ ॥ ఆచమ్య-
ఏవంగుణ విశేషణ...ప్రీత్యర్థం శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్యపత్నీ
సమేతస్య మమ కుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపాన జనిత
దోషపరిహారద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయు
రభివృద్ధ్యర్థం జాతకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదా
శుద్ధ్యర్థం...సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదా నిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి।గణాధి
పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా। అథ హిరణ్యద్రవ్యేణ నాందీ
సమారాధనంసమాపయేత్॥ అభ్యుదయిక బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యా
మ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ। ఏవం
గుణ...ప్రీత్యర్థం శ్రీమతఃగోత్రస్య నామధేయస్య పత్నీసమేతస్యమమ
కుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గర్భాంబుపానజనిత దోష పరిహార
ద్వారా బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయురారోగ్యసిద్ధ్య
ర్థం జాతస్యకుమారస్య జాతకర్మకరిష్యామి। కుమారమభిమృశ్య। శ్లో॥
ఆదిత్యోర్కోరవిర్భాను ర్భాస్కరశ్చదివాకరః।మార్తాండస్సవితాహేళి
తీక్ష్ణాంశుర్మిహిరోరవిః॥ చంద్రశ్శశిశశాంకశ్చ విధుస్సోమోనిశాకరః।
శీతాంశురుడునాథశ్చ ఇందుశ్చంద్ర స్తథావిధుః॥ ఆరోవక్రోమహీజశ్చ
రుధిరోరక్తఏవచ। అంగారకఃకుజోభౌమో లోహితాంగోమహీసుతః॥
సౌమ్యోవిజ్ఞోబుధోహేమ స్సోమజో బోధనఃక్రమాత్। జీవఆంగీరసో
వాచస్పతిశ్చిత్రశిఖండిజః। ఆర్యోబృహస్పతిస్సూరి ర్వాగీశోవచసాం
పతిః। శుక్రోభృగుర్భృగుసుత స్థఃప్రుజశ్చసితశ్చసః। ఉశనాదైత్య
పూజ్యశ్చకావ్యః కవిరితస్మృతః।కోణో మందశ్శనిఃకృష్ణస్సూర్యపుత్రో
యమశ్చసః। పంగుశ్శనైశ్చరస్సౌరిః కాలచ్ఛాయాసుతశ్చసః॥రాహు
స్తమస్సురోగశ్చ స్వర్భానుశ్చవిధుంతుదః। పాతుశ్చసైంహికేయశ్చ

భుజగాఖ్య ఇతిస్మృతః। కేతుశ్శిఖీశ్వజో ధూమ్రః ఉత్పాతో బహురూపకృత్। శిరోహీనో ఘోరరూప శ్చిత్రవర్ణస్తు కేతనః। ఇతి కుమారమభిమృశ్య। శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చసంభూతో రూపాద్రూపాచ్చసంభవః। దీర్ఘాయుష్మాన్భవోదార పుత్రవంశ హితంకర॥ జాతస్య దక్షిణేకర్ణే జపిత్వా। అంగాదంగా...హితంకర। నక్షత్రనామ చనిర్దిశతి-తద్రహస్యం భవతి॥ అథ స్వర్ణరజతకాంశ్యపాత్రాణి మధుఘృత శర్కరాదామిశ్రితాన్యానీయ ప్రవాళవక్త్రైః సువర్ణేనాలోడ్య॥ శ్లో॥ ప్రాశనంశుభదం కుర్యాత్పవిత్రం పాపనాశనం। ఆయుస్తేజోబలం సౌఖ్యం స్వస్వకర్మక్రియాత్మకం॥ ఏవంజాతస్య శిశోః సువర్ణేనమధు త్రివారంప్రాశయేత్।

తతః మధుఘృతం జాతస్యశిశోః కర్ణమూర్ధ్ని ధాయ॥ దేవాయసవిత్రేనమః సరస్వత్యైనమః। అశ్విభ్యాంనమః॥ ఇత్యుక్త్వా। తతఃకుమారంమాతురంక ఆదాయ॥ శ్లో॥ కుమారీ దేవతానేయం భూయాజ్జాతాయ వృద్ధిదా। ఆయుష్మంతంయశస్వంతం తేజస్వినమపిక్రియాత్। మాతుర్దక్షిణ స్తనం ప్రతిధాప్య॥ దీర్ఘమాయుః॥ తతః పృథివీమభిమృశ్య। శ్లో॥ సముద్రమేఖలే దేవి పర్వత స్తనమండలే। విష్ణుపత్నినమస్తుభ్యం భూమి దేవినమోస్తుతే। ఇతిభూమావస్పృష్టా ✕ తత్రకుమారంభూమావుపవేశయతి। దీర్ఘమాయుః॥ శిశోః శిరస్సమీపే ఉదకుంభం నిధాయ॥ శ్లో। పానీయంపావనం శ్రేష్ఠం గంగాదిసరిదుద్భవం। సర్వపాపప్రశమన కుంభోదక నమోస్తుతే॥ తతః ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమారస్యా యుష్యాభివృద్ధ్యర్థం బాలసూతికయోశ్చ డాలాదిపిశాచేభ్యస్సం రక్షణార్థం ఫలీకరణ హోమంకరిష్యామినమః॥ స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనాంతంకృత్వా॥ అత్రచతుష్పాత్ప్రయోగంకుర్యాత్। తూష్ణీంసర్షపాన్ఫలీకరణాన్మిశ్రానంజలినాసకృదపదాయ అథనవగ్రహహోమంకుర్యాత్। అథ ఇంద్రాయనమః-అగ్నయేనమః యమాయనమః - నిరృతయేనమః - వరుణాయనమః - వాయవేనమః- కుబేరాయనమః- ఈశానాయనమః- అథఉత్తర పరిషేచనం కుర్యాత్। అథబ్రాహ్మణాన్ సంతర్పయేత్॥ ఆశీర్వాదః॥ స్త్రీణాంతు॥

శ్లో॥ అంగాదంగాత్సంభూతే రూపాద్రూపాచ్చసంభవే దీర్ఘాయుష్మాన్భవోదారే పుత్రివంశహితంకరే॥ ఇతివక్తవ్యం॥

ఇతిజాత కర్మప్రయోగ స్సమాప్తః.

అ థ ము ఖా వ లో క న మ్.

దేశకాలౌసంకీర్త్య॥అథముఖావలోకనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః పుణ్యాహే దంపత్యోశ్చంద్రతారా బలాన్వితే పూర్వాహ్ణే దంపతీ మంగళస్నాతౌభూత్వా॥ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమ చరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివార నక్షత్ర వర్జ్యాది జనిత సకలారిష్ట నివృత్తిద్వారాజాయాపత్యోశ్శిశోశ్చత్రియాణామాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థ శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ముఖావలోకన పూర్వకం గ్రహమఖాఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం... నహస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యామి॥ఆదౌనిర్విఘ్నపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి గణాధిపతిపూజాంకృత్వా॥ పునః సంకల్ప్య – ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఉత్తరానక్షత్రప్రథమచరణే యుక్తగండే జాతస్య కుమారస్య తిథి –రనక్షత్ర వర్జ్యాది జనితసకలారిష్ట నివృత్తిద్వారా జాయాపత్యో[illegible]శిశోశ్చత్రయాణా మాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం మమకుమారస్య'ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ముఖావలోకనాఖ్యం కర్మకరిష్యామి'గంధమాల్యైరలంకృత్య। స్వర్ణయుక్త కాంస్యపాత్రిం గోఘృతపూరితం॥ శ్లో॥ రూపగుంజననంపుణ్యం సర్వకల్మషనాశనం। ఆయుర్వృద్ధికరం యస్మాత్కుర్యాదాజ్యావలోకనమ్॥ముఖావలోకన ముహూర్తస్సు ముహూర్తోఽస్తు॥ ఇత్యేతాభ్యామాజ్య మవలోక్యసదక్షిణాజ్యకాంస్యపాత్రింమృత్యుంజయ స్వరూపిణేదద్యాత్॥శ్లో॥చత్వారింశత్పలాదూర్ధ్వమయఃపిండంసదక్షిణం॥తవాధీనానిసర్వాణి శస్త్రాణ్యస్త్రాణియానిచ॥ అయఃపిండనమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టంనివారయ॥ ఇతిసదక్షిణమయః పిండదానందద్యాత్॥ పాదౌప్రక్షాళ్యాచమ్య॥తతఃపుణ్యాహవాచనం సమాపయేత్॥ అత్రిశాంతిసంకల్ప నవగ్రహారాధనాది సర్వంవిధిప్రకారేణ సమాప్య–శాస్త్రోక్తయథావిధి శాంతింకుర్యాత్॥ కేవలముఖావలోకనపక్షే, ఆదౌగణాధిపతి పూజాం ముఖావలోకనం

పుణ్యాహవాచనంచ సమాచరేత్ ॥ తతః ఆశీర్వాదః ॥ ముఖావలోకనం సమాప్తమ్,

శాంతిసంకల్పః

అథాతశ్శాంతిసంకల్పవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః పుణ్యాహాదంశ తోక్తశ్చంద్రతారాబలాన్వితేపూర్వాహ్ణే దంపతీమంగళస్నాతౌ భూత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా! ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థంజాతస్యకుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వర్జ్యాదిజనిత సకలారిష్టనివృత్తి ద్వారాజాయాపత్యోశ్శిశోశ్చత్రయాణామాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థంజనన నక్షత్రపూర్వకమాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం- మమజన్మరాశివశాత్ - నామరాశివశాత్ - జన్మనక్షత్రవశాత్ - నామనక్షత్రవశాత్ - జన్మలగ్నవశాత్ - నామలగ్నవశాత్ - జన్మాంశవశాత్ -నామాంశవశాచ్చ- మహాదశాధివశాత్ - షడ్బలవేధవశాత్ గోచార వేధవశా ద్వామవేధ వశాత్ । త్రివిధశాస్త్రోక్త వేధవశాత్కాలచక్రవశా త్సర్వతోభద్ర చక్రవశాచ్చ- అష్టకవర్గవశాచ్చ- అంగగ్రహవశాచ్చ-భావగ్రహవశాత్పంచ గ్రహవశాచ్చ-అథనక్షత్రగ్రహవశాచ్చ-అథనామాంశవశాద్భూతగ్రహవశాచ్చ భూతాద్యంతరిక్ష మహోత్పాతక దుస్స్వప్న దుశ్శకునవశాచ్చ - సూచారిష్టసూచితః సర్వారిష్టపరిహార ద్వారాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం యేయేగ్రహాః శుభస్థానేష్వస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మతిశయఫలావాప్త్యర్థం యేయే గ్రహాః అరిష్టస్థానేష్వస్థితాః తైస్తైః క్రియమాణ కరిష్యమాణ వర్తమాన వర్తిష్యమాణ సూచితాగామి సర్వారిష్టపరిహారద్వారా శుభస్థాన ఫలావాప్త్యర్థం యజమానీసహిత యజమానస్య + గోత్రోద్భవస్య నామధేయస్య మమ క్షేమ...వృద్ధ్యర్థం అస్యాంగోమయేనానులిప్తాయాం భూమౌ రంగవల్లీ విరచిత శ్వేతతండులోపరి విరచితాష్టదళ పద్మకర్ణికోపరినవకోష్ఠాది మధ్యమకోష్ఠే ఏకైకగ్రహస్య అధిదేవతా (ప్రత్యధిదేవతా సహితం త ద్దిక్షుతత్తన్మంత్రై) రావాహ్య! సంభవద్భిర్ద్రవ్యైస్సంభవద్భిః పదార్థైస్సంభవద్భిరుపచారై స్సంభవతానియమేనపూజాంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం + నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది

నవగ్రహాణాంత త్తత్సమిదాజ్యం ప్రత్యేకం ప్రతిద్రవ్యం హోమకర్మచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అభిమంత్రిత కలశ పూజాంచ దుర్గా గణపతి క్షేత్రపాలకాఽభయంకర మృత్యుంజయ సదాశివముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం । త్ర్యంబక మంత్రేణ న్యాస పూర్వకం మృత్యుంజయ జపంచ హోమంచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం అవేక్షితాజ్యపూరిత కాంస్యపాత్రదానంచ నక్షత్రదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం స్వర్ణ స్వర్చితవస్త్ర ప్రతిమాదానంచ అభిమంత్రితకలశోదకేనమార్జనంచ నక్షత్రపూర్వక షోడశదానానిచ మమాయురభివృద్ధ్యర్థం ఛాయాపాసమేతశ్రీసూర్య నారాయణదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్తప్రకారేణ సూర్య నమస్కారాన్ అశ్వత్థప్రదక్షిణానిచ-మమ...ర్థం । యాచకేభ్యోదక్షిణాదానంచ- బ్రహ్మత్విగ్దక్షిణాదానంచ- దశదానానిచ- గోదానంచ భూదానంచ- మహిషదానంచ - గజదానంచ - అనడుహాదానంచ - అయః ఖండకార్పాస లవణదానానిచ - బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న దానంచ- ఇతరేషాం భూరిదానంచ- తదనంతరం తాంబూలదానంచ ఏవంశాస్త్రోక్తవిధినామమకుమారస్యజననసమయే పుత్రారిష్టపిత్రారిష్ట భ్రాత్రారిష్ట-మాతులారిష్టాదిసర్వారిష్ట పరిహారద్వారా మాతాపిత్రోశ్శిశోశ్చ...ర్థం ధన కనక వస్తువాహన సమృద్ధ్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారాఽయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం-ఏవంసాంగోపాంగ నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహమఖాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ తదంగ ఆచార్యబ్రహ్మఋత్విగ్వరణం కరిష్యామి ॥ ఆచార్యంత్వామహం వృణే ॥ బ్రహ్మాణంత్వామహంవృణే॥ నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాద స[illegible]హా జపమస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు॥ ... రుద్రాభిషేకార్థ × [illegible] సూర్యనమస్కారార్థం × తు॥ అశ్వత్థ ప × తు॥ వృతోస్మి[illegible]మితి ప్రతివచనమ్॥

శ్లో॥ ఏకస్మిన్నే[illegible] నక్షత్రే, భ్రా[illegible]త్రో[illegible] పిత్రో[illegible]యోః ప్రసూతిశ్చే త్తయోర్మృత్యు[illegible] వదేకస్యనిశ్చితః॥ ఇత్యే[illegible]క్షత్ర జనన సంభవే యథావిధిశాంతింకుర్యాత్ ॥ శాంతిసంకల్పస్సమాప్తః॥

ప్రతిమానియమ తంత్రము.

నక్షత్ర [illegible] - సువర్ణము, సు[illegible] [illegible] - సువర్ణము,

చంద్ర ప్రతిమ - వెండి, ప్రతిమ యెత్తుసరి ౮౦ చిహ్నములు, అథవా ౪౦ చిహ్నములు, అథవా ౨౦ చిహ్నములు, అథవా ౧౦ చిహ్నములు, అథవా ౫ చిహ్నములు, అథవా యథాశక్తి ప్రతిమ లుండవలెను.

అథ నవగ్రహారాధనమ్.

ప్రాగ్భాగే నూతనవస్త్రద్వయేన మంటపద్వయ మాసాద్య। తస్యోపరి యథాశక్తితండులాన్నిక్షిప్య ॥ తత్ర తామ్రనిర్మిత కలశద్వయంనిధాయ ॥ తత్ర పంచపల్లవాని నారికేళాది ఫలపుష్పాది కలశే నిధాయ॥ నూతనవస్త్రేణా వేష్ట్య॥ వేదపారగబ్రాహ్మణమాహూయ॥

పత్న్యాసహ ఆచమ్య- ఏవ గుణేత్యాది శుభతిథౌ...నక్షత్ర పూర్వోకాదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం మధ్యే యేయేగ్రహాః అరిష్టస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వ సిద్ధ్యర్థం యేయే గ్రహాః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషాం గ్రహాణాం అత్యంత శుభఫలా వాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారా ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య ..ప్రీత్యర్థం నవగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమంటపారాధనాఖ్యం కర్మకరిష్యామినమః॥ గృహస్య ఈశాన్య దిగ్భాగే గ్రహారాధనం కుర్యాత్ । తదంగ ప్రతిమాశోధనంకరిష్యామి నమః॥శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరై శ్శర్కరేణఫలైస్సహ ప్రక్షాళనం ప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయే త్తతః । ఇతిపంచామృతేనశుద్ధోదకేనప్రక్షాళ్య॥ శ్లో॥ కృత్తికా ... జ్వాలవస్తథా కృత్తికానక్షత్రదేవతా ... క్షతే ... దేవతా ప్రత్యధిదేవతామావాహ్య॥యథా॥ అథదేవత ... ప్రత్యధి దేవత రోహిణి- సూర్యధ్యానమ్॥

అథ సూర్యగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ ... ప్రతిష్ఠాప్య ... పూజాంచకారయేత్ । ... పీడోప ... యు శ్లో॥ వేదీమధ్యేలలిత ... కర్ణికాయాం ... స్వప్రాఙ్ముఖో ... రుణ రుచిరవపు స్సప్తరజ్జుర్ద్వి బాహుః। గోత్రేచ ... కాశ్యపాఖ్యే ప్రసూతః కాళింగాఖ్యే ... పద్మకరోద్విబాహుః

పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః। దివాకరోలోకవపుఃకిరీటీ మయిప్రసాదంవిదధాతు దేవః॥ శ్లో॥ జపాకుసుమ...కరం॥ సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ సూర్యగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం- రక్తపుష్పం-రక్తమాల్యాంబరధరం-రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం- ప్రాఙ్ముఖం పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- సప్తాశ్వం- సప్తరజ్జుం- కళింగదేశాధిపతిం- కాశ్యపసగోత్రం-విశ్వామిత్రఋషిం-ప్రభవసంవత్సరే మాఘమాసే శుక్లపక్షేసప్తమ్యాంకృత్తికానక్షత్రేజాతం-సింహరాశ్యధిపతిం- భానువారాధిపతిం-కిరీటినం-సుఖాసీనం-పత్నీపుత్రపరివారసమేతం-గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణమధ్యే వర్తులాకారమండలే - గోధూమధాన్యస్యోపరి సూర్యగ్రహమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జటిలంహేమమాలాఢ్యం శక్తిస్వస్తికధారిణం। వరదాభయహస్తంచ ధ్యాయేద్వహ్నింజపారుణం॥సూర్యగ్రహాధిదైవతం అగ్నింసాంగం సాయుధం సవాహనం సశక్తి పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం సూర్యగ్రహస్య దక్షిణతః అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలావృతంరుద్రం వహ్నిమండలమధ్యగం। ధ్యాయేత్షోడశయుతం శక్తిస్వస్తికధారిణం॥ సూర్యగ్రహప్రత్యధిదైవతం రుద్రంసాంగం...సమేతం సూర్యగ్రహస్యోత్తరతః రుద్రమావాహయామి। ...రస్తు॥

అథ చంద్రగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ చంద్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే చంద్రపూజాంచకారయేత్। చంద్రధ్యానంప్రవక్ష్యామిమనఃపీడోపశాంతయే॥చంద్రధ్యానం॥శ్లో॥ ఆగ్నేయభాగేసరథోదశాశ్వః శ్చాత్రేయజోయామునదేశజశ్చ। ప్రత్యఙ్ముఖస్థశ్చతురశ్రపీఠే గదాధరాంగో హిమవత్స్వభావః। శ్వేతాంబరశ్వేతవపుఃకిరీటీ శ్వేతద్యుతిర్దండధరోద్విబాహుః। చంద్రోఽమృతాత్మావరదఃకిరీటీ శ్రియాంసిమహ్యంవిదధాతు దేవః॥ శ్లో॥ దధిశంఖ...భూషణం॥ చంద్రగ్రహేహాగచ్ఛ చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం- శ్వేతగంధం- శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం- శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం-దివ్యరథసమారూఢ:-మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం-

దశాశ్వరథవాహనం- ప్రత్యఙ్ముఖం- పద్మాసనస్థం- ద్విభుజం- దండ ధరం- యామునదేశాధిపతిం- ఆత్రేయసగోత్రం- సౌమ్యవత్సరే కార్తీక మాసే శుక్లపక్షే దశమ్యాం ఉత్తరాభాద్రా నక్షత్రే జాతం-కర్కాట రాశ్యధిపతిం-ఇందువాసరాధిపతిం-కిరీటినం - సుఖాసీనం- పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం- గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహ స్యాగ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరిచంద్ర గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ ధవళంయకరారూఢం పాశ పాణింప్రచేతసం। శాంతాయుధంసుశాంతంచ చింతయేద్ధ్యానగోచ రమ్ । చంద్రగ్రహాధిదైవతం అపః సాంగం...తం చంద్రగ్రహస్య దక్షిణతః అపఆవాహయామి స్థాప...మి। శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మ సువాసినీం । పాశాంకుశధరాంభూతి ధరాం ధ్యాయామివల్ల భాం॥ చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం గౌరీం సాంగాం...తాం చంద్ర గ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

అథ అంగారక గ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ కుజారిష్టేతు సంప్రాప్తే కుజపూజాంచ కారయేత్ । కుజ ధ్యానంప్రవక్ష్యామి రోగపీడోపశాంతయే। కుజధ్యానం॥శ్లో॥ యామ్యో గదాశక్తిధరస్త్రిశూలీ వరప్రదోయామ్యముఖోతిరిక్తః॥ కుజ స్త్వవంతీ విషయస్త్రికోణ స్తస్మిన్ భరద్వాజకులేప్రసూతః॥రక్తాంబరోరక్తవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమోగదాభృత్ । ధరాసుతశ్శక్తిధరశ్చశూలీ సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః॥శ్లో॥ ధరణీగర్భ...ప్రణమామ్యహం॥ అంగారకగ్రహాగచ్ఛ- అంగారకగ్రహం- రక్తవర్ణం- రక్తగంధం రక్తపుష్పం- రక్తమాలాంబరధరం- రక్తచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది శోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం - మేష వాహనం- దక్షిణాభిముఖం-చతుర్భుజం-గదాశూలశక్తిధరం -అవంతి దేశాధిపతిం- భారద్వాజసగోత్రం- రాక్షసనామసంవత్సరే ఆషాఢ మాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం మృగశీర్షా నక్షత్రే జాతం మేషవృశ్చిక రాశ్యధిపతిం, భౌమవారాధిపతిం, కిరీటినం, సుఖాసీనం, పత్నీపుత్రపరి వారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య

దక్షిణదిగ్భాగే త్రికోణాకారమండలే ఆఢకధాన్యస్యోపరి అంగారక గ్రహమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ చిత్రవర్ణాంధరాంసౌమ్యాం సర్వసస్యాలయాం శుభాం। చింతయేచ్ఛక్తిమాద్రక్త బలయుక్తకరాం భుజామ్॥ అంగారకగ్రహాధిదైవతం పృధివీం సాంగాం ... అంగారక గ్రహస్య దక్షిణతః పృధివీ మావాయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ శుద్ధ స్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం। నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ అంగారకగ్రహప్రత్యధిదైవతం క్షేత్రపాలకం సాంగం ...తం అంగారక గ్రహస్యోత్తరతః క్షేత్రపాలకమా...మి॥

అథ బుధగ్రహారాధనమ్.

బుధధ్యానమ్॥ శ్లో॥ ఉదఙ్ముఖోమాగధజోహరిద్ధ ఇచ్ఛాత్రేయగోత్రశ్శరమండలస్థః। సఖడ్గచర్మోరుగదాధరోఙ్ఘ్రి స్త్రీశానభాగేవరద స్సుపీతః। పీతాంబరఃపీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసౌమ్యః। చర్మాసిధృత్సోమసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢోవరదోబుధశ్చ॥ శ్లో॥ ప్రియంగు...నందనం॥ శుభగ్రహాహాగచ్ఛ బుధగ్రహం పీతవర్ణంపీత గంధం పీతపుష్పం పీతమాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్ర ధ్వజరథపతాకాది శోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణంసింహావాహనం,ఉదఙ్ముఖంమగధదేశాధిపతిం,చతుర్భుజంఖడ్గచర్మాంబరధరం॥ ఆత్రేయసగోత్రం ఆత్రేయఋషిం,అంగిరసనామసంవత్సరే మార్గశీర్ష మాసే శుక్లపక్షే సప్తమ్యాం పూర్వాభాద్రా నక్షత్రేజాతం కన్యామిధునరాశ్యధిపతిం సౌమ్యవారాధిపతిం కిరీటినం సుఖాసీనం పత్నీ పుత్ర పరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే, సూర్యగ్రహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే బాణాకార మండలే, ముద్గధాన్యస్యోపరి, బుధ గ్రహమావాహయామిస్థా...—మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మంసుదర్శనగదాధరం। ధ్యాయేహంనీలశ్యామాంగం పద్మస్థకమలాపతిం॥ బుధ గ్రహాధిదైవతం విష్ణుంసాంగం...తం। బుధగ్రహస్యదక్షిణతః విష్ణు మావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ పీతపద్మాసనాసీనం చతుర్బాహుం కిరీటినం। చింతయేశంఖ చక్రాభ్యాం గదాధారిణమచ్యుతమ్॥ బుధ గ్రహప్రత్యధిదైవతంనారాయణంసాంగం...తంబుధగ్రహస్యోత్తరత

నారాయణ గ్రహావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి।

అథ బృహస్పతిగ్రహారాధనమ్.

ధ్యానం॥శ్లో॥గుర్వారిష్టేతుసంప్రాప్తేగురుపూజాంచకారయేత్ । గురుధ్యానం ప్రవక్ష్యామిపుత్రపీడోపశాంతయే । బృహస్పతిధ్యానం। శ్లో॥ సౌమ్యేసుదీర్ఘే చతురశ్రపీఠే రథేంగిరాః పూర్వముఖ స్వభావః। దండాక్షమాలా జలపాత్రధారీ సింధ్వాఖ్యదేశేవరదస్సురేశః॥ కనకాంబరఃకనకవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః॥ తథాసిదండంచ కమండలుంచతథాక్షసూత్రోవరదోస్తుమహ్యం॥శ్లో॥ దేవానాంచ... బృహస్పతిం। బృహస్పతి గ్రహాఃగచ్ఛ, బృహస్పతిగ్రహం, కనకవర్ణం, కనక గంధం, కనకపుష్పం, కనకమాల్యాంబరధరం, కనకఛత్రధ్వజరథ పతాకాది శోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం, ఉదఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్ష మాలాధారిణం, సింధుద్వీప దేశాధిపతిం, అంగీరసగోత్రం, ధాతృనామసంవత్సరే, వైశాఖమాసే కృష్ణపక్షే చతుర్దశ్యాం భరణీనక్షత్రజాతం, ధనుర్మీనరాశ్యధిపతిం, గురువారప్రియుక్తం,కిరీటినం. సుఖాసీనం, పత్నీపుత్రపరివారసమేతం, గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణేసూర్యగ్రహస్యోత్తర దిగ్భాగే దీర్ఘ చతురశ్ర మండలే చణక ధాన్యస్యోపరి బృహస్పతి గ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజగత్ప్రభుం । అక్షస్రక్కుండికాభీతివరపాణిం విచింతయే॥ బృహస్పతి గ్రహాధిదైవతం బ్రహ్మాణం సాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్య దక్షిణతః బ్రహ్మాణమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ ఇంద్రమైరావతారూఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుం। పూర్వదిక్పాలకందేవం సర్వదేవనమస్కృతమ్॥ బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదైవతం ఇంద్రంసాంగం...తం బృహస్పతిగ్రహస్యోత్తరతః ఇంద్రమా...మి॥

అథ శుక్ర గ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ శుక్రారిష్టేతుసంప్రాప్తే శుక్రపూజాంచకారయేత్ ।శుక్రధ్యానం ప్రవక్ష్యామి పత్నీపీడోపశాంతయే॥శుక్రధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రాచ్యాంభృగుర్భోజకటప్రదేశస్సభార్గవఃపూర్వ ముఖస్వభావః।సపంచ

క్రోశేకరథాధిరూఢో దండాక్షమాలా వరదోంబుపాత్రః । శ్వేతాం బరశ్శ్వేతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దైత్యగురుః ప్రశాంతః । తథాసి దండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రాద్వరదోఽస్తు మహ్యం ॥ శ్లో॥ హిమకుంభ...మహ్యమ్॥ శుక్రగ్రహ ఆగచ్ఛ శుక్రగ్రహం శ్వేత వర్ణం శ్వేతగంధం, శ్వేతపుష్పం, శ్వేతమాల్యాంబరధరం, శ్వేతచ్ఛత్ర ధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం, దివ్యరథ సమారూఢం, మేరుంప్రదక్షిణీ కుర్వాణం, ప్రాఙ్ముఖం, పద్మాసనస్థం, చతుర్భుజం, దండాక్షమాలా జటావల్కలధారిణం, కాంభోజదేశాధిపతిం, భార్గవసగోత్రం, పార్థివ నామసంవత్సరే శ్రావణమాసే శుక్లపక్షే ద్వాదశ్యాం, జ్యేష్ఠానక్షత్రే జాతం, తులావృషభరాశ్యధిపతిం, భృగువారప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖా సీనం పుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగే పంచకోణాకారమండలే - రాజమాషధాన్యో పరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థా...మి॥ శ్లో॥ సింహాసనస్థాం ద్విభుజాం స్వర్ణాభాంచ సుసుందరీం ॥ శిలాసనాం శచీంధ్యాయేత్ రక్తాం బుజకరాంబుజామ్॥ శుక్రగ్రహాధిదైవతం ఇంద్రాణీం సాంగా...త్వా శుక్రగ్రహస్య దక్షిణతః ఇంద్రాణీ మావాహయామి స్థా...మి ॥ శ్లో॥ ఇంద్రశీతం చతుర్బాహుం సహస్ర నయనోజ్జ్వలం । వజ్రాం కుశాసిసంయుక్తంపాణిం ధ్యాయేత్సునంయుతమ్॥ శుక్రగ్రహప్రత్యధి దైవతం ఇంద్రమరుత్వంతం ...సాంగం......తాం శుక్రగ్రహస్యో త్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహయామి స్థా...మి పూ...మి ॥

అథ శనిగ్రహారాధనమ్.

ఆచమ్య తిలదీపారాధనంకృత్వా॥ శ్లో॥ శన్యరిష్టేతుసంప్రాప్తే శనిపూజాంచకారయేత్ । శనిధ్యానంప్రవక్ష్యామి ప్రాణిపీడోపశాం తయే॥ శనైశ్చరధ్యానమ్ ॥ శ్లో॥ చాపాసనోగృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్య ఙ్ముఖః కాశ్యపజః ప్రతీచ్యామ్॥ సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్ర దేశే ప్రభవశ్చ సౌరిః నీలద్యుతిర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితిశ్చాప ధరోథ సుష్మాః । చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాంతస్సచాస్తుమహ్యాం వరమందగామీ॥ శ్లో॥ నీలాంజన...మ్యహం । శనైశ్చరగ్రహ ఆగచ్ఛ - శనై

సర్వపాపహరంవిభుం॥ కేతుగ్రహాధిదైవతం చిత్రగుప్తం సాంగం... తం కేతుగ్రహస్య దక్షిణతః చిత్రగుప్తమావాహయామి స్థాప...మి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మాణం రక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం। అక్షసూత్ర కుండికాభీతి వరపాణింవిచింతయే॥ కేతుగ్రహప్రత్యధిదైవతం బ్రహ్మాణం సాంగం...తం. కేతుగ్రహస్యోత్తరతః బ్రహ్మాణ మావాహయామి స్థాపయామి...మి॥

ఉపగ్రహారాధనమ్.

శ్లో॥ దుర్గాం సింహాసనారూఢాం సర్వాయుధ పరిష్కృతాం। పూజయేచ్ఛక్తిసంయుక్తం మనోభీష్టస్యసిద్ధయే ॥ దుర్గా మావాహయామి, స్థాపయామి॥ శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతితార్థప్రదాయకం। శైలాత్మజాసుతం దేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్ ॥ శ్రీమహాగణాధిపతిమా...మి।.శ్లో॥శుద్ధస్ఫటికసంకాశం సహస్రాదిత్యవర్చసం। నీలజీమూతసంకాశం నీలాంజనసమప్రభమ్॥ క్షేత్రపాలకమా...మి॥ శ్లో॥ అభీష్టమభయం శీఘ్రం మనసాచింతయన్నపి। పూజయేత్సర్వకార్యేషు గృహేచజయసిద్ధయే। అభయంకరమా,..మి॥

అష్టదిక్పాలకారాధనమ్.

శ్లో॥ ఇంద్రోఒమరావతీనాథ శ్శచీదేవ్యాస్సునాయకః। వజ్రాయుధశ్చప్రోక్త స్తస్యచైరావతోగజః॥ఇంద్రంలోకపాలకమా...మి॥ శ్లో॥అగ్ని స్తేజోవతీవాసీ స్వాహాదేవ్యాఃప్రియఃపతిః। మేషారూఢశ్శక్తిధరః దిశ్యాగ్నేయ్యాం ప్రతిష్ఠితః ॥ అగ్నిం లోకపాలక మా...మి॥ శ్లో॥యమస్సంయమనీనాథశ్శ్యామలాయామనః ప్రియః।దండభృన్మహిషారూఢో దక్షిణస్యాం దిశిసంస్థితః। యమం లోకపాలక మా...మి॥ శ్లో॥ కృష్ణాంగనాపురంయస్య దీర్ఘాభార్యానరోవాహః। ఖడ్గంకుంతో నిరృతిశ్చ నైరృత్యాం దిశిసంస్థితః। నిరృతిం లోకపాలకమా ...మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా। నక్రవాహః పాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః॥ వరుణం లోకపాలకమా...మి॥శ్లో॥ వాయుర్గంధవతీనాథః కించతస్యాంజనాప్రియా। సారంగవాహో ధ్వజభృద్వాయువ్యాం దిశి సంస్థితః॥ వాయుం లోకపాలకమా...మి॥

పూర్వకర్మ ప్రయోగము.

శ్లో॥ కుబేరశ్చాలకాయాంతు చిత్రరేఖా ప్రియాంగనా । హయో వాహఃఖడ్గధరః ఉదీచ్యాందిశివర్తతే॥ కుబేరంలోకపాలకమా...మి॥ శ్లో॥ యశోవతీశఈశానః పార్వతీపరమేశ్వరః, ఈశాన్యాందిశిసంభాతి వృషారూఢ త్రిశూలభృత్ ॥ ఈశానం లోకపాలక మా...మి॥ శ్లో॥ ఊర్ధ్వస్థితింమహాకాయ మంతరిక్షేమరుత్పథే । పూజయేద్భక్తి యుక్తంచ మనోగతవిధాయినం॥ ఊర్ధ్వపురుషమా...మి॥శ్లో॥ చిత్ర వర్ణాం ధరాంసామ్యాం సర్వసస్యాలయాంశుభాం । చింతయేద్భక్తి మాన్భక్త బలయుక్తకరాంబుజామ్॥ పృథివీ...మి। శ్లో॥ మందిరాది గృహస్థాయ వాస్తవేపురుషాయవై । సాంగాయశక్తియుక్తాయనమః కళ్యాణహేతవే॥ వాస్తుపురుషమా...మి॥

శ్లో॥ బ్రహ్మాణంరక్తగౌరాంగం చతుర్వక్త్రంజగత్ప్రభుం । అక్ష స్రక్కుండికాభీతివరపాణింవిచింతయే॥బ్రహ్మాణమా...మి॥శ్లో॥ శార దా శారదాంభోజ వదనావదనాంబుజే। సర్వదాసర్వదాస్మాకంసన్నిధి స్సన్నిధింక్రియాత్॥ సరస్వతీమా...మి। శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం। ధ్యాయేత్సువర్ణ గౌరాంగం పద్మస్థకమలాపతిమ్॥ విష్ణుమా...మి॥శ్లో॥ కరద్వయేన కమలే ధారయంతీం స్వలీలయా। హారనూపుర సంయుక్తాం లక్ష్మీం దేవీం నమామ్యహం। లక్ష్మీ మా...మి॥ శ్లో॥ జ్వాలామాలాపరివృతం వహ్నిమండలమధ్యగం। ధ్యాయేత్కపాలదళయుతం శక్తిధారిణమీశ్వరమ్॥ రుద్రమా...మి।

శ్లో॥ గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మనివాసినీం। పాశాంకుశ ధరాంభాతి ధరాంచశివవల్లభాం। గౌరీమా...మి। శ్లో॥ భవిత్యశ్విని నక్షత్రం అశ్వీదస్రస్తురంగమః॥ అశ్వస్తురంగస్తురగః అశ్వోవాజీహయో హరిః॥ అశ్వినీదేవతా మా...మి। శ్లో॥ కుంకుమాంకితవర్ణాయ కుం దేందుధవళాయచ। విష్ణువాహ నమస్తుభ్యం పక్షిరాజాయతేనమః। గరుడమా...మి। శ్లో॥ ధన్వంతరిం సుధన్వానం సర్వరోగవినాశనం। నమామి దేవభిషజం సర్వకార్యేషు సర్వదా। ధన్వంతరి మా...మి। శ్లో॥ ఇంద్రాగ్ని తేజసాయుక్తా సమానస్నిగ్ధనయనోజ్జ్వలౌ।వజ్రాంకుశధరా భాతి యుతౌధ్యాయేనుసంయుతౌ। ఇంద్రాగ్నీఆ...మి॥శ్లో॥ దేశాశ్చ

వగరగ్రామా మనోభీష్టస్యసిద్ధయే । త్వయావిలోకితా స్తేచ మమ ఛాయానురక్షవై ॥ కృత్తికాఫలమా...మి॥ శ్లో॥ విశాఖంశూర్పమిం ద్రాగ్నిందైవైవత్యంవిశాఖభం॥ విశాఖనక్షత్రమా...మి॥శ్లో॥ త్రియం బకమహాదేవ త్రాహిమాంశరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోగైః పీడితం కర్మబంధనై ॥ తావక స్త్వద్గతప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదామృడ॥ త్ర్యంబకమా...మి॥ శ్లో॥ మృత్యుంజయమహాస్మృత్యం త్రాహిమాం శరణాగతం। తావక స్త్వద్గతఃప్రాణ స్త్వచ్చిత్తోహంసదాసుఖి॥మృత్యుం జయమా...మి॥ శ్లో॥ పురీశ్రద్ధావతీయస్య ప్రియభార్యాచకాళికా। నక్రోవాహః పాశధరో వరుణఃపశ్చిమేశ్వరః ॥ వరుణమా...మి॥ శ్లో॥ అచ్యుతఃకల్పవృక్షశ్చ అనంతఃకామధేనవః । చింతామణి స్తుగోవిందో నామత్రియముదాహృతమ్ ॥ అచ్యుతమావాహయామి ॥ అనంతమా ...మి॥ గోవిందమా...మి॥ శ్లో॥ అపమృత్యుం నమస్యామి మనసా చింతయన్నపి। దేహిచారోగ్యమైశ్వర్యం గ్రహపీడాం వ్యపోహతు॥ మమసర్వాప మృత్యుర్నశ్యతు ఆయుర్వర్ధతామ్ ॥ మంటపస్థ నక్షత్ర పూర్వకాదత్యాది నవగ్రహదేవతాభ్యోనమః॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక దేవతాభ్యోనమః॥ దుర్గాగణపతి క్షేత్రపాలకాభయంకర వాస్తుపురు షాద దేవతాభ్యోనమః॥ ధ్యానాది షోడశోపచారపూజాం సమర్ప యామి॥ శ్లో॥ ఆదిత్యంచంద్రభౌమా బుధగురు భృగుజాః భానుజం రాహుకేతూః। నత్వానిత్యంత్రిసంధ్యం జగదుదయులయస్థైర్యసంప త్తి హేతూః । జ్యోతిశ్చక్రే రవీందూహ్యుడుగణసహితో మేషరాశ్యాధి రాశీ॥ నేతానానక్తమహర్నిశ ఖచరసురవరాః భక్తితఃప్రార్థయామః॥ శ్లో॥ ఆదిత్యాయచసోమాయ మంగళాయబుధాయచ । గురుశుక్రశని భ్యశ్చ రాహవేకేతవేనమః ॥ మంటపస్థితదేవతా స్సుప్రీతా సుప్ర సన్నా వరదాభవంతు॥

ఇతి నవగ్రహారాధనం సమాప్తమ్.

కేచిత్త్వతః నవగ్రహ నమస్కారః

రవిః॥ శ్లో॥ దివాకరం దీప్తసహస్ర రశ్మిం తేజోమయం జగత్కర్మసాక్షిం। హంసం భానుం సూర్యమాదిగ్రహాణాం రవిం సదాహం శరణం ప్రపద్యే॥ చంద్రః॥ శ్లో॥ యః కాలహేతోః క్షయవృద్ధిమేతియం దేవతాః పితరశ్చాపిబంతి। తం త్వైవరేణ్యం బ్రహ్మప్రవంద్యం సోమం సదాహం శరణం ప్రపద్యే। కుజః॥ శ్లో॥ మహేశ్వరం చానలసన్నికాశం భూమాజాతం రక్తమాల్యాంబరాఢ్యం। సువర్ణవంలోహితాంగం కుమారం కుజం సదా... ద్యే॥ బుధః॥ శ్లో॥ విశుద్ధబుద్ధిం శుచికాలబోధిం సత్యావాచం సోమవంశప్రదీపం। ప్రజాపతేరాత్మజం ధర్మనిత్యం బుధం సదా... ద్యే॥ గురుః॥ శ్లో॥ బుధ్యాసనో యశ్చ వరుశ్చ ధన్వమతి ర్దేవాదయో జీవంతి యస్మాత్। తం భార్గవం చాంధసం విశ్వరూపం గురుం సదా... ద్యే॥ శుక్రః॥ శ్లో। వపశప్రదం చింతితార్థానుకూలం నయనప్రధానం వినయాతిరిక్తం। తం భార్గవం యోగినం శుద్ధసత్వం శుక్రం సదా... దే॥ శనిః॥ శ్లో। శనైశ్చరం రాజతా యోధనేషు శనైర్భ్రమాగమనం చేష్టితం చ। సూర్యాత్మజం క్రోధనం మప్రసన్నం శనిం సదా... ద్యే। రాహుః॥ శ్లో। యం విష్ణునైవామృతం భోజ్యమానం హృత్వా శిరో గ్రహం గ్రహభావేనియుక్తః। యోఽర్కచంద్రౌ గ్రసతి పర్వకాలే రాహుం సదా। ...దే। కేతుః॥ శ్లో। యో బ్రహ్మపుత్రో గ్రహభావేనియుక్త బ్రహ్మద్రవం బ్రహ్మవిదుః కుమారం। బ్రహ్మాత్మజం హృదయేబామశగ్నిం కేతుం సదాహం శరణం ప్రపద్యే।

ఇతి నవగ్రహ నమస్కారః.

అథ సూర్యస్తోత్ర కవచ ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ సూర్యకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - కణ్వఋషిః- అనుష్టుప్ఛన్దః- శ్రీసూర్యనారాయణో దేవతా - మమసూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే-జపేవినియోగః॥ ధ్యానమ్। శ్లో। దేవాసురవరైర్వన్ద్యం గ్రహైశ్చపరివేష్టితమ్। ధ్యాయేత్పఠేత్సువర్ణాభం సూర్యం చ కవచం సదా। శ్లో। అధునా సంప్రవక్ష్యామి కవచం సర్వకామదమ్

ఇదంతుకవచంబుద్ధ్వా విచరేద్వీరభైరవః ॥ ఘృణిః పాతు శిరోదేశం సూర్యః పాతులలాటకమ్ । ఆదిత్యోలోచనేపాతు శ్రుతీపాతుదివాకరః । ఘ్రాణంపాతు సదాభానుః ముఖంపాతు సదారవిః॥ జిహ్వాం పాతు జగన్నేత్రః కంఠంపాతు విభావసుః । స్కంధౌగ్రహపతిః పాతు భుజౌపాతు ప్రభాకరః । కరావృష్ణకః పాతు హృదయంపాతు భానుమాన్। మధ్యంపాతుచ సప్తాశ్వో నాభింపాతు నభోమణిః॥ ద్వాదశాత్మా కటింపాతు సవితాపాతుసక్థినీ। ఊరూపాతుసురశ్రేష్ఠో జానునీపాతుభాస్కరః । జంఘేమేపాతుమార్తాండో గుల్ఫౌపాతు త్విషాంపతిః॥ పాదాదినమణిః పాతు పాతు మిత్రోఖిలంవపుః । యఇదంసూర్యకవచం పురుషార్థప్రదంనృణామ్ । సతతం ప్రాతరుత్థాయ పఠేన్నియతమానసః । ససురాణామపిశ్లాఘ్యః శ్లాఘ్యోబుద్ధిమతామపి । సర్వకామమవాప్నోతి సూర్యసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । గ్రహరోగభయాత్పాపా న్ముచ్యతే నాత్రసంశయః । ఆదిత్య కవచం పుణ్యా మభేద్యంవజ్రసన్నిభం । సర్వరోగ భయాదిభ్యో ముచ్యంతే నాత్రసంశయః । సంవత్సరముపాసిత్వా సామ్రాజ్యపదవీంలభేత్ । అనేకరత్నసంయుక్తం స్వర్ణాభరణభూషితమ్ । కల్పవృక్ష సమాకీర్ణం కదంబకుసుమప్రభం । అశేషరోగశాంత్యర్థం ధ్యాయేదాదిత్యమండలమ్ । ఇతి సూర్యకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ చంద్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీచంద్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-గౌతమఋషిఃఅనుష్టుప్ఛందః సోమోదేవతా మమసోమప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ ధ్యానం। శ్లో। సోమంచతుర్భుజం దేవం కేయూరమకుటోజ్జ్వలం। వాసుదేవస్యనయనం శంకరస్యచభూషణమ్ ॥ ఏవంధ్యాత్వా జపేన్నిత్యం సర్వాభీష్ట ప్రదాయకమ్। ఓషధీశశ్శిరః పాతు పాతుఫాలం కళానిధిః॥ చక్షుషీ చంద్రమాఃపాతు శ్రుతీపాతుకళాత్మకః । ఘ్రాణంతుపాకరః పాతు ముఖం కుముదబాంధవః । సోమఃకరాచమేపాతు స్కందౌపాతు సుధాత్మకః । వక్షో ద్విజాత్మకః పాతు మధ్యంపాతు నిశాకరః॥ కటిం తుపాతరః పాతు ఊరూశశధరోఽవతు। మృగాంకోజానునీపాతు జంఘే

పాతు ద్విజాధిపః॥ పాదౌ హిమకరః పాతు పాతుచంద్రో ఖిలంవపుః। ఏతద్ధికవచం పుణ్యం భుక్తి ముక్తి ప్రదాయకమ్। యః పఠే చ్ఛృణుయాద్వాపి సర్వత్ర విజయీభవేత్। ఇతి శ్రీబ్రహ్మవైవర్తే దక్షిణ ఖండే చంద్రకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ అంగారకకవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్య శ్రీ అంగారకకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య విరూపఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః- మమ అంగారక ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ నమామ్యంగారకం దేవం రక్తాంగం వరభూషణం। జానుస్థబా హస్తాధ్యం నాభయేతరపాణినం॥ చతుర్భుజం మేషవాహం వరదం చ ధరాసుతమ్। అంగారకః శిరో రక్షేత్ ముఖం వై ధరణీసుతః॥ కర్ణౌ రక్తాంబరః పాతు నేత్రే మే రక్తలోచనః। నాసికాం మే శక్తిధరః॥ ఓష్ఠం మే పాతు భౌమిజః॥ భుజౌ చ రక్తమాలీ చ హస్తౌ శక్తిధరస్తథా। చతుర్భుజో మే హృదయం కుక్షిం రోగాపహారకః॥ కటిం మే భౌమిజః పాతు ఊరూ పాతు గదాధరః॥ జానుజంఘే కుజః పాతు పాదౌ భౌమః సదావతు। సర్వాణి యాని చాంగాని పాతు మే మేషవాహనః॥ సాయంకాలే పఠేన్నిత్యం సర్వశత్రువినాశనమ్। భూతప్రేతపిశాచానాం నాశనం సర్వసిద్ధిదం। సర్వరోగహరం చైవ సర్వసంపత్ప్రదం శుభం। భుక్తి ముక్తి కరం నృణాం సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం। ఋణబాధవిమోక్షం చ సత్యమేవ నసంశయః॥ స్తోత్రపాఠస్తు కర్తవ్యో దేవస్యాగ్రే మహద్యుతేః॥ రక్తగంధైశ్చ పుష్పైశ్చ ధూపదీపగుడోదనైః॥ మంగళం పూజయిత్వాతు మంగళేవానిసర్వదా। బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వాతు చతురోద్వాదశాష్టవా। అనేనవిధినాయస్తు కృత్వా వ్రతమనుత్తమం। నచైనం పీడయంతీహ వృశ్చికాద్యాగజంతవః॥ తమోమిహిర సంబంధాత్ మార్తాండస్యోదయో యథా। విలయం యాంతి పాపాని శతజన్మార్జితాన్యపి। ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం ప్రదదాతి సదా నృణాం॥ ఇతి మార్కండేయపురాణే కాశీఖండే మార్కండేయ సనత్కుమారసంవాదే అంగారకకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్॥

అథ బుధకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్య శ్రీ బుధగ్రహకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య-కాత్యాయన

ఋషిః॥ అనుష్టుప్ఛందః - బుధో దేవతా - మమబుధగ్రహ ప్రసాద
సిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ ధ్యానం। శ్లో॥ బుధపుస్తకహస్తశ్చ కుంకు
మస్యసమద్యుతిః। పీతాంబరధరస్రగ్వీ పీతమాల్యానులేపనః॥ బుధః
పాతుశిరో దేవం సౌమ్యఃపాతుచ ఫాలకం। నేత్రేజ్ఞాన మయఃపాతు
శ్రుతీపాతు విధోస్సుతః॥ ఘ్రాణం గంధధరఃపాతు భుజౌపుస్త
భూషితః। మధ్యంపాతు సురారాధ్యః పాతునాభింఖగేశ్వరః॥ కటిం
కలాత్మజఃపాతుఊరూపాతుసురేశ్వరః। జానునీరోహిణీసూనుః పాతు
జంఘే ఫలప్రదః॥ పాదౌబాణాసనః పాతు పాతు సౌమ్యోఖిలంవపుః॥
ఏతద్ధికవచస్తోత్రం సర్వోపద్రవ నాశనమ్॥ సర్వరోగ ప్రశమను
సర్వదుఃఖనివారణం। ఆయురారోగ్యఫలదం పుత్రపౌత్ర ఫలప్రదం॥
యఃపఠేచ్ఛృణుయాద్వాపి శ్రావయేద్వా సమాహితః॥ సర్వాన్
కామానవాప్నోతి దీర్ఘమాయుశ్చవిందతి॥ ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే
ఉత్తరఖండే - బుధగ్రహకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ బృహస్పతికవచ స్తోత్రప్రారంభః

అస్యశ్రీ బృహస్పతికవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య ఈశ్వరఋషిః
అనుష్టుప్ఛందః బృహస్పతిర్దేవతా- మమబృహస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్య
ర్థేజపేవినియోగః॥ధ్యానం॥శ్లో॥ అభీష్టఫలదం దేవం సర్వజ్ఞంసురపూజి
తం। సర్వకార్యార్థసిద్ధ్యర్థం ప్రణమామిగురుంసదా॥ బృహస్పతిశ్శిరః
పాతు లలాటంపాతుమేగురుః। కర్ణౌసురగురుఃపాతు నేత్రేమేభీష్ట
దాయకః॥ నాసాంపాతుసురాచార్యో జిహ్వాంమేవేదపారగః। ముఖం
మేపాతుసర్వజ్ఞో భుజౌపాతుశుభప్రదః। కరౌవజ్రధరఃపాతు వక్షో
మేపాతుగీష్పతిః, స్తనౌమేపాతువాగీశఃకుక్షింమే శుభలక్షణః॥ నాభిం
మేపాతునీతిజ్ఞః కటింమేపాతుసర్వగః ఊరూమేపాతు పుణ్యాత్మాజం
ఘేమేజ్ఞానదఃప్రభుః। పాదౌమేపాతువిశ్వాత్మా సర్వాంగంసర్వదా
గురుః। ఇత్యేతత్ స్తోత్రందివ్యం త్రిసంధ్యంయఃపఠేన్నరః। సర్వాన్
కామానవాప్నోతి సర్వత్రవిజయీభవేత్॥ ఇతి వామపురాణే బృహ
స్పతికవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శుక్రకవచస్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీశుక్రకవచస్తోత్రమహామంత్రస్య-భరద్వాజఋషిఃఅనుష్టుప్ఛందః శుక్రోదేవతా మమశుక్రగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపేవినియోగః॥ధ్యానం॥శ్లో॥మృణాళకుందేందుపయోజసుప్రభంపితాంబరంస్నిగ్ధవరాక్షమాలినం। సమస్తశాస్త్రార్థ తత్వదర్శినం ధ్యాయేత్ కవిం వాంఛితకస్తుసిద్ధయే ॥ శిరోమే భార్గవఃపాతు ఫాలంపాతుగ్రహాధిపః। నేత్రేదైత్యగురుఃపాతు శ్రోత్రేశ్రీచందనద్యుతిః ॥ కావ్యోమేనాసికాపాతు వదనందైత్యవందితః । రసనాముశనాపాతు కంఠంశ్రీ కంఠభక్తిమాన్॥ భుజౌ తేజోనిధిఃపాతు వక్షో యోగవిదాంవరః॥ అక్షమాలాధరోరక్షేత్ కుక్షిం మేశాస్త్రపారగః॥ కటింమేపాతు విశ్వాత్మా సక్థినీసర్వపూజితః। జానునీభృగుజఃపాతు జంఘేమే దేవతాంవరః। గుల్ఫౌగుణనిధిఃపాతు పాదౌమేపాండు రాంబరః ॥ సర్వాణ్యంగానిమే పాతు శుక్ర కవిరహర్నిశం। ఇదంతుస్తోత్రందివ్యం పఠతిశ్రద్ధయాన్వితః నతేపాంజాయతేపీడా భార్గవస్య ప్రసాదతః ॥ ఇతి శ్రీస్కాంద పురాణే- శుక్రస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శనైశ్చరకవచ స్తోత్ర ప్రారంభః

అస్యశ్రీ శనైశ్చరకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- కాశ్యపఋషిః అనుష్టుప్ఛందః॥ శనైశ్చరో దేవతా శం బీజం-నం శక్తిః- మం కీలకం శనైశ్చరకృత పీడాపరిహారార్థే జపేవినియోగః-శనైశ్చరాయ-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, మందగతయే-తర్జనీభ్యాంనమః, అథోక్షజాయ-మధ్యమాభ్యాంనమః, సౌరయే-అనామికాభ్యాంనమః, శుష్కోదరాయ-కనిష్ఠికాభ్యాంనమః, ఛాయాత్మజాయ-కరతల కరపృష్ఠాభ్యాంనమః, శనైశ్చరాయ-హృదయాయనమః॥ మందగతయే శిరసేస్వాహా, అథోక్షజాయశిఖాయైవషట్, శుష్కోదరాయ కవచాయహుం॥ ఛాయాత్మజాయ నేత్రత్రయాయవౌషట్ । శనైశ్చరాయ అస్త్రాయఫట్, భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥ ధ్యానం॥ నీలద్యుతిశ్శూలధరఃకిరీటీగృధ్రస్థితశ్శూలధరోధనుష్మాన్। చతుర్భుజస్సూర్యసుతఃప్రశాంతి స్సదాస్తుమహ్యం వరమందగామీ ॥ కృష్ణాంబరధరం దేవం ద్విభుజంగృధ్రసం

స్థితం। సర్వపీడాహరం వ్యాణాం ధ్యాయేత్ గ్రహగణోత్తమం॥ శనైశ్చర
శ్శిరో రక్షేన్ముఖం భక్తార్తిభంజనః। కర్ణౌ కృష్ణాంబరో రక్షేన్నేత్రే సర్వ
భయంకరః॥ కృష్ణాంగో నాసికాం రక్షేత్ కంఠం మే శితికంఠకః। భుజౌ మే
సుభుజః పాతు హస్తౌ నీలోత్పలప్రభః॥ పాతు మే హృదయం కృష్ణః కుక్షిం
శుష్కోదరస్తథా। కటిం మే వికటః పాతు సక్థినీ ఘోరరూపవాన్। జానునీ
పాతు దీర్ఘో మే జంఘే మే మంగళప్రదః॥ గుల్ఫౌ గుణాకరః పాతు పాదౌ మే
పంగుపాదకః॥ సర్వాణ్యపి మమాంగాని పాతు భాస్కరనందనః॥ య ఇదం
స్తోత్రం దివ్యం సర్వపీడాహరం నృణాం। పఠంతి శ్రద్ధయాయుక్తో సర్వా
న్కామానవాప్నుయాత్। తిలధాన్యే చ సంస్థాప్య యంత్రం లోహవినిర్మి
తం। కృష్ణగంధాక్షతైః పుష్పై రర్చయేన్మూలమంత్రతః। కృష్ణవస్త్ర
యుతం దద్యాచ్ఛ్రోత్రియాయ కుటుంబినే। ప్రీతశ్శనైశ్చరస్తస్య సర్వ
బాధాం వ్యపోహతి। దద్యాత్సర్వసమృద్ధించ పుత్రపౌత్రాదిసంతతిః।
ఆయుష్యం దీర్ఘమారోగ్యం సర్వత్ర విజయం దిశేత్ ।

ఇతి దశరథరాజవిరచిత శనైశ్చరకవచస్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ రాహు కవచస్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్య శ్రీ రాహుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య- చంద్ర ఋషిః అను
ష్టుప్ఛందః। రాహుర్దేవతా- మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥
ధ్యానం॥ శ్లో॥ ప్రణమామి సదా రాహుం సర్పాకారం కిరీటినం। సైంహికే
యం కరాళాస్యం భక్తానామభయప్రదం। నీలాంబరః శిరః పాతు లలాటం
లోకవందితః। చక్షుషీ పాతు మే రాహుః శ్రోత్రే మేఽర్ధశరీరవాన్। నాసి
కాం మే కరాళాస్యః శూలపాణిర్ముఖం మమ జిహ్వాం మే సింహికాసూనుః
కంఠం మే కంఠనాశనః। భుజంగేశో భుజౌ పాతు నీలమాల్యః కరౌ మమ।
పాతు వక్షస్తమోమూర్తిః పాతు కుక్షిం విధుంతుదః॥ కటిం మే వికటః పాతు
ఊరూ మే సురపూజితః। స్వర్భానుర్జానునీ పాతు జంఘే మే పాతు జాడ్యహా
గుల్ఫౌ గ్రహాధిపః పాతు పాదౌ మే భీషణాకృతిః। సర్వాణ్యంగాని మే
పాతు నీలచందనభూషితః॥ రాహోరిదం స్తోత్రమిదం ఋద్ధిదం వీప్సితం సదా నృణాం
ద్ధిదం రోగభక్త్యా పఠత్యనుదినం నియతస్సుచిస్సన్। ప్రాప్నోతి కీర్తి
మతులాం శ్రియమృద్ధిమాయురారోగ్యమాత్మ విజయిత్వ మహి

ప్రసాదాత్ । ఇతి శ్రీస్కాందే శంకరసంహితాయాం రాహుకవచ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్।

కేతు కవచ స్తోత్ర ప్రారంభః.

అస్యశ్రీ కేతుకవచస్తోత్ర మహామంత్రస్య - పురందరఋషిః- అనుష్టుప్ఛందః- కేతుర్దేవతా- మమ సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥ ధ్యానం॥ శ్లో॥ కేతుం కరాళవదనం చిత్రవర్ణం కిరీటినం। ప్రణమామి సదా కేతుం ధ్వజాకారం గ్రహేశ్వరం। చిత్రవర్ణః శిరః పాతు ఫాలం మే ధూమ్రవర్ణకః॥ పాతు నేత్రే మంగళాక్షః శ్రోత్రే మే రక్తలోచనః॥ ఘ్రాణం పాతు సువర్ణాభః చుబుకం సింహికాసుతః॥ పాతు కంఠం చ మే కేతుః స్కంధౌ పాతు గ్రహాధిపః॥ బాహూ పాత్వమరశ్రేష్ఠః కుక్షిం పాతు మహోరగః॥ భీమాత్మా మే కటిం పాతు మధ్యం పాతు మహాసురః । ఊరూ పాతు మహాశీర్షో జానునీ తీవ్రకోపనః॥ పాతు పాదౌ చ మే క్రూరః సర్వాంగం వరపీడకః॥ య ఇదం కవచం దివ్యం సర్వరోగవినాశనం । సర్వశత్రుప్రశమనం ధారణాత్సో స్మృతో నరః । ఇతి స్కాందే శంకర సంహితాయాం కేతు కవచ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపాదికమ్.

స్నాత్వా ఆచమ్య ఆదౌ అఖండదీపారాధనం కృత్వా। ప్రణమ్య- బ్రాహ్మణానాహూయ, నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహజపార్థం బ్రాహ్మణేభ్యో ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్ । వృతోస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచనం॥ అథ సంకల్పక్రమః॥ ఏవంగుణ...ర్థం మమ శరీరే వర్తమాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మక ప్రోద్భవ నానాకారనిమిత్త జ్వరక్షయపాండు కుష్ఠ శూలాతిసార ధాతుక్షయ ప్రమేహ భగంధరాది నానా మహాసమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమే వాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్త పాపక్షయార్థం నక్షత్ర పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం పురాణోక్తవిధానేన నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహ మంత్రజపం(హోమం) కరిష్యామినమః

ఇతి సంకల్ప్య॥ (నవగ్రహారాధనమందు నవగ్రహ శ్లోకములు జూడఁ దగును) గ్రంథవిస్తరభీతిచే వ్రాయనైతిని.

ఇతి నవగ్రహ జపాదికం సమాప్తమ్.

అథ నవగ్రహ జపసంఖ్యాది నియమః.

శ్లో॥ అయుతంచ సహస్రంచ షట్ఛతం ద్విసహస్రకం।
చతుఃపంచసహస్రేణ త్రిశతందిననిర్ణయః॥

తా॥ రవికి ౧౦ వేలు, చంద్రునకు వేయి, కుజునకు ౬నూర్లు, బుధునకు ౨ వేలు, గురునకు ౪ వేలు, శుక్రునకు ౫ వేలు, శనికి౩౦౦ మున్నూరు. ఈప్రకారము దినము ౧ కి జపసంఖ్య. ఈప్రకారము ౪౦ దినములుగాని, లేక తదర్థముగాని యథాశక్తి గ్రహ జపము చేయించవలెను పిమ్మట ఆయిన జపసంఖ్యలో పదియవ యంశము తర్పణము. ఆసంఖ్యలో దశాంశము హోమము, ఆసంఖ్యలో దశాంశము బ్రాహ్మణభోజనము.

శ్లో॥ గ్రహాణాంనవధాన్యాని సద్విప్రాయని వేదయేత్ గ్రహదోషం నిహంత్యాశు గ్గార్గేయవచనంతథా॥ అపిచ॥ శ్లో॥ అరిష్టకాలేచారిష్ట గ్రహమంత్రంజపేత్సుధీః॥ మహాసారవిధానేన మండలంబ్రాహ్మణేనచ॥ అరుణోక్తప్రకారేణ చార్కమారాధయేత్సుధీః॥ పూర్వజన్మకృతం పాపం వ్యాధిరూపేణబాధతే। తచ్ఛాంతిరౌషధై ర్దానైర్జపహోమా ర్చనాదిభిః॥ నవగ్రహజపసంఖ్యా విషయ స్సమాప్తః.

అథ నవగ్రహహోమ తర్పణాదిః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం యజమానస్య శరీరేవర్త మాన వర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకోద్భవనానాకారనిమిత్త జ్వర క్షయ పాండుకుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ వ్రణమేహ భగంధ రాదినానామేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయద్వారా క్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వక ఆదిత్యాది నవగ్రహ దేవతా...ప్రీత్యర్థం నవగ్రహహోమం కరిష్యే విధిప్రకా రేణ హోమం కుర్యాత్॥ తతః యవసహిత క్షీరతర్పణం కరిష్యామి॥ ఇతి సంకల్ప్య॥ (బ్రాహ్మణైః కార్యం॥ నక్షత్రాది నవగ్రహ శ్లోక

ములన్నియు ఈ గ్రంథములో ప్రత్యేకముగా వ్రాయఁబడి యున్నందున నిచ్చట జేర్చనైతిని. నవగ్రహ హోమ తర్పణాదికం సమాప్తమ్.

గ్రహాకోష్టములు

బు	శు	చం
గు	సూ	కు
కే	శ	రా

నవగ్రహములు	ధాన్యములు	సమిధలు
సూర్యునకు	గోధుమలు	జిల్లేడు
చంద్రునకు	బియ్యము	మోదుగ
కుజునకు	కందులు	చండ్ర
బుధునకు	పెసలు	ఉత్తరేణి
గురునకు	సెనగలు	రావి
శుక్రునకు	బొబ్బర్లు	అత్తి
శనికి	నువ్వులు	జమ్మి
రాహువునకు	మినుములు	గరిక
కేతువునకు	ఉలవలు	దర్భ

అథ నవగ్రహ దానవిధిః

నవగ్రహధాన్యాః॥ శ్లో॥ గోధూమాస్తండులాః ఖల్వాఃకముద్గాశ్చణకబర్బరాః। తిలమాషకుళుత్థాశ్చ గ్రహధాన్యాః ప్రకీర్తితాః। ఆచమ్య- ఏవం...ప్రీత్యర్థం ఉత్తరానక్షత్ర ప్రథమచరణే జాతస్య కుమారస్య తిథివారనక్షత్ర వర్జ్యాది సకలారిష్ట పరిహారద్వారా జాయాపత్యోస్సహ శ్రీశ్చత్రియాణా మాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం నక్షత్రపూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం కల్పోక్త ప్రకారేణ తత్తద్ధాన్య దానాదికం కరిష్యామి। తతః ప్రత్యేకం బ్రాహ్మణపూజాం కరిష్యామినమః॥ ప్రతిగ్రహీతారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం నమః॥ ఉభాభ్యామిదంపాద్యంనమః॥ శ్లో॥ నమో స్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షిశిరోరుబాహవే। సహస్రనామ్నేపురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటియుగధారిణేనమః। అయంవోగంధః॥

అలంకారార్థా ఇమేఅక్షతాః । సకలారాధనైః స్వర్చితమస్తు। శ్లో॥ పుండ
రీకాక్షగోవింద వాసుదేవజనార్దన । మయార్పితమిదంద్రవ్యం పవిత్రం
కురుసర్వథా । ధాన్యేజలం సంప్రోక్ష్య । అస్మై బ్రాహ్మణాయ...
ప్రతిగ్రహీతే శ్రీమాన్...గోత్రః... పత్నీసమేతోహం మమసకల
దోష నివృత్త్యర్థం పక్షతప్రీతయే శ్వేతతండులాన్ తుభ్యమహంసంప్ర
దదేనమమ। శ్లో॥ దేవస్యత్వేతియేదానం గృహ్ణామ్యర్యమతుష్టయే ।
బాహుభ్యాంపుష్టహస్తాభ్యాం పుణ్యకర్మప్రసూతయే । ఏతద్దానసాద్గు
ణ్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ఇతిదక్షిణాం దద్యా
త్। తాంబూలఫలదానం తుభ్య...నమమ। ఏవంనవగ్రహాత్ర్యంబక
మృత్యుంజయ, అయఃఖండ, శ్రీమహావిష్ణు, తాంబూల ఫలదానాది
పృథక్ పృథక్ తత్తగ్రహశ్లోకైః పూర్వోక్తమ్॥ ఏవంసమాపయేత్।
సంకల్ప్య మంటపస్థ దేవతానాం పునః పూజాంకరిష్యామినమః ...
ఛత్రంధారయామి- చామరం వీజయామి- నృత్యందర్శయామి- గీతం
శ్రావయామి - వాద్యంఘోషయామి, ఆందోళికా నారోపయామి।
అశ్వానారోపయామి। గజానారోపయామి, సమస్తరాజోప...మి।
అనయాపూజయా...భవంతు। మంటపస్థిత దేవతాః యథాస్థానంప్రతి
ష్ఠా...మి। అథస్వర్ణస్వర్చిత వస్త్రప్రతిమా మంటపదానం కరిష్యామి
నమః పూర్వోక్తమేవ బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య । తతః మంటపదానం
దద్యాత్ బ్రాహ్మణేభ్యఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాం దద్యాత్ । నవగ్రహ
మఖాఽభిషేక జపాది బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తిదక్షిణాందద్యాత్।
తతః బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితి॥

నవగ్రహదానవిధి స్సమాప్తః,

అథ నామకరణమ్,

మదనరత్నే బృహస్పతిః। శ్లో॥ ద్వాదశేదశమేవాపి జన్మనోపిత్ర
యోదశే।షోడశేవింశతౌ చైవద్వాత్రింశేవర్ణతఃక్రమాత్ ।నారదీయే।
సూరకాంతేనామకర్మవిధేయం స్వకులోచితంనామపూర్వంతుబాలస్య
మంగళంమసమాక్షరైః॥ తత్రైవగార్గ్యః । మాసనామ గురోర్నామ
దద్యాద్బాలస్యవైపితా । నక్షత్రనామాపికార్యం కులదేవతా నక్షత్ర

సంబంధః పితానామకుర్యాదితి తత్ర విశంభూక్తేః॥ పరిశిష్టేపి తదప
కాదికం నామ । యస్మిన్ దినే దిక్ష్వ్యయకరం॥ తత్ర దానౌ వా. శేద్యాగ్రిం
శేవాఽహ్ని పితా దేశకాలాస్మృత్వా మాతాపితరౌ మంగళస్నాతౌ
భూత్వోపవిశ్య ఆచమ్య ఏవం గుణ... శుభతిథౌ మమకుమారస్య (మమ
కుమార్యాః) ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం నామప్రకటన సిద్ధ్యర్థం నామకర
ణాఖ్య-కర్మకరిష్యమాణః...మహాజనైస్సహాస్వస్తిపుణ్యాహవాచనం
కరిష్యామి, ఆదౌగణపతి మభ్యర్చ్య పుణ్యాహవాచనం నాందీమాతృ
కాపూజాం సమాపయేత్ । నూతన వస్త్రాదికం ధారయిత్వా॥
ఏవం...తిథౌ మమకుమారస్య(మమకుమార్యాః)ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
సభాయాం సకలసత్పురుషమధ్యే నామ ప్రకటనసిద్ధ్యర్థంమాసనామ్నా
నక్షత్రనామ్నా వ్యావహారికనామ్నాచ కరిష్యే॥ క్రమవిధిః॥ ఉత్తరో
పరి॥ తండులపూర్ణ కాంస్యపాత్రే మాసనామనక్షత్రనామ వ్యావహా
రిక నామానిచలిఖిత్వా వ్యవహారనామ సమాక్షరంపుంసః విషమాక్ష
రం స్త్రియః॥ శ్లో॥ కృష్ణోనంతోచ్యుతశ్చక్రీ వైకుంఠోథజనార్దనః॥ ఉపేం
ద్రోయజ్ఞపురుషో వాసుదేవస్తథాహరిః । యోగీశః పుండరీకాక్షో
మాసనామాన్యనుక్రమాత్ ॥ చైత్రాదిఫాల్గునాంతాః క్రమేణవిజ్ఞే
యాః॥ ఏవంపురుషాణాం॥ స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ మార్గశీర్షేచవాగ్దేవీ పుష్యే
పద్మావతీతథా । శ్రీదేవీచాపిసావిత్రీ భూమిఃకళ్యాణికాతథా । సత్య
భామాపుణ్యవతీ రూపిణీచేందుమత్యపి । చంద్రావతీచలక్ష్మీశ్చ స్త్రీ
నామకరణేవిదుః ॥ ఏవం నామత్రయేపి స్త్రీపుంనామ్నో రాద్యంత
యోః శ్రీకారం లిఖిత్వా- నామత్రయ దేవతాభ్యోనమః - ధ్యానాది
షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి॥ మమ (కుమార్యాః) కుమా
రస్యాయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు ॥ అథపుత్రస్య దక్షిణేకర్ణేవదిత్వా॥ శ్లో॥
అంగాదంగాచ్చసంభూతో హృదయాదభిజాయసే । దీర్ఘాయుష్మా
న్భవోదార । పుత్రవంశహితంకర । స్త్రీణాంతు॥ శ్లో॥ అంగాదంగాచ్చ
సంభూతా హృదయాదభిజాయసే । దీర్ఘజీవిన్యదాతాచ పుత్రి
వంశహితాభవ॥ తత జాతస్యదక్షిణేకర్ణేజపేత్ ॥ అముకభక్తోసి,(అము
కభక్తాసి) అముకోసి, (అముకాసి) అగ్నిరివతుచిర్భవ ఆదిత్యఇవతేజో

భవ: నిష్కాదివచ్ఛ్రీమాన్భవ । బ్రహ్మణ్యాయురాయుష్మాన్భవ । ధాన్యంధనం పశుంబహుపుత్రలాభగం । శతసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః॥ మాసనామ నక్షత్రనామ వ్యావహారిక నామానిధృత్వాత్వం దీర్ఘాయుష్మాన్భవ। నామకరణముహూర్తమస్తుమహూర్తోఽస్త్విత్యనుగృహ్ణంతు॥ సుముహూర్తోఽస్తు । తతః బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ॥ దక్షిణతోవరః అథ ఆశీర్వాదః॥ శ్లో॥ నామాదినాందీకరణం పుణ్యాహంద్విజభోజనం। నతూంబంధనమన్నాది చౌలాద్యంకురుమేవచ॥ కటిసూత్రం॥ శ్లో॥ శుభదంసర్వపాపఘ్నం శిశుకట్యాంనవంద్రుఢం । బధ్నామిమంగళం దద్యాత్ దీంద్రాద్యాశ్శుభదాయకాః॥ ...అస్తు॥

అథ నిష్క్రమణమ్.

జ్యోతిర్నిబంధే యమః॥ శ్లో॥ తృతీయేవాచతుర్థేవా మాసి నిష్క్రమణంభవేత్॥ మనుః॥ మాసేచతుర్థేకర్తవ్యం శిశోర్నిష్క్రమణంగృహాత్ । షష్ఠేఽన్నప్రాశనంమాసి యద్వేష్టం మంగళంకులే॥ అత్రశిశూత్కిర్నాప ద్విజోక్తిః॥ అత్రమేధాతిథిః మదనరత్నే బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ అన్నప్రాశనకాలేవా కుర్యాన్నిష్క్రమణం క్రియామ్॥ విష్ణుధర్మోత్తరే॥ దిగీశానాంవినేత్ర తిథాచంద్రార్కయోర్ద్విజ। పూజనంవామదేవస్య గగనస్యచ కారయేత్ । బహిర్నిష్క్రమణదేశేచ్ఛుంభపుణ్యాహనిస్వనైః । మాతాపితాశిశుశ్చైవత్రయస్స్నాత్వా యథావిధి। ఆచమ్య-ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోర్బీజగర్భసముద్భవైనోనిబర్హణద్వారాబలాయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థం నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌనిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థంశ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యామి॥ గణపతిముద్వాస్య పుణ్యాహవాచనాది నాందీమాతృకాపూజాం సమాపయేత్। ఏవం...శుభతిథౌ అస్యశిశోః నిష్క్రమణాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ తతః మంటపారాధనంకుర్యాత్॥ విధిప్రకారేణ మంటపమారాధ్య శ్లో॥ సంజ్ఞాఛాయాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం। త్రయీమయమహంవందే జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్॥ సూర్యనారాయణాయ నమః...॥ శ్లో॥ గ్రహాదీన్ సందీప్తిమంతం లోకస్థిత్యంతకారకం।

ప్రత్యక్షఫలదంలోకే ధ్యాయేసోమం నిశాకరమ్ ॥ చంద్రం సాంగం ...మి॥ శ్లో॥ మహావిష్ణుంశంఖపద్మం సుదర్శనగదాధరం । ధ్యాయే త్సర్వ గా రాంగం పద్మస్థకమలాసనమ్ ॥ విష్ణుః సాంగం...మి॥ తతః ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకానావాహ్య ॥ ఇంద్రాయనమః... ఈశానాయ నమః॥ అథ షోడశోపచారపూజాంసమర్పయామి॥ తతః సూర్యచంద్ర ధేనూనాం దర్శయేత్ ॥ శ్లో॥ చంద్రార్కయో ర్దిగీశానాం దిశాంచ గగనస్యచ। నిక్షేపార్థమిదంద‌ద్మి తేత్వాంరక్షంతుసర్వదా। అప్రమ త్తం ప్రమ త్తంవా దివారాత్రిమథాపివా। రక్షంతుసతతంసర్వే దేవాశ్శక్ర పురోగమాః॥ ఆశీర్వాదః॥

ఇతి నిష్క్రమణం సమాప్తమ్.

అథ ఉపవేశనమ్.

ప్రయోగపారిజాతే॥శ్లో॥ పంచమేచతథామాసి భూమావాసముప వేశయేత్ । తత్రసర్వేగ్రహాశ్శస్తా భౌమోవ్యత్రవిశేషతః॥విష్ణుధర్మో త్తరే॥ శ్లో॥ వారాహంపూజయేద్దేవం పృథ్వీంచైవతథాద్విజమ్॥పితా దేశకాలౌస్మృత్వా అస్యకుమారస్య సర్వారిష్టశాంత్యాయురారోగ్య క్షేమార్థ ముపవేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యామి॥ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా ॥ ఏవం...శుభతిథౌ అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యాయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ఉపవేశనం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ధరణిగర్భ... మ్యహమ్॥ అంగారకగ్రహ మావాహయామి స్థాప...మి ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాల కావాహనంకృత్వా॥ తతఃవరాహం పృథివీంచ నామ్నాసంపూజ్య॥ తదగ్రే పంచసప్తవాధాన్యస్య ప్రస్థానినిక్షిప్యతన్మధ్యే॥కరోతుస్వస్తి తే బ్రహ్మేత్యాది పూర్వోక్తమంత్రైః శిశుముపవేశ్య॥ తతః మృత్యుం జయప్రార్థనంకుర్యాత్ ॥శ్లో॥ మృత్యుంజయననుస్తేనస్తు త్రాహిమాం శరణాగతం । తాపక స్వద్గతప్రాణః త్వచ్ఛిత్తోహంసదాసుఖీ॥ తతః భస్మధారణంకుర్యాత్॥ శ్లో॥ భూతింభూతికరీ...ధార్యతామ్ ॥ అథ ప్రార్థనా॥ శ్లో॥ రక్షైనంవసుధే దేవి సదాసర్వగతంశుభే॥ ఆయుః ప్రమా

ణాంసకలాం సిద్ధిమస్యాహం ప్రియే॥ అచిరాద్దాయుష్మన్తస్య హేకేచిత్ప్రా
పంథినః। జీవితారోగ్యవిత్తేషు సర్వదా హ్యచిరేణ తే॥ ధాత్రిణ్యాశేష
భూతానాం మాతాఽత్యమసికాముధుక్। అజరా చాప్రమేయా చ సర్వ
భూతసమన్వితా॥ చరాచరాణాం భూతానాం ప్రతిష్ఠా చావ్యయా
హ్యమి। కుమారం పాహి మాత స్త్వం బ్రహ్మత్వమనుమన్యతామ్॥ ఇతి
అత్రైవ కటిసూత్రబంధనం కేషాంచిన్నప్రాశనదినే నిష్క్రమణముప
వేశనంచ కుర్వంతి। తతః బ్రాహ్మణపూజాం సమాచరేత్॥ (శిశు
వును భూమియందు కూర్చుండబెట్టవలెను)

ఇతి ఉపవేశనం సమాప్తమ్.

అన్నప్రాశనమ్.

విష్ణుధర్మోత్తరే। శ్లో॥ బ్రహ్మాణం శంకరం విష్ణుం చంద్రార్కా చదిగీశ్వరాన్। భువం దిశశ్చ సంపూజ్య హుత్వా వహ్నౌ తథా చరమ్। దేవతాపురత స్తస్య ధాత్ర్యుత్సంగగతస్య చ। అలంకృతస్య భూషాభిరన్న ప్రాశ్ర్యం చ వాంఛితే। మధ్వాజ్యకనకోపేతే ప్రాశయేత్పాయసం శుభమ్ విశేషశ్చ నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయః॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య॥ ఆచమ్య॥ ఏవం.. శుభతిథౌ ధర్మపత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహా... సమః। గణాధిప పూజాం పుణ్యాహవాచనం చకృత్వా। అథ నాందీ మాతృకాపూజన కుర్యాత్। ఏవ... శుభతిథౌ మమకుమార స్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థ ఇమం శ్రీనివాసం కుమార మన్నప్రాశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామి॥ అన్న ప్రాశనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామి పత్నీదేవాస్త్తే నవసూత్రంచ కంకణం। ఆయురారోగ్యవృద్ధ్యర్థం పుః మస్యాసుఖప్రదమ్। రక్షాబంధనముహూర్త... అస్తు। పూర్వోక్తమ ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలక పూజాం కుర్యాత్। తతః ఆజ్య దధిమధుయు మన్నం పాయసం వా కుమారం ప్రాశయేత్। శ్లో॥ కుమారగుణసంపన్న వంశవృద్ధిహితంకరం। ఆయుష్మంతం యశస్వంతం ప్రాశయామి యథ విధిః ఇతపుత్రస్య॥ శ్లో॥ పుత్రీం సౌభాగ్యసంపన్నాం సతీం దీర్ఘమాయుః

లీ:। అయుష ప్రతి సుచారిత్రి ప్రాశయామియథావిధి। ఇతిశుమహార్యా॥ అగ్రేనాహర్ణం పుస్తకాన్ రత్నహేమ మణి భాజనాదీంచ నిధాయ। బాలేస్పర్శయేత్సమ్యక్ జీవికేపరీక్షయేత్। స్త్రీణాంతు। కుంకుమ హరిద్రా చూర్ణాదీన్ నిధాయ। ముహూర్తసమయే చూర్ణికాది పఠిత్వా। తతః ఆశీర్వాదః।

ఇత్యన్న ప్రాశనం సమాప్తమ్

అబ్ద పూర్త్యుత్సవ ప్రయోగః.

జన్మతిథౌ-అథవా జన్మనక్షత్రే ప్రతివార్షిక అబ్దపూర్త్యుత్సవం కార్యం॥ శ్లో॥ మార్కండేయంనరోభక్త్యా పూజయేత్ప్రయత స్తథా। తతోదీర్ఘాయుషం వ్యాసం రామందౌణిం కృపంబలిం॥ ప్రహ్లాదంచ హనూమంతం విభీషణమథార్చయేత్। స్వనక్షత్రంజన్మతిథిం ప్రాప్య సంపూజయేన్నరః। షష్ఠించమిథిభక్తేన వర్షేవర్షేపునఃపునః। సర్వైశ్చ జన్మదివసే స్నాతైర్మంగళవారిభిః॥ గురుదేవాగ్నివిప్రాశ్చపూజనీయాః ప్రయత్నతః। స్వనక్షత్రంచపితర స్తథాదేవఃప్రజాపతిః॥ శ్లో॥ కుముదా మాధవీగౌరీ రుద్రాణీ పార్వతీ ఉమా। కాళీ సరస్వతీచైవ సావిత్రీ బ్రహ్మణఃప్రియా। సతీసంజ్ఞాతథామేథా పుష్టితుష్టిసమన్వితా। నృప డింభపరిత్రాణా జీవంతీనామ షోడశ। పూజనీయాఃప్రయత్నేన సూ ర్యాంమధ్యే విరచ్యతు। ప్రతిసంవత్సరం యత్నాత్కర్త వ్యశ్చమ హోత్సవః॥

స్నాత్వా ఆచమ్య। నూతన వస్త్రాభరణ కటిసూత్రంచ ధార యిత్వా। యాజ్ఞికః నూతనవస్త్రాధృత్వా। ఆదౌ భూమిం గోమయేన విలిప్య। రంగవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య। తదుపరిపీఠంనిక్షిప్య నూతనవస్త్రం నిధాయ। తదుపరి పంచప్రస్థపరిమిత తండులాన్నిధాయ। తతః దీపా రాధనంకృత్వా। ప్రణమ్య॥ శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం...మహాగణపతయేనమః॥ ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమాన్...గోత్రః...నామధేయః శ్రీమతః గోత్రోద్భవస్య...నామధేయస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్ద పూర్త్యుత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి।

విధిప్రకారేణ గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్ ।పునః
ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం అబ్దపూర్తి
త్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యామి। ఆదౌ మార్కండేయ ప్రతిమాశోధనం
కరిష్యామినమః । పాత్రేప్రతిమాంనిధాయ। శ్లో॥ దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః
శర్కరేణఫలైస్సహ। ప్రక్షాళనఃప్రకుర్వీత ప్రతిమాంశోధయేత్తతః
ఇతి పంచామృతేన శుద్ధోదకేనచ ప్రక్షాళ్య ప్రతిమా మలంకృత్య।
ఆదౌ గణాధిపతి మావాహనం ।శ్లో॥ విఘ్నేశ్వరమహంవందే చింతి
తార్థప్రదాయకం। శైలాత్మజాసుతందేవం నిర్విఘ్నార్థంగణాధిపమ్।
గణాధిపతి మావాహయామి...స్వనక్షత్ర మావాహయామి।శ్రీమా
ర్కండేయమా...మి। వ్యాసమా...మి। రామమా...మి। ద్రౌణి
మా...మి॥ పరశురామమా...మి॥ అశ్వత్థమా...మి॥ ప్రహ్లాదమా
...మి॥ హనుమంత మా...మి॥ విభీషణ మా...మి॥ ప్రజాపతిమా
...మి। కుముదా మా...మి॥మాధవీమా...మి॥రుద్రాణీమా...మి।
ఉమామహేశ్వరమా...మి॥ కాళీమా...మి॥ సరస్వతీమా...మి॥
సావిత్రీమా...మి॥ బ్రహ్మాణమా...మి॥ సతీమా...మి॥ సంజ్ఞామా
...మి॥ మేధామా...మి॥ పుష్టీమా...మి॥తుష్టీమా...మి॥ఆత్మనః
కులదేవతామా...మిపూర్వోక్తప్రకారేణసూర్యాదినవగ్రహాద్యష్టది
క్పాలకారాధనమ్కుర్యాత్ ।అథషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥తతఃగుగ్గులు
నింబసర్షపదూర్వా గోరోచనగుడాః శిశుహస్తేబధ్వా॥ తతః ప్రార్థ
యేత్ । శ్లో॥ చిరంజీవి యథాత్వంభో భవిష్యామి తథామునే। రూప
వాన్ విత్తవాంశ్చైవ శ్రియాయుక్తశ్చసర్వదా। శ్లో॥ మార్కండేయ
నమస్తేస్తుసప్తకల్పాంతజీవన। ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థం ప్రసీదభగవ
న్మునే। చిరంజీవియథాత్వంతు మునీనాంప్రవరద్విజ । కురుష్వముని
శార్దూల తథామాంచిరజీవినమ్ ।శ్లో॥ మార్కండేయమహాభాగ సప్త
కల్పాంతజీవన । ఆయురారోగ్యసిద్ధ్యర్థ మస్మాకంవరదోభవ । ఏవం
ప్రార్థయేత్ । తతోదుగ్ధమాదాయ। శ్లో॥ సదుగ్ధంగుడసం మిశ్రితం
జల్యర్థమితింపయః । మార్కండేయాద్వరం లబ్ధ్వాపిబామ్యాయుర్వి
వృద్ధయే। ఇతివిప్రహస్తేసగృహీత్వా। (కర్తా) భక్షయేత్ । సాదా

ప్రహూళ్యః తిలదానం వేణుపాత్రదానం దద్యాత్ ॥ తతః పిత్రుమాతృ వందనం బ్రాహ్మణవందనమ్ కుర్యాత్ । ఆశీర్వాదః హోమం కేచిత్ కుర్వంతి। తత్కారణే నక్షత్ర నవగ్రహహోమం బ్రాహ్మణైః కార్యమ్। ఇత్యబ్దపూర్త్యుత్సవ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ చూడాకర్మ ప్రయోగః

బృహస్పతిః॥ శ్లో॥ పావగ్రహాణాంవా వాదా విప్రాణాంశుభదం భవేత్ । తతీయాణాంతుమాసూనా విట్ప్రాహ్మణాం శనాశుభమ్। శ్లో॥ జన్మతస్తృతీయేబ్దే శ్రేష్ఠమిచ్ఛంతి పండితాః ॥ పంచమేస ప్తమే వాపి జన్మతోమధ్యమంస్మృతం । అధమంగర్భతస్స్యాత్తు నవమేదశమే పివేతి। సూనోర్మాతరిగర్భిణ్యాం చూడాకర్మనకారయేత్ । పంచమా సాదధఃకుర్యా దతఊర్ధ్వం నకారయేత్। శుభేహని దంపతీ మంగళ స్నాతౌ భూత్వా-ఏవం... పత్నీసమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మకరిష్యమాణః... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరి ష్యామి॥గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా। తతః నాన్ది మాతృకాపూజాం సమాపయేత్ । ఏవంగుణ ... పత్నీ సమేతస్య మమకుమారస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మ కరిష్యామి। ఇతి సంకల్ప్య ఏవం...వృద్ధ్యర్థం చూడాకర్మాంగత్వేనరక్షార్థం రక్షాబం ధనంకరిష్యామి॥ శ్లో॥ బధ్నామిదక్షిణేహస్తే పంచసూత్రంచకంకణం। పుత్రపౌత్రాభి వృద్ధ్యర్థం పురుషస్యసుఖః ప్రదం । శిశోర్దక్షిణకరే కంకణంబద్ధ్వా। అస్మిన్కర్మణిహోమార్థం కల్పికఃతత్కారణేః ఏవం... ర్థం అస్య శిశోర్బీజగర్భ సముద్భవదోష పరిహారద్వారా బలాయురా రోగ్యసిద్ధ్యర్థం చూడాకర్మహోమంకరిష్యామి। తతోగ్నిప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి । పట్ప్రాత్రిప్రయోగకాలే। శ్లో॥ జలద్వయం కుశాగ్ర యుగ్ శలాలుందర్భపుంజలాగ్ । శకృశ్ఛల్లస్సీర్ క్షి పేత్సహైవ చౌలకర్మణి । అథ నవగ్రహా హోమం కుర్యాత్॥ తతః కేశవాది హోమంసమాపయేత్ । కుమారంప్రాచీముఖ వేశ్య - తతఃకుమారస్య శిరసికుంభోదకేనప్రోక్ష్య॥శ్లో॥ క్షురేణయేనసవితా త్వష్ట్రేణేఖమవా

కసః॥ వపామి లేవకూ పేనబృహస్పతి ... సాధ్యశేత్ ॥ఇతిమంత్రేణదక్షిణ
కర్ణప్రదేశేశిరః స్పృష్ట్వా మాలేచవామకర్ణప్రదేశే శిరోదర్భాగ్రచ్ఛి
ద్యతత్కుమారాంజలౌనిక్షిపేత్ ॥శిఖాంశేషయిత్వా సర్వంవావపనం
యథాచారంకార్యం అథ కుమారః స్నానమాచరేత్ । హోమాంతే
శ్రీయజ్ఞపురుషాయనమః । అనేన చూడాకర్మ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మక శ్రీయజ్ఞేశ్వరః ప్రీయతాం। తతః బ్రాహ్మణాశీర్వాదః ।
కర్ణరంధ్రం కృత్వా॥

ఇతి చూడాకర్మ ప్రయోగ స్సమాప్తః

అథ అక్షరాభ్యాసాదిః (విద్యారంభః)

పంచవర్షే నృసింహః॥ శ్లో॥ అక్షరస్వీకృతిం కుర్యాత్ప్రాప్తే
పంచమహాయనే। ఉత్తరాయణగే సూర్యే కుంభమాసం వివర్జయేత్ ।
ఏవం...ర్థం అస్యకుమారస్యాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థంసకలవిద్యాపారంగత
సిద్ధ్యర్థం అక్షరాభ్యాసం కర్మకరిష్యమాణః...పుణ్యాహవాచనం కరి
ష్యామినమః। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహా గణాధిపతి
పూజాంకరిష్యామి।గణాధిపతిపూజాంపుణ్యాహవాచనంచకృత్వా।తతః
(నమశ్శివాయ)తండులోపరిలిఖిత్వా(శ్రీమహాసరస్వతీపూజాంకరిష్యామి
నమః॥ శ్వేతతండులమంటపే। శ్లో॥ శారదాశారదాంభోజ వదనావద
నాంబుజే। సర్వదాసర్వదాస్మాకం సన్నిధిసన్నిధింక్రియాత్ । సరస్వతీ
మా...మి। శ్లో॥ కరద్వయేన...నమామ్యహమ్॥ లక్ష్మీమా...మి॥
శ్లో॥ సుజ్ఞానధారాసమాయుక్తం భాస్కరంవిశ్వరూపిణం । త్రయీ
మయతనుంధ్యాయే జ్జగత్సాక్షిణమీశ్వరమ్ । శ్రీసూర్యనారాయణ
మా...మిస్థా...మి॥ పూర్వోక్తమేవఅష్టమదిక్షుదిక్పాలకానావాహ్య
అథ షోడశోపచారపూజాం కృత్వా। శ్లో॥ సర్వాయుధమహామాత్రే
సర్వదేవారిసూదన। చాపమాంసమతేరక్ష సాకంశరవరైరిహ।ధృతం
కృష్ణేనవంతుష్టం సంహారాయహరేణచ। త్రయీమూర్తిగతం దేవం ధను
రస్త్రంనమామ్యహమ్ । ఇతిమంత్రేణ సంపూజ్య ... నత్వాబాణాన్ పా
ణ్యాం...స్తణనిహా... పూజయేత్ ॥అక్షఆశీర్వాదః॥అత్రికేచిత్ ।
శ్లో॥ శుభేలగ్నే శుభేయుక్తే చంద్రతారాబలాన్వితే। శ్రద్ధామేధా

తథాప్రోక్తా విద్యానుష్ఠానసిద్ధయే । తత్ప్రయుక్తం గణాధ్యక్షం శారదాం వనమాలికామ్। పూజయేత్ప్రయతశ్చ ప్రసంఖ్యానేనసంయుతః । విద్యారంభ మితిప్రోక్తం ఆయుర్వర్చో బలంతథా । ఇతిఅక్షరాభ్యాస విద్యారంభాది ప్రయోగ స్సమాప్తః,

అథ ఛురికా బంధనమ్,

జ్యోతిర్నిబంధే నారదః॥శ్లో॥ ఛురికాబంధనంవక్ష్యే నృపాణాం ప్రాక్కరగ్రహాత్ । వివాహోక్తేషుమాసేషు శుక్లపక్షేప్యనస్తగే। జీవేశుక్రేచభూపుత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే । మౌంజీబంధర్క్షతిథిషు కుజవర్జితవాసరే॥ కించ॥సంగ్రహే॥శ్లో॥ శూద్రాణాంరాజపుత్రాణాం మౌంజ్యభావేఽస్త్రబంధనం। మౌంజీబంధోక్తతిథ్యాదౌ కార్యంభౌమ దినంవినా॥ విష్ణుధర్మే॥శ్లో॥ పూజయిత్వాహరింలక్ష్మీం తథాదేవీంసరస్వతీమ్। స్వవిద్యాసూత్రకారాంశ్చ స్వాంచవిద్యాంవిశేషతః।ఏతేషామేవదేవానాం నామ్నాతు జుహుయాద్ఘృతమ్। దక్షిణాభిర్ద్విజేంద్రాణాంకర్తవ్యం చాత్రపూజనమ్। మంత్రస్తు। శ్లో॥ సర్వాయుధానాం ప్రథమం నిర్మితాసిపినాకినా । శూలాయుధాద్వినిష్కృష్య కృత్వా ముష్టిగ్రహంశుభమ్ । చండికాయాః ప్రదత్తాసి సర్వదుష్టనిబర్హణీ। తయావిస్తారితాచాసి దేవానాంప్రతిపాదితా। సర్వసత్వాంగభూతాసి సర్వాశుభ నిబర్హణీ । ఛురికేరక్షమాంనిత్యం శాంతింయచ్ఛ నమోస్తుతే। ఇతిసంపూజ్యనత్వాదక్షిణే కటిభాగే బధ్నీయాత్ ।అపరార్కే వృద్ధ శాతాతపః॥ శ్లో॥ శిశోరభ్యుక్షణంప్రోక్తం బాలస్యాచమనంస్మృతం । జలస్థలాదిసంస్పర్శే స్నానమేవకుమారకే। ప్రాక్చూడాకరణాద్బాలః ప్రాగన్నప్రాశనాచ్ఛిశుః । కుమారస్తుతు విజ్ఞేయో యావన్మౌంజీవిబంధ్యతే। బాలస్యపంచమాద్వర్షాదూర్ధ్వం శౌచమాదిశేదిత్యాది నిర్ణయసింధౌ జ్ఞేయమ్॥ ఇతి ఛురికాబంధనం సమాప్తమ్,

(ఛురికాబంధనమనగా- బిళ్లసూరికత్తి ధరించుట)

అథ శ్రీ మహాలక్ష్మీపూజాప్రారంభః

(దీనినే [illegible] [illegible]నుసు.)

పూర్వం కాలాన్ని [illegible] [illegible] [illegible] తత్ర ఆవాహనాదివసుక్షో [illegible] త్రి పూర్వోక్త [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పుత్రా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సాదివిష్టి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శుద్ధేనాని శోభన [illegible] కన్యాగృహే [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కరిపూజా.కుర్యాత్ । [illegible] ...ఆయుష్యాది వృద్ధ్యర్థం [illegible] సమతే శ్రీ మహాలక్ష్మీప్రపూజాం కరిష్యామి। శ్లో॥ [illegible] ... మహ్యం। శ్రీ మహాలక్ష్మీ [illegible] మా...మి। [illegible] [illegible] [illegible] । సరస్వతీ మా...మి। [illegible] [illegible]... [illegible] [illegible] । [illegible] మా...మి। ధ్యానా వాహనాది షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। తతో [illegible] ద్రవ్యాదీని నూతనవస్త్ర [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । అథ [illegible] [illegible] [illegible] మూర్తి [illegible] [illegible] [illegible] । లక్ష్మీ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కామలక్ష్మీ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ...[illegible] అథ [illegible]॥

[illegible] [illegible] [illegible] సమాప్తః.

అథ లక్ష్మీపత్రికా [illegible]

[illegible] శ్లో॥ [illegible] [illegible] [illegible] తాంబూలపుష్ప [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వేద్యా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శుభమ్॥ అథ జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త ఫలం [illegible] [illegible] । [illegible] । [illegible] శుద్ధిదివసే చంద్ర తారా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దోషాదివర్జితే। ఇతిజ్యోతి శ్శాస్త్రోక్త [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । ఏవం శుభ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సంపూజ్య। అథ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] లక్ష్మీ [illegible] దద్యాత్।

అంకురార్పణము.

మృత్తికాహరణాత్పూర్వం ... ... ఆభ్యుదయికం కృత్వా శచీ పూజాం చ ... దీపం ... ... సిద్ధయోః వారాహసంహితాయామ్. శ్లో. గృహోక్తకాలం ప్రపన్నే ప్రయాణాత్ పశ్చాం వా ప్రాక్ గృహ్యసూత్రసమయే నవకే ... కుర్యాత్ ... పూజ యేత్తుపాణిగ్రహే యా సముపాగతేతి॥ శ్లో॥ సర్వేషు మంగళేష్వాదావంకురార్పణమిష్యతే । పూర్వేద్యుర్వా త్రిపంచమే ప్రదివసే నవమేపివా। పంచాంగశుద్ధిదివసే బీజనక్షత్రసంయుతే । శుభామంగళ ఘోషాద్యైర్వాదిత్రపుణ్యాంగనాదిభిః॥ స్వగ్రామాత్ప్రాగుదగ్వాత్తు మృత్తికానయ సంభృతమ్॥ అథ ప్రయోగః॥ అం...ము వాలా త్రిస్సము వాక్తో ఉక్తం॥ శ్లో॥ యశ్శివోనామ...సర్వ...పూజిత...॥ఆచమ్య॥ ఏవంగుణ...శుభతిథౌ । మమకుమారాణాం (మమకుమారస్య) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగభూత మంకురారోపణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనైః స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామి । తదాదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామి ... । గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం చ కృత్వా॥ ఆచమ్య...శుభతిథౌ అంకురా...ష్యామి నమః॥ శుచౌ దేశే భూమిం గోమయేనోపలిప్య । రంగవల్లీభిరలంకృత్య । గంధపుష్పాక్షతైస్సంకీర్య, పంచపాలికాః సౌవర్ణ రజతతామ్రమృణ్మయైర్వా యథాసంభవం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ మధ్యే చతుర్ముఖం విద్యాత్పూర్వే వజ్రిణమేవచ। దక్షిణేచ యమం విద్యాత్పశ్చిమే వరుణం తథా । ఉత్తరే శశినం విద్యాత్పాలికాస్థానకల్పనాత్ । దూర్వామశ్వత్థపర్ణం చ శిరీషం బిల్వపత్రకం । తాసాం మూలేతు బధ్నీయాత్ శ్వేతసూత్రేణ వేష్టయేత్ ॥ శుద్ధప్రదేశే భూమిమభిమృశ్య॥ శ్లో॥ సర్వాధారధరే దేవి త్వద్రూపాం మృత్తికామిమాం । గృహిష్యామి ప్రసన్నా త్వం వల్మీకం మృత్తికామిమామ్॥ ఇతి మృదమభిమంత్ర్య భూమిం ఖాత్వా మృదమాదాయ॥ శ్లో॥ వల్మీకమృత్తికాం చైవ గోష్ఠం ... చ । ఏతాని ప్రక్షిపేత్తాసు పాలికాసు యథాక్రమం । ఇతి మధ్యే బ్రహ్మపాలికాయాం ప్రాచ్యాం

ఇంద్రపాలికాయాం । దక్షిణే యమపాలికాయాం । పశ్చిమే వరుణ
పాలికాయాం । ఉత్తరే సోమపాలికాయాం చ । క్రమేణాష్టదళం పూర
యిత్వా । తిలమాషముద్గ నిష్పావ వ్రీహి యవ ముద్గ చణక కులుత్థగోధూమ ప్రియంగు
గుళుత్థమాషాది చతుర్దశధాన్యాదిశేషాణాం యథాసంభవం గృహీత్వా । శ్లో ।
దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః శర్కరేక్షుఫలైస్సహా । ప్రక్షాళనం ప్రకుర్వీత గోధూ
మచణకాదికం । ఇతి తానేవ దధ్యక్షీరాదినా శుద్ధజలేనవా ప్రక్షాళ్య ।
బ్రహ్మాదికంచపాలికాసు క్రమేణ స్థాప్య । తదుపరి మృత్తికాం నిక్షిప్య ।
తేషు శుద్ధజలముపోక్ష్య । తతః పాలికాసు బ్రహ్మాదీనావాహయేత్ ।
శ్లో । బ్రహ్మాణం రక్తగాత్రం చ చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం । అక్షస్రక్
కుండికాభీతి వరపాణి విధి తథేత్ । మధ్యమపాలికాయాం బ్రహ్మాణ
మావాహయామి । ప్రజాపతిమావాహయామి । చతుర్ముఖమావాహ
యామి । హిరణ్యగర్భమావాహయామి । శ్లో । ఇంద్రమైరావతారూ
ఢం వజ్రాయుధధరం ప్రభుమ్ । పూర్వదిక్పాలకం దేవం సర్వదేవసమ
న్వితమ్ । పూర్వపాలికాయాం । ఇంద్రమావాహయామి । వజ్రిణ
మా...మి । శతక్రతుమా...మి । శచీపతిమా...మి । శ్లో । దండపాణిం
యమం దేవం మహిషోత్తమ వాహనమ్ । యమునాభ్రాతరం ప్రీత్యా
యమమావాహయామ్యహమ్ । దక్షిణపాలికాయాం । యమమావాహ
యామి । వైవస్వతమా...మి । పితృపతిమా...మి । ధర్మరాజమా...మి ।
శ్లో । ప్రచేతసః ప్రభానాథం మకరారోహణోత్సుకమ్ । పాశ
హస్తం విచిత్రాంగం వరుణం పూజయామ్యహమ్ । పశ్చిమపాలకాయాం
వరుణమా...మి । ప్రచేతసమా...మి । సుకూపిణమా...మి । అపాం
పతిమా...మి । శ్లో । గ్రహాదీప్తం దీప్తిమతం లోకసిత్యంతకారకం ।
ప్రీత్యర్థఫలదం లోకే ధ్యాయేత్సోమం నిశాకరమ్ । ఉత్తరపాలికాయాం
శశినమా...మి । నిశాకరమా...మి । సోమమా...మి । ఇందుమా
...మి । తతః అష్టదిక్పాలకానావాహ్య । ఇంద్రాణీం చావాహయేత్ ।
శ్లో । ఇంద్రాణి త్వాం నమస్యామి శుభకర్మసు సర్వదా । ప్రసన్నవరదా
భూత్వా శచీత్వం సుస్థిరా భవ । శచీమా ... స్థాపయా... మి । నమ
స్కృత్య బ్రహ్మాదిక పాలిక దేవతాభ్యో నమః । ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాల

కేభ్యోనమః । శచీదేవ్యైనమః ॥ ధ్యాయామీతి షోడశోపచారైః పూజాంకృత్వా॥ తతః నాందీదేవతావాహనంకుర్యాత్ ।సంకల్ప్య మమ కుమార్యాః (మమకుమారస్య) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శుభకర్మాంగ భూతం నాందీదేవతావాహనంకరిష్యామినమః॥ నాందీవృద్ధప్రపితామహ వృద్ధ పితామహావృద్ధపితరః... సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః । నాందీ ముఖాఃనాందీ,నాందీవృద్ధ ప్రపితామహీవృద్ధపితామహీ వృద్ధమాతరః। సత్యవసుసంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః । నాందీముఖాఃనాందీ । నాందీమాతా మహామాతుః పితామహ మాతుఃప్రపితామహాస్సదారాః...సత్యవసు సంజ్ఞకావిశ్వేదేవాః నాందీముఖాఃనాందీ॥ అత్రదేవతా శ్శోభనదేవ తాః॥ నాందీదేవతాః॥ తత్తద్దేవతాః । త్రయస్త్రింశత్కోటిదేవతాశ్చ। మమకుమార్యాః(మమకుమారస్య)తత్తచ్ఛుభకర్మకాలే వేదికాయాం ప్రథమదినమారభ్య దేవతోద్వాసనపర్యంతంసుఖేన, నివసంతు।శ్శోభ నమితిత్రివారంపఠేత్ । అంకురారోపణాంగత్వేనహిరణ్యాభ్యుదయికం కుర్యాత్ । శ్లో॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః॥ అనంత పుణ్యఫలద మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే। ధన్యంకరోషిదాతార మిహ లోకేపరత్రచ। యస్మాత్ప్రముచ్య తేధాస్య మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం। దేవానామాజ్యమా హారమతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే। బ్రాహ్మణేభ్యోభోజనార్థం హిరణ్యం దద్యాత్ । ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్త్వితి భవంతోబ్రువంతు । ఆయుష్యాభి వృద్ధిరస్తు।శ్లో॥ దిశాంపతీనమస్యామి సర్వకామఫలప్రదాన్। కుర్వంతు సఫలంకర్మ కుర్వంతుసతతంశుభమ్। ఇత్యావాహిత దేవతాభ్యోనమః సమస్కృత్య తతస్తాః పాలికాః మంటపే యావత్కార్యాంతం సురక్షితం కృత్వా। దేవతామంటపస్థలేప్రాగ్దేశేవివాహవేదికాంసంస్థాప్యఅత్ర దీపాదికంప్రజ్వాల్య। నాగబలిదినపర్యంతం సుస్థిరంయథా నిక్షిపేత్ । వివాహవేదింకుర్యాత్ యథా।శ్లో॥ హస్తోచ్ఛ్రితాం హస్తచతుష్టయేన విస్తీర్ణతాం మందిరవామభాగే। విచిత్రితాం స్తంభచతుష్కయుక్తాం సోపానరమ్యాంచ వివాహవేదిమ్॥

తా॥ ఒక మూరయెత్తుగలదియు, నాలుగుమూరలువెడల్పును

నాలుగుమూలల పోతపుగుంటలు, నాలుగు స్తంభములు గలదియు, గడపలచే సంధానము చేయబడిన, మఱియు ననేక చిత్రములుగల పెండ్లి అఱుగును యుక్తికి నెనరుగాకుండ నిర్మింపవలయును.

ఇతి మంటపారోపణం సమాప్తమ్.

వివాహపీఠలక్షణము

శ్లో॥ కుర్యాద్వివాహ పీఠంతు శుభలక్షణ సంయుతమ్। సప్తతిం శతికందీర్ఘ మాయామం పంచకంతథా॥ షణ్ణవతం చాంగులానాం వివాహపీఠముచ్యతే॥

తా॥ పెండ్లిపీటను ముప్పది ఏడు అంగుళములు పొడవును అయిదు అంగుళములు వెడల్పును ఆఱు అంగుళములు యెత్తుగలుగునట్లుగాను శోభస్కరములగు చిహ్నములు గలుగునట్లుగాను నిర్మింపవలయును.

వివాహస్తంభ ప్రతిష్ఠాపనము.

స్నాత్వా, ఆచమ్య-గణపతిపూజాం కృత్వా పుణ్యాహం కుర్యాత్॥ ఆచమ్య॥ మమకుమారాయాః అయుష్యాభి...ద్ధ్యం వివాహాంగభూతం స్తంభప్రతిష్ఠాపనమాచరిష్యే॥ తతో వాస్తుపూజాంకృత్వా॥ నూతనస్తంభమాదాయ జలేన ప్రోక్ష్యక్షీరేణ ప్రక్షాళ్య - నారికేళాది గంగాజలేన- సంశోధ్య- అలంకృత్య షోడశోపచారైస్సంపూజ్యవిధిపూర్వకేణ ఈశాన్యభాగే సంస్థాప్య పుష్పమాలాం - శుభవస్త్రాణి ధృత్వా॥ తతో చూర్ణకాదిమంత్రాన్ పఠేత్॥ మంగళహారతి॥

ఇతి వివాహ స్తంభప్రతిష్ఠాపనం సమాప్తమ్.

అథ మహాసంకల్పః

అథ మహా సఙ్కల్పమాహ॥—॥దేవలః॥ శ్లో॥ మహాదానేషు యజ్ఞాదౌ ప్రాయశ్చిత్తేషుకర్మసు కన్యాదానే నదీస్నానే మహాసఙ్కల్పమాచరేత్॥—॥మరీచిః కన్యాదానే నదీస్నానే తులాదానాదిషు ద్విజః॥ ప్రాయశ్చిత్తేషుయజ్ఞాదౌ వ్రతాదిషువిశేషతః॥ ఏతదాదిషు

సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ । కృత్వాయుక్తమనే కర్మతదా సర్వాయకల్పతే—సంకల్ప ప్రకారః ।

ఏవం...శుభతిథౌ॥ ఆయుశాంభి వృద్ధ్యర్థం । కన్యాదానకాలే మహాసంకల్ప మాత్రేణ కరిష్యామిః అపారంతవీర్యస్య శ్రీమదాది నారాయణస్య అచింత్య పరిమితశక్త్యా ధ్రియమాణస్య మహాజలౌఘమధ్యే పరిభ్రమమాణానామనేక సూక్ష్మాండకోటి బ్రహ్మాండానా మేకతమే అవ్యక్త మహదహంకార పృథివ్యాప్తేజో వాయ్వాకాశా ద్యావరణై రావృతే౽స్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండఖండమధ్యే ఆధారశక్తి శ్రీవరాహ కూర్మానంతాద్యష్ట దిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య అతల వితలసుతల తలాతల రసాతల మహాతలపాతాళ నాగలోకాత్మకస్య సప్తపాతాళ స్యోపరితలే భూలోక భువర్లోకసువర్లోక మహర్లోక జనోలోకతపోలోక సత్యలోకాదిలోక సప్తకస్యాధోభాగే మహానాళాయమానఫణిరాజ రాజస్యమహా శేషస్యసహస్రఫణిఫణామండలమండితే ఐరావతపుండరీక వామనకుముదాంజన పుష్పదంతసార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్దంతి శుండాదండోత్తంభితే లోకాలోకాచలేనవలయితే లవణేక్షుసురాసర్పి దధిక్షీరజలార్ణవపరివృతే, అమరావత్యం భోగవతీ నైనవతీ గాంధర్వవతీ కాంచీవతీ లంకాపురీయశోవతీనామపుణ్యపురీ ప్రతిష్ఠితే,ఇంద్రాగ్ని యమనైఋతి వరుణవాయువ్య కుబేరేశానాదిదిక్పాలాధిష్ఠితే,జంబూ ప్లక్షకుశక్రౌంచశాకశాల్మలపుష్కరాఖ్య సప్తద్వీపదీపితే: మహేంద్ర మలయసహ్యశుక్తిమదృక్షవింధ్య పారియాత్రాఖ్య సప్తకుల పర్వత విరాజితే. ఇంద్రఖండ కశేరుఖండ తామ్రఖండ గభస్తిఖండ నాగఖండ సౌమ్యఖండ కిరుఖండ గాంధఖండ భరతఖండాది నవఖండ ఖండాత్మకే: మహామానస్సరోయుతే కాలేశంబాశత్కోటి యోజన విస్తీర్ణభూమండలే। సుమేరునిషధ హేమకూట హిమవింధ్యాచలానాం హరివర్ష కిన్నరకింపురుషవర్షయోశ్చ హిరణ్య మాల్యవత్ తకిష్కింధ ఋష్యమూకాది సంచమానకవిహితే, ప్రత్యేకంనవసహస్ర యోజన విస్తృతే। భరతవర్ష ఇలావృత కురుభద్రాశ్వకే హిరణ్మయతమాలా క్షేత్రసవవర్షాణాం మధ్యేభరతవర్షే। స్వర్ణప్రస్థ చంద్రసూర్యావర్తక

లవణకషాదహారుణ కేలుహారుణ సింహాచల లంకేతినవఖండమండితే।
అంగ వంగ కళింగ కాళింగ కురుకొంకణ కంకట మరుహాట పానాట
చోళ మహారాష్ట్ర సౌరాష్ట్ర సింహ లావణ్య ధ్యాంధ్రకర్ణలబహుళ
కాశ్మీరచీని మహాచీని ఘోటలాట మగధ మాగధ కేరళద్రవిళద్రావిళ
నేపాళ బంగాళ గౌళ మలయాళ కిరాత పాంచాల బర్బర బహుధా
న్యేత వత్స్యల్లిక వత్సవింధ్ర సింహ సౌరకకశాల్మల ఛేదివిదేహ
విదర్భ సింధుకోసల ఖాద్గరకర్ణాటకలుహాట పుళింధజాలాంధ్రజ్యా
లాంధ్రానేకభాషా భూపాలవిరాజితే। ప్రజాపతిక్షేత్రే దండకారణ్య
వింధ్యారణ్య బదరికారణ్య చంపకారణ్య నహుషారణ్య నైమిశారణ్య
గుహారణ్య కదళి కారుణ్య దేవదారు కారుణ్యాది దశారణ్యాయుతే।
సాంయ్యవంతి కురుక్షేత్రే గంగాభాగీరథీగౌతమీ నర్మదా కృష్ణవేణీ
శావుదాభీమరథీ తుంగభద్రా వేణీమలా హారీ కృతమాలాతామ్ర
పర్ణీ చంద్రభాగా తాపీకమోక్షిణీ వక్రిగా పూర్ణిమావిశాలా వేత్రవతీ
వేగవతీ కౌశికీ గండకీ గోమన్వతీ వసిష్ఠా పవిత్రకాశ్యపీ సరయూసర
స్వతీ కుశావతీ ఫల్గునీ,కరతోయా పుణ్యాదాద్యనేక పుణ్యతీర్థవిలసితే।
అయోధ్యామథురా మాయాకాశీకాంచీ హ్యవంతికా పురీ ద్వారవతీ
శైవమహాముక్తిప్రతిష్ఠితే। నగరినగ, వత్సనగ, కూర్మనగ, స్వామినగ
సరోరుహ పురావతీం కాహికాదిచక్షోర శ్రీశైలకైలాసానా ముపరి
సమభూమధ్య రేఖాయాః పూర్వదిగ్భాగే శ్రీశైలస్యఈశాన్యప్రదేశే
పాలగావిపా హరివిశ్వేశ్వర సమస్తదేవతా బ్రహ్మణసన్నిధౌ। అస్య
శ్రీమజ్జలధిమధ్యే! సితభోగ భుజగపర్యంకశయన వనజనాభ నాభిసరో
రుహ దేవతిర్యఙ్మనుష్య భూధరాదిసకలజగత్స్రష్టాత్సమానే। అపరా
ర్థద్వయజీవితో ఆదిబ్రహ్మణః । ప్రథమపరార్థే పంచాశతాబ్దతీతే
ద్వితీయపరార్థే పంచాశదాతివర్షే ప్రథమపాత్రిణా యామకాలే శ్వేత
వరాహకల్ప,కూర్మకల్ప,పార్థివకల్ప కూర్మప్రళయకల్ప,సావిత్రికల్ప
పరాహకల్ప, బ్రహ్మకల్పేతి, సప్తకల్పానాంమధ్యే పంచమే శ్వేత
వరాహకల్పే । బ్రహ్మమాన, దేవమాన, మనుమాన,పితృమాన,సౌర
మాన, సావనమాన, చాంద్రమాన, నక్షత్రమాన, గురుమా నానా

మింశతి నవమానానాం మధ్యే చాంద్రమానే। స్వాయంభువస్వారోచిషో త్తమ తామసరైవత చాక్షుషవైవస్వత సూర్యసావర్ణి।బ్రహ్మసావర్ణిం ద్రసావర్ణిరుద్రసావర్ణి దక్షసావర్ణి రౌచ్యభౌచ్యక ఇతిచతుర్దశమనూ నాం మధ్యేసప్తమేవైవస్వతమన్వంతరే యుగానాంత్రిషు జాతేషు। ఇదానీం విగ్ంశత్సహస్రాన్విత చతుస్త్రిగ్ంశల్లక్షయుతే। కృతయుగే చయాతే అష్టావింశత్సహస్రాన్విత సప్తదశలక్షాబ్దే। త్రేతాయుగేచ యాతే షణ్ణవతి సహస్రాన్విత ద్వాదశలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగేచయా తేద్వాత్రిగ్ంశత్సహస్రాన్వితచతుర్లక్షయుతే ఆదిమహావిష్ణోర్మత్స్యా దిదశావతారేషు। మత్స్యకూర్మ వరాహ నారసింహ వామనపరశు రామ దశరథరామ బలరామ బౌద్ధ కల్కీతి దశానాంమధ్యే, నవమే బౌద్ధావతారే. యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన విజయాభినందన నాగార్జున కలిభూపతి శకప్రవృప ఇతిషట్త్రింశ పంచోత్తర శతయుతే। పుణ్యాదివసేపుణ్యకాలే। సోమసూర్యోపరాగవ్యతీపాతమన్వాదియుగాది గజచ్ఛాయార్ధోదయ పద్మకతిథిషు। సముద్రాది పుణ్యతీర్థేషు పుణ్య క్షేత్రేషు।...... శుభతిథౌ।...అనాద్య విద్యావాసనయా ప్రవర్త మానే సంసారచక్రే విచిత్రాభిః కర్మగతిభిః। విచిత్రాసుయోనిషు పునఃపునరనేకధా జనిత్వా కేనవా కర్మవిశేషేణేదానీః।అముకగోత్రా స్యాఽముకనామధేయస్య తవజన్మాభ్యా సాజ్జన్మప్రభృత్యే తత్క్షణ పర్యంతంబాల్యయౌవన కౌమార వార్ధకేషు జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్య వస్థాసు మనోవాక్కాయ కర్మేంద్రియ వ్యాపారైస్సంభావితానాం పాపానాం త్వక్చక్షుశ్శ్రోత్ర జిహ్వాఘ్రాణానాంపంచానాం జ్ఞానేంద్రి యాణాం। వాక్పాణిపాదపాయూపస్థానాంపంచానాం కర్మేంద్రియా ణాం ఏతేషాంప్రేరకస్యాఽంతః కరణస్య మనసశ్చ స్వస్వగోచరైస్స్వ స్వసంబంధేన తత్ తత్సంకల్పకజ్ఞానేభ్యః ప్రవృత్తైః కామక్రోధలోభ మోహ మదమత్సరైరాంతరైర్నిరంతరైశ్శత్రుభిః సంభావిత మహా పాతకాది సకలపాప నివృత్తి ద్వారా గంగావాలుకాభిస్సప్తర్షిమం డలపర్యంతంకృతరాశీర్వర్ష సహస్రావసానేపక్షైకవాలుకాఽపకర్షక్ర మేణసర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్యర్థం। తిలై

సూర్యమండలపర్యంతం కృత...ర్థం॥ యస్త్వై శ్చంద్రమండలపర్యంతం
కృతః...త్యర్థం॥ మాషైర్ధ్రువ మండలపర్యంతంకృత...గ్ధ్యర్థం॥ శతగ
వ్యూతిమానేనగోవృషలోమ్నా వర్షసహస్రావసానే ఏకైకలోమాప
కర్షక్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్ష సమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నివాససిద్ధ్య
ర్థం॥యథా త్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమాత్యగ్నిష్టోమోక్థ్యషోడశ్యతి రాత్రా
ప్తోర్యామ సాంతపనవాజపేయ పౌండరీకాశ్వమేధాది శతక్రతూనాం
సంపూర్ణ సకలఫలావాప్త్యర్థం దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మధ్యం
శ్యానాం మయాసహపితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వతబ్రహ్మలోకే
నివాససిద్ధ్యర్థం। సాలోక్య సామీప్య సాయుజ్యపదప్రాప్త్యర్థం
శ్రీలక్ష్మీనారాయణముద్దిశ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంనానాస్మృతి
స్మృతిపురాణమార్గేణ షోడశదానాంతర్భూత మత్స్యపురాణోక్తస్వ
గృహోక్త ప్రకారేణసాలంకృత (సహిరణ్యోదక) కన్యాదానమహం
కరిష్యామసి॥ శ్లో॥ కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం।
దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా। కన్యేమమాగ్రతో
భూయా త్కన్యేమే దేవిపార్శ్వతః కన్యేమేసర్వతోభూయా త్త్వద్దానా
న్మోక్షమాప్నుయాత్॥ విశ్వంభరాః పంచభూతా స్సాక్షిణ్య స్సర్వ
దేవతాః। ఇమాం కన్యాం ప్రదాస్యామి పితౄణాం తారణాయవై॥
కన్యాంసాలంకృతాంసాధ్వీం సుశీలాయసుధీమతే ప్రయతోహంప్రయ
చ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే। గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తి
విభూషితాం। వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్త్వాము క్తిం సమాశ్రయే॥
యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతనూపరి। తావద్వర్షసహస్రాణి
స్వర్గలోకేమహీయతే॥ వధూపూర్వకంప్రవరంవదేత్। వరపూర్వకం
ద్వితీయమ్॥ అత్రగోత్రనామదీక్షపఠేత్। తుభ్యంప్రజాసహత్వ కర్మ
భ్యః ప్రతిపాదయామీతి। కన్యామదకాక్షత సువర్ణపూర్ణఫలాని
దత్వా। తతఃగోదానాది దశదానాని బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్॥

ఇతి మహాసంకల్ప స్సమాప్తః,

అథ చూర్ణికా.

స్వస్త్యష్టాశీతి సహస్రాణాం ద్విజగురు దైవత్యానాం సమస్త జగదాధార మహామండూకకూర్మయజ్ఞవరాహ శేషపృథివీనాం పురందరపావక యమనిర్ఋతి వరుణ వాయుకుబేర ఈశాన్యాద్యష్ట దిక్పాలకానాం। జలజభవహరిహర ముఖ్యదేవగణానాం। నారదవిశ్వామిత్ర పరాశరాత్రివాల్మీకిగౌతమ భృగువ్యాసాది మహర్షీణాం।సీతాఽరుంధత్య హల్యాద్రౌపదీ తారామండోదరీ పాంచాలీ దమయంత్యాదిమహాపతి వ్రతానాం। హరిశ్చంద్ర నలకార్తవీర్య విక్రమార్కభోజరాజాది పుణ్యపురుషాణాం। గంగానర్మదాతుంగభద్రా మలాపహారిణీ శ్రీకృష్ణవేణీ గోదావరీభీమరథ్యాది మహానదీనాం। జంబూనింబకదంబ చూతక్రముక నారికేళ ఖర్జూరధాత్రీ దాడిమ్యాది ఫలవృక్షాణాం పున్నాగ జాజీ వకుళ కేతకీ చంపకమల్లికా మాధవీ మాలత్యాది వివిధకుసుమానాం। కస్తూరీకుంకుమాగరు గోరోచనాదిసుగంధానాం। అపరిమితకనక కలశకన్యకాగ్నిహోమేధిక విశ్వవీణావాది మేఘధ్వనీనాం। అయోధ్యా కాశీపురుషోత్తమ రామేశ్వరాదిపుణ్యనగరీణాం।శ్రీశైలవింధ్య హేమాచల కోనక్షణకైలాసాది మహాశైలానాం। తర్కమీమాంసాన్యాయ వైశేషిక భాట్టప్రాభాకర వ్యాకరణాది షట్ఛాస్త్రాణాం। ఋగ్యజుస్సామాథర్వణ వేదానాం। లక్ష్మహోరాదేరిక్రాణనవాంశ ద్వాదశాంశ త్రింశాంశ త్రింశదంశకానాం।నిరంతరమనుకూలా శ్శుభాశ్శోభనాః॥ అస్య...మహూర్తస్య సుతిథిం సువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుకరణం సుచంద్రతారాబలం అనుకూలం శ్శుభశ్శోభనా స్సర్వేగ్రహాస్సంక్షతా శ్శుభైకా దశస్థానా ఫలదాస్సుప్రీతా స్సుముహూర్తాస్సుప్రసన్నా వరదాభవంతు॥ ఇతి చూర్ణికా సమాప్తా.

అథ మంగళాష్టకాని.

శ్లో॥ ప్రహ్లాదం దురవాపశోక జలధే రుత్తార యన్నిగమామ్॥ బాహ్యాంతఃపరిపూర్ణతాం ప్రకటయన్ స్తంభంవిభింద్బలాత్ । హేమాతాగ్రగజమాజఘానవఖరై ర్యోమంగళానాంనిధిః॥ శ్రీమాన్ శ్రీవిభు రీశ్వరోనరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥ శ్లో॥ సోమేశాబ్జభవాష్టదిక్పతి

ముక్తైర్నిత్యైర్మునీంద్రైస్సనకాదిభిశ్శ్రీమద్భిః ప్రపన్నైశ్చపారదముక్తై ర్దేవర్షి విఖ్యాపితే । ఆసీనో రమయా భువా సహ మహా నైవాహికే మంటపే శ్రీమాన్...మంగళమ్...శ్లో॥ యత్పాదాబ్జమరంద బిందుసదృశీ గంగా జగత్పావనీ యన్నామస్మరణం దదాతి సకలాన్కామాన్నృణామన్వహమ్। యత్సేవా భవసాగరైకతరణిస్సోయం జగన్నాయకశ్శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ కల్యాణైకనికేతనస్సుజనితా కల్యాణసంధాయకః। కల్యాణప్రదకీర్తనో గుణనిధిః కల్యాణకల్యాణకః । కల్యాణాద్రినివాసమానసవిభవః కల్యాణసారాత్మకః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ అన్యోన్యాభినవానురాగ్యపరిణామా శృంగార భంగ్యావహాం లక్ష్మీమీక్షణవైఖరీమనుభవన్ కల్యాణసంగోత్సవే। సానందం స్మరపారవశ్యసహితం రోమాంచముద్వేలయన్ శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ లక్ష్మీమాత్రకృతావరాం పులింద తనయాం లావణ్యపాత్రాత్మికాం । సంరక్షానుమమంజరీం కరుణయా జగ్రాహ లీలాస్పదః సర్వజ్ఞైః కథితశ్చిరంతనమునిః సుబ్రహ్మచారీతి యః శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ సత్యాసత్యవివేచనైక కుశలస్సత్యప్రియస్సత్యవాక్సత్యజ్ఞానసుఖాత్మకస్సుఖకర స్సత్యావతారో హరిః । సత్యః కేవలజన్మయోనితజవా సత్యావహస్సర్వదా శ్రీమాన్...మంగళమ్ ॥ రాజీవాయతలోచనః ప్రవిలసద్రాజీవ మిత్రప్రభుః। రాజీవాంఘ్రిరజో విధూతవృజిన బ్రహ్మర్షి రాజస్సదా రాజశ్రైకవికేళనామకలస ద్రాజీవపుష్పం భయశ్శ్రీమాన్...మంగళమ్॥ శ్లో॥ ఇత్యేతద్వర మంగళాష్టకమిదం లక్ష్మీనృసింహస్య యః । కల్యాణోత్సవ వేదికాను పఠతే వధూవరస్య శ్రియై । మాంగల్యాను సుఖసంపదం సువిమలాం కీర్తించ దత్వాభి శ్రీమాన్ శ్రీవిభుశేశ్వరో నరహరిః కుర్యాజ్జగన్మంగళమ్॥

ఇతి మంగళాష్టకాని.

అథ లగ్నాష్టకాని.

శ్లో॥ లక్ష్మీస్త్రర్యస్య పరిగ్రహః కమలభూస్సూను ర్గరుత్మాన్రథః॥ పౌత్రశ్చంద్రవిభీషణౌ సురగురుశ్శేషశ్చ శయ్యాసనమ్। బ్రహ్మాండం వరమందిరం సురగణా యస్య ప్రభోస్సేవకాః। స్వత్రైలోక్యకుటుంబ పోషణపరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ బ్రహ్మావాయుగిరీశ శేషగరుడా

జీవేః ప్రోమాగురు శ్శైనా ప్రాదితళ్ళావలో మనుయమా విత్రౌ విఘ్నేశ్వరా నాసత్యౌ నిరృతి ర్మరుద్గణయుతాః పర్జన్యమిత్రాదయ స్సస్త్రీకాస్సురపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ విశ్వామిత్ర పరాశరౌ భృగుభృగవో ఽంగిరా స్త్వత్రి పులస్త్యః క్రతుః। శ్రీమానత్రిమరీచి కౌత్సపురవత్స శ్రీవసిష్ఠాంగిరాః। మార్కండేయ జమదగ్ని గౌతమ భరద్వాజాదయస్తాపసాస్సస్త్రీకా మునిపుంగవాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ మాంధాతా నహుషాంబరీష సగరా రాజా పృథుర్హైహయాః శ్రీరామో ధర్మసుతో నలో దశరథో రామో యయాతిర్యదుః। ఇక్ష్వాకుశ్చ విభీషణశ్చ భరతో శ్శత్రుఘ్న ఉత్తాన పాదధ్రువా। విక్రోతే భువిభాభుజః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ అశ్వత్థో బదరీ చ చందనతరుర్మందారకల్పద్రుమా। జంబూ నింబ కదంబ చూతసరళా వృక్షాశ్చ యే క్షీరిణః సర్వే తే ఫలమిశ్రితం వనచయం హైభ్రాజితం భ్రాజితం రమ్యం చైత్రరథం మనందనవనం కుర్వంతు వో మంగళమ్॥ శ్రీగౌరీ కదితిశ్చ కద్రువినతే జ్యోతిస్తు పూర్ణావతి సావిత్రీ చ సరస్వతీచ సురభిస్సత్యవ్రతారుంధతీ। స్వాహా జాంబవతీ చ రుక్మభగినీ దుస్స్వప్న విధ్వంసినీ। వేలాచాంబునిధేస్సమీర సహితా కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ ఆదిత్యాదినవగ్రహాశ్శుభఫలా మేషాదయో రాశయో। నక్షత్రాణి సయోగకాశ్చ తిథయ స్తద్దేవతా స్తద్గణాః। మాసాబ్దా ఋతవ స్తథైవ దివసా స్సంధ్యాదయో రాత్రియ। స్సర్వే స్థావరజంగమాః ప్రతిదినం కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥ గంగాసింధుసరస్వతీ చ యమునా గోదావరీ నర్మదా। కృష్ణా భీమరథీ చ ఫల్గు సరయూ శ్రీగండకీ గోమతీ, కావేరీ కపిలా ప్రయాగ విరజా వేత్రావతీత్యాదయో। నద్యశ్శ్రీహరిపాదపంకజభవాః కుర్వంతు వో మంగళమ్॥

(మరివకవిధం) లగ్నాష్టకాని.

లక్ష్మీ ర్యత్రిభువన త్రయే నివసతో దేవాః మనుష్యోరగాః। సంస్థాతుం కరుణానిధిః కరుణయా మార్తాండ వంశే యయా। కౌసల్యా నిజగర్భ సంభవభృతే జన్మాస్య సాధారణే జాతే శ్రీ రఘునాయకస్య జననం దేయాదిదం మంగళమ్॥ వైదేహీవదనాబ్జ లావణ్యయుతం కామం సకామం

[illegible] భువన [illegible]
[illegible] దిమునిని [illegible]
హనమద్ [illegible]
మోన్నత [illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీ [illegible]
మరగురు [illegible]
తామా [illegible]
సాగరాన్ సీతా [illegible] సముద్ర [illegible]
కల్యాణ [illegible]
[illegible]
గుణ [illegible] సీతా [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీ [illegible] సీతా [illegible] శ్రీ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
తా [illegible]
శ్రీరామ [illegible]

వివాహదోషశుద్ధిః.

(అనగా కాళ్లగోళ్లుతీయుట.)

వధూగృహమునకు పెళ్లికుమారుడు రాగానే గృహమందు [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
వలెను. "[illegible]" అని అక్షతలు దక్షిణాలు

దినోత్సవ సుమంగలియు [illegible] పెద్దల కాళ్ల
గోప్ప [illegible] మంగల [illegible] పెద్దల [illegible]
స్నానము చేయవలెను.

వివాహ ప్రయోగః.

ఆదౌ లగ్నపత్రికా పఠనానంతరం వరో వధూగృహం ప్రతి
గత్వా మంగళస్నానం కుర్యాత్ । తత్పూర్వమేవ వధూ మంగళస్నా
నం కారయిత్వా [illegible] మంగళస్నానం కార్యమితి కేచిదాహుః ।
శుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా వధూవరయోః దృష్టిదోష పరిహారార్థం భాషి
కం లలాటే ధారయేత్ । ఆచమ్య [illegible] ... సర్వేభ్యో
మహాజనేభ్యో నమః । ఆచమ్య [illegible] ... శుభతిథౌ శ్రీమాన్
గోత్రః నామధేయోహం శ్రీమద్గోత్రస్య నామధేయస్య మమ
పుత్ర [illegible] ద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం
కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన ఆదౌ శుద్ధ్యర్థం ... మహాజనైః స్వస్తి
స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే । గణాధిపతి పూజాం
పుణ్యాహవాచనం కృత్వా । ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ ఆయుష్యాభి వృ
ద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ కరిష్యామి నమః । శ్లో॥ కల్యాణానామ్నతి
గాత్రాయ [illegible] ప్రదాయినే [illegible]
[illegible] ధర్మప్రజాసం [illegible] స్త్రియమిచ్ఛే । ఇతిసంక
ల్ప్య । పాణిగ్రహణాంగత్వేన [illegible] కరిష్యామి ।
[illegible] శ్లో॥ [illegible] శుభ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] కరిష్యామి పూజాం కృత్వా ।
శ్లో॥ ఆయుష్యం [illegible] కల్యాణం [illegible]

భార్యాద్యాధారణేన సదాశివః । ఇత్యుక్త్వా సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణ. ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు శ్లో॥ వేదశాస్త్రాదిసంపన్నాన్ సత్కులశీల గుణాన్వితాన్ । కాన్యాసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేద్వధూమ్॥ ఉపవర్ధం కన్యాం వృణీధ్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్ । ముహూర్తం కన్యాం వృణీధ్వం । వృణీమహే ఇతి ప్రతిబ్రూ॥ కన్యావరణప్రసిద్ధత్వాత్ । శ్లో॥ అస్మాకమిదం గోత్రం వత్స్యం కర్తుం ప్రతిగృహ్య తే మహాన్ । భో బ్రాహ్మణాస్సర్వధర్మజ్ఞాః గత్వాయాయాంచమహోత్సవః ॥ తతః కన్యాదాతా । పూర్వమేవస్నాతః అంతర్గృహే అఖండదీపారాధనం కృత్వా । కన్యాకయాసహోపవిశ్య। విఘ్నేశ్వరపూజాంకృత్వా॥ సంకల్ప్య॥ ఏవంగుణ... శుభతిథౌ (అస్యాః) కుమార్యాః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీకంకణపూజాంకరిష్యామి ఇతి॥ శ్లో॥ గౌరీం సువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మసువాసినీమ్ పాశాంకుశధరాం భూతి ధరాం చ శివవల్లభామ్॥ గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ఇత్యావాహ్య॥ శ్లో॥ శిరశ్శ్రోత్రం తథా నాసామోష్ఠంజిహ్వాం తథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయం కటిం బాహూ తథాంగుళీః ఊరూ జానుచ పాదాంతః తత్తన్న్యాసం వినిర్దిశేత్ । ఇతి ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా. గౌరీకంకణాధిదేవతాయై నమః ధ్యానమావాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥ శ్లో. అనాదిపతిం శుభకంకణం వా పినాకిరక్షా విధిలక్ష్యకంకణం. లక్ష్మీనృసింహస్య కటాక్షకంకణం కరోమిసంవత్సరాభివృద్ధికంకణమ్॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః॥ తేనత్వాం పరిబధ్నామి రక్షమాలే వధూమిమాం ॥ ఇతి కన్యాయాః వామకరే కంకణం బధ్నీయాత్ । రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు । ఇతి ప్రథమోవరణో గోత్రనామానివదేత్ । శ్లో॥ చతుస్సాగరపర్యంతః సహాదాత్మవరాన్వయా । వృద్ధిత్వాం సర్వకల్యాణభాజనాం వహభూతలే. స్వస్తిశ్రీమన్మహాభాగ్యాః భ్యుదయలక్ష్మీవిలాస ... సర్వలోకమండిత విద్వజ్జన ... ప్రవర్తమాన ఆయురారోగ్యైశ్వర్య పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిసమృద్ధస్య... గోత్రోద్భవస్య... ...స్య, ... పౌత్రాయ, పుత్రాయ, నామధేయవరాయ । శ్రీ ...వః... ...పౌత్రీం, పుత్రీం, నామ్నీం కన్యాం ।

పద్ధం వరం వృణీధ్వమితివధూ ప్రవర । వృణీమహే ఇతి విప్రాః॥ న్యావరణానిదత్వా । తతః కన్యాదాతా సభార్యాసహ వివాహవేదిం ప్రత్యాగత్య ప్రాఙ్ముఖముపవిశ్య వరం ప్రత్యఙ్ముఖ ముపవేశ్య॥ అంతః పటలం కృత్వా । (తెరను బట్టబలెను) ఆచమ్య- ఏవంగుణ...తిథౌ॥ మమకుమార్యాః (అస్యాఃకుమార్యాః) ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం । ఆగత మిమం వరం మధుపర్కేణపూజయిష్యే॥ తతఃవరమభ్యర్చ్య॥ శ్రీలక్ష్మీ నారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాసనందదామి । ఉభాభ్యాము కంతే పాద్యందదామి । ఆదౌపాదప్రక్షాళనంకుర్యాత్ । దక్షిణపాద పూర్వకంగ్రాహ్యాః॥ శ్లో॥ నమో స్త్వనంతాయ...యుగధారిణేనమః॥ ఆచమ్య॥ వరః అర్ఘ్యానుఇతిఉదకాంజలింధృష్ట్వా భూమావిసృజేత్॥ తతః వరస్య చందనాది వస్త్రాభరణాని దద్యాత్॥ శ్లో॥ యువం వస్త్రాణిరమ్యాణి ధరతాంయువయోశ్శుభం। మిత్రావరుణనామానా ప్రదిశేతాం నిరంతరం॥ ఇతి మంత్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామో క్త్వా వస్త్రాణి దద్యాత్ । వస్త్రాణిధృత్వాచమ్య । దధిమధుపాత్రే నిధాయ॥ తతః మధుపర్కమభిమంత్ర్య॥ వరస్య దక్షిణహస్తే నిధాయ॥ సవిత్రేనమః ఇతి ప్రతిగృహ్య॥ మధుపర్కోమధుపర్కోమధుపర్కః॥ ఇతి త్రిఃభక్షయేత్॥ఆచమ్యఅథగౌఃఇత్యుక్తేప్రతిగృహ్య॥ రుద్రాణాం మాతేవసూనాం దుహితే ఆదిత్యస్య స్వసేగవేనమః ॥ ఇతి గాం విసృజేత్॥ అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం ద్రవ్యంవాఫలంవావిసృజేత్॥ భూతార్థంతండులాన్ దత్వాయిత్వా । దేవాయనమః ఇతి తండులాన్ విసృజేత్ । ఆచమ్య... ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మమకుమార్యాః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రవచనం కరిష్యామి॥ మహాసంకల్పముచ్చార్య...శ్లో॥ కన్యాం కనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం। దాస్యామివిష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా॥ కన్యేమమాగ్రతోభూయాః కన్యేమే దేవిపార్శ్వయోః॥ కన్యేమేసర్వ భూయాన్త్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయాత్ । విశ్వంభ...ధర్మకామా ర్థసిద్ధయే॥ శ్లో॥ గౌరీరూపామిమాంకన్యాం యథాశక్తి విభూషితాం । వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్వామి త్వం సమాశ్రయే॥ యోవంతిసంతితో

మాణి కన్యా[illegible] [illegible] లో కేమకో
సుతః [illegible] [illegible] కృత్వం ద్వితీయా
యథా। శ్లో॥ [illegible] సర్వ [illegible] కన్యయా। ప్రవృద్ధ
తాం [illegible] [illegible] గాత్రస్యాద
[illegible] [illegible] కర్యాద ప్రవ
ర్తమా॥ ఆయు [illegible] [illegible] భివృద్ధి [illegible] గో
త్రోద్భవస్య... [illegible] పుత్రం, నామ్నాం
కన్యా.... నా [illegible] [illegible]
తుభ్య [illegible] కన్యా [illegible] పూర్వక
ఫలా [illegible] తుభ్య [illegible] సంప్రదదే।
శ్లో॥ [illegible] కన్యా [illegible] తే కన్యాయాస్తార
[illegible] కన్యా [illegible] శ్లో॥ దేవస్య [illegible] దానం
[illegible] పుష్ప [illegible] పుణ్యాకర్మ
[illegible] । శ్లో॥ [illegible] మితనం తే
[illegible] [illegible] దేవం పుత్ర
[illegible] ఇతి [illegible] కన్యా [illegible] దక్షిణాం
తుభ్య [illegible] (సమ[illegible]) [illegible] నానురూప్యాత్ ॥ ధర్మే
[illegible] [illegible] నాతిచరి
తవ్యా ఇతి [illegible] ధర్మార్థకామ
ములయందు [illegible] కలుగుటకొరకు,
కన్యా [illegible] [illegible] మూర్ధ్నా
[illegible] [illegible] లగ్నా
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] వృద్ధిర స్తు॥
[illegible] అ[illegible] స్తథా।
[illegible] [illegible] ప్రాఙ్ముఖ
[illegible] మాలికాం కంఠే [illegible]

[illegible] వృద్ధ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] కన్యా [illegible]
[illegible] మూల [illegible] సూ [illegible]
[illegible] వధూ [illegible] అ [illegible] వృద్ధ
[illegible] కల్యాణ [illegible]
[illegible] కరిష్యామి ॥ [illegible] పాత్రేణ
[illegible] శ్లో॥ [illegible] సేవనా ।
[illegible] జీవన [illegible] శ్లో॥ [illegible] కమల [illegible]
[illegible] సాగ [illegible] వా।
[illegible] ఉద [illegible] మం
సూత్ర [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] తతో
[illegible] ॥ ఉదయో [illegible] శ్లో॥ [illegible]
[illegible] జలి [illegible] శ్రీ [illegible] పూర్ణ
[illegible] ఉదయో
పూర్ణా జలా [illegible] ॥ [illegible] బ్రువంతు॥
[illegible] శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్న
మస్తు, ఆయుష్య [illegible] మస్తు, [illegible] మస్తు. [illegible]
నక్షత్ర దేవతాః ప్రీయంతాం। శ్లో॥ లక్ష్మీ [illegible]
లక్ష్మీ [illegible] తథా। [illegible] కురు॥ [illegible]
[illegible] మే [illegible]
[illegible] మే [illegible] యు [illegible]
[illegible] శ్లో॥ [illegible]
[illegible] ॥ వధూవరేణ [illegible] తే [illegible] తే ॥

శ్లో॥ అష్టకామానివసదా: కమున్త్రై ర్హోమసంయుతైః। సంపత్త్రోక్తా విధిర్యథా యమన్త్రైః బ్రహ్మాగ్నేః కృత్వాతు తే: బ్రహ్మాగ్నిః తిమయహూర్త స్యామ హూర్తే స్తు॥ సుముహూర్తే కాలే సూర్యాదీనాం గ్రహాణాం। గర్భాధా నాదికూల్యా ఫలేః ద్విగుణః అక్షిత్యాదః ఫలు నదానికర్యాత్॥

వివాహహోమకలాక జ్ఞానాభావాన్ప్రియుక్త శక్త్యభావాచ్చ వివాహే హోమమపివా స్తీతి మద పాలః॥ తత్కరణే ప్రత్యవాయో నాస్తీతి వృద్ధశౌనకీయ భట్టాదయః తత్కరణే నవగ్రహహోమం కుర్యాత్॥ తతః పాపానేన వ్రతపదీ కుర్యాత్॥ సప్తపదానికృత్వా॥ సబ్రాహ్మణః ప్రదక్షిణమగ్నిం కృత్వా॥ ఉపవిశ్య॥ ఆజ్యంగృహీత్వా॥ సోమాయనమః॥ గంధర్వాయనమః॥ అగ్నయేనమః॥ సూర్యాయ నమః॥ వర్ధ్యైనమః॥ ఇన్ద్రాయనమః। మాఘవేనమః॥ గార్హపత్యాయనమః॥ వర్ధ్యైనమః। సూర్యాయనమః॥ అగ్నివరుణాభ్యాంనమః॥ వాయవేనమః। సోమాయనమః॥ వరుణాయనమః॥ వరుణాయనమః॥ ఆదిత్యాయనమః॥ కేశవాది చతుర్వింశతి నామానిహుత్వా॥ కర్మ సాద్గుణ్యసిద్ధ్యర్థం నామత్రయహోమంకృత్వా॥ అచ్యుతాయనమః॥ అనంతాయనమః॥ గోవిందాయనమః॥ వధూర్గార్హిం స్పృశేత్॥ ప్రాగా దిపరిషేచనంకుర్యాత్॥ ఆచమ్య॥ వధ్వాసహలాజహోమం కేచి త్కుర్వంతి। ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం తతః అష్టదిక్పాలకహోమం కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ మహాతేజం స్వర్ణవర్ణం తేజోవంతం హుతాశ నం ద్విశక్తిసహితం దేవం మండలేశానసంస్థితం॥ తమగ్నిం ప్రజ్వాల్య॥ శ్లో॥ ఏహ్యగ్నే ఇహలోకేచ ఇంద్రాదిదిక్పాలసంస్థితాః జ్వలితం సప్త జిహ్వానాం త్వచోవర్ణం హుతాశన॥ ఇత్యగ్నిమావాహనంకృత్వా॥ తతఃధ్యానం॥ శ్లో॥ సప్తహస్తః ద్విశీర్షశ్చ మేషారూఢస్త్రిపాదచ। శక్తిత్రయసమేతశ్చ విశ్వమూర్తి ర్హుతాశనః॥ త్రయస్త్రింశతి దేవాశ్చ త్వన్ముఖేభ్యః తృప్తిమానసాః। హార్థనాం మనసా వందే క్షిప్రం మేసంప్రసాదయ। అగ్నింపరిసమూహ్య॥ అగ్నిమలంకృత్య॥ ఇన్ద్రా యనమః, అగ్నయేనమః. యమాయనమః. నిరృతయేనమః, వరు ణాయనమః, వాయవేనమః, కుబేరాయనమః, ఈశానాయనమః॥

శ్లో॥ యత్కర్మసఫలంకుర్యాత్। పావకో దేవహవ్యవాట్। సర్వదాశుచి
రవ్యగ్రో మేషారూఢస్తు పావక॥ ఆజ్యాంసమిద్భిస్సహ అగ్నౌనిధాయ॥
వాయవ్యాది ఆగ్నేయపర్యంతం నైరృత్యాది ఈశాన్యపర్యంతం ఆజ్య
ధారాంహుత్వా। తతఃదక్షిణచక్షుషేనమః॥ ఉత్తరచక్షుషేనమః॥అథ
హోమః॥ అగ్నయేనమః॥ గృహపతయేనమః, ప్రజాపతయేనమః,
ఇంద్రాయనమః, త్వష్ట్రేనమః, బృహస్పతయేనమః, వరుణాయనమః
స్విష్టకృతేనమః, చంద్రాయనమః, నక్షత్రేభ్యోనమః, గంధర్వాయ
నమః, మాసేభ్యోనమః, అస్త్రిభ్యోనమః, ప్రాణేభ్యోనమః, గంధర్వా
యనమః, ఇధ్మంతంతూష్ణీం హుత్వా। తతః కేశవాదిహోమం కరిష్యా
మినమః॥ కేశవాయనమః... శ్రీకృష్ణాయనమః॥ ప్రాగాదిపరిషేచనం
కృత్వా।ఆచమ్య...స్థంగారిగంధర్వప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యామి।శ్లో।విశ్వా
వసో గంధర్వదండేరాత్రిత్రియాంవను ఆపరోపోప్రీతిముత్పాద్య రక్ష
మాంశుభలక్షణమ్। షోడశోపచారపూజాం సమర్పయామి। తతః అ
రుంధతీదర్శనం। శ్లో। కశ్యపోఽత్రిర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోఽథగౌ
తమః। వసిష్ఠోజమదగ్నిశ్చసప్తైతే ఋషయస్తదా। శ్రీమద్భాగవతే।
శ్లో। ప్రజాపతేఃకర్దమస్య దేవహూత్యా మహాత్మనా। అరుంధతీ వసి
ష్ఠస్య పత్నీభూల్లోకపూజితా। ఇతి ధ్యానంకృత్వా। తతః అర్ఘ్యప్ర
దానానికుర్యాత్। శ్లో। సర్వమంగళమాంగల్యే వసిష్ఠప్రీతిభాజని। ఇష్ట
కామ్యార్థసిద్ధ్యర్థ మరుంధత్యైనమోనమః। సప్తఋషి దేవతాభ్యో
నమః ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో। సువర్ణకుసుమోపేతం మంత్రి
పూతైశ్చవారిభిః।అర్ఘ్యందాస్యామిగృహ్ణంతుకశ్యపాద్యామహర్షయః।
సప్తఋ...నమః॥ ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి। శ్లో।అరుంధతినమస్తేస్తు
నమస్తే విశ్వమంగళే। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం సౌభాగ్యందేహి
సువ్రతే। సప్తఋషి...ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి। అథ ప్రార్థనం।
శ్లో। నమోనమస్తేఽస్తు వరాయణేభ్యోనమో నమస్తేఽస్తు వరాయ
ణేభ్యః నమోనమస్తేఽస్తు జటాధరేభ్యో నమో వసిష్ఠాది మహాముని
భ్యః॥ నమస్కారం కుర్యాత్

తతః ఉదీచ్యాంగపూజాంకరిష్యామి। ఉదీచ్యాంగపూజాంకృత్వా।

తతః ఫలప్రదానాని కరిష్యామి। శ్లో॥ ఫలంమనోరథఫలం ... ప్రియచ్ఛమే। ఫలదానం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమః। ఆశీర్వాదః। తతః నీరాజనమ్। సంతతశ్రీరస్తు-సమస్త మంగళానిభవంతు। నిత్య శ్రీరస్తు నిత్యమంగళాని భవంతు।

తండులహోమః.

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...ర్థం ప్రాతఃకాలే నిత్యతండులహోమం కరిష్యామి। తతః ధ్యానం। స ర్త జిహ్వః...సంప్రపాదయ। ప్రాఙ్ముఖాగ్నే మమాభిముఖోభవ, సుముఖోభవ, సుప్రసన్నోభవ వరదోభవ, జలంసంప్రోక్ష్య, ప్రాగాదిభూమాసంమృజ్య, అలంకృత్య, ఇంద్రాయ నమః......నమః॥ పూర్వపరిషేచనంనమః......ఉత్తరపరిషేచనం నమః॥ తండులంగ్రహిత్వా॥ ద్విభాగాకృత్వా॥ అగ్నౌనిక్షిపేత్॥ మార్తాండాయనమః, విధాత్రేనమః ఇతిప్రాతఃకాలే హోమంకుర్యాత్॥ వీతిహోత్రాయనమః, విధాత్రేనమః, ఇతిరాత్రౌ॥ అనేనతండులహోమేన భగవాన్...ఏతత్ఫలం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు। ఇతినిత్యతండులహోమస్సమాప్తః తండులహోమం కేచిత్ నకుర్వంతి॥

అథ వివాహ గౌరీ పూజా.

ఏవంగుణ...శుభతిథౌ...ర్థం పుత్రపౌత్రాభివృద్ధ్యర్థం ధనధాన్యసమృద్ధ్యర్థం ఆయుష్యా[illegible]ర్థ ఫలసిద్ధ్యర్థం గౌరీదేవతాప్రీత్యర్థం గౌరీ పూజాంకరిష్యామినమః॥ఆదౌకలశారాధనంకృత్వా॥కుసుమాక్షతాన్ హస్తేగృహీత్వా। శ్లో॥ ఆగచ్ఛత్వంమహాదేవి సర్వమంగళదాయిని। భక్తిశ్రద్ధాసమాయుక్తః ధ్యాయామిశివవల్లభే॥ శ్రీగౌరీదేవతాయైనమః ధ్యానంసమర్పయామి॥ శ్లో॥ పద్మాసనేసుఖాసీనే సర్వలోకైకసేవితే। మహేశ్వరప్రియేదేవి సుప్రీతాభవసర్వదా॥ ఆవాహనం॥ శ్లో॥ విచిత్రస్వర్ణయుక్తాంచ చిత్రవర్ణైకశోభితాం। మమపూజాంగృహాణేదం వరంమేదేహిసర్వదా॥ ఆసనం॥ శ్లో॥ సర్వమంగళమాంగల్యే శంకరప్రియవల్లభే గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం మఙ్గళం కురుమేశివే। అర్ఘ్యం। శ్లో। పుణ్యతీర్థసమాహారం పవిత్రీ[illegible]యుతం। గంధపుష్పాక్షతైర్యుక్తం మయాకల్పితముత్తమం॥ పాద్యం॥ శ్లో॥ ఆచమ్యతాముమాదేవి

సర్వసిద్ధిప్రదాయిని। సర్వతీర్థ సముద్భూతం సర్వాభీష్ట ప్రదాయిని॥ ఆచమనీయం॥ శ్లో॥ శర్కరామధుసంయుక్త దధిక్షీర ఘృతంతథా। స్నానంపంచామృతైర్దివ్యం గృహాణపరమేశ్వరి॥ శ్లో॥ పంచామృత స్నానం॥ శ్లో॥ గంగాజలంసమానీతం సర్వతీర్థసముద్భవం। మమపాప ని సర్వాణి నివారయమహేశ్వరి॥ శుద్ధోదకస్నానం॥ శ్లో॥ దివ్యాంబరం మయానీతం విచిత్రంచోత్తరీయకం। తస్మాత్తుభ్యంప్రదాస్యామిగృహా ణాసురమర్దని॥ వస్త్రం॥ శ్లో॥ తప్తహేమమయంచారు బ్రహ్మసూత్ర సునిర్మలం। గృహాణత్వంమయాదేవీ గౌరీమంగళదాయిని॥ యజ్ఞోప వీతం॥ శ్లో॥ అఙ్గుళ్యముద్రాభరణాదియుక్తాన్హస్తాద్యలఙ్కృత్య కరైశ్చ బద్ధం। మాణిక్యముక్తాఫలవిద్రుమైశ్చ గోమేధవైడూర్య కృతాంశ్చ హారాన్। ఆభరణమ్। శ్లో। మలయాచలసంభూతం శీతలంప్రియ ముత్తమం। విలేపనంమహాదేవి చందనంప్రతిగృహ్యతామ్। గంధాన్॥ శ్లో॥ అక్షతాన్ ధవళాన్ రాన్ హరిద్రాచూర్ణసంయుతాన్। అను గృహ్ణాతుమేదేవి వాఞ్ఛితార్థ ఫలప్రదే। అక్షతాన్। శ్లో॥ హరిద్రా చందనం దేవి కుంకుమాగరుసంయుతమ్। సువాసితమిదంద్రవ్యంమయా దత్తంతవప్రియే॥ హరిద్రాదికం సమర్పయామి॥ అథ పుష్పాణిపూజ యామి॥ అథాంగపూజా॥ మహాదేవ్యైనమః - పాదౌపూజయామి। గిరిజాయైనమః గుల్ఫౌ॥ లోకజనన్యైనమః - జానునీ। లోకమాత్రే నమః - జంఘే॥ పుణ్యమూర్తయేనమః - ఊరూ। శంభుప్రియాయై నమః - కటిం॥ అధోక్షజాయైనమః - నాభిం। శర్వాణ్యైనమః - హృదయం॥ కపర్దిన్యైనమః - వక్షస్థలం॥ తురంగనిలయాయైనమః - భుజౌ॥ అమ్బుజహస్తాయైనమః - హస్తౌ॥ శక్తిమత్యైనమః- కుక్షిం- శుభాయైనమః, ముఖం॥ ధర్మశుభ్రతాయైనమః-కర్ణౌ॥ శర్వాణ్యైనమః లలాటం॥ లోకమాత్రేనమః - శిరః॥ శ్రీగౌరీదేవతాయైనమః- సర్వా ణ్యంగాని పూజయామి॥ అథ నానావిధపరిమళపుష్పాణి। అథ గౌరి అష్టోత్తర శతనామపూజాం కుర్యాత్। శ్లో॥ దశాంగంగుగ్గులంధూపం సుగంధంసుమనోహరం। తవప్రియార్థమానీతం గృహాణపరమేశ్వరి॥ ధూపం। శ్లో॥ సాజ్యమగ్నిప్రకాశాఢ్యం కోటిసూర్యసమప్రభం।

వక్ష్యదీపం మహాదేవి సుభగార్త్యై నమోస్తుతే ॥ దీపం ॥ భక్ష్యాంశ్చ వివిధాన్ దివ్యాన్ శాల్యన్నం మధుపాచితాన్ । పృథులడ్డుకసంయుక్తాన్ గృహాణపరమేశ్వరి ॥ నైవేద్యం ॥ హస్తౌప్రక్షాళయామి । పాదౌప్రక్షాళయామి ॥ శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి ॥ శ్లో ॥ పూగీఫలసమాయుక్తం నాగవల్లీదళైర్యుతం । కర్పూరచూర్ణసంయుక్తం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ తాంబూలం ॥ శ్లో ॥ పంచవర్తిసమాయుక్తం స్వాదుకర్పూరసంయుతం । ఇత్రైనీరాజనం దేవి । గృహాణహరివల్లభే ॥ నీరాజనం ॥ శ్లో ॥ సువర్ణపుష్పసంయుక్తం మల్లికా కుసుమాన్వితం । శతపత్రైశ్చకల్హారైర్దదామికుసుమాంజలిమ్ ॥ లక్ష్మీం క్షీర... నమోస్తుతే ॥ మంత్రపుష్పం ॥ యానికాని చ... మహేశ్వరి । ప్రదక్షిణం । మంత్రహీనం... భవంతు । ద. గ్ర్యో ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు । అథ బ్రహ్మాది పంచపాలిక దేవతాభ్యోనమః షోడశో... గార...మి ॥ అథ ఫలప్రదానాని దద్యాత్ ॥ ఆశీర్వాదః । ఏవం సాయం ప్రాతఃకాలయోః గౌరీ గంధర్వ పూజాం కుర్యాత్ ॥ అథ నీరాజనమ్ ॥ కేచిత్ ఐరిణీపూజాం కుర్యాత్ । ఇతి గౌరీపూజాసమాప్తా ॥

అథ బ్రాహ్మణసభాపూజా. (సదస్యం)

శ్లో ॥ యశ్శివో నామరూపాభ్యాం... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః ఆచమ్య-ఏవంగుణ.... శుభతిథౌ దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం మహదాశీర్వచనసమృద్ధ్యర్థం ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకసహితసరస్వతీపూజాం కరిష్యామి నమః— ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి నమః ॥ గణాధిపతిపూజాం కృత్వా ॥ శ్లో ॥ శారదా శారదాంభోజ వదనా వదనాంబుజే సర్వదా సర్వదాస్మాకం సన్నిధిం సన్నిధిం క్రియాత్ । మహాసరస్వతీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ॥ పూర్వోక్త క్రమేణ అష్టదిక్పాలకానావాహ్య ॥ అథ షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ । దంపత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధిరస్తు పురోహిత పూజా వస్త్రగంధ పుష్పతాంబూల సువర్ణాదికం ఉభయతః దద్యాత్ ॥ సభాయాం యుః గంధపుష్పాక్షత తాంబూలఫలదక్షిణాదిభిః సభ్యాన్ ప్రపూజయేత్ । సర్వేషాం మహాజనానాం శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాణాం బ్రాహ్మణా

నాం సర్వత్ర ఇమాన్యాసనాని। సుఖాసనానీతి సభావాక్యం। అత్ర వేదికాస్థితా ఏతే విద్వజ్జనమహాజనేభ్యో నమః... ఫలాని రామయ్య గారు... ఫలాని సీతయ్యగారు పిల్లకాయకు వివాహంచేస్తూ బ్రాహ్మణులకు అనేక సువర్ణపుష్పములు – దంపతీభ్యాః నూతన వస్త్రాదికం దద్యాత్। మంగళహారతీః దద్యాత్।

ఇతి సదస్యమ్.

అలకనామకోత్సవః

వివాహదినాత్ చతుర్థదినే సాయంతనే వరః కోపితస్సన్ అన్యత్ర గచ్ఛతీతి సాంప్రదాయః॥ తతః వరసమీపే వధూమానీయ–అత్ర వరస్య నూతనవస్త్రాభరణాదీన్ దత్వా॥ బంధుమహాజనేభ్యో తాంబూలాదికం దద్యాత్। కన్యాపితా వా అథవా కన్యాభ్రాతా వా గృహమానీయ ప్రసన్నంకారయేత్। శ్లో॥ వైవాహికచతుర్థాహ్న స్నాయంరుష్టో భవేద్వరః॥ తథా వస్త్రాదికం దత్వా ప్రసన్నంకారయేద్వరమ్॥ అథ శేషహోమ కేచిత్ న కుర్వంతి॥ శిష్టాచారేణ గ్రాహ్యమితి కమలాకరభట్టాదయః॥

కంకణవిసర్జనమ్.

దంపతీభ్యాః మంగళస్నానం కుర్యాత్। తతః శుభ్రవస్త్రాణి ధృత్వా॥ ఖాషికంబధ్వా॥ తతః గృహమధ్యే హస్తద్వయమాత్రం చతురశ్రం గౌరీవర్ణం మృణ్మయేనానులిప్య। పంచవర్ణతండులచూర్ణైశ్చతురశ్రం పుష్కరాకారం(పద్మాకారం) లిఖిత్వా॥ ప్రాగ్భాగే గౌరీదేవీం ప్రతిష్ఠాప్య॥ తతః జలకుంభద్వయం నిధాయ॥ కులాలనిర్మితమృణ్మయ పాత్రాణి నిధాయ–మంటపస్య పరిత స్తంతుభిర్వేష్టయిత్వా। పద్యం॥ శ్రీయనుకులమును రూపును। ప్రియము శుభలక్షణంబు బాంధవవిద్యా శ్రీయముగల వరునకు కన్యాయుతుగా జేయవలయు నధికప్రీతిన్॥ ఇదవరేణ లిఖిత్వా॥ ఆయుధప్రత్యామ్నాయ లిఖిత పత్రం గౌరీదేవీసమీపే ప్రతిష్ఠాప్య॥ సువాసిన్యో స్త్రియస్త్రింశత్ దీపపాత్రద్వయం గృహీత్వా వధూవరాభ్యాం సహ మంటపస్య ప్రదక్షిణాని కుర్యాత్॥ మంగళాష్టకాని పఠిత్వా॥ ప్రాగ్దక్షిణోత్తరేషు దీపాన్నిధాయ। జగదేకవీరం। ఉదధిగాంభీర్య ధీరం। మేరురివధీరం। సద్గుణాహారవారమ్। అస్యభవతాం। వహ్న

స్సుపూతం । సువంశాభిజాతం । సదాచారపూతం । ఉచ్ఛ్రియో
పేతం । సత్కీర్తిసమేతం । త్రిభువనాఖ్యాతం । దిగంతవిశ్రాంతకీర్తి
మనంతవిభూతిమ్ । యావదాచంద్రార్కం వంశాభివృద్ధయే। అశ్వగజ
గోరంధాందోలికావాహన ఛత్రచామర సుభటాః పరివారాః యస్యై
వం క్షేమస్థైర్యబలంచ। ధైర్యంబహవః పుత్త్రాః పౌత్రబలంచ తవవధూ
వరౌ భవతాం, భూత్త్వైర్భవతాం నిరంతరం దీర్ఘమాయుః । ప్రాక్తి
ష్ఠత్యాదితి పూర్వదిగ్భాగే ఇన్ద్రోదేవతా ఇంద్రప్రసాదా దాజ్యాభి
వర్ధనమస్తు తే । తేనప్రాచీం దిశంజయతి, తందక్షిణా పరివహంతి।
దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా యమప్రసాదా దాయుష్యాభివర్ధన
మస్తు తే । తంప్రత్యంచమావర్తయంతి, ప్రతీచీ దిగ్భాగే వరుణో
దేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభివర్ధనమస్తు తే । తేనప్రతీచీం
దిశంజయతి । తముదీచీతిష్ఠంత్యావావహంతి । ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో
దేవతా కుబేరప్రసాదా ద్ధనధాన్యాభి వర్ధనమస్తు తే । తేనోదీచీందిశం
జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మదేవతా బ్రాహ్మణప్రసాదాచ్ఛత్రుజయ
మస్తు తే। ఇతిదేవతాప్రార్థనంకృత్వా॥ నాకదేవతాభ్యోనమః బలిము
దకపురస్సరం ప్రాగ్భాగేనిక్షిపేత్ । వధూవరానువాసిన్యాచ అర్ఘ్య
త్రయాణి దత్వా ఆచమ్య। శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం...... మహాజనేభ్యో
నమః। ఏవంగుణ...ర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాఖ్యం కర్మకరిష్యమా
ణ స్త...పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామి । ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమా
ప్త్యర్థం గణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥ గణాధిపతిపూజాంపుణ్యా
హవాచనంచకృత్వా। ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ దంపత్యోః
ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీనీలలోహిత పూజాం కరిష్యామినమః॥ గౌరీ
నీలలోహిత దేవతాభ్యైనమః। ఆవాహనాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య
అత్రమహానైవేద్యంకుర్యాత్ । శ్లో। నీలలోహితసూత్రాభ్యాం పుత్రి
పౌత్రప్రదాయినే దీర్ఘాయుష్యమవాప్నోతి కన్యాంకకేతుబంధనం॥ కన
కరజతిసూత్రం గంధపుష్పాదిపూజాబహువిధశుభనాదంబ్రాహ్మణాశీ
ర్వచనం: విలసతిశుభలగ్నే కన్యకాకంఠమధ్యేఉదయతిరవిబింబంమంగ
దీర్ఘమాయుః। నీలలోహితధారణము-అస్తు ఏవంగుణ... ప్రీత్యర్థం

దంపతీ సమావేశనాఖ్యం కర్మకరిష్యామీతి సంకల్ప్య। కేచిత్తు॥ గర్భాధానమితిసంకల్పంకరోతి॥ నారికేళఫలపుష్ప తాంబూలదక్షిణాదికంగృహీత్వా॥ ఉత్తరోవరః॥ ఆరుహ్యార్యమధాపి...దీర్ఘాయుషం చాజ్ఞః॥ దంపత్యోఃసంవత్సరంభవేత్।పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిస్స్యాదిత్యేవం మనురబ్రవీత్। యదాగౌరీదేవో జాతో హేరంబః సదేవస్సుమతిం దదాతు। యథాభూయాద్విశ్వస్సృజే ఆయుష్యంచఆరోగ్యం। విష్ణోర్వ శ్రియః భూయతేస్మాకమహామహార్పతిః॥ పరమేశ్వరో యథాభూత్త్రై విభూతిమాన్సుమార్గాఅష్టభోగాంశ్చభోగాదింద్రపినంప్రదద్యాత్। ఉప దేవాత్సదక్ష స్సుమాంగల్యం సుసంపదోజాయతే। భాస్కరఓజో ఇందు ర్యశః॥ కుజోహ్యారోగ్యం బుధఃప్రజ్ఞాం జీవోవిద్యావృద్ధిం శుక్రోదీర్ఘ జీవంచ మందశ్శాంతిం ప్రమోదం తమో గ్రహావేతాని ఫలానిప్రదిశేయుః। గంగాదీనీమాని సర్వతీర్థాని పదేపదేమంగళప్రదానిభవేయుః అస్యాంజాతఃపుత్రోవిక్రమార్క సమపరాక్రమస్స్యాత్ ఇమాందంపతీ। జగదేకవీరం। హుతవహవీర్యం। మేరుసమధీరం। సుగుణాలవాలం। వహ్నిసుపూతం।సువంశాభిజాతం।సదాచారపూతం। త్రిభువనాఖ్యాతం। దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిమనంత విభూతింపుత్రం విందేతామ్। యావదా చంద్రార్కం వంశాభి వృద్ధిస్స్యాత్ తత్రగజగోరథాందోళికా వాహన ఛత్రచామరా ద్యనంతవిభవాస్సంతు। క్షేమస్థైర్యబలం। ధైర్యబలం। గృహధనరత్నాదిబలం। భ్రాతృపుత్రబలం। పౌత్రబలం వధూవరావిందేతాం।నిరంతరమష్టైశ్వర్యాయురారోగ్యబలంచ విందేతామ్। యథాస్థానముపవిశ్య।సమావేశనముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు।...సత్సంతానసౌభాగ్య ఫలావాప్త్యర్థం ఫలప్రదానాని కరిష్యామినమః॥ శ్లో॥ ఫలంమనోరథఫలం...చ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థంఇదంఫలం సతాంబూలంసదక్షిణాకంతుభ్యమహంసంప్రదదే (నమమ) ఫలదానాని దద్యాత్। అథ పంచపాత్రద్వయంనిధాయ। (వధువుయొక్కయు వరుని యొక్కయు - శూర్పవాయనములను రెండును అచ్చోటనుంచి అలంకరించి వానియందుంచవలసిన చీర- రవిక - అద్దం - కాటుక్కాయ-

తాంబూలం- ఫలం- పుష్ప - వల్లపూసలు-బియ్యం మొదలగు వస్తు
వులను రెంటియందుంచి అచ్చోట ఉమామహేశ్వర పూజచేసి-
వరుని యొక్క తల్లిగారికి- పెళ్లికుమార్తెయొక్క తల్లిగారికి - వారికి
పేరును పేరికివారును చిన్నదానిచే నిప్పించవలెను తత్రమంత్రః॥ శ్లో॥
వంశోవంశకరశ్చైవ శిష్టో వంశోవంశవివర్ధనః । అనేనవంశదానేన తుష్టో
వృద్ధిం కరోతుమే । వంశపాత్రమిదంపుణ్యం వంశజాత సముద్భవం।
దానానాముత్తమందాన మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ తతఃఐరిణీప్రతిష్ఠా
సంకుర్యాత్ ।శ్లో॥ఐరిణీత్వముమాదేవి మహేశోగిరిజాపతిః। అతస్త్వాం
పూజయిష్యామి ఐరిణీంసర్వకామదాం। ఆశీర్వాదః॥ తతఃకంకణవిమో
చనం। శ్లో॥ కంకణంమోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్నకదాచన । మయి
రక్షాంస్థిరాంబధ్వా దేవత్వం గచ్ఛకంకణ । ఇతి కంకణ విసర్జనం
కుర్యాత్ । తతఃవసంతమాధవపూజాంకరిష్యామి।వసంతమాధవ దేవ
తాభ్యోనమః॥షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య॥(కమ్మకడియం) అనురెండు
వస్త్రములను ఆచార్యుఁడు పూర్ణకలశమునందుంచవలెను. అప్పుడువర
పూర్వకము శ్రీయస్కరమనియు, వధూపూర్వకమైనచో శ్రీప్రజా
వృద్ధియని తెలియవలెను) అప్పుడుమంత్రము।శ్లో॥ దేవేంద్రాణినమ
స్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామిని। మూర్ధ్నయోరుత్తమాంగేతు దంపత్యో
ఫలగ్రహం।శ్లో॥ పతివ్రతేమహాభాగ దేవేంద్రప్రియభామిని। వివాహ
భాగ్యమారోగ్యం శ్రియంపుత్రాంశ్చదేహిమే । వధూవరా శిరసి
మార్జనం కుర్యాత్।

బంధు కట్నములు. (చదివింపులు)

శ్లో॥ సుమంగలీరిమాంసర్వా వధూంవశ్యతసంయుతాః। సౌభాగ్య
మస్త్యైదత్వాథ వధూంసంప్రీణంతీమామ్। ఇతివధ్వాః। మంత్ర
ముచ్చార్య తత్తద్భాష్పనాహంవదేత్। శ్లో॥ యువాంవస్త్రాణిరమ్యాణి
ధరతాంయువయోశ్శుభం మిత్రావరుణనామానా ప్రదిశేతాంనిరం
తరం। ఇతివరస్య।శ్లో॥ హిరణ్యవర్ణరూపాయ లోకానాంసుఖదాయచ।
ధనధాన్యవివృద్ధ్యర్థం ప్రదిశేత్సం హిరణ్మయమ్। శ్రియందద్యాత్సదా
రోగ్యం శోభాంపుష్టిం తథాయుషః॥ ధాన్య ధనం పశూన్పుత్రానా

ష్యం శతవత్సరమ్ । శ్రీర్వర్థ యాయుష్యం చారోగ్యం యథాశోభ మానం । భూయాత్తే ధాన్యంధనం పశుం బహుపుత్రలాభం శతసంవ త్సరం దీర్ఘమాయుః ॥ ఇతి ఉపహారమంత్రాన్సమాప్తాః,

తాంబూల దానమ్,

శ్లో॥ పుత్రపౌత్రధనంధాన్యం సర్వైశ్వర్యాభి వర్ధనం । ఆరోగ్యా యుర్యశాంసీశో కృపయాచ దదాతునః॥ దంపత్యోః మిధునతాంబూ లందద్యాత్ ।

అప్పగింతలు,

శ్లో॥ దశవర్షాణీయంకన్యా పుత్రవత్పాలితామయా । ఇదానీం తవదాస్యామి దత్తాంస్నే హేనపాలయ॥ ఇతి కన్యాహస్తం గృహీత్వా క్షీరేణసంస్పృశ్య వరహస్తేనిక్షిపేత్ ॥ ఇతిభర్తు॥ దశవర్షా...ఇదా నీంతవపుత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిశ్వశురస్య॥శ్లో॥ దశవర్షా ...తవపౌత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతి భర్తృపితామహస్య ॥ దశవర్షా...ఇదానీంతవభ్రాతుశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ॥ ఇతిభర్తృ భ్రాతుః॥దశవర్షా...ఇదానీంతవబంధోశ్చ దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ ఇతి బంధూనాం॥ ఇతి అధీనమంత్రాస్సమాప్తాః,

ఆ శీ ర్వ చ న మ్ .

శ్లో॥ ఆయుర్దీర్ఘమరోగతాం ప్రియవధూం చైశ్వర్యమవ్యాహతం। పుత్రాన్ భద్రగుణాన్ దదాతుభవతాం మత్రామ మాన్యంపదమ్ । పారావారసుతావరూ ధరతటీపాటీర పంకాంకితశ్యామః కామపితా పితా మహపితా శేషాంకశాయీహరిః॥ అస్మాకమాశిషా మోఘైః రమోఘైరఘుహారిభిః॥చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ॥౧॥ఆయురా రోగ్యపుత్రార్థ రాజ్యబంధుసమృద్ధయః॥ భవంతుతే సదావిష్ణోః ప్రసా దాదరింగశాయినః । అస్మాకమాశిషామోఘైరమోఘైరఘుహారిభిః॥ చిరంజీవ...భవ॥౨॥ ప్రాక్సమ్మత్యాదితిపూర్వదిగ్భాగే ఇంద్రోదేవతా। ఇంద్రప్రసాదా ద్రాజ్యాభివర్ధనమస్తుతే। తేనప్రాచీందిశంజయతితం,ద క్షిణాపరీవహాంత॥దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతాయమప్రసాదాదాయు ష్యాభివర్ధన. మస్తుతే తంప్రత్యంచ మావర్తయంతి ప్రతీచీదిగ్భాగే

వరుణో దేవతా వరుణప్రసాదా త్పుత్రపౌత్రాభి వర్ధనమస్తు తే। తేన ప్రతీచీం దిశం జయతి। తముదీచీతిష్ఠం త్యుపావహంతి। ఉదీచీదిగ్భాగే కుబేరో దేవతా కుబేరప్రసాదాద్ధనధాన్యాభివర్ధనమస్తు తే। తేనోదీచీం దిశం జయతి। సర్వదిగ్భాగే బ్రహ్మదేవతా బ్రహ్మప్రసాదా చ్ఛత్రుజయమస్తు తే॥ ఇత్యాశీర్వాదః॥ చిరంజీవ...భవ ॥3॥

మం॥ కల్యాణీ దేవీసుభగే వరూథం వధ్వో భాగమోషధీః ప్రబ్రవీమి। ఆకల్యాణీ తనువా శోభమానే రయిం పుత్రాన్ సతతం దీర్ఘమాయుః॥ కల్యాణీ- దేవీ-సుభగే-వరూథం-వధ్వః-భాగం-ఓషధీః ప్రబ్రవీమి-ఆ-కల్యాణీ-తనువా- శోభమానే- రయిం- పుత్రాన్- సతతం దీర్ఘం ఆయుః॥

ఘ న ప ఠ న.

కల్యాణీ దేవీ దేవీ కల్యాణీ కల్యాణీ దేవీ సుభగే సుభగే దేవీ కల్యాణీ కల్యాణీ దేవీ సుభగే। దేవీ సుభగే సుభగే దేవీ దేవీ సుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగే దేవీ దేవీ సుభగే వరూథం। సుభగే వరూథం వరూథగ్ం సుభగే సుభగే వరూథం వధ్వో వధ్వో వరూథగ్ం సుభగే సుభగే వరూథగ్ం వధ్వః। వరూథం వధ్వో వధ్వో వరూథం వరూథం వధ్వో భాగంభాగం వధ్వో వరూథం వరూథం వధ్వో భాగం। వధ్వో భాగంభాగం వధ్వో వధ్వో భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం వధ్వో వధ్వో భాగమోషధీః। భాగమోషధీ రోషధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్రపౌషధీర్భాగం భాగమోషధీః ప్ర। ఓషధీః ప్రపౌషధీ రోషధీః ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి ప్రౌషధీరోషధీః ప్రబ్రవీమి। ప్రబ్రవీమి బ్రవీమి ప్రప్రబ్రవీమి। బ్రవీమీతి బ్రవీమి, ఆకల్యాణీ కల్యాణ్యాకల్యాణీ తనువా తనువా కల్యాణ్య కల్యాణీ తనువా కల్యాణీ తనువా తనువా కల్యాణీ కల్యాణీ తనువా శోభమానే శోభమానే తనువా కల్యాణీ కల్యాణీ తనువా శోభమానే। తనువా శోభమానే శోభమానే తనువా తనువా శోభమానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానే తనువా తనువా శోభమానే రయిం। శోభమానే రయిగ్ంరయిగ్ం శోభమానే శోభమానే రయిం పుత్రాన్ పుత్రాన్ రయిగ్ం శోభమానే శోభమానే రయింపుత్రాన్। రయిం

తాః పుత్రాన్ప్రియిగ్ం రయిం పుత్రాః త్సతతగ్ం సతతం పుత్రా న్ప్రియిగ్ం రయింపుత్రాసతతం: పుత్రాః త్సతతగ్ం సతతం పుత్రాః పుత్రాః త్సతతంతందీర్ఘం దీర్ఘగ్ం త్సతతంపుత్రాః పుత్రాః త్సతతం దీర్ఘం । సతతం దీర్ఘం దీర్ఘగ్ం త్సతగ్ం సతతం దీర్ఘమాయురాయుర్దీర్ఘగ్ం త్సతతగ్ం త్సతతం దీర్ఘమాయుః। దీర్ఘమాయురాయుర్దీర్ఘం దీర్ఘమాయుః। ఆయురిత్యాయుః॥౪॥విష్ణుశ్శ్రియందదాతు। పశుపతిః పశూగ్ందదాతు । కుబేరశ్చధనందదాతు। సర్వా దేవతా అమృతందదాతు। అధశ్రీకరంచ బహుపుత్రించ । లక్ష్మీంచకీర్తిందదాతు । తతస్సులక్షణగ్ం సుభద్రించ। వాయువేగాస్తురంగమత్తగజా స్సుభాసంచ। నక్షత్రారోమాగణః సుజనస్సుపోషణః మాసేమాసే సఫలమాదిత్యోదద్యాత్ । తేజోదద్యాచ్చంద్రకళాంచ । మంగళస్సుమంగళంచ బుధశ్చ దీర్ఘబుద్ధించ మంత్రీమంత్ర రహస్యంచ । శుక్రస్సౌఖ్యంచ శనిశ్శాంతించ। రాహూరాజ్యంచ। కేతునాప్రబలగ్ంసహస్రగావోవిభవం భవంతు భవతాందీర్ఘమాయురైశ్వర్యమాధిపత్యం।స్వస్తిసర్వేగ్రహాస్సనక్షత్రా శ్శుభఏకాదశస్థాన ఫలదావరదా సుప్రీతా స్సుముహూర్తా సుప్రసన్నా వరదా భవంతు చిరంజీవ...భవ। ౫॥

దేవస్యగృహే మునయోవసంతి దేవానాంకవయః పార్థివాసః॥ దేవాఇదంమేనుమనస్యమానా దివిదేవావసవో దీర్ఘమాయుః॥ అగ్నిరివచిరంభవ, ఆదిత్యఇవతేజోభవ, విష్ణురివశ్రీమాన్భవ, బ్రహ్మాయురాయుర్భవ, ధాన్యం-ధనం-పశుం బహుపుత్రలాభగ్ం, శతసంవత్సరం దీర్ఘమాయుః। చిరంజీవ...భవ॥౬॥

జగదేకవీరం, ఉదధిగాంభీర్యవీరమ్, మేరురివధీరమ్, సద్గుణాపారవారమ్, అస్యభవతామ్, వహ్నాస్సుపూతమ్, సువంశాభిజాతమ్, సదాచారపూతమ్, ఉచ్ఛ్రయోపేతమ్, సత్యశ్రీసమేతమ్, త్రిభువనాఖ్యాతిం, దిగంతవిశ్రాంత కీర్తిసుసంతతి విభూతిమ్, యావదాచంద్రార్కంవంశాభివృద్ధయే, అశ్వగజగోరథాందోళికావాహాన ఛత్రచామర సుభటాః పరివారాః, యస్యైవంక్షేమస్థైర్యబలంచ । ధైర్యంబహవః పుత్రాః పౌత్రబలంచ। యువావధూనశ్రభవతాం భూత్యైభవతాం

నిరంతరం దీర్ఘమాయుః ॥ చిరం...భవ॥ ౭॥ ఇమేశ్రియోఽస్మహాస్త్రే
సుగంధవత్సుస్థలైః పుణ్యజాయమానైః విప్రమో హానైరభిమన్యమా
నైః పుత్రైః పౌత్రైశ్చ వర్ధతాం దీర్ఘమాయుః॥ ఏవం...భవ॥౮॥ యదా
శిషోవాచ దేవేంద్రో దేవానామధిపోఽగ్నిర్ధిశాంజ్యోతిషాం యమో
వై వస్వతః పితౄణాం నిరృతిర్యాతుధానానామపాం వరుణోఽధిపతిః కుబే
రః ఈశానాం గణానాం వాక్ బ్రహ్మ ఋషీణాం జమదగ్నిస్తస్మాదాహు
స్తయో పుత్రాన్ పౌత్రాన్ పశూన్ యజమానాయ రయిమాదేహి
శతమితి సంవత్సరం దీర్ఘమాయుః। చిరం...భవ॥౯॥ శ్రియం దద్యాత్సదా
రోగ్యం శోభాం పుష్టిం తథాయశః॥ ధాన్యం ధనం పశూన్పుత్రాన్ ఆయు
ష్యం శతవత్సరమ్। చిరం...భవ॥౧౦॥ సంకల్పారంభ వేళ పుత్రపౌత్రాభి
వృద్ధిస్స్యాదిత్యేవమనురబ్రవీత్। యదాగ్రే దేవో జాతో హారంబః॥
స దేవస్సుముఖం దదాతు। యథాభూయాద్విశ్వస్రుజే। ఆయుష్యం చ ఆరో
గ్యం విష్ణోర్వ్యశ్రియః॥ భూయాత్తేస్మాకమహార్పతిః। పరమేశ్వరో యదా
భూత్యైరిభూతమాన అమానష్టభోగాంశ్చభోగాదింద్రవీవం ప్రదద్యాత్
ఉపదేవాత్సత్య స్సమాంగ ను సంభవో జాయంతే। భాస్కరజో
ఇందుర్యశః। కుజో హ్యారోగ్యం। బుధః ప్రజ్ఞా జీవో విద్యావృద్ధిం శుక్రో
దీర్ఘజీవం చ మందశ్శాంతిం ప్రమోదం తమో గ్రహాః వేతాని ఫలాని
ప్రదిశేయుః॥ గంగాదినిమానిసర్వాతీర్థానప దేవదే మంగళప్రదానిభవే
యుః। అస్యాం జాతః పుత్రో విక్రమార్క సమపరాక్రమస్స్యాత్।
ఇమాదంపతీ చిరంజీవ......భవ॥౧౧॥ పుత్రపౌత్రైర్యుతా లక్ష్మీః ధన
ధాన్యయుతం గృహం। దారాస్సుగుణసంపన్నా భూయాస్తే నిరంతరమ్॥
చిరంజీవ...భవ॥౧౨॥ శ్లో॥ అష్టపుత్రధనం వోస్తు దశపుత్రో భవం
తువః। వ్యాధినారహితం దేహం। గేహం స్వర్ణాఢ్యం కృతమ్॥ చిరంజీవ
...భవ॥ ౧౩॥ నిర్వ్యాధినాశరీరేణ మనసా చనిరాధినా। పూరయన్మర్థి
నామాశా స్త్వం జీవశరదాం శతమ్॥ చిరం...భవ॥ ౧౪॥ హాంతి స్తేజో
యశస్సత్యం యుద్ధే దోర్బలముత్తమం॥ భూయాస్తే మహావిష్ణోః కృప
యా పరయా సదా। చిరంజీవ...భవ॥౧౫॥ దీర్ఘాయుషా ధనస్త్యైన యశ
సాపిదిగంతరే। తేజసా చ బలేనాపి చిరంజీవ...సుఖీభవ॥౧౬॥ దవిశ్చంద్రే

స్తథా భౌమో బుధో దేవ గురు స్తథా। శుక్రశ్శని స్తథా రాహు కేతూ
సంతు సుఖప్రదాః చిరంజీవ...భవ। ౧౭। గృహే తే సంవసన్తు।
నిత్యశ్శిరి స్తు తే సదా। మంగళాని పవిత్రాణి। పర్యంకాంమందిరేచ తే।
చిరం..భవ।౧౮।ఛత్రచామరసంయుక్తాః దాస్యస్స్యుః పృణ్యతాంసదా।
గజాంత మహదైశ్వర్యం భూయాచ్ఛ్రీవిః సేవయా।చిరం...భవ।౧౯।
ధనం కనకవ స్త్రవో విపుల దాసదాసీజనం మదేభ భటఘోటకం రథ
సమేతసేనాయ ౨౦। భవేన్మురరిపుప్రియా చతురలోచనో పాంతయో
ర్నిరీక్షణవశా త్తవప్రచుర కోటిసంఖ్యాధనం।చిరం.. భవ।౨౧। గృహం
కనకశోభితం వసనమస్తు విద్యోజ్వలం। వపుస్స్వల విరాజితం హృదయ
మస్తు సత్వాంచితం। భవంతు తవకీర్తయో భువి తు కాందిశీకావరంసుహృ
జ్జన సమాగమం భవతు తే సదాహర్నిశం॥ చిరం...భవ।౨౨।కల్యా
ణాన్యనిశంభవంతుభవనే శ్రీవేంకటేశప్రభోః। ప్రేమాస్తుత్వయి రామ
చంద్రకరుణా సంవర్ధతాంసర్వదా। శ్రీమచ్చంద్రధర ప్రసాదమహిమా
త్వయ్యస్తు నిత్యంముదా। లక్ష్మీస్తిష్ఠతు కోశగేహనివహే హ్యత్యంతసం
ప్రీతితః।చిరం...భవ।౨౩।దారాభద్రగుణాభవంతుభవతామారోగ్య
మాః ధతాం।పీడ్యంతామధ శత్రవో నియత మప్యాయుశ్చసంవర్ధతాం।
శ్రీలక్ష్మీకుచ కుంకుమాంకితనిజోరఃపీఠపాటీరవాః। శ్రీవిష్ణుర్జగదీశ్వ
రోవిదిశతు ప్రాచుర్యసత్వం..॥చిర...భవ।౨౪।ఆరోగ్యంచసుమం
గళంప్రియపథూరాదిత్య తేజోవరం కీర్తిశ్చంద్రసురేభకుంద కుముద
క్షీరోదనీరోపమా।పాండిత్యంచ సుకర్మసుప్రతిదినం ప్రీతిశ్చధర్మ్యజ్ఞతా
వాచాం త్వమమేయవస్తునిచయంధాన్యంచ భూయాత్త్వయి। చిరం...
భవ।౨౫। వృషాకపాయీ ప్రియవల్లభస్త్వా మనంత భోగాచింత దివ్య
దేహః। వినాయకోయన్య మహాన్ప్రమోదో సా దీర్ఘాయుషం పుత్ర
యుతంచకుర్యాత్। అస్యార్థః వృషాకపిః(ని) హరిః విష్ణుర్వృషాకపిరితి నై
ఘంటిక ప్రామాణ్యాత్ -హరిః విష్ణుశ్చేత్యర్థః ౹- వృషాకపేః-అపత్యం
స్త్రీవృషాకపాయీ(సూ) వృషాకపా వ్యగ్నికుసిత కుసీదానముత్ ఇతి
౧-౬ దేశో జీవవచ ప్రియశ్చాసౌవల్లభః ప్రియవల్లభః వృషాకపాయ్యాః
ప్రియవల్లభః। వృషాకపాయీప్రియవల్లభః, శ్రీమదాదినారాయణః -

గాఢప్రియశ్చే త్యపిధ్వనిః - కీదృశః శ్రీమన్నారాయణ ఇత్యాకాంక్షా యాం-అనంతభోగాంకిత దివ్యదేహ - అనంతః-శేష - తస్యభోగః- కాయః-తస్మిన్-అంకితే-దివిభవం-దివ్య దేహ - యస్య,సతథోక్తః,సవి [illegible]- అంతోయేషాంతే-అనంతాః- తాదృశాః భుజ్యంత ఇతి భోగాః తైః-అంచితం పూజితం- దివ్యః-దేహః-కాయం యస్యసః-ఇతిధ్వనిః వీనాం-పక్షిణాం - నాయకోవినాయకః- గరుత్మానిత్యర్థః- లంబోదర శ్చేతిచధ్వనిః - యస్యపరమేశ్వరస్య మహాన్-ప్రియఃప్రేమవిషయః- అసౌపరమేశ్వరోనారాయణః సదాశివశ్చ, తాం, భవంతం, దీర్ఘాం, ఆయుర్యస్యసః, దీర్ఘాయుః,తం,తథోక్తం,పుత్రశ్చపుత్రాశ్చపుత్రాః తైర్యుతం, సంతతం, బహుపుత్రపుత్రికాసంయుతం,కుర్యాదిత్యాశీర్వాదః ॥౨౧॥ అత్రశబ్దశక్తిమూలో వాచ్యార్థ శాయివ్యంగ్యః, నతు శ్లేషః విశేష్యస్యాశ్లిష్టత్వాత్ । శ్లో॥ వాహీకృత మహాధేను గణాధిప వినాయకౌ,భవతాంభవతాంభూత్యై పార్వతీపరమేశ్వరౌ ॥ అస్యార్థః॥ పార్వతీం వాతీతి పార్వతీపః, రమాయాః, ఈశ్వరో రమేశ్వరః, పార్వతీపశ్చ, రమేశ్వరశ్చ పార్వతీపరమేశ్వరౌ,తౌ, కీదృశావిత్యాకాంక్షాయాం వాహీకృత మహాధేను గణాధిపవినాయకౌ, ధేనూనాంగణః, ధేనుగణః- మహాంశ్చాసౌ, ధేనుగణశ్చ మహాధేనుగణః, మహాధేనుగణస్య, అధిపః, మహాధేనుగణాధిప- వృషభ ఇత్యర్థః, వీనాం, పక్షిణాం, వినాయకః, గరుడఇత్యర్థః, వాహౌ, సంపద్య మానౌకృతౌ వాహీకృతౌ, వాహీకృతౌ మహాధేనుగణాధిపవినాయకౌ,యాభ్యాం తౌ, వాహీకృత మహాధేనుగణాధిప వినాయకౌ । తాదృశవిశేష విశిష్టౌ, హరిహరౌ, భవతాం । యుష్మాకం భూత్యై ఐశ్వర్యాయ భవతామిత్యాశీర్వాదః చిరంజీవచిరంజీవ సుఖీభవసుఖీభవ॥౨౨॥

అథ దేవలోకే కింత్వముష్మిన్ । తేజోరూపందృష్ట్వా । దేవ ఋషయః॥ పప్రచ్ఛురిదంబ్రహ్మ । అథబ్రహ్మాబ్రవీత్ । శృణ్వంతు దేవ ఋషయః॥ పరమానందరూపేస్మిన్ స్వర్గలోకోస్వర్ణమయః । తస్మిన్ కల్పవృక్షోమణిప్రభః । తటిత్ప్రభః । సోమసూర్యప్రభః । నానావర్ణ సుమిత్రః॥ శాఖేశాఖేసువర్ణభమ్ః శాశ్వతవర్ణందివ్యరూపంచ । సువర్ణ

ర_క్తమయు॥సమృద్ధో౽మృతఫల॥సులక్షణో వేదో౽పాళరతయర్నామ యుష్మాౕపాతుఅమరాౕపాతుసర్వాౕపాతు ఆత్మస్యేవంచింతయేత్॥ ప్రజాపతిః ప్రజామాయుః స్వర్ష శతందదాతు। విష్ణుశ్చశ్రియందదాతు। పశుపతిఃపశూౕదదాతు।సర్వాదేవతాఅమృతందదాతు।అథ శ్రీకరంచ బహుపు_త్రీంచ లక్ష్మీస్త్వళ్ళ కీర్తింతదాతు । తదస్యలక్షణం సుభద్రించ యోగణం । సుశీలస్యాపోషణం । మాసేమాసేసఫలమాదిత్యోదద్యా త్తేజోదద్యాచ్చంద్రశ్చేతో బలంచ-మంగళస్సుమంగళంచ బుధశ్చవిద్య బుద్ధించ । జీవోమంత్రరహస్యంచ। శుక్రసౌఖ్యంచ । శనిశ్శాంతించ । రాహూరాజ్యంచ కేతునావ్రబలగం సహస్రగావోభవంతిభవతాం దీర్ఘాయురైశ్వర్య మాధిపత్యమ్ । యుష్మాకం భూయాత్ చిరంజీవ ...భవ॥౨౨॥

ఇత్యాశీర్వచన ప్రకరణం సమా_ప్తం.

అథ మహదాశీర్వాదః.

1. మహద్భ్యోనమః స్వస్తిమంతొర్థా స్సత్యాస్సఫలా స్సం త్వితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు॥

2. అపవర్గాదంహన్యో శ్శిళ్ళోచ్ఛ యథో_క్తం దీర్ఘాయుష్యం భూ యాదితి...భవం...తు॥

3. అస్మిౕముహూ_ర్తస్సుముహూర్తో భూయాదితి భవంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు॥

4. ఏతల్లగ్నాపేక్షయా ఆదిత్యాదీనాం నవానాం గ్రహాణాం శుభస్థానఫలావా_ప్తిర_స్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

5. శ్రీమాతాం తత్రభవతాం మహతాం భూసురాణాం శ్రీమ త్పాదార విందమూలే కృతప్రణామౌ కృతాంజలిపుటౌ విమౌ దంపతీ । శ్రద్ధావంతౌ, మేధావంతౌ, ప్రజ్ఞావంతౌ, ధారణావంతౌ, బహుపుత్రవంతౌ, బహుమిత్రవంతౌ, బుద్ధిమంతౌ, బుద్ధిమంతౌ, ధన ధాన్యసమృద్ధి వంతౌచ భూయాస్తామితి భవంతో... గృహ్ణంతు॥

6. ఇమౌదంపతీ సుఖాలింగితాంగౌ, దయాభాగ్యాంగౌ, విశు

ద్ధాంతరంగా, జితాసత్ప్రసంగా, కృత కృత్యత్వభంగా, విపాపాను
షంగా. శుభాత్మీయలింగా, గుణాధిక్యంతు గాచ భూయాస్తామితి
భవంతో...గృహ్ణంతు॥

7. ఇమౌదంపతీ సువాససౌ, సుమనసౌ, సువర్చసౌ, నిరంతర
విధివిహిత జాతవేదసౌ, నిజతను ప్రభాతి రస్కృత తమసౌ అవిరత
నవనవదృశ్యమానవపుషౌ, హేలా(హ)సితవచసౌ, మాలాలంకృతశి
రసౌ, వేలావిరహితయశసౌచ భూయాస్తామితి భవం...తు॥

8. అనయోర్దంపత్యోః...కైరవిణీ చంద్రమసోరివ, కోకవట
సూర్యయోరివ, చాతకమండలీ మేఘయోరివ, పికసుందరీ మాకం
దయోరివాన్యోన్యం ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంత

9. అనయోర్దంపత్యోః...అస్య దేవ దేవస్య, అఖిలాండకో
టిబ్రహ్మాండనాయకస్య, సంసారతాపాధిక పరిశ్రాంత నిజజనసంతా
పహరణ చరణాతపత్రస్య, పంచబాణ తూణీరసదృశ జంఘాద్వయస్య
కరికరభ పీనవృత్తాయతోరుద్వయస్య, కుండలీ పతిభోగసన్ని
భరమండిత దోర్దండస్య, శ్రీవత్సకౌస్తుభాది విలసత్పీన దృఢవిశా
లవక్షస్థలస్య, మణిమయ మకరకుండలాలంకృత కర్ణద్వయస్య,అకళం
పూర్ణశశాంక బింబమివ సుందరముఖారవిందస్య, ప్రణతజన స
త్కార పరమ కరుణాకటాక్షవీక్షణస్య, ఇంద్రనీల సమానదివ్యదేః
హై దేహీసహిత శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదా దాయుష్మత్సుగుణా
బహుసుపుత్రా ప్రాప్తిరస్త్వితి భవంతో...గృహ్ణంతు॥

10. అనయోర్దంపత్యోః బృందారక వరకందర్పజిత అర
ప్రథమవసనంద ప్రథిత మునీంద్ర ప్రభృతికవందిప్రియ తమబృంద
శుభశీలః । సత్యవ్రతగత వేగవతీసరిదుత్తర తటకాంచీ విలసిత
సరోవర విశ్వస్మాదుత్తర వేదికృతసద్వరనుత హస్తిమహీధరమప్ర
కృత నిస్తులమహిమ హిరణ్మయీ పుణ్యకోటీవిమానః ప్రవిమల
మోదవేధోవిహిత హయమేధో ధృతమధురవపాః రుచమ స
పరిపాలనదక్షో భగవాన్ దేవాధిరాజో భగవాన్ (మహారా
—జో) వరదః శ్రియప కో భూయాదితి భవంతో...గృహ్ణ

11. ఇమౌ దంపతీ అనుపద విజృంభమాణ మహానంద ద్విశేష తోషితయా । ప్రతిదినం కాలత్రయేపి సముద్ఘోష్యమాణ పటహ, ఫణహ, వక్రీ, ఝల్లికా, మండుక, వీణ, కామ్రిగంధా కాహళి, సరళీ, మురళీ నిస్సాణ భేరీదుందుభి, శంఖ, శృంగ, మృదంగ, వంశోద్ధా భుజ, మడ్డుక, డిండిమ, డుండుకి, నిధకా ఢక్కా, ఝుక్కా ఢక్కాలి బంభా తిమిరదర్దర, ఝర్ఝర, ఘర్ఘర, విపంచీ సారంగీప్రముఖానంద మాంగళిక వాద్య సంపూరిత తయా, క్వచన, ధణాం ధణాం క్వచి ఝణాం ఝణాం కాపి బంభుంబంభుం క్వచిదుండుం, క్వచిధింధిం, క్వచి త్కణకణ, క్వచిఝుణ, ఝుణ, ఝుణ, క్వచిఝుర్ఝుణాం ఝుఝుణా మిత్యాది శ్రుతి సుభగంభావుకని ధ్వానదధ్వన్య మానగేహాంగణా సత్యోత్సవ కోలాహల సామాజిక మనోరంజక అప్సరోగణాధిక్కారి తస్కర, ధైర్యవిజయ, ధ్వజాయత, సావయవసుస్థిర, విద్యుల్లతా సందోహ సందేహ సందాయి. మనోజ్ఞవారసుందరీ, క్రీడానర్తనసాభి నయ ధిక్తాం, ధిక్తాం, దిరుగుడు, తక్ ఝుణు ఝుణుతాం- తద్ధిమి ధిమితాం, తద్ధిమి ధిమితాం మిత్యాది, నిషాదఋషభ, గాంధార,- షడ్జమధ్యమధైవత, పంచమాఖ్య, సప్తస్వరసంయుక్త, సంగీతశ్రవణ, సంపూర్ణానందాచ, భూయాస్తామితి, శ్రీమంతో, ధీమంతో, భూమంతో, భవంతో, మహాంతోను...గృహ్ణంతు।

12. ఇమౌదంతీ వాణీవిరిఞ్చావివ వర్ధితానురాగా పార్వతీ పరమేశ్వరావివ పరస్పర ప్రణయరసభరభరితౌ కమలాకమలలోచనావివ కలిత కరుణాకటాక్షౌ, ఇంద్రాణీ మహేంద్రావివ, ఇషం మానా రతికందర్పావివ, అతిసుందరతాదర్పా, శీతారామావివసిద్ధ మనోరథా, రుక్మిణీకృష్ణావివ రూపశాలినా, ప్రఖ్యాప్రభావంతావివ అవినాభావవంతౌ, లోపాముద్రా కుంభసంభవా వివలోక పావనా లోకా సావిత్రీ సత్యవంతావివ సత్యసంధా దమయంతీ నళావివ, దేదీప్యమాన దివ్యదేహా, అరుంధతీ వసిష్ఠావివ శ్రుతిస్మృతిగోచర నిత్య నైమిత్తికాది నిఖిల కార్మానుష్ఠానపరా, అతిథన్యౌ, అధన్యం మన్యౌ, ప్రతిష్ఠితపాత్రి ప్రతిపాదితకన్యౌ, ఊరీకృతశౌజన్యౌ, దూరీ

కృత, దార్ఢ్యన్యా, మహితజనమూర్ధన్యౌ, బహుపుణ్యౌ, బహుగణ్యౌ, బహులావణ్యౌ, బహువైచక్షణ్యౌ, బహుదాక్షిణ్యౌ, ఆశ్రితశరణ్యౌ, విహితభగవత్ప్రవణ్యౌ, విదితవేదప్రామాణ్యౌ, నిత్యతారుణ్యౌ, భృత్యకారుణ్యౌ, కమనీయకరచరణారుణ్యౌ, విబుధాగ్రగణ్యౌ, బహుధావరేణ్యౌ, వివిధవిహారారణ్యౌ, బహుపుష్టౌ బహుతుష్టౌ సుశ్లిష్టౌ అక్లిష్టౌ అరుష్టౌ అనష్టౌ అకష్టౌ అభ్రష్టౌ విబుధతోషణ్యౌ విగతదూషణౌ మహితభూషణౌ శత్రుభీషణౌ పాపశోషణౌ ధర్మపోషణౌ శాంతౌ దాంతౌ కాంతౌ క్షాంతౌ అపరిభ్రాంతౌ అపరిశ్రాంతౌ విది వేదాంతౌ విగతమోదాంతౌ విహితఖేదాంతౌ బహుపుత్రౌ బహుమిత్రౌ బహుసత్యౌ శుభవక్త్రౌ సుచరిత్రౌ శుభనేత్రౌ కమనీయగాత్రౌ రమణీయగోత్రౌ అధీతాఖిలశాస్త్రౌ జైత్రౌ దవీయాం సౌగరీయాం బలీయాంసౌ పటీయాంసౌ ద్యుతీయాంసౌ సజ్జననేదీయాంసౌ దుదవీయాంసౌ పరివ్రూఢతాపీ యాంసౌ శ్రేయాంసౌ భూయాం ప్రేయాంసౌ భూయాస్తామితి శ్రీమంతో ధీమంతో భూమంతో భతో మహాంతోను గృహ్ణంతు ।

13. సతతమపరిమితశౌర్య శాశ్వతపదనిత్యమంగళ విశిష్టావశేష వస్తువాహన నిరంతరశోభన పరంపరావాప్తి నిరంతరారో బలవృద్ధి విజృంభమాణబాహు గజశతపోతవృద్ధివాక్సిద్ధి శతాయు కనక వస్తువాహన గజతురగానేక సకలశాస్త్రమైత్రీకరణ చతు సేనా సన్నాహన ఛత్ర చామర మణి భూషణాది యుక్తోభూ దంపత్యోః అవిచ్ఛిన్న ప్రీతిద్వారా మార్కండేయవ దీర్ఘాయుష్య భూయాస్తామితి భవంత శ్రీమంతో మహాంతోఽను గృహ్ణం తథాస్తు। 14. (మహద్భ్యోనమః) శ్లోకార్థాస్సత్యా స్సఫలాస్సం భవంతశ్శ్రీమంతో మహాంతోను గృహ్ణంతు। 15. అనయో ర్దంపత్యోః ప్రీతిరవిచ్ఛిన్నాస్త్వితి భవంతో...తు, తథాస్తు। 16 అ ర్దంపత్యోః గృహస్థాశ్రమ ధర్మకర్మనిష్ఠాగరిష్ఠత్వంభూయాదితి తో...తు, తథాస్తు॥ 17. ఇహాదంపతీ అన్యోన్యప్రీతియుక్తౌ సాలం … కీగిరాంతౌ సుఖభాగినౌ భూయాస్తామితి భ

...తు, తథాస్తు॥ 18. ఇమాజాయాపతీవాణీహిరణ్యగర్భావివపూజ్యౌ లక్ష్మీనారాయణా వివపూర్ణానందా గౌరీశంకరావివనిత్యావపాయా అరుంధతీవసిష్ఠావివతపస్సమృద్ధౌ సీతారామాసకలభోగభాగ్యోపేతౌ రాధాకృష్ణావివ సఫలమనోరథౌ అనసూయాత్రీఇవ పాతివ్రత్యసత్య శౌచపరాయణౌ చిరాయుష్మంతౌధనకనకవస్తువాహనపుత్రపౌత్రా భివృద్ధిమంతౌచ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు॥ 19 గురు దేవతాప్రసాదేన నిరుపద్రవౌనిరోగౌనిర్వ్యసనౌ నిర్దుఃఖౌభగవద్భక్తి భాజౌ స్యాతామితి భవంతో...తు, తథాస్తు.

20. సర్వ ముహూర్తానంతరం కర్తవ్యాశీర్వాదః॥ అస్మిన్ ముహూర్తేలగ్నహోరాద్రేక్కాణ నవాంశ ద్వాదశాంశాదిసమయేషు యేయేగ్రహాః యజమానస్య జన్మనక్షత్ర జన్మరాశి వశాత్ నామనక్షత్ర నామరాశి వశాచ్చ శుభేతరస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణాం శుభఫలదాతృత్వం భూయాదితి భ...తు॥ 21. యేయేగ్రహాః శుభస్థానేషుస్థితాః తేషామత్యంత శుభఫలదానే అనుకూలం భవంత్వితి భవ...తు॥ 22. అనుష్ఠితమేతల్లగ్నంచ సకలదోష విరహితంశుభబల కలితంచ సుఖప్రదం భూయాదితి భ...తు॥ 23 యచ్చయజమాన హృదయం యేచయజమానాను బంధినః సర్వేపి భగవత్ప్రసాదేన కల్యాణాభిసంధయః కల్యాణభాజశ్చ భవంత్వితి భ...తు॥ 24. యదస్యస్మిన్ మహోత్సవే యత్కించిదవశబ్దితం యాజకానాంయచ్చాశ్రావివరమంజస్తైః యచ్ఛ్రుత మశ్లీలంవా తత్సర్వ మపిపురాణఘోషేణ బ్రాహ్మణాశీర్వచన బలేనచ శాంతకలుషం సుమంగళం సుశ్లీలంశ్రావ్యంస్వస్తికృచ్చ భూయాదితిభ...తు॥ 25.వసిష్ఠవాలఖిల్య విశ్వామిత్ర వైశంపాయన దక్షకాత్యాయన కౌండిన్య గౌతమాంగిరస పరాశరవ్యాస వాల్మీకి భరద్వాజ శుకశౌనక సనత్కుమారజాబాలి బాదరాయణ కుంభసంభవ నిత్యతపోమతంగ కౌండిన్యశాండిల శాండిల్యనాచికేత వృషభముందారపాల కపిలకర్ణగాంగేయ విభాండకాదీనామాయురారోగ్యశరాశీర్వచన పాత్రిస్తంథూ...తు॥ 26. సంతతశ్రీరస్తు సమస్తసన్మంగళాని భవంతు॥ తతస్సభాంప్రతిసాష్టాంగం

ప్రగమ్యమంత్రోకతాః ప్రతిగృహ్ణీయా దితి దేశ కులాచారాను రోధేన సంప్రదాయ పరిపాట్యను వర్తవేదిక్ ॥

స్వస్తిమంత్రార్థాస్సమాప్తాః.

అథ వధూగృహప్రవేశః.

జ్యోతిషఫలగ్రంథే। శ్లో॥ వివాహమారభ్య వధూప్రవేశోయు గ్మేతిథౌ షోడశవాసరాంతే। పంచాగశుద్ధిశ్చ దినంవినాపి తిథానసద్గో చరగేపికార్యః॥ వధూవరౌ బంధుభిస్సహ స్వగృహంగత్వా ఆచమ్య ...ఏవం...ప్రీత్యర్థం శంకత్యోః ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం నూతన వధూ గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం సహ స్వస్తిపుణ్యాహ వాచనం కరిష్యామినమః । ఆదౌనిర్విఘ్నపరి సమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యామి ॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహవాచనంచ కృత్వా ॥ ఏవం...ర్థం మమపత్న్యాః ప్రథమగర్భాదిసర్వగర్భ శుద్ధ్యర్థం గర్భాదానాఖ్యంకర్మకరిష్యామి। ఉత్తరోపరః॥ శ్లో॥ ఆయుష్యారు మథాపి...దీర్ఘాయుషం చాజ్ఞః । అథ సమావేశన ముహూర్తమ్మ...అస్తు ॥ దక్షిణోపరః – అథ ఫ ప్రదానాని కరిష్యామి। ఫలంమనోరథ...ప్రయచ్ఛమే। శ్రీలక్ష్మీనార యణ ప్రీతయే ఇదంఫలం సతాంబూలం సదక్షిణాకం...నమమ। అ పూర్ణకలశద్వయ పూజాంచ కుర్యాత్ । కన్యాకడియం జలే ని పేత్ ॥ శ్లో॥ దేవేంద్రాణినమస్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామినీ। వివాహ భాగ్యమారోగ్యం పుత్రాన్‌పౌత్రాంశ్చ దేహిమే। అశీర్వాదః – ర నీరాజమ్॥ (వీ-ఉ-మా-గృ).

వధూగృహప్రవేశస్సమాప్తః.

అథ నూతనగృహప్రవేశః.

శ్లో॥ పంచాంగశుద్ధిదివసే చంద్రతారాబలాన్వితే । నిష్పం సులగ్నేచ క్రూరదోషాదివర్జితే॥ ఇతి జ్యోతిశ్శాస్త్రోక్త శుభముహ ర్తంవిచారయేత్ । అత్రాయంప్రయోగః॥ శుభమస్తు। శ్లో॥ యశ్శి నామరూపాభ్యాం...మహాజనేభ్యోనమః । ఆచమ్య...ఏవం...

... నూతన గృహప్రవేశా

చక్ర శరీక్ష్యపుణ్యాహం గౌరీ [illegible] ప్రతిష్ఠాం। గృహ
స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే [illegible] సర్వేషామ్ [illegible]
[illegible]। [illegible] గణపతి పూజాం కరిష్యామి। గణపతి పూజాం
పుణ్యాహవాచనం కృత్వా [illegible] గృహప్రవేశాఖ్యం కర్మ
కరిష్యామి। గృహస్యాగ్నేయ భాగే [illegible] కృత్వా నూతన
వస్త్రేణ శ్వేతతండులైన [illegible]॥ పూర్వోక్త ఏవ వాస్తు
పురుష ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక సహిత వాస్తుపూజాం కరిష్యామి।
పూర్వోక్త ఏవ వాస్తు పురుష మింద్రాద్యష్ట దిక్పాలకానావాహ్య॥
తతో ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి॥ ఏవం
...ర్థం వాస్తు హోమం కరిష్యామి [illegible] ప్రయోగః। తతః దేశా
చారేణ వాస్తు హోమం సమాపయేత్। అథ కేశవాది హోమం సమా
పయేత్॥ బ్రాహ్మణం పూజయేత్॥ అథ పూర్వోక్తమేవ ప్రదక్షిణం
కుర్యాత్॥ అథ బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ పూర్వైస్సహ [illegible] మారాధానం
తరం వస్త్రాలంకారం దద్యాత్। అథ ఫలప్రదానం కరిష్యామి నమః॥
శ్లో॥ ఫలం...ప్రయచ్ఛ మే॥ ఇదం ఫలం...నమః॥ అథాశీర్వాదః॥
శ్లో॥ సమ్యక్ప్రవేశ [illegible] శతం పూర్ణాయు [illegible] ఆరోగ్యం
ధనధాన్య గోసుతకళత్రం సంపద్యతాం సర్వదా। పుత్రాః పౌత్రయుతాః
ప్రపౌత్రసహితాః పౌత్రాశ్చ భూయాత్తథా [illegible]
యూయం [illegible] ఇత్యాశీర్వాదః॥ గృహప్రవేశ
కాలే వాస్తుహోమం నకుర్వంతి॥ దేశాచారేణ కార్యః॥ నూతన
గృహమందు వాస్తుహోమం కూడదని కొందరు శిష్టులు విడిచివేసిరి.

నూతన గృహప్రవేశ సమాప్తః.

ఆబ్దికప్రయోగః (అపరశ్రాద్ధమ్.)

అపరశ్రాద్ధం పూర్వాహ్ణేకార్యం॥ కర్తా స్నాత్వా [illegible]
ధనం కృత్వా॥ గృహాభ్యంతరే [illegible] పుణ్యా
హం కుర్యాదితి [illegible]॥ [illegible] విఘ్నే
శ్వరపూజాం పుణ్యాహం కృత్వా। ఆచమ్య... కేశవ... కృష్ణాయ

నమః పవిత్రం ధృత్వా॥ శ్లో॥ అంగుళ్యగ్రైర్నాసికాగ్రం సంపీడ్య
పాపనాశనమ్। ప్రాణాయామమిదం ప్రోక్తం ఋషిభిః పరికల్పితమ్।
శ్రీగోవింద శ్రీగోవింద శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్య
బ్రహ్మణః ద్వితీయపరార్ధే- శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వం
తరే- కలియుగే- ప్రథమపాదే- జంబూద్వీపే - భరతవర్షే - భరత
ఖండే- మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే - శ్రీశైలస్య ఈశాన్యప్రదేశే- కృష్ణా
గోదావర్యోర్మధ్యదేశే- (శ్రీలక్ష్మీరంగవిలాసే) సమస్త దేవతా బ్రా
హ్మణ సన్నిధౌ - అస్మిన్వర్తమానే వ్యావహారిక చాంద్రమానేన.
సంవత్సరే...అయనే...ఋతౌ...మాసే...పక్షే...తిథౌ ... వా
సరే. శ్రీవిష్ణునక్షత్రే- శ్రీవిష్ణుయోగే - శ్రీవిష్ణుకరణే - విశిష్టాయ
పుణ్యతిథౌ...ఏవంగుణ పుణ్యతిథౌ(ప్రాచీనావీతీ) యజమానస్య:
(మాతుః) ప్రతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యాయ శ్రాద్ధం కరిష్య
తాలే అధికారసిద్ధ్యర్థం పరిషత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామి। త
సహిత పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్తసంపత్సము
హేతవ స్సముత్థితాపత్కుల ధూమకేతవః। అపారసంసార స
సేతవః పునంతుమాం బ్రాహ్మణపాదపాంసవః॥ ఆధివ్యాధిహర
ణాం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనమ్। శ్రీపుష్టికీర్తిదం వందే విప్రశ్రీప
జం। విప్రాంఘ్రిదర్శనాత్సద్యఃక్షీయంతే పాపరాశయః। వందనా
శావాప్తిరర్చనాదచ్యుతంపదమ్॥ ఇత్యుక్త్వాప్రదక్షిణత్రయం।

ప్రా...తీ॥ పితుః(మాతుః)ప్రతిసాంవత్సరీకమృతాహ
శ్రాద్ధంకర్తుం అధికారసంపత్తిస్త్వితిభవంతో బ్రువంతుః ఇతివి
జ్ఞాపకముక్త్వా జపేత్॥ కర్తుం అధికారసంపదస్తు॥ పునః ఆ
ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...తీ॥ పితుః (మాతుః) ప్రా
శ్రాద్ధే- శరీరశుద్ధ్యర్థం స్వర్ణ ధాన్య ఆజ్యకృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నాయచరి
ష్యాణ్ణంపవిత్రం...ప్రియచ్ఛమే॥ ధన్యోంకరోమిదాతార.

చ్ఛమే! కామధేనో...ప్రియచ్ఛమే! స్వర్ణ ధాన్యఆజ్యక్రేచ్ఛా త్రియ ప్రత్యామ్నాయ హిరణ్యదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) ప్రాచీనావీతీ॥

...పితుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం... నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం

...మాతుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం ... గోత్రాణాం...నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాణాం.

♦ (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోశ్చ (ప్రాచీనావీతీ)... పితుఃమాతుః ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధం సదైవం ఆమపార్వణ విధానేన సద్యః కరిష్యామినమః॥

ప్రా...వీతీ... పితుః (మాతుః) ప్రాతిసాంవత్సరీక మృతాహాఖ్యామశ్రాద్ధే దర్భచ్ఛేదనం కరిష్యామినమః । ఇతి దర్భచ్ఛేదనం కృత్వా (సవ్యం) పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

ప్రా...తీ॥...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ...నాంప్రద్యుమ్న సంకర్షణవాసుదేవరూపాణాంస్థానేక్షణందదామినమః॥ అస్తు।

ప్రా...తీ। మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం... గోత్రాణాం ... ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం స్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు।

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణోఃస్థానేక్షణం దదామినమః॥ అస్తు॥శ్లో॥ అక్రోధనైశ్శౌచపరైస్సతతం బ్రహ్మవాదిభిః। భవితవ్యం భవద్భిశ్చ మయా (త్వయా)చశ్రాద్ధకర్మణి॥ గృహాంగణే గోమయేన

♦ (సవ్యం) సనకాదిత్యాపి విశ్వేషాం దేవానామితి ప్రాచీన పురోహితపాఠః అసాధుః ధర్మశాస్త్రవిరుద్ధత్వాత్। దేశాచారేణగ్రాహ్యః॥

...తర్పణం ... విశ్వేదేవార్థం పిత్రర్థంచ ప్రథమ ... ద్వితీయః (సవ్యం) విశ్వేదేవస్థానే గోమయే ... కుశాన్ ... ఆస్తృత్య... గోమయేన వస్త్రాకారమండలం కృత్వా హస్తం ప్రక్షాళ్య సవ్యం... విశ్వేషాం దేవానాం (తిష్ఠోత్ప) పాద్యస్థానే ఆవాహనం నమః పాద్యస్థానే ఆసనం నమః। పాద్యస్థానే అక్షతాన్ నమః పాద్యస్థానే గంధః నమః పాద్యస్థానే పుష్పాణి నమః సకలారాధనైః స్వర్చితం నమః అస్తు (ప్రాచీనావీతీ)

...పితృపితామహ ప్రపితామహానాం ... గోత్రాణాం ... నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం	... మాతృ పితామహీ ప్రపితామహీనాం...గోత్రాణాం...నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాణాం.

పాద్యస్థానే ఆవాహనం నమః పాద్యస్థానే ఆసనం నమః। పాద్యస్థానే అక్షతాన్ నమః పాద్యస్థానే గంధం నమః సకలారాధనైః స్వర్చితం నమః అస్తు (సవ్యం) పురూరవ... దేవానాం స్వాగతం నమః ఇతి సర్వం ఉత్తరస్థానే విసృజేత్। స్వాగతమిదం తే పాద్యం దదామి నమః

పవిత్రం త్యక్త్వా పాదాగ్రే ఆజ్యపూరితం నమః శ్లో॥ యదీచ్ఛసి మహారాజ సర్వతీర్థావగాహనం। విప్రపాద వినిర్ముక్త తోయం శిరసి ధారయ॥ శ్లో॥ నమో బ్రహ్మణ్య దేవాయ గోబ్రాహ్మణ హితాయచ జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ నమోనమః। పవిత్రం ధృత్వా విప్రపాదోదకం శిరసి ధృత్వా పునః పాద్యం నమః

(సవ్యం) పితృపితామహ ప్రపితామహాః (మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః) స్వాగతం నమః ఇతి సర్వం దక్షిణభాగే విసృజేత్। ప...వీతీ పితృపితామహ ప్రపితామహాః...గోత్రాః...రూపాః ప్ర మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః...గోత్రాః...రూపాః

స్వాగతమిదం తే పాద్యం దదామి నమః పవిత్రం త్యక్త్వా పాదా ఆజ్యపూరితం నమః (సవ్యం) శ్లో॥ యదీచ్ఛసి...శిరసి ధారయ। నమో బ్రహ్మణ్య దేవాయ......నమోనమః పవిత్రం ధృత్వా ప్రాచీనావీ

ప్రపాదోదకం శిరసిస్పృత్వా ॥ పునః పాద్యం నమః ॥ సవ్యం ॥ శ్రాద్ధ సంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో స్వాగతం నమః ॥ స్వాగతదర్భము త్తరే విన్య సేత్ ॥ ...స్వాగతమిదం తే పాద్యం దదామి నమః ॥ పవిత్రం త్యక్త్వా ॥ పాదాగ్రే అజ్యపూతం నమః ॥ ...దీచ్య సి......ధారయ ॥ నమో బ్రాహ్మణ్యా...నమోనమః ॥ పరిపాదోదకం శిరసిస్పృత్వా ॥ పునః పాద్యం నమః ॥ కర్తాస్వయంచ పాదా ప్రక్షాళ్య నిమంత్రిత బ్రాహ్మణైః ఆచమ నార్థం నారాయణస్మరణం కార్యం ॥ కేచిత్ దక్షిణహస్తేన నాసికం స్పృష్ట్వా దక్షిణకర్ణం స్పృశంతి ॥ విశ్వేదేవాః ప్రాఙ్ముఖాః పితర ఉదఙ్ము ఖాః విష్ణుః ప్రాఙ్ముఖః ఉపవిశ్య సవ్యం ॥ పురూరవా... దేవాః విష్టరం దదామి ॥ ఉపవిశామః ॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః ॥ ప్రాచీనావీతీ ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాః ...గోత్రాః...రూపాః	... మాతృపితామహీ ప్రపితా మహ్యః ...గోత్రాః... రూపాః

విష్టరం దదామి నమః ॥ ఉపవిశామః ॥ సవ్యం ॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో విష్టరం దదామి నమః ॥ ఉపవిశామః ॥ శ్లో ॥ శ్రాద్ధమా గయాం ధ్యాత్వా ధ్యాత్వా దేవం జనార్దనం తాభ్యాం చైవ నమస్కృత్వా తతశ్శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ పితుః (మాతుః) ప్రతి సాంవత్సరిక ...శ్రాద్ధే మండలార్చనం కరిష్యామి ॥ ప్రా...తీ ॥ శ్రాద్ధభూమిం గృహీత్వా ॥ పితృస్థానే అద్భిరవోక్ష్య ॥ దర్భైణభూమిం ...గృహీత్వా, తిలాన్ మిశ్రయిత్వా ॥ శ్లో ॥ తిలారక్షంత్వసురాన్ దర్భారక్షంతు రాక్షసాన్ పంక్తిం వై శ్రోత్రియో రక్షేత్ అతిథిః సర్వరక్షకః ॥ ఇతి చతుర్దిక్షు వికిరేత్ ॥ పితృస్థానే మండలత్రయం కృత్వా ॥ సవ్యం విశ్వేదేవస్థానే (విష్ణుస్థానే) అద్భిరవోక్ష్య ॥ విశ్వేదేవస్థానే చతురశ్రమండలం కృత్వా ॥ విష్ణుస్థానే త్రికోణాకార మండలం కృత్వా ॥ అనాదివర్జిత ... జాప్యం ...పాత్యా ॥ శ్లో ॥ పుండరీకాక్షకోటిర వాసుదేవజనార్దన ...మిదం ద్రవ్యం పవిత్రం కురుసర్వదా ॥ ...పుండరీకాక్షాయ నమః ॥ సర్వే అమద్రవ్య పదార్థా శ్చ ...॥ పురూర...దేవాః ఆవాహయామి నమః ॥ పాదా...అక్షతాన్ ...॥ ఇప

ఆసనం దదామి నమః ॥ ఇమం తే క్షణం దదామి నమః ॥ విశ్వేదేవస్థానే ద్వాదశాగ్రభూమౌ నిక్షిప్య తదుపరి అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మాసాద్య ॥ కూర్చేన ప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్య యవాన్ నిక్షిప్య – ఉదకం పూరయిత్వా ॥ దర్భైః పరిచ్ఛాద్య – అయం గంధః – ఇమాని పుష్పాణి – అయం కుశః – తదుపరి కూర్చేన ఉదకం నిధాయ ॥ బ్రాహ్మణహస్తే కుశాన్ నిధాయ ॥ ప్రథమార్ఘ్యపాత్ర మాదాయ ॥

పురూరవసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామి నమః ॥ ఆర్ద్రవసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః యవోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామి నమః ॥ అర్ఘ్యపాత్రద్వయ మన్యత్ర నిక్షిపేత్ ॥ యవైరభ్యర్చ్య ॥ భాగసహిత గంధం దదామి ॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతాన్ దదామి ॥ శ్లో॥ శీతవాతోష్ణ సంత్రాణం లజ్జాయా రక్షణం వరమ్ ॥ దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే ॥ ...విశ్వేదేవాః ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యం వా దద్యాత్ ॥ అలంకరణార్థం కుశఖండం దదామి నమః ॥ యుష్మదనుజ్ఞయా ప్రాచీనావీతీ ॥ (అస్మత్పితృ) (అస్మన్మాతృ) ద్యర్చనం కరిష్యామి నమః ॥ తతః ప్రాచీనావీతీ ॥

...పితృపితామహప్రపితామహాన్ గోత్రాన్ ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాన్ ॥	మాతృపితామహీ ప్రపితామహీః గోత్రాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః ॥

ఆవాహనం నమః ॥ ఇతి మస్తకాదిపాదాంతం తిలాన్ వికిరేత్ ॥ తత ఆసనం దదామి నమః ॥ క్షణం దదామి నమః ॥ పితృస్థానే దర్భాన్ నిధాయ [illegible] పాత్రాణి మాసాద్య కూర్చేన ప్రోక్ష్య ఉద్ధృత్య తిలాన్నిక్షిప్య ఉదకం [illegible] ఉదకం... త్వా ॥

శ్లో॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోఽస్తు నమో నమః ।
ప్రద్యుమ్నరూపపితరః ప్రసీదంతు సదా మయి ॥

పితరం ప్రీణయామి నమః పితామహం ప్రీణయామి నమః ప్రపితామహం ప్రీణయామి నమః ॥	మాతరం ప్రీణయామి నమః ॥ పితామహీం ప్రీణయామి నమః ప్రపితామహీం ప్రీణయామి నమః ॥

అర్ఘ్యపాత్రేషుతిలాన్ నినాయ అయంగంధః॥ఇమాని పుష్పాణి॥

అర్ఘ్యప్రదానమ్.

పితః...గోత్ర......ప్రద్యుమ్న రూప తిలోదకసహితఅర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ పితామహ. .గోత్ర...సంకర్షణరూప...దదామి నమః॥ ప్రపితామహ... గోత్ర ......వాసుదేవరూప...దదామినమః।

మాతః...గోత్రే...నామ్నీ ప్రద్యుమ్నరూపీ తిలోదకసహిత అర్ఘ్యోదకం దదామినమః। పితామహి...గోత్రే... నామ్నీసంకర్షణ రూపీ ... దదామినమః॥ ప్రపితామహి...గోత్రే...నామ్నీ వాసు దేవ రూపీ...దదామినమః॥

అర్ఘ్యపాత్ర త్రయమన్యత్ర నిక్షిపేత్। తిలైరర్ఘ్యైర్వా॥ భాగ సహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలం కరణార్థం ... అక్షతంనమః॥

శ్లో॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయారక్షణంపరమ్। దేహాలంకరణం వస్త్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥

పితృపితామహ ప్రపితామహాః | మాతృపితామహీ ప్రపితామహ్యః

అర్ఘ్యపాత్రాసాదనమ్॥ శ్లో॥ పశ్చాద్భాగాదుపక్రమ్య ప్రాచ్యాం పంక్తిర్యథా భవేత్। దక్షిణాంసస్థితాహ్యేషాపిత్రాణాంశ్రాద్ధకర్మణి॥ కించ॥ శ్లో॥ అర్ఘ్యంచపిండదానంచ వస్త్రదానంచ తర్పణం। గంధపుష్పాదికం సర్వం వామేనైవతుదాపయేత్॥

* శ్లో॥ పూర్వోత్తరాపోశనేచ ప్రాణాహుతికరోపకే। పరిషేచన సపాత్రే శ్రాద్ధే పంచవివర్జయేత్॥

తా॥ ఆ శ్రాద్ధమందు పిస్తోపకమును బ్రాహ్మణ పరిషేచనమును ప్రాణాహుతులను ఆపోశనమును ఉత్తరాపోశనమును ఈ అయిదును విడిచి చేయవలెనట.

కించ॥ శ్రాద్ధప్రకరణే॥ కాత్యాయనమః శ్లో॥ విశ్వేదేవసక్తైవ నికింపంక్తివారణమ్। కరశుద్ధిరపోశాన మామశ్రాద్ధే వివర్జయేత్॥

ధారణ ఆచ్ఛాదనార్థం (వస్త్రయుగ్మం) శుభ్రపుమహం సంప్రదదే (నమమ) వస్త్రాభావే హిరణ్యంవా దద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండంపదామివః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా విష్ణోరారాధనం కరిష్యామినమః॥ శ్రాద్ధసంరక్షకశ్రీమహావిష్ణోః ఇదిమావాహనంనమః॥ ఆసనం నమః॥ క్షణంచదామినమః॥ భూమౌ కుశానుపరి స్తీర్య॥ అర్ఘ్యపాత్రమాసాద్య॥ కూర్చేన ప్రోక్ష్య॥ ఉద్ధృత్య॥ యవాన్నిక్షిప్య॥ ఉదకం పూరయిత్వా॥ దర్భైః ప్రచ్ఛాద్య॥ అయంగంధః॥ ఇమాని పుష్పాణి-ఇమాని తులసీదళాని అయంకుశః - కూర్చేన ఉదకంనిధాయ॥ బ్రాహ్మణహస్తేకుశాన్నిధాయ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఇదంతే అర్ఘ్యోదకం దదామినమః॥ యవైరభ్యర్చ్య॥ భాగసహితగంధంనమః॥ గంధస్యోపర్యలంకరణార్థం అక్షతంనమః॥ శ్లో॥ శిలిపాతోష్ణ... ప్రియచ్ఛమే॥ ధారణాచ్ఛాదనార్థం వస్త్రయుగ్మం శుభ్రపుమహం సంప్రదదేనమమ॥ వస్త్రాభావే హిరణ్యంవాదద్యాత్॥ అలంకరణార్థం కుశఖండంపదామినమః॥ యుష్మదనుజ్ఞయా మండలోద్వర్తనం కరిష్యామినమః॥ * పిత్రుస్థానే విశ్వేదేవస్థానే విష్ణుస్థానే పాత్రేష్వభిఘార్య క్షిప్త్వా కృష్ణక్షేత్రే॥ తండులేష్వభిఘార్య॥

పిత్రే... గుప్తతండులందదామి	మాత్రే గుప్తతండులం దదామి॥
పితామహాయ... గుప్తతండులం దదామి॥	పితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥
ప్రపితామహాయ... గుప్తతండులందదామి॥	ప్రపితామహ్యై గుప్తతండులం దదామి॥

స్వాహోక్త వచనంగుణ పృథ్వీపాత్రవితాపిషారాప్రియేపాం...శ్రాద్ధసంరక్షణార్థం పుణ్యాహవాచనం వాచయిష్యే ఇతికర్త్రా॥ వాచనంతే బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

(అథం ద్విగుణంవా త్రిగుణంవా దద్యాత్॥)

యథాసంభవ తండులాని (అనగా బియ్యము, బియ్యపు, గోధుమ, పెసలు, నూనెలు మొదలైనవి) భూమౌ పిండానికి విధాయ॥ అభిమంత్ర్య॥ ప్రోక్ష పవిత్రేణ సోమేనా శ్రీపుండరీకాక్ష పుండరీకాక్షాయనమః॥ పునర్వాత్తిర సంస్థాప్య విశ్వేదేవాః ఇదంవః అయం సపరికరం సర్వం ఇ

సతాంబూలం సదక్షిణాదికం పుష్పవాహ్ సంక్షకపిత్రాభ్యోదేవి భ్యాః అక్షయ తృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కార మమృతరూపేణ సంపద్యాంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదేదత్తమక్షయ్యమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వరపాదేదత్తమక్షయ్యమస్తు॥ గయాయాంగదాధరః ప్రీతో భవతు॥

ప్రాచీనావీతీ...పితృపితామహ ప్రపితామహాః...గోత్రాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపాఃపితర్యః ఆమంసపరికరంసవ్యాంజనం సతాంబూలంసదక్షిణాకం- పితృపితామహప్రపితామహేభ్యః ...గోత్రేభ్యః ...ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవ రూపేభ్యః అక్షయ్యతృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కారమమృత రూపేణ సంపద్యాంతాం కవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వర పాదే దత్త మక్షయ్య మస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ॥ కాశ్యాం ...మస్తు॥ గయాయాం గదాధరః ప్రీతో భవతు॥

ప్రా...తీ మాతృపితామహిప్రపితామహ్యః ...గోత్రాః ...దాయ్యాః ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః పితర్యః ఆమంసపరికరం సవ్యంజనం సతాంబూలం సదక్షిణాకం మాతృపితామహిప్రపితామహీభ్యః...గోత్రాభ్యో దాయీభ్యః ప్రద్యుమ్నసం... దేవరూపాభ్యః అక్షయ్యతృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కార మమృతరూపేణసంపద్యాంతాంకవ్యంనమః॥ కాశ్యాం విశ్వేశ్వర పాదేద... బ్రువంతు॥ కాశ్యాం ...మస్తు ॥ గయాయాం గదాధరః ॥ ప్రీతో భవతు॥

(సవ్యం) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో పదత్తే ఆమంసపరికరం సవ్యంజనం సతాంబూలం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణవే శంఖచక్రగదాధరాయ లక్ష్మీసమేతాయ గరుడవాహనాయ అక్షయతృప్త్యర్థం ఇదమామం సోపస్కార మమృతరూపేణ సంపద్యాంతాం హవ్యంనమః॥ కాశ్యాం బ్రువంతు కాశ్యాం మస్తు।

శ్లో॥ పంచక్రోశంగయాక్షేత్రం క్రోశమేకంగయాశిరః ।
యత్రయత్రస్మరిష్యంతి పిత్రూణాంతత్తమక్షయమ్ ।

నివీతీ శ్లో॥ ఈశానవిష్ణు కమలాసనకార్తికేయ వహ్నిత్రయా

పితః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ, పితామహః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ, ప్రపితామహః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ,

మాతః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ, పితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ, ప్రపితామహ్యాః ప్రత్యవనే నిక్షస్వ,

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ సవ్యేన పార్వణ పూజాం కరిష్యామి। పిండపితృదేవతాభ్యోనమః (పిండమాతృదేవతాభ్యోనమః) దర్భపత్రి కుశ తిలాక్షతాన్ సమర్పయామి। ధూపం పరికల్పయామి। దీపం దర్శయామి। ధూపదీపానంతరం శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి। (నైవేద్యం) దత్వా తాంబూలం దక్షిణాం దత్వా। గయ గయ అస్మిన్ — ఏవంగుణ — తిథౌ పితుః (మాతుః) ప్రీతి — శ్రాద్ధే తిలోదక పిండప్రదానకాలే గోదానదశదానాదికం కుర్యాత్॥ ఆచమ్య ఏవం — తిథౌ ప్రాచీనావీతీ।

పితుః ప్రీతిపాం — పిండప్రదానే పితృ పితామహ ప్రపితామహాన్ — గోత్రాన్ — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాన్।

మాతుః ప్రీతిపాం — పిండప్రదానే మాతృ పితామహీ ప్రపితామహీః — గోత్రాః — ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ వాసుదేవరూపాః॥

సవ్యం। పురూరవ ఆర్ద్రవ సంజ్ఞకాన్ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య మయా కృతేనానేన,

పితుః ప్రీతిసాంవత్సరీక ... శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానేన, పితృపితామహప్రపితామహానాం — గోత్రాణాం — నాం ప్రద్యుమ్న — రూపాణాం ఏతేషాం ॥

మాతుః ప్రీతిసాం — పిండప్రదానేన మాతృపితామహీ ప్రపితామహీనాం — గోత్రాణాం — నాం ప్రద్యుమ్న సంకర్షణ — రూపాణాం ఏతాసాం॥

(మయా) త్వయాదత్తాః పిండాః గయాపిండసదృశా భవంతి। భవంతో బ్రువంతు। గయా పిండసదృశా భవంతు। సవ్యేన పిండానపసవ్యేన ప్రా...తీ। పిండానుద్వాసయిష్యే। ఉద్వాసయ। సవ్యే ... అయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాంచీ హ్యవంతికా। పురీద్వా

పత్నీచైవ సప్తైతా మోక్షదాయకాః॥ అహం కాశీం గమిష్యామి తత్రైవ నివసామ్యహం । ఇతి బ్రువాణస్సతతం కాశీవాసఫలంలభేత్ ॥ యావత్పిండ మనుష్యాణాం గంగాతోయేషుతిష్ఠతి । తావద్వర్ష సహస్రాణి పుణ్యలోకే మహీయతే॥ శమీపత్ర ప్రమాణేన పిండందద్యాద్గయాశిరే। ఉద్ధరేత్సప్తగోత్రాణాం కులమేకోత్తరంశతమ్। పిండస్థానే శాంతిరస్తు, పుష్టిరస్తు, తుష్టిరస్తు, వృద్ధిరస్తు, అవిఘ్నమస్త్వాయుష్యమస్తు, ఆరోగ్యమస్తు॥ గృహే ధనధాన్యసమృద్ధిరస్తు॥ కూర్చగ్రంథింవిస్రస్య జలేనిక్షిపేత్। పిండాన్ గోఅగ్నౌ జలేవానిక్షిపేత్ । బ్రాహ్మణాన్ సంతోషయేత్ ।నమస్కారంకుర్యాత్ । గోత్రాభివృద్ధిరస్తు।అస్యగృహే శ్రీమహాలక్ష్మీస్థైర్య సిద్ధిరస్తు। ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయుః॥

సద్యస్కాలే...ఏవంగుణ...పుణ్యతిథౌ ప్రా...తీ.పితుఃప్రీతి పాంవ...శ్రాద్ధీయ అమశ్రాద్ధాంగ తిలతర్పణం కరిష్యామినమః॥

(3) పితరం- గోత్రం- ప్రద్యుమ్న రూపం తర్పయామి నమస్తర్పయామి నమస్తర్పయామినమః॥ (3) పితామహం- గో...నమః॥(3) ప్రపితామహం... గో...నమః॥	(3) మాతరం...గోత్రాం... ప్రద్యుమ్న రూపాం తర్పయామి నమస్తర్పయామినమస్తర్పయామి నమః॥(3)పితామహీం... గో... నమః॥(3)ప్రపితామహీం...నమః

శ్లో॥ ఏకేచాఽస్మత్కులే జాతా అపుత్రాగోత్రిణో మృతాః॥ తేగృహ్ణంతు (మాయా) త్వయాదత్తం సూత్రవస్త్ర) నిష్పీడనోదకమ్। శ్రీరామ రామ రామ (సూత్ర) వస్త్రగ్రంథింవిస్రస్య।

అబ్దికప్రయోగస్సమాప్తః.

హిరణ్య శ్రాద్ధమ్.

పవిత్రధారణమ్॥ పితుః పిత్రూణామక్షయ పుణ్యలోక ఫలావాప్త్యర్థం మకరసంక్రమణ ప్రయుక్త ఉత్తరాయణపుణ్యకాలేహిరణ్య శ్రాద్ధం కరిష్యామినమః॥ పరివద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో:సమస్త...

శ్రాద్ధేన పితృపితా...ణాం సపత్నీకానాం మాతామహ...ణాం సపత్నీకానాం గయా హిరణ్యదానకల్పోక్త సంపూర్ణ సకలఫలావాప్తిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు। గయా...రస్తు। తతః హిరణ్యం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్। శ్లో॥ భవిష్యద్వీష్టరంపాద్య మర్ఘ్యమావాహనం తథా। అనలం వికిరం పిండం హైమేచాష్ట విసర్జయేత్।

హిరణ్యశ్రాద్ధం సమాప్తమ్.

మహాలయ ప్రకరణమ్.

శ్లో॥ ఆదౌ పితాతథామాతా సాపత్నీజననీతథా। మాతామహస్సపత్నీకా ఆత్మపత్నీస్త్వనంతరం॥ సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితా భగినీచైవ దౌహిత్రో భాగినేయకః॥ పితృష్వసామాతృష్వసా జామాతా భావుకస్స్నుషా। శ్వశురస్స్యాలకశ్చైవ స్వామినో గురురిక్థినః।

అథ పిండప్రదానవిధిః॥ శ్లో॥ పిత్రాణాం పశ్చిమేభాగే మాతృపిండ యథాక్రమం। మాతామహశ్చతత్పూర్వం ఆత్మపత్న్యాస్తదుత్తరే సుతభ్రాతృపితృవ్యాశ్చ మాతాపిత్రోశ్చమధ్యమే। మాతామః మహీమధ్యే మాతులాస్సహభార్యకాః। దుహితాది తతోన్యేష శేషందక్షిణతో విధిః॥ పుః పి డం వామతః స్త్రీణాం తత్పుత్రింసమస్థితం। అంగుష్ఠపరిమాణంతు గోత్రమన్యం నసంస్పృశేత్। నిరాః పితరోయాంతి విపరీతో భవేద్యది॥

ఏవంగుణ ♦ పుణ్యతిథౌ యజమానస్య పితృపితామహప్రపి మహానాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం। మాతృపితామహీప్రపి మహీనాం గోత్రాణాం...నాం రూపాణాం॥ సాపత్నీమాతుః... త్రాయాః... రూపాయాః॥ మాతామహప్రమాతుః పితామహమా

ప్రపితామహానాం...గోత్రాణాం ... రూపాణాం । మాతామహీ మాతుః పితామహీమాతుః ప్రపితామహీనాం గోత్రాణాం...ణాం। ఆత్మపత్న్యాఃగోత్రాయాః...,సుతస్య...గోత్రస్య...వసురూపస్య,భ్రాతుః గోత్రస్య(వసురూపస్య। పితృవ్యస్య...గోత్రస్య...వసురూపస్య। మాతులస్య...గోత్రస్య ... వసురూపస్య। దుహితుః గోత్రాయాః...వసురూపాయాః। ఆత్మభగిన్యాః ...గోత్రాయాః వసురూపాయాః। దౌహిత్రస్య... గోత్రస్య వసురూపస్య । భాగినేయస్య ... గోత్రస్య ... పితృష్వసుః గోత్రాయాః...రూపాయాః । మాతృష్వసుః ... గోత్రాయాః ♦ యాః । జామాతుః గోత్రస్య...స్య । భావుకస్య గోత్రస్య♦స్య, స్నుషాయాః గోత్రాయాః, యాః। శ్వశురస్య...గోత్రస్య...స్య। శ్వశ్వాః ... గోత్రాయాః ... యాః । స్యాలకస్య గోత్రస్య ... స్య। స్వామినః గురోః రిక్థినః ధూర్విలోచన సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాంచ కన్యాగతే సవితరి ఆషాఢ్యాది పంచమాఽ పరపక్షే కర్తవ్య సకృన్మహాలయాఖ్యామ శ్రాద్ధం సదైవంసపిండం పార్వణవిధినా సద్యః కరిష్యామి । కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం యథాశక్తిసంభవ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యామినమః॥ శ్లో। సమస్త...పదం॥ పూర్వమాబ్దికప్రకరణోక్తరీత్యా శేషం శ్రాద్ధం కర్తవ్యం । కారుణ్య విషయేష్వేవం॥ ఊహాస్థలేపి శ్రాద్ధప్రకరణోక్తరీతిరేవాను సంధేయా విస్తరభయాన్న లిఖ్యతే॥

శ్రాద్ధకాల పుణ్యశ్లోక శ్రవణమ్.

శ్రీకృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణః కమలానాథో వాసుదేవస్సనాతనః, వసుదేవాత్మజః పుణ్యో లీలామానుష విగ్రహః, ౧॥ శ్రీవత్స కౌస్తుభధరో యశోదావత్సలోహరిః, చతుర్భుజాత్త చక్రాసి గదాశఙ్ఖాద్యుదాయుధః, ౨॥ దేవకీనన్దనశ్శ్రీశో నన్దగోపప్రియాత్మజః, యమునావేగ సంహారీ బలభద్ర ప్రియానుజః, ౩॥ పూతనాజీవితహర శ్శకటాసుర భఞ్జనః, నన్దవ్రజ జనానన్దీ సచ్చిదానన్దవిగ్రహః, ౪॥ నవనీతవిలిప్తాఙ్గో నవనీతనటోఽనఘః, నవనీతనవాహారో ముచికున్దప్రసాదకః, ౫॥ షోడశ స్త్రీసహస్రేశ స్త్రిభఙ్గి మధురాకృతిః, శుకవాగమృతాబ్ధీన్దు ర్గోవిన్దో యోగినాంపతిః, ౬॥ వత్సవాట చరోఽనన్తో ధేనుకాసుర భఞ్జనః, తృణీకృత తృణావర్తో యమళార్జునభఞ్జనః, ౭॥ ఉత్తాలతాల భేత్తాచ తమాలశ్యామలాకృతిః, గోపగోపీశ్వరో యోగీ కోటిసూర్య సమప్రభః, ౮॥ ఇళాపతిః పరంజ్యోతి ర్యాదవేన్ద్రో యదూద్వహః, వనమాలీ పీతవాసాః పారిజాతాపహారకః, ౯॥ గోవర్ధనాచలోద్ధర్తా గోపాల స్సర్వపాలకః, అజో నిరఞ్జనః కామ జనకః కంజలోచనః, ౧౦॥ మధుహా మధురానాథో ద్వారకానాయకో బలీ, బృన్దావనాన్తసఞ్చారీ తులసీదామభూషణః, ౧౧॥ స్యమన్తక మణేర్హర్తా నరనారాయణాత్మకః, కుబ్జాకృష్ణాంబరధరో మాయీపరమపూరుషః ౧౨॥ ముష్టికాసురచాణూర మల్లయుద్ధ విశారదః, సంసారవైరీ కంసారిర్మురారి ర్నరకాన్తకః, ౧౩॥ అనాది బ్రహ్మచారీచ కృష్ణావ్యసనకర్శకః, శిశుపాలశిరశ్ఛేత్తా దుర్యోధనకులాన్తకః, ౧౪॥ విదురాక్రూరవరదో విశ్వరూపప్రదర్శకః, సత్యవాక్సత్యసంకల్ప స్సత్యభామారతో జయీ ౧౫॥ సుభద్రాపూర్వజో విష్ణు ర్భీష్మముక్తిప్రదాయకః, జగద్గురు ర్జగన్నాథో వేణునాద విశారదః, ౧౬॥ వృషభాసురవిధ్వంసీ బాణాసురకరాన్తకః, యుధిష్ఠిరప్రతిష్ఠాతా బర్హిబర్హావతంసకః, ౧౭॥ పార్థసారథిరవ్యక్తో గీతామృత మహోదధిః, కాళీయఫణిమాణిక్య రఞ్జి

శ్రీపదామ్బుజః, ౧౮॥ దామోదర యజ్ఞభోక్తా దానవేన్ద్రవినాశకః,
నారాయణఃపరంబ్రహ్మ పన్నగాశన వాహనః, ౧౯॥ జలక్రీడా సమా
సక్త గోపీవస్త్రాపహారకః, పుణ్యశ్లోక స్తీర్థపాదో వేదవేద్యోదయానిధిః,
౨౦॥ సర్వతీర్థాత్మక స్సర్వగ్రహ రూపీపరాత్పరః, ఏవం శ్రీకృష్ణ
దేవస్య నామ్నామష్టోత్తరంశతమ్, ౨౧॥ కృష్ణనామా మృతంనామ
పరమానన్ద కారకమ్, అత్యుపద్రవ దోషఘ్నం పరమాయుష్య వర్ధ
నమ్, శ్రీ కృష్ణాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్,

శ్రీ రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్,

శ్లో॥ శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజమప్రమేయం సీతాపతిం రఘు
కులాన్వయరత్నదీపమ్, ఆజానుబాహుమరవిన్ద దళాయతాక్షం రామం
నిశాచరవినాశకరం నమామి, వైదేహీ సహితం సురద్రుమతలే
హైమే మహామణ్డపే మధ్యేపుష్పకమాసనే మణిమయే వీరాసనే
సుస్థితం, అగ్రేవాచయతి ప్రభఞ్జనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాన్తం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజేశ్యామలమ్,

శ్రీరామో రామభద్రశ్చ రామచన్ద్రశ్చ శాశ్వతః, రాజీవలో
చనః శ్రీమాన్ రాజేన్ద్రో రఘుపుఙ్గవః, ౧॥ జానకీవల్లభో జైత్రో
జితామిత్రో జనార్దనః, విశ్వామిత్రప్రియోదాన్త శ్శరణత్రాణతత్పరః,
౨॥ వాలిప్రమథనోవాగ్మీ సత్యవాక్సత్య విక్రమః, సత్యవ్రతో
వ్రతధరస్సదా హనుమదాశ్రితః, ౩॥ కౌసలేయః ఖరధ్వంసీ విరాధ
వధపణ్డితః, విభీషణపరిత్రాతా హరకోదణ్డఖణ్డనః, ౪॥ సప్తతాలప్రభే
త్తా చ దశగ్రీవశిరోహరః, జామదగ్న్య మహాదర్పదళనస్తాటకాన్తకః,
౫॥ వేదాన్తసారో వేదాత్మా భవరోగస్య భేషజమ్, దూషణత్రిశిరో
హన్తాత్రిమూర్తి స్త్రిగుణాత్మకః, ౬॥ త్రివిక్రమ స్త్రిలోకాత్మా పుణ్య
చారిత్రకీర్తనః॥ త్రిలోకరక్షకోధన్వీ దణ్డకారణ్యకర్తనః, ౭॥ అహల్యా
శాపశమనః పితృభక్తోవరప్రదః॥ జితేన్ద్రియో జితక్రోధో జితామిత్రో
జగద్గురుః, ౮॥ ఋక్షవానరసంఘాతీ చిత్రకూటసమాశ్రయః॥ జయన్త
త్రాణవరద సుమిత్రాపుత్రసేవితః॥ ౯॥ సర్వదేవాదిదేవశ్చ మృత

వానరజీవనః । మాయామారీచహన్తాచ మహాదేవో మహాభుజః॥ ౧౦॥
సర్వదేవస్తుత స్సౌమ్యో బ్రహ్మణ్యో మునిసంస్తుతః । మహాయోగీ
మహోదార స్సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదః॥ ౧౧॥ సర్వపుణ్యాధికఫలః స్మృత
సర్వాఘనాశనః । ఆదిపురుషః పరమపురుషో మహాపూరుష ఏవచ॥
౧౨॥ పుణ్యోదయో దయాసారః పురాణపురుషోత్తమః । స్మితవక్త్రో
మితాభాషీ పూర్వభాషీచ రాఘవః॥ ౧౩॥ అనంతగుణగంభీరో ధీరో
దాత్తగుణోత్తమః మాయామానుషచారిత్రో మహాదేవాదిపూజితః॥
౧౪॥ సేతుకృజ్జితవారాశి స్సర్వతీర్థమయో హరిః । శ్యామాఙ్గస్సుందర
శ్శూరః పీతవాసో ధనుర్ధరః॥ ౧౫॥ సర్వయజ్ఞాధిపో యజ్వా జరామరణ
వర్జితః । శివలింగప్రతిష్ఠాతా సర్వావగుణవర్జితః॥ ౧౬॥ పరమాత్మా
పరంబ్రహ్మ సచ్చిదానందవిగ్రహః॥ పరంజ్యోతిః పరంధామ పరాకాశః
పరాత్పరః॥ ౧౭॥ పరేశః పారగః పార స్సర్వదేవాత్మకః పరః॥

ఇతి రామాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్.

శివో మహేశ్వర శ్శంభుః పినాకీ శశిశేఖరః । వామదేవో
విరూపాక్షః కపర్దీ నీలలోహితః॥1॥ శంకర శ్శూలపాణిశ్చ ఖట్వాంగీ
విష్ణువల్లభః । శిపివిష్టోఽంబికానాథః శ్రీకంఠో భక్తవత్సలః॥ 2॥ భవ
శ్శర్వ స్త్రిలోకేశ శ్శితికంఠ శ్శివాప్రియః। ఉగ్రః కపర్దీ కామారి రంధ
కాసురసూదనః॥ 3॥ గంగాధరో లలాటాక్షః కాలకాలః కృపానిధిః
భీమః పరశుహస్తశ్చ మృగపాణి ర్జటాధరః॥ 4॥ కైలాసవాసీ కవచీ
కఠోర స్త్రిపురాంతకః । వృషాంకో వృషభారూఢో భస్మోద్ధూళిత
విగ్రహః॥ 5॥ సామప్రియ స్స్వరమయ స్త్రయీమూర్తి రనీశ్వరః
సర్వజ్ఞః పరమాత్మాచ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః॥6॥ హవిర్యజ్ఞమయ
స్సోమః పంచవక్త్ర స్సదాశివః । విశ్వేశ్వరో వీరభద్రో గణనాథ
ప్రజాపతిః॥ 7॥ హిరణ్యరేతా దుర్ధర్షో గిరీశో గిరిశోఽనఘః। భుజం
గభూషణో భర్గో గిరిధన్వా గిరిప్రియః॥ 8। కృత్తివాసాః పురారా
ర్భగవాన్ ప్రమథాధిపః । మృత్యుంజయ స్సూక్ష్మతను ర్జగద్వ్యా

జగద్గురుః 9॥ వ్యోమకేశో మహాసేన జనకశ్చారువిక్రమః। రుద్రో
భూతపతి స్థాణు రహిర్బుధ్న్యో దిగంబరః 10॥ అష్టమూర్తి రనే
కాత్మా సాత్త్వికః శుద్ధవిగ్రహః। శాశ్వతః ఖండపరశు రజః పాశ
విమోచకః 11॥ మృడః పశుపతిర్దేవో మహాదేవోఽవ్యయో హరిః॥
భగనేత్రభిదవ్యక్తో దక్షాధ్వర హరోహరః 12। భగనేత్రభిదవ్యగ్రో
సహస్రాక్షః సహస్రపాత్। అపవర్గప్రదోఽనంత స్తారకః పరమేశ్వ
రః 13॥ ఏవం శ్రీసాంబమూర్తేశ్చ నామ్నా మష్టోత్తరశతమ్।

శ్రీ శివాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

అథ శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకమ్.

ఇంద్ర ఉవాచ॥ నమస్తేస్తు మహామాయే శ్రీపీఠే సురపూజితే।
శంఖచక్రగదాహస్తే మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే 1॥ నమస్తే గరుడారూఢే
కోలాసురభయంకరి। సర్వపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే.
2॥ సర్వజ్ఞే సర్వవరదే సర్వదుష్టభయంకరి। సర్వదుఃఖ హరే దేవి
మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే॥ 3॥ సిద్ధిబుద్ధిప్రదే దేవి భుక్తిముక్తిప్రదాయిని।
మంత్రమూర్తే మహాదేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 4॥ ఆద్యంతరహితే
దేవి ఆద్యశక్తే మహేశ్వరి। యోగజ్ఞే యోగసంభూతే మహాలక్ష్మి
నమోస్తుతే॥ 5॥ స్థూలసూక్ష్మమహారౌద్రే మహాశక్తే మహోదరే।
మహాపాపహరే దేవి మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే। 6॥ పద్మాసన స్థితే దేవి
పరబ్రహ్మస్వరూపిణి। పరమేశి జగన్మాత ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే।
7॥ శ్వేతాంబరధరే దేవి నానాలంకారభూషితే। జగత్స్థితే జగన్మా
ర్మహాలక్ష్మి నమోస్తుతే॥ 8॥ మహాలక్ష్మ్యష్టకస్తోత్రం యఃపఠేద్భక్తి
మాన్నరః। సర్వసిద్ధిమవాప్నోతి రాజ్యం ప్రాప్నోతి సర్వదా॥ 9॥ ఏక
కాలం పఠేన్నిత్యం మహాపాప వినాశనం। ద్వికాలం యఃపఠేన్నిత్యం
ధనధాన్య సమన్వితః॥ 10॥ త్రికాలం యఃపఠేన్నిత్యం మహాశత్రు
వినాశనం। మహాలక్ష్మీర్భవేన్నిత్యం ప్రసన్నా వరదాశుభా॥ 11॥

శ్రీమహాలక్ష్మ్యష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్రీవిఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రమ్.

శ్లో॥ వినాయకో విఘ్నరాజో గౌరీపుత్రో గణేశ్వరః॥ స్కందాగ్రజో ఽవ్యయః పూతో దక్షోఽధ్యక్షో ద్విజప్రియః. ॥౧॥ అగ్నిగర్వచ్ఛిదింద్రశ్రీ ప్రదో వాణీప్రదోఽవ్యయః । సర్వసిద్ధిప్రద శ్శర్వతనయ శ్శర్వరీప్రియః॥ ౨॥ సర్వాత్మక స్సృష్టికర్తా దేవోఽనేకార్చిత శ్శివః । శుద్ధో బుద్ధిప్రియ శ్శాంతో బ్రహ్మచారీ గజాననః ॥౩॥ ద్వైమాత్రేయో మునిస్తుత్యో భక్తవిఘ్నవినాశనః । ఏకదంత శ్చతుర్బాహు శ్చతుర శ్శక్తిసంయుతః ॥౪॥ లంబోదర శ్శూర్పకర్ణో హరిర్బ్రహ్మవిదుత్తమః॥ కాలో గ్రహపతిః కామీ సోమసూర్యాగ్నిలోచనః ॥౫॥ పాశాంకుశధర శ్చండో గుణాతీతో నిరంజనః । అకల్మష స్స్వయంసిద్ధ స్సిద్ధార్చితపదాంబుజః ॥౬॥ బీజపూరఫలాసక్తో వరద శ్శాశ్వతః కృతీ. ద్విజప్రియో వీతభయో గదీ చక్రీక్షుచాపధృత్ ॥౭॥ శ్రీదోఽజ ఉత్పలకర శ్శ్రీపతి స్తుతిహర్షితః । కులాద్రిభేత్తా జటిలః కలికల్మషనాశనః॥ ౮॥ చంద్రచూడామణిః కాంతః పాపహారీ సమాహితః । ఆశ్రితశ్రీకర స్సౌమ్యో భక్తవాంఛితదాయకః॥ ౯॥ శాంతః కైవల్యసుఖద స్సచ్చిదానందవిగ్రహః॥ జ్ఞానీ దయాయుతో దాంతో బ్రహ్మద్వేషవివర్జితః॥ ౧౦॥ ప్రమత్తదైత్యభయద శ్శ్రీకంఠో విబుధేశ్వరః । రమార్చితో విధి ర్నాగరాజయజ్ఞోపవీతవాన్ ॥౧౧॥ స్థూలకంఠ స్స్వయంకర్తా సామఘోషప్రియః పరః । స్థూలతుండోఽగ్రణీ ర్ధీరో వాగీశ స్సిద్ధిదాయకః ॥ ౧౨॥ దూర్వాబిల్వప్రియోఽవ్యక్త మూర్తిరద్భుతమూర్తిమాన్। శైలేంద్రతనుజోత్సంగ ఖేలనోత్సుకమానసః ॥౧౩॥ స్వలావణ్యసుధాసార జితమన్మథవిగ్రహః । సమస్తజగదాధారో మాయీ మూషకవాహనః ॥౧౪॥ హృష్టస్తుష్టః ప్రసన్నాత్మా సర్వసిద్ధిప్రదాయకః । అష్టోత్తరశతేనైవం నామ్నాం విఘ్నేశ్వరం విభుమ్ ॥౧౫॥ తుష్టావ శంకరః పుత్రం త్రిపురం హంతుముద్యతః । యః పూజయేదనేనైవ భక్త్యా సిద్ధివినాయకమ్ ॥౧౬॥ దూర్వాదళై ర్బిల్వపత్రైః పుష్పైర్వా చందనాక్షతైః । సర్వాన్కామానవాప్నోతి సర్వవిఘ్నైః ప్రముచ్యతే ॥౧౭॥

శ్రీ విఘ్నేశ్వరాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రమ్

శ్లో॥ శక్తిహస్తం విరూపాక్షం శిఖివాహం షడాననం । దారుణం రిపురోగఘ్నం భావయే కుక్కుటధ్వజమ్ ॥ ఇతి ధ్యానమ్ ॥ ఓమ్ స్కందో గుహ ష్షణ్ముఖశ్చ ఫాలనేత్రసుతః ప్రభుః । పింగళః కృత్తికాసూను శ్శిఖివాహో ద్విషడ్భుజః ॥౧॥ ద్విషణ్ణేత్ర శ్శక్తిధరః పిశితాశ ప్రభంజనః । తారకాసురసంహారీ రక్షోబలవిమర్దనః ॥౨॥ మత్తః ప్రమత్త ఉన్మత్త స్సురసైన్య స్సురక్షకః । దేవసేనాపతిః ప్రాజ్ఞః కృపాళుర్భక్తవత్సలః ॥౩॥ ఉమాసుత శ్శక్తిధరః కుమారః క్రౌంచదారణః । సేనానీరగ్నిజన్మాచ విశాఖః శంకరాత్మజః ॥౪॥ శివస్వామీ గణస్వామీ సర్వస్వామీ సనాతనః । అనంతశక్తి రక్షోభ్యః పార్వతీప్రియనందనః ॥౫॥ గంగాసుత శ్శరోద్భూత ఆహూతః పావకాత్మజః । జృంభః ప్రజృంభ ఉజ్జృంభః కమలాసనసంస్తుతః ॥౬॥ ఏకవర్ణో ద్వివర్ణశ్చ త్రివర్ణ స్సుమనోహరః । చతుర్వర్ణః పంచవర్ణః ప్రజాపతిరహర్పతిః ॥౭॥ అగ్నిగర్భ శ్శమీగర్భో విశ్వరేతా సురారిహా । హరిద్వర్ణ శ్శుభకరో వటుశ్చ వటువేషభృత్ ॥౮॥ పూషాగభస్తి ర్గహనశ్చంద్రవర్ణః కలాధరః । మాయాధరో మహామాయీ కైవల్య శ్శంకరాత్మజః ॥౯॥ విశ్వయోనిరమేయాత్మా తేజోనిధి రనామయః । పరమేష్ఠీ పరబ్రహ్మా వేదగర్భో విరాట్సుతః ॥౧౦॥ పుళిందకన్యాభర్తాచ మహాసారస్వతావృతః । ఆశ్రితాఖిలదాతాచ చోరఘ్నో రోగనాశనః ॥౧౧॥ అనంతమూర్తి రానంద శ్శిఖండికృతకేతనః । డంభః పరమడంభశ్చ మహాడంభో వృషాకపిః ॥౧౨॥ కారణోపాత్త దేహశ్చ కారణాతీత విగ్రహః । అనీశ్వరోఽమృత ప్రాణః ప్రాణాయామపరాయణః ॥౧౩॥ విరుద్ధహంతా వీరఘ్నో రక్తశ్యామగళోఽపిచ । సుబ్రహ్మణ్యో గుహః ప్రీతో బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణప్రియః । వంశవృద్ధికరో వేద వేద్యోఽక్షయఫలప్రదః ॥

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

సీతారామ కళ్యాణోత్సవ ప్రయోగః.

దేవాలయేవా, నదీతీరేవా, స్వగృహేవా, కార్యం - చైత్ర
శు ౯ నవమ్యాం ప్రాతస్స్నాయ- ప్రయోగంవక్ష్యతే.

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం ... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః।
ఆచమ్య ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ
కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః॥ తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ...మహా
జనైస్సహస్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యామినమః। ఆదౌనిర్వి
ఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యామినమః॥
గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనంకృత్వా। ఏవంగుణ ... శుభ
తిథౌ లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామ కళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మ
కరిష్యే। అఖండదీపారాధనం కుర్యాత్। శ్లో॥ కల్యాణాద్భుత గాత్రా
య కామితార్థ ప్రదాయినే। శ్రీమద్వేంకట నాథాయ శ్రీనివాసా
య మంగళమ్। ధర్మప్రజాసంపత్యర్థం స్త్రియముద్వహే॥ ఇతి సం
కల్ప్య। పాణిగ్రహణాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యామి
నమః॥ రక్షాబంధనపూజాంకృత్వా। శ్లో॥ ఆమాతపత్రం శుభకంక
ణాహిపినాకిరక్షా విధిలక్షకంకణమ్। లక్ష్మీనృసింహస్య కటాక్ష కం
కణం కరోమిదంపత్యభివృద్ధికంకణమ్। శ్లో॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దాన
వేంద్రో మహాబలః। తేనత్వాంప్రతిబధ్నామి రక్షమాతేవరంత్వామమ్॥
రక్షాబంధనముహూర్తస్సుముహూర్తోஉస్తు॥ ఏవంగుణ ... తిథౌ॥
లోకసంరక్షణార్థం శ్రీసీతారామకళ్యాణోత్సవాఖ్యం కర్మకరిష్యే।
సువర్ణ యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యామి। పూజాంకృత్వా॥ శ్లో॥ ఆయు
ష్యం సర్వకళ్యాణం సర్వసంపత్ప్రవర్ధనమ్। శుచిత్వమధికం భూయాత్
ద్ధారణేన సదామమ। ఇత్యుక్త్వాయజ్ఞోపవీతధారణ ముహూర్తస్సు
ముహూర్తోஉస్తు॥ శ్లో॥ వేదశాస్త్రాదిసంపన్నాన్ శ్రుతశీలగుణాన్వితా
న్। కార్యసంధానకుశలాన్ బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్సుధీః॥ మద
ర్థంకన్యాం వృణీధ్వమితి బ్రాహ్మణాన్ ప్రేషయేత్। మదర్థంకన్యాం
[illegible] వృణీష్వహే ఇతి విప్రః కన్యావరణానిపత్వా శ్లో॥ అస్యా

కమిందోగ్ని దాంపత్యం కరుణాం ప్రయమకర్తేమమార్గ । భో ప్రాహ్నాణ స్సాధ యధ్యాం గర్భాయరాయం మహాత్మనః । ఏవంగుణ ... శుభ తిథౌ। లోకసంరక్షణార్థం ... గౌరీకంకణపూజాం కరిష్యామినమః । శ్లో। గౌరీంసువర్ణవర్ణాభాం స్వర్ణపద్మానువాసినీమ్ । పాశాంకుశక రాంభూతి ధరాంచశివవల్లభామ్ । గౌరీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి। ఇత్యావాహ్య। శ్లో। శిరశ్శ్రోత్రం తథానాసామోష్ఠం జిహ్వాంతథైవచ । కంఠంకుక్షించ హృదయం కటిబాహూతథాం గుల్ఫ । ఊరూజానూచపాదాంతం ర క్తన్యాసంవినిర్దిశేత్ । ఇతిప్రాణ ప్రతిష్ఠాంకృత్వా । గౌరీకంకణదేవతా...నమః ధ్యానావాహనావాహ నాది షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య। శ్లో। అమాతపత్రం శుభకంకణం పాపినాశిరక్షావిధి లక్ష్మీకంకణం । లక్ష్మీర్నృసింహస్య కంకణ కంకణం శరోమిదంపత్యభివృద్ధి కంకణం । యేనబద్ధోబలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః । తేనత్వాంపరిబధ్నామి రక్షమాచలమాచల । ఇతి కన్యాయాః వామకరే కంకణంబధ్నీయాత్ । రక్షాబంధనముహూ ర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు । అత్రవధూవరయో గోత్రనామాని పదేత్ ।శ్లో। చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాత్రుపరాన్వయా । పృ థ్వీతాం సర్వకల్యాణ భాజనావిహభూతలే । ఆచమ్య - ఏవంగుణ ...శుభతిథౌ । ఆగతమిమంవరం మధుపర్కపూజాంకరిష్యే । తతః వరమభ్యర్చ్య । శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమాస నందదామి । ఉభాభ్యామిదంతేపాద్యందదామి । అపాపాదప్రక్షాళ నంకుర్యాత్ । దక్షిణపాదపూర్వకంగాహ్యం ।శ్లో। నమోస్త్వనం తాయ...యుగధారిణేనమః । ఆచమ్య।। వరఃఅదోస్త్వనమ ఇతి ఉద కాంజలింద్రష్టా భూమావిసృజేత్ ।। తతఃవరస్య చందనాది వస్త్రా భరణానిదద్యాత్ ।।శ్లో।। యువాంవస్త్రాణిపరమ్యాణి ధరతాం యువ యోశ్శుభం। మిత్రావరుణనామాజా హృది శేతాంనిరంతరం।।ఇతిమం త్రముచ్చార్య కన్యాదాతృనామోక్త్యా వస్త్రాణిదద్యాత్ । వస్త్రాణి ధృత్వాచమ్య।। దధిమధుపాత్రేనిధాయ।। తతః మధుపర్కమభి మం త్ర్య।। వరస్యదక్షిణహస్తేనిధాయ।। సవిత్రేనమః ఇతిప్రతిగృహ్యామధు

వరోఽహం మధువర్కః మధుపర్కః ॥ ఇతి త్రిఃప్రాశ్య ॥ ఆచమ్య ॥ అథగాః ఇత్యుక్తే ప్రతిగృహ్య ॥ ముహూర్తానాంమాత్రేవసూనాందుహి త్రా ఆదిత్యస్యస్వసేగవేనమః ఇతిగాంవిసృజేత్ । అభావే తత్ప్రత్యామ్నాయం ద్రవ్యంవాఫలంవా విసృజేత్ । భూతార్థం తండులాన్ దర్శయిత్వా దేవానామసమః ఇతి తండులాన్విసృజేత్ । ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ లోకసంరక్షణార్థం ... కన్యాదానసమయే మహాసంకల్ప మంత్రపఠనం కరిష్యామి । మహాసంకల్ప ముచ్చార్య । కన్యాంకనకసంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతాం । దాస్యామి విష్ణవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగీషయా । కన్యేయమూర్గ్రితో భూయాః కన్యామే దేవపార్శ్వయోః । కన్యామే సర్వభూయా స్యద్దానా న్మోక్షమాప్నుయాత్ । విశ్వంభర ... ధర్మకామార్థ సిద్ధయే । శ్లో॥ కాంరూపామిమాం కన్యాం యథాశక్తి విభూషితాం । వరాయవిష్ణవేతుభ్యం దత్యాముక్తి సమాశ్రయే । యావంతిసంతిరోమాణి కన్యాయాశ్చతనూవరి । తావద్వర్ష సహస్రాణి స్వర్గలోకేమహీయతే । వధూపూర్వకంవరంవదేత్ । వరపూర్వకం ద్వితీయః । యథా । శ్లో॥ చతుస్సాగరపర్యంతం సదాదాత్మవరాన్వయో । వృద్ధ్యైతాం సర్వకళ్యాణభాజనావివాహితలే

శ్రీ సీతారామకళ్యాణ ప్రవరనిర్ణయః

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినే వాసిష్ఠమైత్రావరుణ కౌండిన్య త్రయార్షేయ ప్రవరాన్వితవసిష్ఠగోత్రోద్భవాయ త్రిభువనాదీశాయ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకాయ తన్మాత్రకీర్తాయ సచ్చిదానంద మూర్తయే సూర్యవంశ పావనాయ శ్రీమదిక్ష్వాకు వంశోద్భవస్య రఘుమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ అజమహారాజవర్మణః పౌత్రాయ— దశరథమహారాజవర్మణః పుత్రాయ । శ్రీరామచంద్ర వర్మణే మహావిష్ణుస్వరూపవరాయ.

యజుర్వేద శాఖాధ్యాయినీం— ఆంగీరస బార్హస్పత్య గౌతమ త్ర్యార్షేయ ప్రవరాన్విత గౌతమసగోత్రోద్భవాం చతుర్దశభువన ధీశ్వరీం అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయికీం తన్మాత్రస్వరూపిణీం— చండ

సంకల్పదీపికాం నిమివంశోత్పన్నస్య స్వర్ణరోమ మహారాజవర్మణోన ప్త్రీం॥ హ్రస్వరోమ మహారాజవర్మణః పౌత్రీం॥ జనకమహారాజ వర్మణః పుత్రీం ॥ శ్రీసీతానామ్నీం సాక్షాల్లక్ష్మీ రూపిణీం కన్యామ్॥ సర్వేజనాః నమస్కారంకుర్యాత్॥

తుభ్యంప్రజా సంవత్సరార్థం ప్రతిపాదయామి॥ కన్యామునకాక్షత సువర్ణపూర్వక ఫలానిదత్వా॥ సాలంకృత సహిరణ్యోదక కన్యా దానం తుభ్యమహం సంప్రదదే ॥ శ్లో॥ కన్యాయాం ప్రతిగృహ్ణాతు కన్యామైచ దదామి తే । కన్యాయాస్తారకోభాభ్యాం కన్యాయాం ప్రతిగృహ్యాతామ్॥ శ్లో॥ దేవస్యప్రీతయేదానం గృహ్ణామ్యద్యమతు ష్టయే । బాహుభ్యాం పుష్టహస్తాభ్యా పుణ్యకర్మప్రసూయతే । వరః ప్రతిగృహ్ణాతు । ఇత్యుక్త్వాభివన్దృక్షేత్ ? శ్లో॥ మమవంశేసుతా జాతా పాలితాశుభలక్షణా । తుభ్యం అద్యమయాదేయా పుత్ర పౌత్రప్రవర్ధనీం॥ ఇతిదాతావదేత్॥ కన్యాదానసాద్గుణ్యార్థం దక్షిణాం తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) ॥ అథ దశదానాని కుర్యాత్ ॥ ధర్మేచార్థేచ కామేచ ఇమాంత్వై పరిపాలయ ఇతి కమలాకరోక్తేః । నాతిచరితవ్యా ఇతిదాతా॥ నాతిచరామీతివరోక్తిః ॥ తతఃగుడజీరా మిళిత్వా॥ మూర్ధ్నికాంచోక్త్వా మనువమాత్రంకారయేత్ । ప.పత్న్యో శ్శిరసినిధాయ॥ లగ్నాష్టకాన్పఠేత్ । [illegible] తోఽస్తు । అత్రకళ్యాణమంటపస్థితాస్సర్వే బ్రాహ్మణాస్సర్వే [illegible] జనాః నమస్కారంకుర్యాత్ ॥ మాంగళ్యధారణము [illegible] కన్యాగలేకట్టనం [illegible] కుర్యాత్ । శ్రీకా [illegible] కన్యాయాః మాంగళ్యసూత్రధార ణం॥ శ్లో॥ సుమంగలీరిమాం[illegible] వధూం పశ్యత సంయుతా॥ సౌభా గ్యమస్యై దత్వాథ వధూం సంప్రీణతుత్వియామ్॥ ఇతి [illegible] [illegible] నామ వదేత్ ॥ ఏవంగుణ... [illegible] లోకసం[illegible] ...మాంగల్యసూత్రం [illegible] శ్లో॥ మాం గల్యతంతునానేన లోకరక్షణహేతునా । కంఠేబధ్నామి సుభగే పూర్ణాఽపై[illegible]॥ శ్లో॥ కనక [illegible] గంధ పుష్పాణి